

มติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

โดย

นายภาณุวัฒน์ กาศแก้ว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

มติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

THE DIMENSIONAL VISION OF SCHOOL ADMINISTRATORS
AND SCHOOL ACADEMIC AFFAIRS MANAGEMENT UNDER
NAKORNPRATHOM PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 2

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree
Master of Education Program in Educational Administration
Department of Educational Administration
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2016
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร
กับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2”
เสนอโดย นายภาณุวัฒน์ กาศแก้ว เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ธารทัศน์วงศ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นุชนรา รัตนศิริประภา
2. อาจารย์ ดร.สำเร็จ อ่อนสัมพันธุ์

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์)

...../...../.....

..... กรรมการ
(ดร.เกษมสันต์ มีจันทร์)

...../...../.....

..... กรรมการ กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นุชนรา รัตนศิริประภา) (อาจารย์ ดร.สำเร็จ อ่อนสัมพันธุ์)

...../...../.....

...../...../.....

55252391: สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คำสำคัญ : มิติวิสัยทัศน์/การบริหารงานวิชาการ

ภาควิชา กาศแก้ว : มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผศ.ดร.นุชนรา รัตนศิริ
ประภา และ อ.ดร.สำเร็จ อ่อนสัมพันธ์.186 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 2) การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ สถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จำนวน 86 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 3 คน
ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษา 2) รองผู้บริหาร/หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และ 3) ครู จำนวนทั้งสิ้น 258 คน
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของ
บรอน(Braun) และการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ตามคู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่า
มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2
โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย คือ 1) การปฏิบัติตาม
วิสัยทัศน์ 2) การสร้างวิสัยทัศน์ และ 3) การเผยแพร่วิสัยทัศน์
2. การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต
2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ 1)
การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 2) การวางแผนงานด้านวิชาการ และ 3) การส่งเสริม
และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
3. มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์เชิงบวกกันปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่
ระดับ 0.01

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ปีการศึกษา 2559

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1. 2.

55252391 : MAJOR : EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEY WORD : THE DIMENSIONAL VISION / THE SCHOOL ACADEMIC AFFAIRS MANAGEMENT

PANUWAT KHATKARW : THE DIMENSIONAL VISION OF SCHOOL ADMINISTRATORS AND SCHOOL ACADEMIC AFFAIRS MANAGEMENT UNDER NAKORNPRATHOM PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2. THESIS ADVISORS : ASST.PROF.NUCHNARA RATTANASIRAPRAPHA , Ph.D. AND SOMROENG ONSAMPAN , Ph.D. 186 pp.

The purposes of this research were to identify 1) The dimensional vision of school administrators under Nakornprathom Primary Educational Service Area Office 2 2) the school academic affairs management under Nakornprathom Primary Educational Service Area Office 2 and 3) the relationship between the dimensional vision of school administrators and school academic affairs management under Nakornprathom Primary Educational Service Area Office 2 The samples were 86 basic education schools under Nakornprathom Primary Educational Service Area Office 2 The 3 respondents in school were, a school director, a deputy administrators or an academic affairs and teachers, 258 in total. The research instrument was a questionnaire regarding dimensional vision of school administrators based on Braun's concept, and the school academic affairs management in school based on the operations manual for teachers office of the basic education, ministry of education. The statistical used to analyze the data were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and Pearson's product moment correlation coefficient.

The results findings were as follow :

1. The dimensional vision of school administrators under Nakornprathom Primary Educational Service Area Office 2, as a whole and each aspect at high level which ranked from the highest to the lowest was 1) Operational vision 2) Formulated vision and 3) Articulated vision.

2. The school academic affairs management under Nakornprathom Primary Educational Service Area Office 2, as a whole and each aspect were at high level by ranked from the highest to the lowest, ranked the third as measured by arithmetic mean 1) Internal Quality System Development within the institution and Education Standards 2) Academic planning and 3) Promotion and academic support for a person, family, organization, department and institution which Educational Service.

3. There were significance relationship between the dimensional vision of school administrators and school academic affairs management under Nakornprathom Primary Educational Service Area Office 2 In general and pairs of positive relationship were medium as a whole and each aspect at 0.01 level of significance.

Department of Educational Administration

Graduated School, Silpakorn University

Student's signature

Academic Year 2016

Thesis Advisors' signature 1..... 2.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เพราะได้รับการอนุเคราะห์เป็นอย่างดีจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นุชนรา รัตนศิริประภา อาจารย์ที่ปรึกษาควบคุมวิทยานิพนธ์หลัก และ อาจารย์ ดร.สำเร็จ อ่อนสัมพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ อินทร์รักษ์ ประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ และดร.เกษมสันต์ มีจันทร์ ผู้ทรงคุณวุฒิในการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนตรวจสอบ แก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดจนระยะเวลาของการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ อุ่นอารมณเลิศ ดร.เพ็ชรรัตน์ ฮีมินกุล ดร.สมบัติ เดชบำรุง ดร.สมใจ เดชบำรุง และนายชูศักดิ์ ชาญช่วง ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบ เครื่องมือ ตลอดจนให้คำแนะนำ แก้ไข ที่เป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษา และคณะครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ทุกท่านที่กรุณาให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้เป็นอย่างดี

ประโยชน์และคุณค่าที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาแด่คุณพ่อ คุณแม่ ผู้ที่ให้โอกาสและสิ่งที่ดีๆในชีวิตแก่ผู้วิจัย ครู อาจารย์ทุกท่านที่คอยสั่งสอน ประสิทธิ์ประสาท วิชาความรู้ ขอขอบคุณญาติพี่น้องและสมาชิกในครอบครัวทุกคนที่เป็นกำลังใจ ให้การสนับสนุนและ อยู่เคียงข้างผู้วิจัยมาโดยตลอด จนสามารถทำการศึกษาระดับปริญญาโทสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สารบัญ

		หน้า
	บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
	บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
	กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
	สารบัญตาราง.....	ฎ
	สารบัญแผนภูมิ.....	ฏ
	บทที่	
1	บทนำ	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	2
	ปัญหาของการวิจัย.....	4
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
	ข้อคำถามของการวิจัย.....	6
	สมมุติฐานของการวิจัย.....	6
	ขอบข่ายเชิงมโนทัศน์สรุปของการวิจัย.....	7
	ขอบเขตของการวิจัย.....	12
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	14
2	วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	15
	มิติวิสัยทัศน์.....	15
	ความหมายของมิติวิสัยทัศน์.....	15
	ความสำคัญของมิติวิสัยทัศน์.....	18
	ประเภทของมิติวิสัยทัศน์.....	20
	หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับวิสัยทัศน์.....	27
	ลักษณะของวิสัยทัศน์.....	29
	องค์ประกอบของวิสัยทัศน์.....	30
	ลักษณะของวิสัยทัศน์ที่ดี.....	32
	มิติวิสัยทัศน์.....	33
	การสร้างวิสัยทัศน์.....	34
	การเผยแพร่วิสัยทัศน์.....	38
	การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์.....	39
	ปัจจัยที่สัมพันธ์กับวิสัยทัศน์ผู้บริหารสถานศึกษา.....	43
	ปัจจัยภายในตัวผู้นำ.....	43
	ปัจจัยภายในสถานศึกษา.....	44
	ปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา.....	45

การบริหารงานวิชาการ.....	46
ความหมายของการบริหารงานวิชาการ.....	46
ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ.....	49
หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ.....	51
หลักการบริหารงานวิชาการ.....	51
แนวคิดในการบริหารงานวิชาการ.....	53
ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ.....	56
ขอบข่ายและภารกิจงานด้านการบริหารวิชาการตามที่กำหนดใน กฎกระทรวง.....	58
ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2.....	71
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	73
งานวิจัยภายในประเทศ.....	73
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	75
สรุป.....	80
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	81
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	81
ระเบียบวิธีวิจัย.....	82
แผนแบบการวิจัย.....	82
ประชากร.....	82
กลุ่มตัวอย่างและการเลือกตัวอย่าง.....	83
ผู้ให้ข้อมูล.....	83
ตัวแปรที่ศึกษา.....	83
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	88
การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือวิจัย.....	88
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	89
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	89
สถิติที่ใช้สำหรับการวิจัย.....	90
สรุป.....	91

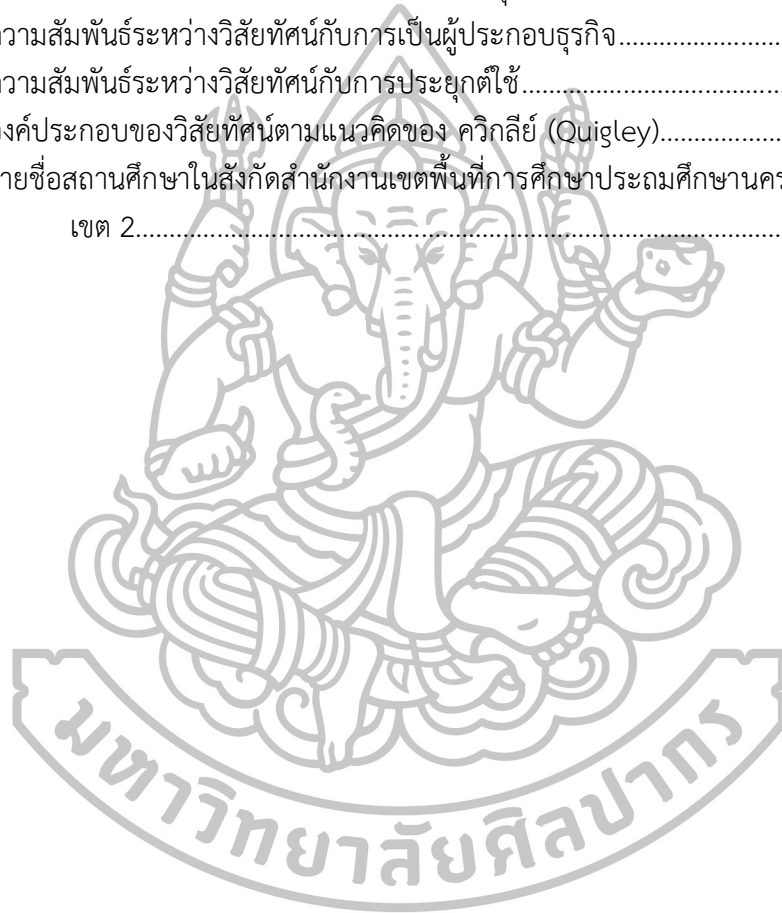
ตารางที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	92
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	92
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2.....	94
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2.....	99
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร สถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2.....	121
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	125
สรุปผลการวิจัย	126
อภิปรายผล	127
ข้อเสนอแนะ	132
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	132
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป	133
รายการอ้างอิง.....	134
ภาคผนวก.....	142
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัยและรายชื่อ ผู้เชี่ยวชาญ.....	143
ภาคผนวก ข ค่าความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ.....	146
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือวิจัยและรายชื่อ สถานศึกษาที่ทดลองเครื่องมือ.....	160
ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย.....	163
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและรายชื่อ กลุ่มตัวอย่าง.....	169
ภาคผนวก ฉ เครื่องมือในการวิจัย	172
ประวัติผู้วิจัย.....	186

20	<p>คำมัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานด้าน วิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและ สถาบันอื่นที่จัดการศึกษา.....</p>	115
21	<p>คำมัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ด้านการจัดทำทะเบียนและแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา.....</p>	116
22	<p>คำมัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ ในสถานศึกษา.....</p>	118
23	<p>คำมัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ด้านการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา.....</p>	119
24	<p>คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการ บริหารงานวิชาการในสถานศึกษา.....</p>	121

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	ขอบข่ายเชิงมโนทัศน์สรุปของการวิจัย.....	11
2	ขอบเขตของการวิจัย.....	13
3	วิสัยทัศน์ที่สัมพันธ์กับพันธกิจและการดำเนินงานขององค์การ.....	22
4	ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์กับจุดยืนอุดมการณ์พันธกิจและเป้าหมาย.....	23
5	ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์กับการประกอบธุรกิจ.....	24
6	ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์กับการเป็นผู้ประกอบธุรกิจ.....	25
7	ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์กับการประยุกต์ใช้.....	26
8	องค์ประกอบของวิสัยทัศน์ตามแนวคิดของ ควิกลีย์ (Quigley).....	31
9	รายชื่อสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2.....	71

บทที่ 1 บทนำ

วิวัฒนาการของโลกก้าวหน้ามาเป็นลำดับกิจกรรมต่างๆทุกด้านเจริญขึ้นกว่าแต่ก่อนอย่างมากมาย ย่อมต้องการการบริหารที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสม เพื่อเป็นเครื่องมือให้งานดำเนินไปได้ถูกต้องและมีระเบียบแบบแผนที่ดีการบริหารที่ดีนั้นจำต้องอาศัยหัวหน้างานที่มีความเป็นผู้นำที่ดีและเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายจากกระแสโลก โดยปัจจัยสำคัญที่จะเผชิญการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายดังกล่าว ได้แก่ คุณภาพของคน¹ ผู้บริหารในยุคโลกาภิวัตน์ จะต้องเป็นผู้ที่รู้จักสร้างวิสัยทัศน์และกำหนดวิสัยทัศน์ที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาในอนาคต และจะต้องมุ่งมั่นผลักดันทุกวิถีทางที่จะให้วิสัยทัศน์นั้นเป็นจริง เหตุที่เป็นดังนั้นก็เพราะว่า ยุคนี้เป็นยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งเป็นยุคที่จะต้องแข่งขันกันทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ² ปัจจุบันสังคมในประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและมีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว รัฐบาลจึงมีแนวคิดและสร้างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11(พ.ศ.2555-พ.ศ.2559) ซึ่งมีแนวคิดในการเร่งสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศให้เข้มแข็ง เพื่อเตรียมความพร้อมของคน สังคมและระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัว รองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีคุณภาพ มีโอกาสเข้าถึง ทรัพยากร การศึกษา และได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นธรรม รวมทั้งสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจด้วยฐานความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ ตามนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ที่ต้องการสร้างโอกาสทางการศึกษาในสังคมไทยและให้ความสำคัญในการสร้างความเท่าเทียมและเป็นธรรม โดยการน้อมนำแนวทางการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการศึกษาสมัยใหม่เข้ามาประยุกต์ใช้ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนทุกกลุ่มได้มีโอกาสเข้าถึงองค์ความรู้ได้โดยสะดวกและรวดเร็ว สามารถพัฒนาและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ในชีวิตประจำวันได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน รวมทั้งเป็นการยกระดับคุณภาพทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมสิ่งแวดล้อม³ จึงเป็นหน้าที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาทุกเขตพื้นที่การศึกษาที่จะต้องนำเอาหลักการและแนวคิดที่กล่าวมาเพื่อนำมาสร้างวิสัยทัศน์และกำหนดนโยบาย เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักการและเกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อให้ผู้เรียนมีการพัฒนาในทุกด้านอย่างเต็มศักยภาพ

¹ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,โครงการโรงเรียนดีใกล้บ้าน(กรุงเทพฯ: ฝ่ายโครงการพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, 2551),1.

² เรื่องเดียวกัน,2.

³ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ,แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11(พ.ศ.2555- พ.ศ.2559)เข้าถึงเมื่อ 12 พฤศจิกายน 2556,เข้าถึงได้จาก <http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=395>.

สถานศึกษาเป็นสถาบันทางสังคมที่ได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่สร้างและพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่ดีมีคุณภาพ มีจิตใจเมตตา กรุณา รักและเอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์ ตลอดจนมีความคิดที่จะสรรค์สร้างสิ่งที่ดีงามให้เกิดขึ้นในสังคม สามารถพึ่งตนเองและเป็นที่พึ่งให้แก่เพื่อนมนุษย์ด้วยกัน หากเยาวชนได้รับการพัฒนาคุณภาพจากสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เขาจะเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้มีมาตรฐานและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข จึงทำให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมไทย ให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ อันเป็นเงื่อนไขสู่การพัฒนาเศรษฐกิจให้คนไทยทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกัน ที่จะเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และมีปัญหาเป็นทุนในการสร้างงาน และสร้างรายได้นำประเทศให้รอดจากระบบเศรษฐกิจ และสังคมที่ผันแปรอยู่ตลอดเวลาโดยยึดหลักว่า การศึกษาสร้างคน สร้างงาน และสร้างชาติ ภารกิจของสถานศึกษา คือการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถโดยส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตน ตามความเชื่อที่ว่าผู้เรียนทุกคน มีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีส่วนสำคัญในการวิเคราะห์ปัญหา สร้างกระบวนการแก้ไข สร้างนโยบาย วางแผนสู่แนวทางการปฏิบัติงาน ซึ่งขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา การบริหารอย่างมีแบบแผนจะสามารถนำพาองค์กรหรือสถานศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ และประสบความสำเร็จมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดตามที่ผู้บริหารและสถานศึกษาได้กำหนดหรือตั้งเป้าหมายเอาไว้ได้

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมไทยมีการปรับตัว เปลี่ยนแปลงและพัฒนาตนเอง เพื่อให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงยั่งยืน มีสันติสุขและสามารถเอาชนะวิกฤตการณ์ทางด้านต่างๆ ได้ การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และทุกๆ ด้านให้เจริญก้าวหน้าทันกับสังคมโลกปัจจุบัน สมพงษ์ จิตระดับ สุธงคะวาทีน กล่าวไว้ว่า 9 ปีแห่งความล้มเหลวของการปฏิรูปการศึกษาเรายังไม่รู้ไม่พอหรือว่าเป็นการตั้งโจทย์ผิด นำกลุ่มบุคคลมาออกแบบเชิงโครงสร้างระบบกฎหมายไม่สอดคล้องกับสภาพที่แท้จริง นำมาสู่ปัญหาเชิงคุณภาพของผู้เรียนอย่างน่าใจหายเป็นที่สุด แนวทางการแก้ไขปัญหาและเยียวยาในวิกฤติที่เกิดขึ้นกับการศึกษาก็คงเป็นบทบาทหน้าที่โดยตรงของบุคลากรการศึกษาทุกกลุ่มทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารการศึกษา ครู อาจารย์ รวมทั้งชุมชน/สังคมที่ต้องประสานพลังในการแก้ไขปัญหาเหล่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรการหรือยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษารอบใหม่ที่เกิดขึ้น คงเป็นการร่วมกันระดมสรรพกำลังเพื่อตอบโจทย์ปัญหาของการปฏิรูปให้เป็นที่เข้าใจตรงกันผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มบุคลากรสำคัญขององค์การฐานล่างคือโรงเรียน/สถานศึกษา จะเป็นตัวจักรสำคัญของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองให้ก้าวไปอย่างมีประสิทธิภาพดังนั้นการสร้างฐานแนวคิดของการปฏิรูปการศึกษาคงเป็นรูปแบบของการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติในโรงเรียน ให้เกิดมรรคเกิดผลสำคัญ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนยุคใหม่ต้องเป็นบุคลากรที่มีศักยภาพสูงในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีศักยภาพแห่งความเป็นผู้มีความรู้ที่สามารถ (Knowledge Worker) เป็นผู้บริหารมืออาชีพ

⁴ สมลักษณ์ ภาพันธ์, “หนังสือสำหรับเด็ก สื่อเพื่อบูรณาการเรียนรู้ที่คร่อมองข้าม” (กรุงเทพฯ : วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยบูรพา 7,2552), 9.

(Professionalism) และถึงขั้นเป็นผู้นำทางการศึกษา (Educational Leader) ที่จะสามารถนำเอาทั้งศาสตร์ (Science) และศิลป์ (Art) มาปฏิบัติร่วมกันได้อย่างสมดุลในเชิงบูรณาการ (Integrated) นำองค์กรหรือสถานศึกษาให้ก้าวไปสู่ความสำเร็จได้ในที่สุด⁵

การจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับวัยโดยเฉพาะการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นสิ่งสำคัญที่จะวางรากฐานให้กับเด็กและเยาวชน เพื่อที่จะพัฒนาและส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนเติบโตขึ้นมาเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพและเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศชาติในอนาคตให้มีความเจริญและมั่นคง ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีการพัฒนาทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะการใช้ชีวิต กระบวนการต่างๆตลอดจนคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข วิสัยทัศน์ของผู้บริหารจึงมีความสำคัญในการจะสร้างแนวคิด เพื่อนำไปสู่การสร้างนโยบาย กระบวนการพัฒนาระบบการศึกษาในสถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษา โดยเฉพาะการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังจะเห็นได้จากมาตรฐานหรือคุณภาพทางการศึกษาที่จะปรากฏชัดเมื่อการบริหารงานวิชาการประสบความสำเร็จ นอกจากนี้วิสัยทัศน์ของผู้บริหารจึงมีบทบาทสำคัญที่จะสามารถสร้างกระบวนการที่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจนสอดคล้องกับบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา เพื่อขับเคลื่อนสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้นๆจึงดูได้จากผลผลิตทางการศึกษา คือ ตัวนักเรียนว่ามีคุณภาพมากน้อยเพียงใด

จากปัญหาที่กล่าวมานั้น จะเห็นได้ว่า ในระบบการบริหารโรงเรียน ผู้บริหารคือกลไกสำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนมีประสิทธิภาพและพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้บรรลุเป้าหมาย จึงจำเป็นที่ผู้บริหารต้องปรับเปลี่ยนแนวคิดในการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นผลจากการกระจายอำนาจในการบริหารงาน ผู้บริหารโรงเรียนจึงมีภารกิจ และความรับผิดชอบต่อการพัฒนาโรงเรียนมากยิ่งขึ้น ซึ่งในด้านการกำหนดนโยบาย และการนำนโยบายสู่การปฏิบัติด้วยการวางแผน ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียน วิสัยทัศน์จึงเป็นหลักหรือเป็นกรอบในการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน และสร้างความคาดหวัง และมั่นใจให้กับคณะครู อาจารย์ นักเรียนและบุคคลอื่นๆ รวมถึงการใช้เป็นกรอบในการกำกับติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานวิชาการ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการวางแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาโรงเรียน⁶ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่สำคัญของผู้บริหารที่จะต้องสร้างกระบวนการในการบริหารงานวิชาการให้เข้มแข็งเพื่อผลักดันการศึกษาให้มีคุณภาพ บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนมีการพัฒนาในทุกด้านอย่างเต็มศักยภาพและเติบโตเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติสืบต่อไป

⁵ สมพงษ์ จิตระดับ สุอังคะวาทิน , โจทย์...การปฏิรูปการศึกษารอบ 2(กรุงเทพ : มติชนรายวัน.12 มกราคม2552),6.

⁶ ดิลกะ ลัทธพิพัฒน์, ผลกระทบของการสร้างความรับผิดชอบทางการศึกษาต่อสัมฤทธิ์ผลของนักเรียนไทย (กรุงเทพ : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย,2554),7.

ปัญหาของการวิจัย

การเข้าสู่วัฒนธรรมยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้โครงสร้างทางสังคมอ่อนแอ ทุนทางสังคม ศาสนา วัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่นห่างเหินและถูกปฏิเสธจากเด็กและเยาวชนล่อแหลมต่อการกระทำผิดกฎหมาย ชัดชัดศีลธรรมอันดีงาม มีค่านิยมอันไม่พึงประสงค์ การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน จะต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทุนของประเทศที่มีอยู่ให้เข้มแข็งและมีพลังเพียงพอในการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนาคนหรือทุนมนุษย์ให้เข้มแข็ง การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับเด็กและเยาวชนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง การคิดรูปแบบในการจัดการศึกษาอย่างหลากหลายและขาดความต่อเนื่อง ทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในแต่ละพื้นที่ได้จริง โครงสร้างและกลไกการบริหารและการจัดการต่างๆปรับตัวตามไม่ทัน เกิดปัญหาไม่สมดุลระหว่างพัฒนาระบบการศึกษาและผู้เรียน ก่อให้เกิดปัญหานานับประการโดยเฉพาะต่อเด็กและเยาวชนเกิดความเครียดและปรับตัวไม่ได้⁷ รวมทั้ง ผู้บริหารมีส่วนสำคัญในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว จำเป็นต้องให้ความสนใจและเอาใจใส่เกี่ยวกับการสร้างกระบวนการบริหารงานวิชาการ เทคนิค กระบวนการเรียนรู้ของครูผู้สอนการจัดกิจกรรมและเนื้อหาให้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน ความถนัดและความแตกต่างของผู้เรียน การฝึกทักษะ การเผชิญสถานการณ์และประยุกต์ใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง คิดเป็น ทำเป็น รวมทั้งปลูกฝังค่านิยมที่ดี คุณธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับสภาพปัญหาการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ซึ่งปัญหาหลักคือการนำวิสัยทัศน์สู่การปฏิบัติ มักจะเกิดจากการที่ผู้บริหารไม่สามารถสื่อสารและเผยแพร่วิสัยทัศน์ให้กับบุคลากรได้อย่างทั่วถึงและเข้าใจ ผู้บริหารควรสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันในองค์กร สร้างแรงจูงใจหรือกระตุ้นให้บุคลากรเกิดแรงบันดาลใจในการอยากปฏิบัติงานให้เต็มศักยภาพ เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์และเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติจริง ดังนั้นผู้บริหารนอกจากจะต้องสร้างวิสัยทัศน์ เผยแพร่ และนำไปสู่การปฏิบัติแล้ว ต้องเข้าใจและวางแผนในการมอบหมายงานให้เหมาะสมกับสาขาวิชาที่ครูและบุคลากรทางการศึกษาสำเร็จการศึกษามาโดยเฉพาะ เพราะปัจจุบันมีการประเมินคุณภาพของครูซึ่งพบว่ามีการสอนไม่ตรงกับวิชาเอกที่จบเฉพาะทางและภาระงานเอกสารของครูผู้สอนมีมาก ทำให้ครูมีเวลาในการเตรียมการเรียนการสอนลดน้อยลง⁸ ซึ่งอาจทำให้การศึกษามีคุณภาพที่แย่งลงได้ สอดคล้องกับผลการเรียนของนักเรียนซึ่งเป็นตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษาที่สำคัญกลับตกต่ำลง ดังที่จะเห็นได้จากผลคะแนนสอบของเด็กไทย ไม่ว่าจะเป็นการทดสอบมาตรฐานการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานในประเทศ (O-NET) หรือ

⁷ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551(กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด,2552),38.

⁸ สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ,O-NETชี้วิกฤตการศึกษาไทย ภาค 2, (กรุงเทพฯ : วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น,2553),35.

⁹ กลุ่มนโยบายและแผน,รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ 2556(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2,2556),15.

ข้อสอบมาตรฐานระหว่างประเทศ(PISA)ต่างก็มีแนวโน้มลดลง เปรียบเทียบได้จากผลการประเมินคุณภาพผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน(O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2554-2555 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ซึ่งประเมินโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2555 มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศทุกกลุ่มสาระวิชา กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ ร้อยละ 59.26 รองลงมา ได้แก่ สุขศึกษาร้อยละ 58.89 ศิลปะร้อยละ 56.57 ภาษาไทยร้อยละ 50.31 สังคมร้อยละ 48.84 คณิตศาสตร์ร้อยละ 40.73 วิทยาศาสตร์ร้อยละ 39.89 ตามลำดับ และกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ วิชาภาษาอังกฤษร้อยละ 39.56 สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 50 ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี สุขศึกษา ศิลปะ และภาษาไทย เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปีการศึกษา 2554-2555 พบว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิชาศิลปะ ภาษาอังกฤษ และ วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี มีพัฒนาการเพิ่มขึ้น¹⁰ ในปีการศึกษา 2556 สำนักงานทดสอบการศึกษาแห่งชาติได้จัดการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน(O-Net) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2556 พบว่าประเทศไทยมีคะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทยร้อยละ 45.02 วิชาวิทยาศาสตร์ร้อยละ 37.40 วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมร้อยละ 38.31 วิชาภาษาอังกฤษร้อยละ 33.82 วิชาคณิตศาสตร์ร้อยละ 41.95 ซึ่งคะแนนเฉลี่ยของรายวิชาดังกล่าวมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 นอกจากนี้ นโยบายที่จะให้ผลคะแนนโอเน็ตสูงขึ้น 50% ทุกวิชา และพยายามจะให้ครู เปลี่ยนบทบาทในการสอนความรู้ความจำมาสอนเชิงวิเคราะห์ ยิ่งทำให้ประเทศไทย "หลงทาง" สาเหตุต่อมาคือ "ข้อสอบสวนทางหลักสูตร" โดยเฉพาะวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ที่มีลักษณะของข้อสอบเชิงวิเคราะห์ เป็นเหตุเป็นผล และตรรกะ ซึ่งเป็นทักษะเฉพาะ ขณะที่การสอนในประเทศไทย "เน้นการท่องจำ" ขณะที่ข้อสอบของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) เป็นข้อสอบแบบคิดวิเคราะห์ ข้อมูลข่าวสาร เพราะฉะนั้น การสอนกับการสอบวัดไม่สัมพันธ์กัน ทำให้คะแนนออกมาแค่ประมาณ 20-30% จากสาเหตุและสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นส่งผลโดยตรงกับผู้เรียนทำให้เกิดความเครียด จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นชี้ให้เห็นถึงการนำวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติยังมีปัญหาในด้านการขับเคลื่อนนโยบาย วิสัยทัศน์ แผนกลยุทธ์สู่แผนงานปฏิบัติ ตลอดจนการเผยแพร่วิสัยทัศน์สู่บุคลากรในสถานศึกษาซึ่งส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาโดยตรง ดูได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องศึกษาถึง มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 เพื่อนำผลการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาดียิ่งขึ้น

¹⁰ เรื่องเดียวกัน, 16.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาและความสำคัญของปัญหา ผู้วิจัยจึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อทราบมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2
2. เพื่อทราบการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

ข้อคำถามของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย จึงกำหนดข้อคำถามได้ดังนี้

1. มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 อยู่ในระดับใด
2. การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 อยู่ในระดับใด
3. มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 มีความสัมพันธ์กันหรือไม่

สมมุติฐานของการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย ผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานทางการวิจัยไว้ ดังนี้

1. มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง
2. การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง
3. มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 มีความสัมพันธ์กัน

ขอบข่ายเชิงมโนทัศน์สรุปของการวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ทัศนของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเชิงระบบ (systems approach) ของแคทซ์และคาห์น(Katz and Kahn) ที่ได้กล่าวไว้ว่า องค์การเป็นระบบๆ หนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า(input) กระบวนการ(process) และผลผลิต(output) โดยองค์ประกอบทั้ง 3 ส่วนนี้ จะมีความสัมพันธ์กัน จะขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดมิได้ เมื่อส่วนหนึ่งมีปัญหา ส่วนอื่นก็จะหยุดชะงักไปด้วย ในขณะที่เดียวกันระบบจะต้องมีการให้ข้อมูลย้อนกลับ(feedback) ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ระบบยืนยาวได้ นอกจากนี้ระบบยังมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม(context) โดยระบบจะได้รับตัวป้อนจากสภาพแวดล้อมและระบบจะสร้างผลผลิตให้กับสภาพแวดล้อม

นักวิชาการหลายท่านได้กำหนดกรอบแนวคิดเกี่ยวกับมโนทัศน์ไว้หลายท่าน ได้แก่ วีระวัฒน์ ปันนิตามัย ได้เสนอแนวคิดวิสัยทัศน์ที่ดีควรมีลักษณะดังนี้ 1)การบรรลุถึงได้ 2)เห็นได้ในเชิงพฤติกรรม 3)น่าท้าทาย4)พึงปรารถนา5)เน้นการปฏิบัติล่วงหน้า6)มีความเป็นกลยุทธ์7)คุ้มค่า¹⁰ และวรนุช แสงนันทนวล ที่แบ่งวิสัยทัศน์ออกเป็น 2 รูปแบบ คือ 1) วิสัยทัศน์ส่วนตัว(personal vision) หมายถึง วิสัยทัศน์เฉพาะตนของปัจเจกบุคคล ที่มีต่อตนเอง ต่อสังคม ต่อประเทศชาติหรือต่อโลก 2)วิสัยทัศน์องค์กร(corporate vision) หมายถึง วิสัยทัศน์ที่มุ่งประโยชน์ขององค์กรเป็นหลัก เป็นการกำหนดความก้าวหน้าขององค์กรว่าควรอยู่ในระดับใดและวางแผนกลยุทธ์ ต้องมีเทคนิคการบริหารงานเป็นหลัก รูปแบบต้องชัดเจนและตรวจสอบได้ต้องปรับให้เข้ากับโลกยุคข้อมูลข่าวสาร ความเป็นสากล การกำหนดวิสัยทัศน์องค์กรต้องระบุเป็นลายลักษณ์อักษรชัดเจนเพื่อความเข้าใจร่วมกัน¹¹ และสมบุญ เดชสมบุญสุข ได้จำแนกวิสัยทัศน์ออกเป็น 2 ประเภท คือ 1)วิสัยทัศน์ส่วนบุคคล(personal vision) เป็นวิสัยทัศน์เกิดจากตัวบุคคลแต่ละคนเป็นการคาดหวังในการดำรงชีวิตของแต่ละบุคคล และ 2)วิสัยทัศน์องค์กร(corporate vision) คือ ภาพในอนาคตขององค์กรที่บุคคลในองค์กรต้องรับทราบและเห็นพ้องร่วมกัน เพื่อจะร่วมกันปฏิบัติงานตามแผนการให้บรรลุวิสัยทัศน์นั้นให้สำเร็จภายในเวลาที่กำหนด วิสัยทัศน์องค์กรต้องมีความชัดเจน มีการพัฒนาอย่างถูกต้องและเป็นระบบ มีการกำหนดวิธีการและขั้นตอน มีผู้รับผิดชอบชัดเจน และสามารถแปลงวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติจริงได้¹² ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยต่างประเทศได้แก่ แมนนาส(Manasse) ได้จำแนกวิสัยทัศน์ออกเป็น 4 ประเภท คือ 1)วิสัยทัศน์ทางองค์กร 2)วิสัยทัศน์ทางอนาคต 3)วิสัยทัศน์ทางบุคคล 4)วิสัยทัศน์ทางกลยุทธ์¹³ ส่วนแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการทัศนของวิสัยทัศน์ 3 ด้านของบรอน(Braun) ประกอบด้วย 1)การสร้างวิสัยทัศน์ 2)การเผยแพร่วิสัยทัศน์ 3)การปฏิบัติตาม ส่วน ควิกเลย์(Quigley)

¹¹วีระวัฒน์ ปันนิตามัย, การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อการบริหารการปกครองที่ดี (กรุงเทพฯ : เอ็กเซอร์เน็ท, 2551),2-3.

¹²วรนุช แสงนันทนวล, อ้างถึงใน : แก้วเวียง นานาผล,การจัดการความรู้ในสถานศึกษา : แนวคิดสู่การปฏิบัติ(ร้อยเอ็ด : มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด,2554),21.

¹³เรื่องเดียวกัน,22.

¹⁴Lorri A Manasse, Principals as Leaders of High-Performing Systems(Information Analysis : Educasional Leadership,1986),41.

ได้สรุปองค์ประกอบของสำคัญของมิติวิสัยทัศน์ ไว้ 3 ประการ คือ 1) ค่านิยมหรือเป้าหมายร่วม ซึ่งอาจจะกำหนดขึ้นจากผู้นำองค์กร หรือจากความคิดเห็นร่วมกันของผู้ร่วมงานทุกคนก็ได้ 2)ภารกิจ ซึ่งจะต้องเป็นภารกิจที่นำไปปฏิบัติได้จริง และกำหนดเป็นแผนระยะยาว 3) เป้าหมาย ซึ่งมาจากการแปลความหรือขยายความค่านิยม และภารกิจออกมาเป็นกลยุทธ์และวิธีเชิงปฏิบัติ มีความเป็นรูปธรรม สมเหตุสมผล ทั้งนี้จะต้องมีเป้าหมายระยะสั้นและระยะยาว¹⁴ และดริคเกอร์(Drucker) กล่าวว่า วิสัยทัศน์ที่ดีควรมีลักษณะสำคัญ ดังนี้ 1) สร้างภาพจินตนาการได้ดี คมชัด ทำให้มีมองเห็นภาพในอนาคต ซึ่งเกิดจากการให้ทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วม 2) มีลักษณะน่าสนใจ ผู้มีส่วนได้เสียและผู้เกี่ยวข้องให้ความสนใจ 3) วิสัยทัศน์ต้องเขียนให้มีลักษณะความเป็นไปได้ ไม่ไกลเกินฝัน 4) มีความชัดเจน เขียนมีรายละเอียดตามสมควร ชัดเจนมองเห็นภาพในอนาคตได้ 5) ยืดหยุ่นได้ มีความคิดริเริ่ม และสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ถ้ามีข้อมูลหรือเหตุผลดี 6) สามารถสื่อสารให้คนอื่นโดยเฉพาะบุคคลในองค์กรสามารถสื่อสารเข้าใจได้ 7) ต้องทำทหายความรู้ ความสามารถของสมาชิกทุกคนในองค์กรให้สามารถปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ 8) การได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นของสมาชิกในองค์กร 9) จะต้องไม่นำเอาวิสัยทัศน์ของบุคคล หรือ หน่วยงานอื่นมาใช้ 10) ใช้ภาษาเขียนที่สั้น กระชับ เข้าใจง่าย และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ชัดเจน¹⁵ ซึ่งจากการศึกษาวิเคราะห์เอกสารในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แนวคิดของบรอน(Braun) ซึ่งได้กำหนดมิติของวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็น 3 ด้าน คือ 1)การสร้างวิสัยทัศน์ 2)การเผยแพร่วิสัยทัศน์ และ3)การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์

ส่วนแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา มีนักวิชาการได้กำหนดกรอบแนวคิด ได้แก่ อุทัย บุญประเสริฐ ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้ 6 ด้าน คือ 1)เรื่องความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 2) เรื่องการสอนการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) เรื่องกิจกรรมนักเรียนและการบริหารกิจกรรมนักเรียนให้ตอบสนองตามหลักสูตรและเสริมสร้างหลักสูตรให้เป็นผลสมบูรณ์ 4) เรื่องสื่อการเรียนการสอนและกิจกรรมห้องสมุดเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตรโดยตรงเพื่อเสริมพัฒนาการนักเรียนตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและเพื่อเสริมความทันสมัยทางวิชาการแก่ครูโดยตรง 5) เรื่องการวัดผลการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ตามจุดหมายและหลักการของหลักสูตรและการประเมินคุณภาพวิชาการของโรงเรียน 6) เรื่องการนิเทศการศึกษาและการพัฒนาวิชาชีพสำหรับบุคลากรครูและบุคลากรทางการศึกษา¹⁶ สอดคล้องกับ ณรงค์ศักดิ์ หงส์คำ ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการว่า ขอบข่ายของงานวิชาการมีความคล้ายคลึงกัน และสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ ผู้บริหารและครูวิชาการในโรงเรียน

¹⁵ Joseph V. Quigley, “Vision : How Leaders Develop It,Share It,and Sustain It” (Leadership devoted to Vision:McGraw-Hill Companies ,1995),214.

¹⁶ Peter Drucker, *Management Challenges for the 21st Century* Journal Articles ,(Harvard Business Review,1999),216.

¹⁷ อุทัย บุญประเสริฐ, *ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ* (วารสารการบริหารสถานศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา,2551),1-2.

จึงพยายามอย่างยิ่งที่จะทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรภายใต้การบริหารงานวิชาการ ตามขอบข่ายงาน 9 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการเรียนการสอน ด้านวัสดุอุปกรณ์ประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ด้านวัดผลและประเมินผล ด้านห้องสมุด ด้านนิตศการศึกษา ด้านการวางแผนและกำหนดวิธี ด้านดำเนินงาน ด้านส่งเสริมการสอน และด้านการประชุมอบรมวิชาการ¹⁷ ขณะที่กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้ ดังนี้ 1)การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 2)การวางแผนงานด้านวิชาการ 3)การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4)การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 5)การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6)การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 7)การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 8)การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 9)การนิตศการศึกษา 10)การแนะแนว 11)การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 12)การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13)การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 14)การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15)การจัดทำทะเบียนและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา 16)การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา และ17)การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา¹⁸ และมีนักวิชาการต่างประเทศได้เสนอกรอบแนวคิดด้านงานบริหารวิชาการไว้ดังนี้ เซอร์จิโอวานนีและคณะ (Sergiovanni and Others) มีความเห็นว่างานวิชาการต้องประกอบด้วย 1) การตั้งปรัชญาการศึกษาขึ้นมาเพื่อปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว 2) การจัดทำโครงการทางการศึกษาต่างๆ 3) การจัดให้มีประเมินผลหลักสูตรและมีการเรียนการสอน 4) การสร้างบรรยากาศในสถานศึกษาให้พร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงและ 5) การจัดหาวัสดุสำหรับการเรียนการสอน¹⁹ ส่วนฟาเบอร์และเชอรอน(Faber and Shearron) ได้แบ่งงานวิชาการออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1)การจัดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร 2)การจัดเนื้อหาของหลักสูตร 3)การนำหลักสูตรไปใช้ 4)การจัดอุปกรณ์การสอน 5)การนิตศการสอน 6)การส่งเสริมครูประจำการ²⁰ และมิลเลอร์(Miller) ได้กล่าวถึงขอบข่ายงานวิชาการไว้ 4 ด้าน คือ 1)การจัด

¹⁸ ณรงค์ศักดิ์ หงส์คำ,สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตภาควิชาบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี,2551),28.

¹⁹ กระทรวงศึกษาธิการ,คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2553),6.

²⁰ Thomas J. Sergiovanni and Others, “Educational Governance and Administration” Journal Articles,(New York : The McMillian Company,1965),175.

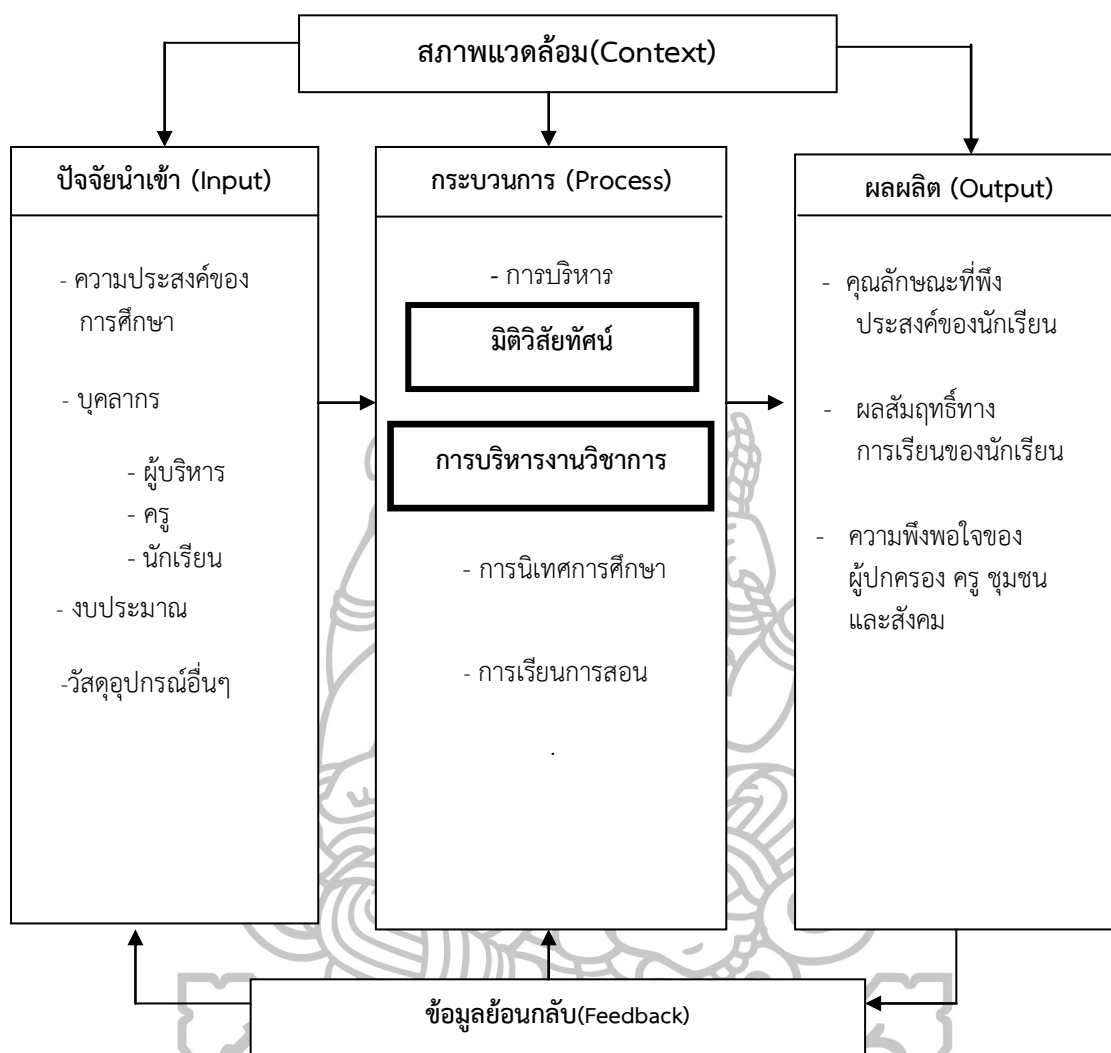
²¹ Charles F. Faber and Gilbert F. Shearron , “Elementary school administration: theory and practice” Journal Articles ,(University of California : Holt, Rinehart and Winston,1970),175.

โปรแกรมเรียน 2)การปฏิบัติตามโปรแกรม 3)การติดตามการเรียนการสอน 4)การจัดบริการการสอน²¹

จากแนวคิดทางทฤษฎีระบบของนักการศึกษาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเชิงระบบ และแนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนในฐานะเป็นระบบเปิดซึ่งประกอบด้วย 3 องค์ประกอบคือ ปัจจัยนำเข้า(input) กระบวนการ(process) และผลผลิต (output) มาเป็นของข่ายเชิงมโนทัศน์สรุปของการวิจัย ดังปรากฏในแผนภูมิที่ 1

²² Miller Van, “The Public Administration of American School System”
Journal Articles, (New York :The Macmillan,1975),175.

แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายเชิงมโนทัศน์สรุปของการวิจัย

ที่มา : Daniel Katz and Robert L. Kahn, *The Social Psychology of Organizations*, 2nd ed.(New York : John Wiley & Son,1978), 20.

: สุรินทร์ เลहनันท์, *การพัฒนาองค์การ*(กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ซีวีแอลการพิมพ์ จำกัด,2551),29.

: Jerry Bruce Braun,“An Analysis of Principal leadership vision and Its Relationship to School Climate”Dissertation abstracts International52,4(October 1991),1139-A.

: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, *คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู* (กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด,2553),9.

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดของบรอน(Braun)ที่ได้กำหนดมิติของวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็น 3 มิติ คือ 1)การสร้างวิสัยทัศน์ (Formulated Vision) 2)การเผยแพร่วิสัยทัศน์ (Articulated Vision) และ3)การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ (Operational Vision)²² ส่วนการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากคู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการซึ่งกำหนดขอบข่ายงานวิชาการ ดังนี้ 1)การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 2)การวางแผนงานด้านวิชาการ 3)การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4)การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 5)การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6)การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 7)การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 8)การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 9)การนิเทศการศึกษา 10)การแนะแนว 11)การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 12)การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13)การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 14)การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15)การจัดทำทะเบียนและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา 16)การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา และ17)การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา²³ ซึ่งสามารถนำมาแสดงเป็นแผนภูมิขอบเขตของการวิจัยดังแผนภูมิที่ 2 ซึ่งเสนอไว้ในหน้าถัดไป

²³ Jerry Bruce Braun, “An Analysis of Principal leadership vision and Its Relationship to School Climate”Dissertation abstracts International 52,4(October 1991) : 1139-A.

²⁴ กระทรวงศึกษาธิการ,คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู,(กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2553),6.

มิติวิสัยทัศน์ (X_{tot})	การบริหารงานวิชาการ (Y_{tot})
1. การสร้างวิสัยทัศน์ (X_1) 2. การเผยแพร่วิสัยทัศน์ (X_2) 3. การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ (X_3)	1.การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็น การพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น (Y_1) 2.การวางแผนงานด้านวิชาการ (Y_2) 3.การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา (Y_3) 4.การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา (Y_4) 5.การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (Y_5) 6.การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการ เรียน (Y_6) 7.การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา(Y_7) 8.การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ (Y_8) 9.การนิเทศการศึกษา (Y_9) 10.การแนะแนว (Y_{10}) 11.การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและ มาตรฐานการศึกษา (Y_{11}) 12.การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ (Y_{12}) 13.การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับ สถานศึกษาและองค์กรอื่น (Y_{13}) 14.การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและ สถาบันอื่นที่จัดการศึกษา (Y_{14}) 15.การจัดทำทะเบียนและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ ของสถานศึกษา (Y_{15}) 16.การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา (Y_{16}) 17.การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (Y_{17})

แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย

ที่มา : Jerry Bruce Braun, “An Analysis of Principal leadership vision and Its Relationship to School Climate,” Dissertation abstracts International 52,4(October 1991),1139-A.

: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู** (กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด,2553),9.

นิยามคำศัพท์เฉพาะ

ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ดังนี้

มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการมองเห็นภาพในอนาคต มีความสามารถสร้างภาพนั้นให้เป็นกระบวนการแล้วนำมาสร้างเป็นแนวทางในการปฏิบัติได้จริง โดยมีวิธีการนำเอากระบวนการวางแผนมาใช้สร้างรูปแบบให้เป็นรูปธรรม สามารถบอกถึงคุณสมบัติและคุณลักษณะของสิ่งที่อยากเห็นในอนาคต มีทิศทางที่ชัดเจนซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ โดยภาพนั้นจะต้องสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร ด้วย ซึ่งประกอบด้วย การสร้างวิสัยทัศน์ การเผยแพร่วิสัยทัศน์ และการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา เป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา มีการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานและความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้มีส่วนร่วมของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น การวางแผนงานด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนว การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การจัดทำทะเบียนและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา และการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่อยู่ใน 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอนครชัยศรี อำเภอสมาปราน อำเภอบางเลน และอำเภอกุสุมาลย์ จำนวน 122 โรงเรียน

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นหลักการ ทฤษฎี แนวคิดต่างๆประกอบด้วย เพื่อนำมาประกอบการศึกษาวิเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ผู้วิจัยได้กำหนดสาระสำคัญไว้ 4 ส่วนคือ 1) มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร 2) การบริหารงาน วิชาการในสถานศึกษา 3) ข้อมูลพื้นฐาน และ 4) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีรายละเอียดต่อไปนี้

มิติวิสัยทัศน์ (Dimensional Vision)

ความหมายของมิติวิสัยทัศน์

มิติวิสัยทัศน์(Dimensional Vision) หมายถึง สิ่งที่ยังบอกถึงคุณสมบัติของลักษณะการสร้าง ภาพอนาคตหรือมองอนาคต ซึ่งจะเป็นเป้าหมายในการเดินไปสู่อนาคต โดยวิธีการนำเอาระบบการ วางแผนมาใช้สร้างรูปแบบที่เป็นรูปธรรม สามารถบอกถึงคุณสมบัติและคุณลักษณะของสิ่งที่อยากเห็น ในอนาคต และเป็นสิ่งที่ดีกว่าเดิม มิติวิสัยทัศน์จะเกิดจากการรู้จักคิดโดยใช้ปัญญาซึ่งอาจจะหมายถึง การสร้างความฝัน แต่จะมุ่งมั่นทุกวิถีทางที่จะให้ฝันนั้นเป็นจริง เป็นความสามารถในการคาดการณ์ ล่วงหน้าและเป็นการเตรียมการเพื่ออนาคต ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่า มิติ วิสัยทัศน์ แตกต่างกันไป ดังต่อไปนี้

แบร์และเบนนิส(Beare & Bennis) กล่าวถึงวิสัยทัศน์ คือ ภาพองค์การในอนาคต ซึ่งได้มา จากปัญญา ความคิด มีความเป็นไปได้และสอดคล้องกับเป้าหมายและภาระหน้าที่ขององค์การ โดย ภาพนั้นตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริงน่าเชื่อถือ และดึงดูดใจให้ปฏิบัติตาม อันจะทำให้องค์การมี สภาพดีกว่าที่จะเป็นอยู่ในปัจจุบัน¹ ส่วนบลูมเบิร์กและกรีนฟิลด์ (Blumberg and Greenfield) กล่าวถึงวิสัยทัศน์ เป็นความสามารถในการมองเห็นความแตกต่างระหว่างสิ่งที่เป็นอย่างกับสิ่งที่ต้องการ ให้เป็นในอนาคต และสามารถกระทำกิจกรรมเพื่อเปลี่ยนแปลงสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน กับสิ่งที่ ต้องการให้เป็นไปในอนาคตได้สำเร็จ² ในขณะที่ดิวค(Duke) ได้กล่าวถึงวิสัยทัศน์ว่า วิสัยทัศน์ทำให้ ผู้บริหารมองเห็นว่าอะไรเป็นสิ่งสำคัญที่แท้จริงขององค์กร และสามารถกำหนดภาพในอนาคตของ องค์กรได้ว่าต้องการให้เป็นอย่างไรเพื่อกำหนดกิจกรรม และแนวทางปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จตาม

¹ Beare, H. et.al. "Creating an Excellent School."(New York : Routledge, Training &Development Journal ,1985),107.

² Arthur Blumberg and William Greenfield, "The Effective Principle : Perspectives on School Leadership, 2nd ed"(Boston : Ally and Bacon, 1986), 227-228.

ต้องการโดยไม่เสียเวลากระทำการในสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ และยังเป็นแรงกระตุ้นให้สมาชิกขององค์กรปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจอย่างเป็นพิเศษยิ่งกว่าธรรมดา⁴ เซอร์จิอวานนี(Sergiovanni) กล่าวว่าวิสัยทัศน์เป็นสิ่งที่พึงปรารถนาของผู้บริหารในการดำเนินกิจกรรมขององค์กร หากผู้บริหารปราศจากวิสัยทัศน์ก็จะไม่สามารถสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและดำรงรักษาความเป็นองค์กรที่ดีไว้ได้⁵ เบนนิสและนานาส (Bennis and Nanas) กล่าวว่าวิสัยทัศน์ หมายถึง ภาพลักษณ์ทางสมอง ต่อมาแบร์ และคณะ (Beare and other) ให้ความหมายว่าวิสัยทัศน์ คือ ภาพขององค์การในอนาคต ซึ่งได้มาจาก ปัญญา ความคิด มีความเป็นไปได้ สอดคล้องกับเป้าหมายและภาระหน้าที่ขององค์การ โดยภาพนั้นตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง น่าเชื่อถือ และดึงดูดใจให้ปฏิบัติตาม⁶ เดวิสและโทมัส (David and Thomas) กล่าวว่าวิสัยทัศน์เป็นเสมือนพิมพ์เขียวขององค์การซึ่งเราต้องการจะให้เป็นอนาคต และวิสัยทัศน์นั้นจะทำให้เราสามารถเห็นวิธีการปฏิบัติที่จะนำองค์การให้บรรลุความต้องการนั้นได้⁷ ส่วนบาร์ธ(Barth) ให้ความหมายว่า การเดินไปข้างหน้าอย่างมีจุดหมายอย่างแน่นอนและชัดเจนอย่างเป็นรูปธรรม⁸ และบรอน(Braun) กล่าวถึงวิสัยทัศน์ว่าเป็นการสร้างภาพในอนาคตโดยการอาศัยทักษะการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการสังเคราะห์ข้อมูลของผู้บริหารเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้สำเร็จตามที่วางแผนไว้⁹ คอตเตอร์(Kotter) ได้กล่าวถึงวิสัยทัศน์ว่า เป็นภาพอนาคตที่นำมาทำให้กระจ่างว่าทำไมบุคคลต้องสร้างขึ้นในอนาคตซึ่งสิ่งที่สร้างขึ้นนั้น สามารถกระตุ้นให้บุคคลมุ่งมั่นและดำเนินการไปสู่ในทิศทางที่เปลี่ยนแปลงและทิศทางที่ถูกต้อง ซึ่งสามารถช่วยให้เกิดการประสานการปฏิบัติในความแตกต่างระหว่างบุคคล แม้ว่าจะมีบุคคลจำนวนมากก็สามารถ

⁴Daniel L. Duke, "School Leadership and Instructional Improvement." (New York: Random House Journal Articles, 1987),51.

⁵Thomas J.Sergiovanni, "Educational Governance and Administration. 2 nd ed. Englewood Cliffs,"(New Jersey: Prentice Hall Journal Articles ,1987), Inc.

⁶Hedly Beare, Brain J. Caldwell, and Ross H. Millikan, "Creating an Excellent school" (New York : Rout ledge Journal Articles, 1989),107.

⁷Gary A. Davis and Margaret A. Thomas, " Effective Schools and Effective Teachers" (Boston : Allyn and Bacon Journal Articles, 1989),22.

⁸Roland S. Barth,"Improving School from Within : Trachers,Parents, and Principals Can Make the Difference"(San Francisco : Jossey Bass Publishers, 1991),148.

⁹Jerry Bruce Braun,"An Analysis of Principal leadership vision and Its Relationship to School Climate," Dissertation abstracts International 52,4(October 1991),26.

ดำเนินการไปด้วยดีและรวดเร็ว¹⁰ สอดคล้องกับฟิลลิปส์(Phillips)ให้ความหมายของวิสัยทัศน์ คือ สิ่งที่สามารถกำหนดกรอบการทำงานที่จะนำไปสู่การปฏิบัติและให้นโยบายต้องอาศัยการแสดงความคิดเห็นที่กว้างขวางและชัดเจน แต่ในเวลาเดียวกันนำไปสู่สิ่งที่ไกลออกไปได้¹¹ วิทยากร เชียงกุล ให้ความหมายของวิสัยทัศน์ว่า ภาพที่มีลักษณะมั่นคงใจว่าองค์กรหรือสังคมสามารถที่จะเป็นเช่นใดได้ ความฝันเกี่ยวกับรูปร่างและความสำเร็จในอนาคต เป้าหมายในอนาคต การมองการณ์ไกล ที่ผู้นำสามารถมองเห็นและชักชวนให้เพื่อนร่วมงานหรือสมาชิกร่วมมือสร้างสิ่งนั้นขึ้นมา¹² และรศพร ทองธรรมจินดา กล่าวถึงวิสัยทัศน์ว่า วิสัยทัศน์คือ การสร้างภาพอนาคตที่มีเอกลักษณ์ เป็นอุดมคติ มีความน่าฟังปรารถนา มีความเป็นไปได้ เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาและมีความพยายามในการมุ่งมั่นผลักดันทุกวิถีทางที่จะให้วิสัยทัศน์นั้นเป็นจริง¹³ และการมีวิสัยทัศน์จะช่วยสร้างความผูกพันและร้อยรัดพลังของสมาชิกเพื่อการบรรลุเป้าหมาย ผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์จะสามารถสร้างมิตีวิสัยทัศน์ให้กับองค์กร และเปลี่ยนวิสัยทัศน์ให้เป็นสภาพที่เป็นจริง มองเห็นได้อย่างชัดเจนว่าเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดคืออะไร จะต้องทำอะไรและทำอย่างไรจึงจะบรรลุเป้าหมายนั้น วิสัยทัศน์ที่แจ่มแจ้งชัดเจนนั้นมาจากการเข้าใจองค์กรอย่างถ่องแท้และลึกซึ้ง งานวิจัยและวรรณกรรมต่าง ๆ ได้ยืนยันว่า วิสัยทัศน์เป็นสิ่งจำเป็นและเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของผู้บริหาร นอกจากนี้ความหมายของวิสัยทัศน์ในทัศนะของนักวิชาการไทย กล่าวถึงความหมายของวิสัยทัศน์ว่า วิสัยทัศน์คือความฝันของสมาชิกในองค์กรที่มีความมาดมั่นร่วมกันในอันที่จะไปให้ถึงภาพฝันนั้น วิสัยทัศน์องค์กรควรมีการเปลี่ยนแปลงเมื่อองค์การสามารถบรรลุภาพฝันนั้นได้ หรือในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ จนทำให้มีการตัดสินใจที่จะกำหนดภาพฝันใหม่¹⁴ วิสัยทัศน์ เป็นความต้องการในอนาคตที่องค์กรกำหนดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้สมาชิกยึดถือ และปฏิบัติตามอย่างมีระบบและสม่ำเสมอ เพื่อความก้าวหน้าและความสำเร็จขององค์กร ปกติวิสัยทัศน์เป็นสิ่งที่กลุ่มผู้บริหาร และพนักงาน ร่วมกันกำหนดขึ้น แต่จะไม่ใช่ความ

¹⁰ John P. Kotter, “Leading Change” (Boston : Massassusette, Harvard Business School Press Journal Articles,1996),68-69.

¹¹ Nicola Phillips, “Management : A Pragmatic Guide to New Techningues” (London : Pitman Publishing Journal Articles,1997),7.

¹² วิทยากร เชียงกุล, รายงานสภาวะการศึกษาไทย ปี 2547-2548 : สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา(กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สายธาร,2549),187.

¹³ รศพร ทองธรรมจินดา, วิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เขตการศึกษาท้องถิ่นที่ 1, (หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร 2549),21.

¹⁴ ญัฐพันธ์ เขจรนนท์, การจัดการเชิงกลยุทธ์(ฉบับปรับปรุงใหม่) (กรุงเทพฯ : บริษัท ซี เอ็ดดูเคชั่น จำกัด, 2550),35-36.

เพื่อฝันของใครบางคนเท่านั้น โดยวิสัยทัศน์ที่กำหนดขึ้นต้องแฝงด้วยความท้าทาย แรงผลักดันและความทะเยอทะยานในอนาคต แต่ในขณะที่เดียวกันวิสัยทัศน์ก็จะกำหนดทิศทางที่ชัดเจนพอที่จะเป็นแนวทางปฏิบัติ เพื่อให้เราสามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งเอาไว้ได้¹⁵ วีรวัดน์ ปันนิตามัย กล่าวว่า วิสัยทัศน์ คือ การสร้างภาพในอนาคตที่สะท้อนให้เห็นถึงเป้าหมาย ความหวัง ค่านิยม ความเชื่อ ผ่านข้อความที่บ่งบอกถึงปรัชญา ความมุ่งหมายในอนาคตที่พึงประสงค์¹⁶ สอดคล้องกับแนวคิดของ สอดคล้องกับแก้วเวียง นานาผล ได้กล่าวถึงวิสัยทัศน์ว่าเป็นสถานภาพอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายประการที่บุคคลหรือองค์กรมุ่งหวังหรือประสงค์จะเป็นจะมีในอนาคต อาจเป็นการวางแผนที่คิดการณ์ใหญ่ และมองการณ์ไกล เพื่อกำหนดสภาพในอนาคตอันเป็นจุดมุ่งหมายโดยรวมขององค์กรที่แสดงสภาพที่ดีที่สุด(The Best) หรือมากที่สุด(The Most)หรือยิ่งใหญ่ที่สุด (The Greatest)¹⁷

ดังนั้น มิติวิสัยทัศน์ หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการมองเห็นภาพในอนาคต มีความสามารถสร้างภาพนั้นให้เป็นกระบวนการแล้วนำมาสร้างเป็นแนวทางในการปฏิบัติได้จริง โดยมีวิธีการนำเอากระบวนการวางแผนมาใช้สร้างรูปแบบให้เป็นรูปธรรม สามารถบอกถึงคุณสมบัติและคุณลักษณะของสิ่งที่อยากเห็นในอนาคต มีทิศทางที่ชัดเจนซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ โดยภาพนั้นจะต้องสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร

ความสำคัญของมิติวิสัยทัศน์

ปัจจุบันวงการการศึกษาไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา เป็นการผันแปรที่ไม่มีแนวทางที่แน่นอน หากความเสถียรภาพได้ยาก ดังนั้นมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารจึงมีความสำคัญยิ่งในการจะนำพาองค์กรหรือสถานศึกษามุ่งสู่เป้าหมายและความสำเร็จตามที่ผู้บริหารหรือสถานศึกษาได้กำหนดไว้ และสอดคล้องกับแนวคิดของ เดวิสและโทมัส(David and Thomas) กล่าวว่า วิสัยทัศน์มีคุณค่า เป็นสิ่งสำคัญประการแรกที่ผู้นำจะต้องมีและเผยแพร่วิสัยทัศน์ให้สมาชิกทุกคนได้เข้าใจอย่างชัดเจน โดยเน้นที่ผลผลิต เป้าหมายและทิศทางการดำเนินการ¹⁸ เช่นเดียวกับที่ลิคาตาและคณะ (Licata et.al) ได้พบว่าผู้นำมีวิสัยทัศน์ นอกจากมองเห็นภาพในอนาคตแล้ว ยังต้องเสียสละประโยชน์ส่วนตน เพื่อมุ่งมั่นทำงานให้บรรลุวิสัยทัศน์นั้น¹⁹ คีอเวลล์และสปริงส์(Caldwell and Spinks) กล่าวว่า

¹⁵ เรื่องเดียวกัน,35-36.

¹⁶ วีรวัดน์ ปันนิตามัย, การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อการบริหารการปกครองที่ดี (กรุงเทพฯ : เอ็กซ์เปอร์เน็ท, 2551),2-3.

¹⁷ แก้วเวียง นานาผล, การจัดการความรู้ในสถานศึกษา : แนวคิดสู่การปฏิบัติ(ร้อยเอ็ด : มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด,2554),19.

¹⁸ Davis, I.L and Thomas, “ The Relationship between Satisfaction with Leadership and School Climate in Randomly Ruraly Gregia Public Elementary School” (Dissertation Abstractsinternationa1989),22-23.

¹⁹ Licata, J.w.et.al “Principal Vision, Teachers Sense of Autonomen. Journal of Educational”(Journal Articles Research : November-December1990), 93 - 98.

ว่าการมีวิสัยทัศน์อย่างเดียวยังไม่เพียงพอ สิ่งสำคัญที่ผู้บริหารจะต้องกระทำให้ได้คือ การทำให้สมาชิกมีจิตผูกพันกับวิสัยทัศน์ สามารถหล่อหลอมวิสัยทัศน์นั้นลงสู่นโยบาย แผนงาน และกิจวัตรประจำวัน ภายในองค์กร ยินดีเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้บรรลุวิสัยทัศน์นั้น²⁰ สอดคล้องกับแนวคิดของบาร์ธ (Barth) ที่มีความคิดว่าทุกโรงเรียน สถานศึกษาทุกแห่ง ควรจะต้องมีหรือสร้างวิสัยทัศน์เป็นของโรงเรียน เพราะวิสัยทัศน์ของโรงเรียนทำให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้บริหารโรงเรียนได้ทราบแนวพัฒนาของโรงเรียนในอนาคตว่าจะเดินไปในทิศทางใด และมียุทธวิธีใดที่จะทำให้บรรลุจุดหมายปลายทางได้ บาร์ธ(Barth) เชื่อว่า ถ้าโรงเรียนใดไม่มีวิสัยทัศน์เป็นของโรงเรียนนั้นก็ยากที่จะพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนได้²¹วิสัยทัศน์ของผู้บริหารจึงมีความสำคัญต่อการบริหารงานในองค์กรอย่างยิ่ง และสามารถอธิบายความสำคัญของวิสัยทัศน์ออกได้เป็น 4 ประการ คือ 1) ก่อให้เกิดความรู้สึกร่าสนใจ น่าดึงดูด กระตุ้นให้บุคคลเกิดความรู้สึกร่วมกัน เกิดความมุ่งมั่นพยายามปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ด้วยความเต็มใจ 2) ก่อให้เกิดความหมายในชีวิตการทำงานและชีวิตส่วนบุคคล ทำงานและมีชีวิตอยู่อย่างมีเป้าหมายด้วยความภาคภูมิใจ อุทิศ เสียสละ และมุ่งคุณภาพของงานการผลิต การบริหาร และการมีส่วนร่วมให้ผ่านการเพิ่มอำนาจ(empowerment) 3) ช่วยกำหนดมาตรฐานของงานเป็นเลิศที่โดดเด่น และ 4) เป็นตัวเชื่อมอดีต โดยเฉพาะปัจจุบันกับอนาคตกาล²² สอดคล้องกับแนวคิด คอตเตอร์ (Kotter) ได้กล่าวว่าวิสัยทัศน์จะเป็นทิศทางนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงองค์กร ด้วยเหตุผล คือ 1) ทำให้มองเห็นทิศทางการเปลี่ยนแปลงองค์กรได้ชัดเจนว่าจะมีทิศทางไปอย่างไรเป็นเส้นทางเดียวหรือหลายเส้นทาง 2) กระตุ้นให้บุคคลได้ปฏิบัติมิได้ตรงตามทิศทางขององค์กร แม้ว่าในระยะแรก ๆ อาจยุ่งยากบ้าง 3) ช่วยให้เกิดการประสานงานการปฏิบัติงานของคนในองค์กรจำนวนมากในแนวทางที่รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ²³ ซึ่งก็สอดคล้องกับคาลด์เวลล์และสปิงค์ (Caldwell and Spinks) ที่ย้ำว่าผู้นำจะต้องผูกพันกับวิสัยทัศน์นั้น และสามารถนำวิสัยทัศน์ลงสู่ นโยบาย แผนงาน และการปฏิบัติงานในแต่ละวันขององค์กรได้²⁴ และแก้วเวียง นานาผล กล่าวว่าคุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารและผู้นำที่ประสบความสำเร็จก็คือ วิสัยทัศน์ ซึ่งจะช่วยให้คาดคะเนและใช้ประโยชน์จากการคาดคะเนได้ดีกว่าผู้อื่น จากการทำมองเห็นอนาคตได้ชัดเจนทำให้สามารถเตรียมการแก้ปัญหาและเตรียมการดำเนินการอย่างได้ผล มิใช่คอยแต่แก้ปัญหาอย่างเดียว

²⁰Caldwell, B. J. and J. M. Spinks, “ The Self- Managing School” (London :The Falmer Press Journal Articles,1990),174.

²¹Roland S. Barth, “Improving School from Within : Trachers,Parents, and Principals Can Make the Difference”(San Francisco : Jossey Bass Publishers, 1991),149.

²²Nanus, B. Visionary ,Leadership: Creating a compelling sense of direction for your organization (San Francisco: Jossey Bass Publisher, 1992),118.

²³John P. Kotter, “Leading Change” (Boston : Massassusette, Harvard Business School Press1996),72.

²⁴Caldwell, B.J. and Jim M.S. “ The Self Managing School” Journal Articles (London : The Falmer Press1998), 175.

จะต้องมี Courage คือ ความกล้าในการตัดสินใจอย่างทันท่วงที เพราะการเปลี่ยนแปลงทุกอย่างต้องมีความเสี่ยง แต่ถ้าเราสามารถคาดคะเนล่วงหน้า ความเสี่ยงจะน้อย ผลดีมีมาก มองไกล ฉับไว ใจกล้า²⁵ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษานอกจากจะมีวิสัยทัศน์แล้ว ยังต้องมีความสามารถในการเผยแพร่วิสัยทัศน์ให้สมาชิกเข้าใจยอมรับ และปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ให้บรรลุผลด้วย

ดังนั้น วิสัยทัศน์ของผู้บริหารจึงมีความสำคัญยิ่ง ในการบริหารองค์การและสถานศึกษาเพื่อผลักดันให้องค์การหรือสถานศึกษาประสบความสำเร็จ ผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนจึงควรจะต้องสามารถกำหนดวิสัยทัศน์ และนำวิสัยทัศน์มาผลักดันให้เกิดผลสู่การปฏิบัติ นำองค์การไปสู่เป้าหมายที่ต้องการตามวิสัยทัศน์ วิสัยทัศน์จึงเป็นการชี้แนวทางการพัฒนาองค์กรและในทำนองเดียวกันก็จะสะท้อนถึงผู้นำด้วยจากวิสัยทัศน์นี้เอง รู้จักสร้างภาพอนาคตที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาของตน และมุ่งมั่นผลักดันทุกวิถีทางที่จะให้ภาพอนาคตตามวิสัยทัศน์นั้นเป็นจริง เพื่อให้เกิดทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารการศึกษา

ประเภทของมิติวิสัยทัศน์

วิสัยทัศน์มีความสำคัญในการบริหารองค์การหรือสถานศึกษาเป็นอย่างมาก วันทนา เมืองจันทร์ได้กำหนดและแบ่งประเภทของวิสัยทัศน์ได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้ 1)วิสัยทัศน์ของบุคคล (personal vision) เป็นวิสัยทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ในการพัฒนา การกำหนดตำแหน่งของบุคคลและการพัฒนาทรัพยากรของมนุษย์ เป็นการเชื่อมโยงระหว่างผู้นำกับองค์การ ดังนั้นจึงเป็นความสามารถของผู้นำที่จะระบุ ป่งชี้ เคลื่อนย้าย ประสานทักษะและทรัพยากรต่างๆได้ 2)วิสัยทัศน์ขององค์การ(organization vision) เป็นวิสัยทัศน์ซึ่งแสดงภาพที่กว้างและสมบูรณ์ของระบบองค์การในปัจจุบัน ซึ่งอยู่ภายในสิ่งแวดล้อม กล่าวคือ วิสัยทัศน์ขององค์การในปัจจุบันในภาพรวม มิได้มองเฉพาะองค์การเท่านั้น แต่จำเป็นต้องมองสิ่งแวดล้อมขององค์การด้วย 3)วิสัยทัศน์กลยุทธ์(strategic vision) เป็นวิสัยทัศน์ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานความรู้ความเข้าใจในกระบวนการการเปลี่ยนแปลง เป็นการเปลี่ยนวิสัยทัศน์ให้ไปสู่ระดับการปฏิบัติ นั่นคือ วิสัยทัศน์ทางกลยุทธ์เป็นการเชื่อมโยงสิ่งที่เป็นจริงในปัจจุบัน กับการเป็นไปได้ในอนาคต ในวิถีทางเฉพาะเจาะจง ซึ่งเหมาะสมกับองค์การและผู้นำ จึงเห็นได้ว่าวิสัยทัศน์กลยุทธ์ ก็คือการบริหารการเปลี่ยนแปลงนั่นเอง 4)วิสัยทัศน์อนาคต(future vision) เป็นการสร้างภาพของระบบองค์การภายในสิ่งแวดล้อม ณ จุดๆหนึ่งหรือเวลาใดเวลาหนึ่งในอนาคต กล่าวคือ วิสัยทัศน์อนาคตเป็นการสร้างภาพว่าองค์กรในอนาคตควรจะเป็นเช่นไร²⁶ ส่วนสมบูรณ์ เดชสมบูรณ์สุข ได้จำแนกวิสัยทัศน์ออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) วิสัยทัศน์ส่วนบุคคล(personal vision) เป็นวิสัยทัศน์เกิดจากตัวบุคคลแต่ละคนเป็นการคาดหวังในการดำรงชีวิตของแต่ละบุคคล และ 2) วิสัยทัศน์องค์กร (corporate vision) คือ ภาพในอนาคตขององค์กรที่บุคคลในองค์กรต้องรับทราบ และเห็นพ้องร่วมกัน เพื่อจะร่วมกันปฏิบัติงานตามแผนการให้บรรลุวิสัยทัศน์นั้นให้สำเร็จภายในเวลาที่

²⁵ แก้วเวียง นานาผล,การจัดการความรู้ในสถานศึกษา : แนวคิดสู่การปฏิบัติ(ร้อยเอ็ด : มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด,2554),19.

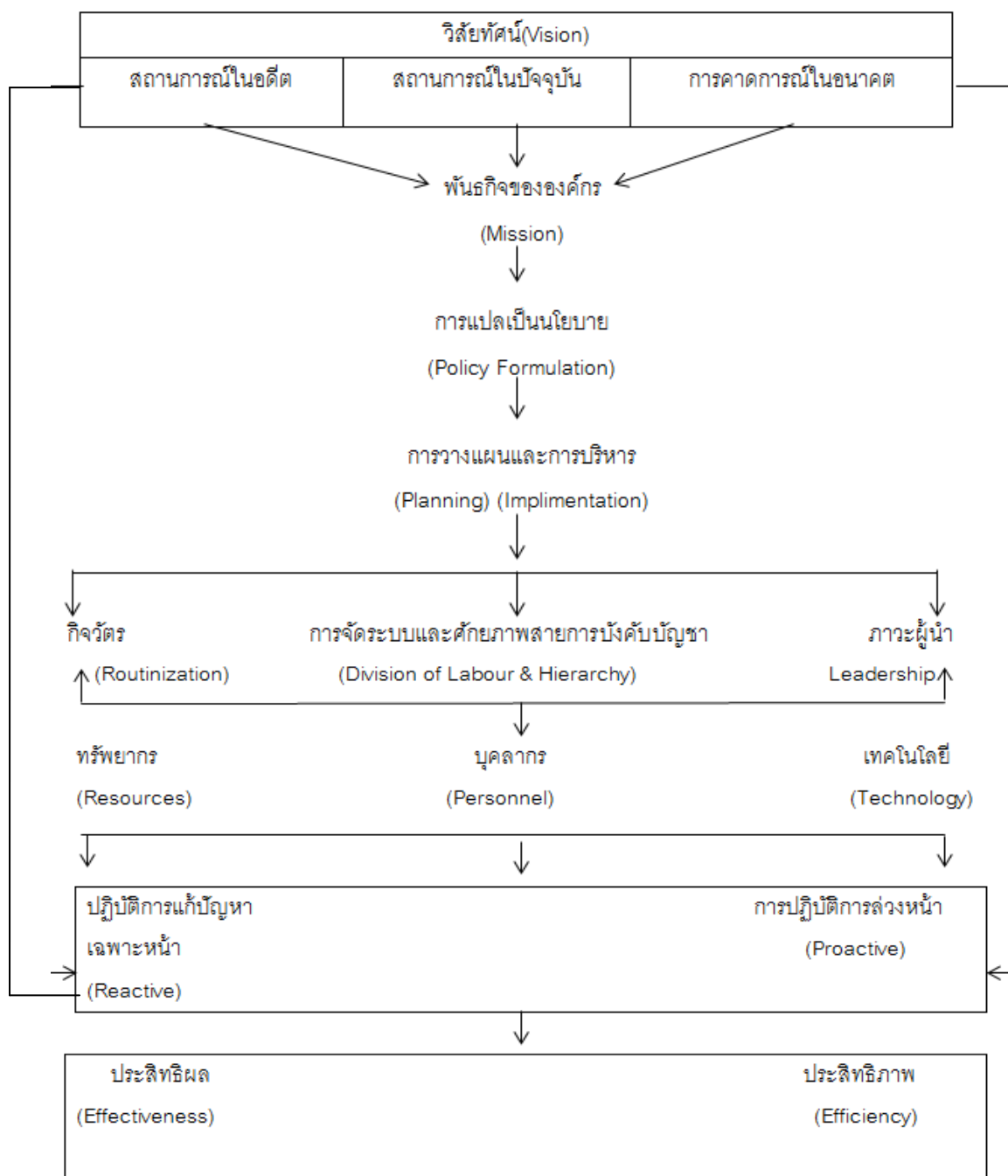
²⁶ วันทนา เมืองจันทร์, อ่างถึงใน : แก้วเวียง นานาผล,การจัดการความรู้ในสถานศึกษา : แนวคิดสู่การปฏิบัติ(ร้อยเอ็ด : มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด,2554),19.

กำหนด วิสัยทัศน์องค์กรต้องมีความชัดเจน มีการพัฒนาอย่างถูกต้องและเป็นระบบ มีการกำหนดวิธีการและขั้นตอน มีผู้รับผิดชอบชัดเจน และสามารถแปลงวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติจริงได้²⁷ สอดคล้องกับวรรณุช แสงนันทนวล ที่แบ่งวิสัยทัศน์ออกเป็น 2 รูปแบบ คือ 1) วิสัยทัศน์ส่วนตัว (personal vision) หมายถึง วิสัยทัศน์เฉพาะตนของปัจเจกบุคคล ที่มีต่อตนเอง ต่อสังคม ต่อประเทศชาติหรือต่อโลก 2)วิสัยทัศน์องค์กร (corporate vision) หมายถึง วิสัยทัศน์ที่มุ่งประโยชน์ขององค์กรเป็นหลัก เป็นการกำหนดความก้าวหน้าขององค์กรว่าควรอยู่ในระดับใดและวางแผนกลยุทธ์ต้องมีเทคนิคการบริหารงานเป็นหลัก รูปแบบต้องชัดเจนและตรวจสอบได้ต้องปรับให้เข้ากับโลกยุคข้อมูลข่าวสาร มีความเป็นสากล การกำหนดวิสัยทัศน์องค์กรต้องระบุเป็นลายลักษณ์อักษรชัดเจนเพื่อความเข้าใจร่วมกัน²⁸ และเทื่อน ทองแก้ว กล่าวว่าวิสัยทัศน์มีแหล่งที่มาจากแหล่งข้อมูลข่าวสารที่เป็นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของบุคคลในองค์กร เป็นความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้น จากการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน อุปสรรค และโอกาสโดยอาศัยความรู้ของบุคคลในการผสมผสานความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และใช้ดุลยพินิจจากประสบการณ์หรือ ความรู้ ปรับภาพความคิดให้ชัดเจน และ มีความเป็นไปได้นอกจากนั้น เพื่อพิจารณานำวิสัยทัศน์ไปใช้ในการบริหารหรือปฏิบัติงาน จะต้องสัมพันธ์กับพันธกิจและการดำเนินงานขององค์กรจนถึงผลการดำเนินงาน ที่มาของวิสัยทัศน์จึงต้องสัมพันธ์กับพันธกิจที่จะนำไปสู่การดำเนินงานขององค์กรได้สรุปไว้ดังนี้ 1)วิสัยทัศน์ที่เกิดจากการวิเคราะห์อดีต ปัจจุบัน แล้วจึงคาดการณ์ในอนาคต 2)วิสัยทัศน์ที่เกิดจากการวิเคราะห์สถานการณ์ เพื่อสร้างเป้าหมายที่ทำให้เกิดแผนงานและโครงการ 3)วิสัยทัศน์ที่เกิดจากบุคลิกภาพของผู้บริหาร 4) วิสัยทัศน์ที่ทำให้เกิดการพัฒนางานองค์กรและการจัดการ 5)วิสัยทัศน์กับการประยุกต์ และในแต่ละวิสัยทัศน์มีความสัมพันธ์ภายในที่แสดงถึงขอบข่ายการปฏิบัติงานในองค์กร ดังแผนภูมิภาพที่ 1-5

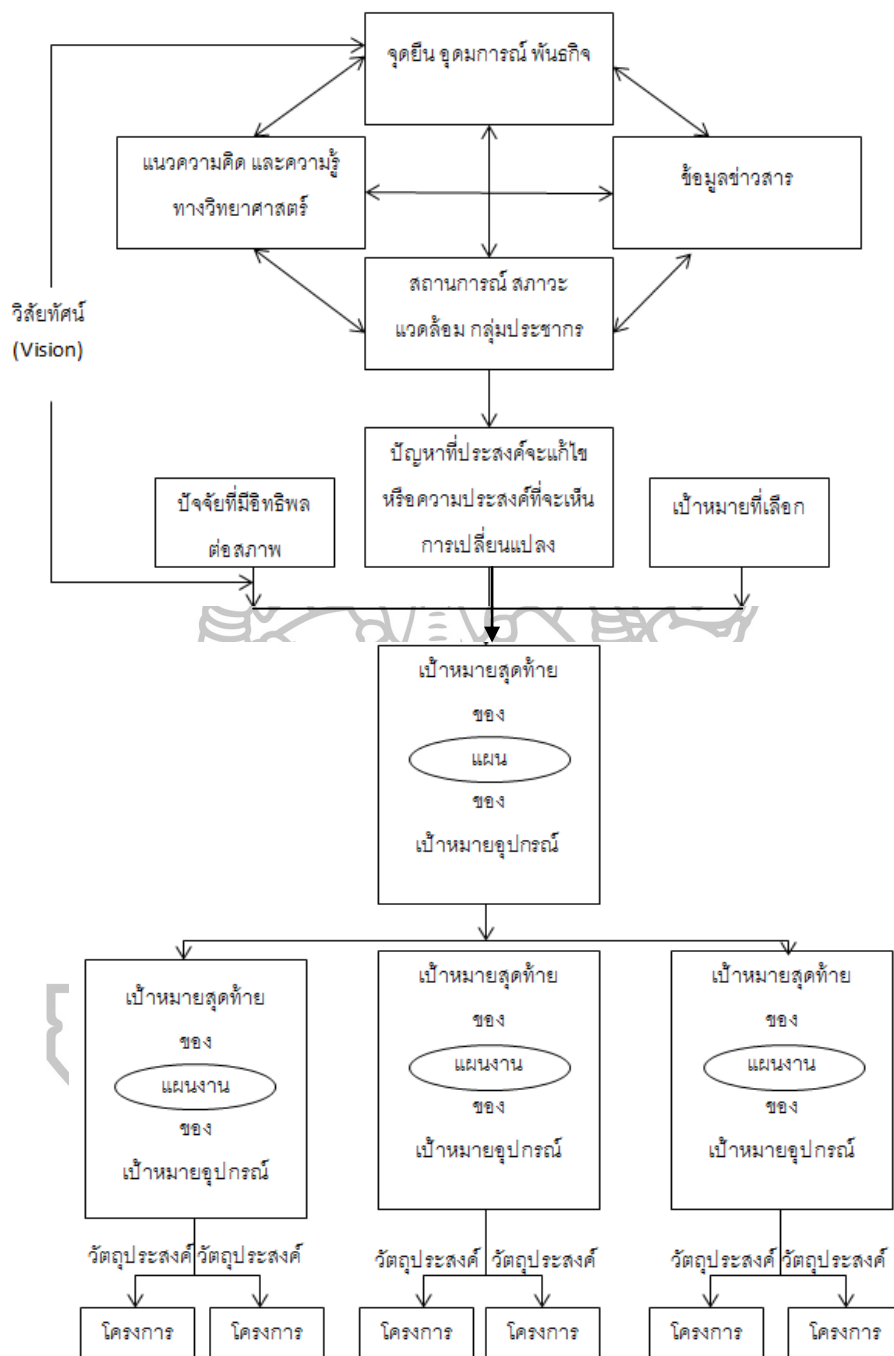
²⁷ สมบูรณ์ เดชสมบูรณ์สุข, “การเขียนวิสัยทัศน์นักบริหารงานสายเทศบาล” (ม.ม.ท.,ม.ม.ป.),11-12.

²⁸ วรรณุช แสงนันทนวล, อ้างถึงใน : แก้วเวียง นานาผล,การจัดการความรู้ในสถานศึกษา : แนวคิดสู่การปฏิบัติ(ร้อยเอ็ด : มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด,2554),20.

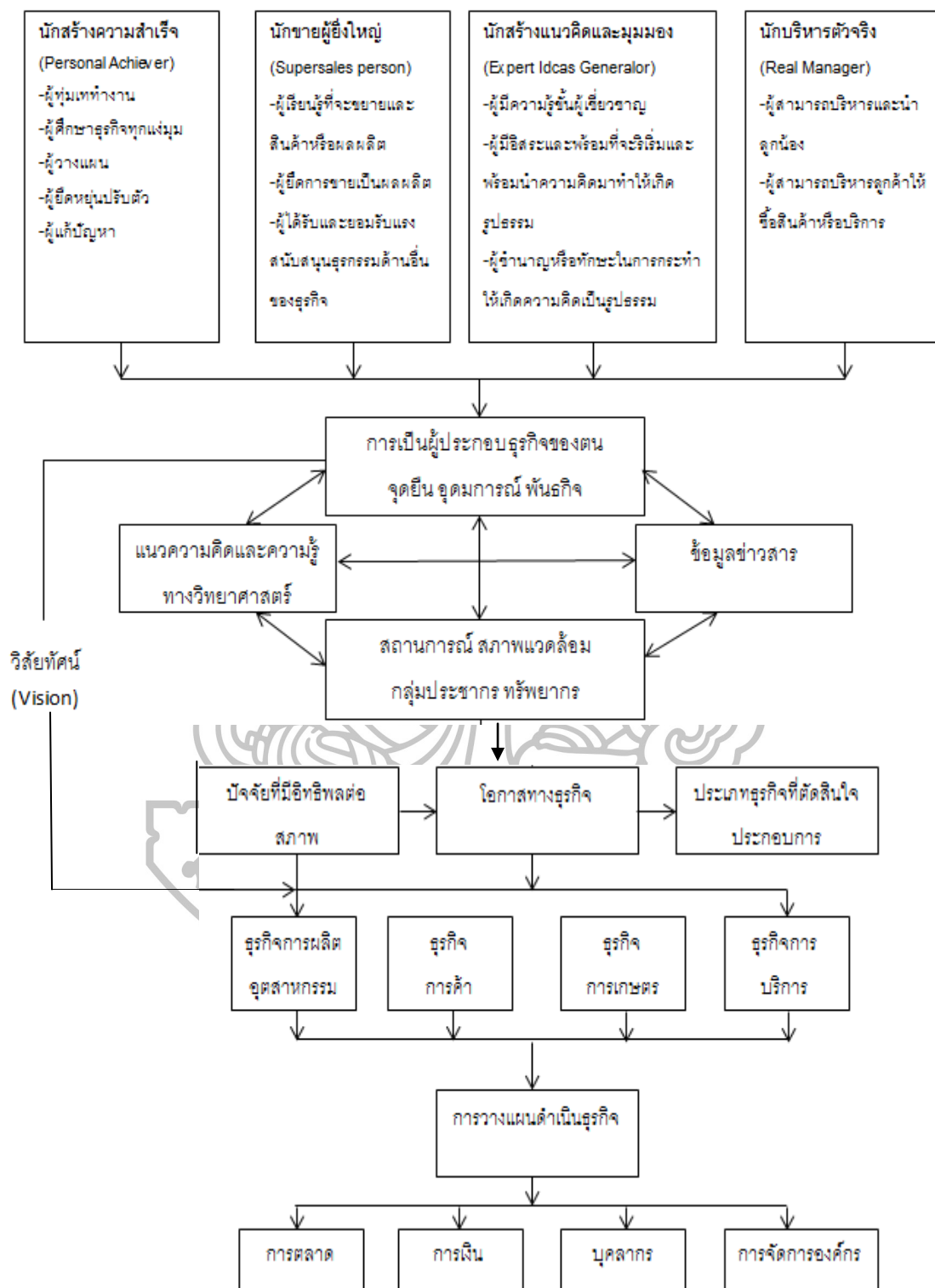

แผนภาพที่ 1 วิสัยทัศน์ที่สัมพันธ์กับพันธกิจและการดำเนินงานขององค์กร

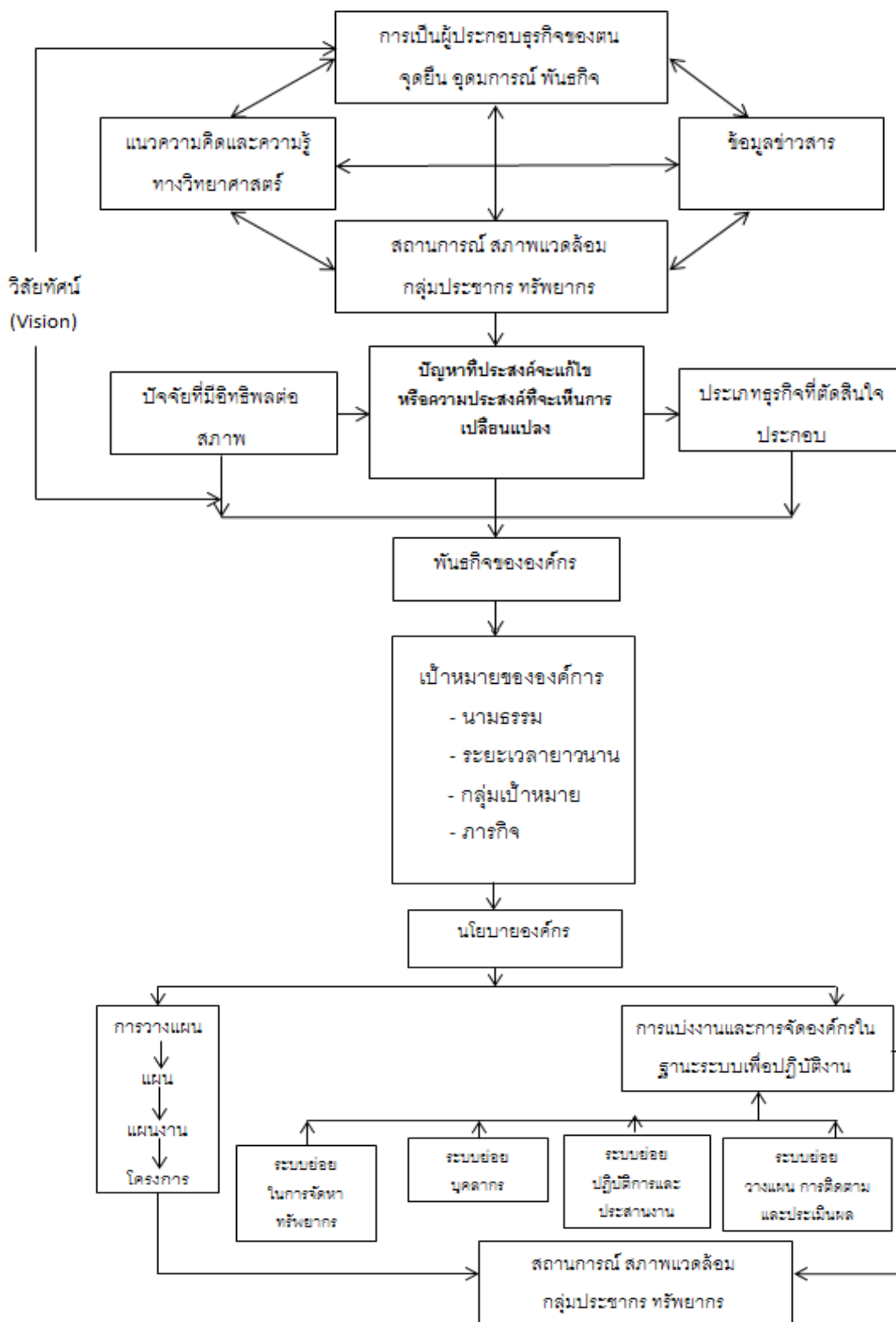
ที่มา : เทียน ทองแก้ว ,การพัฒนาวิสัยทัศน์ : หลักการและแนวปฏิบัติ (กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต),6.

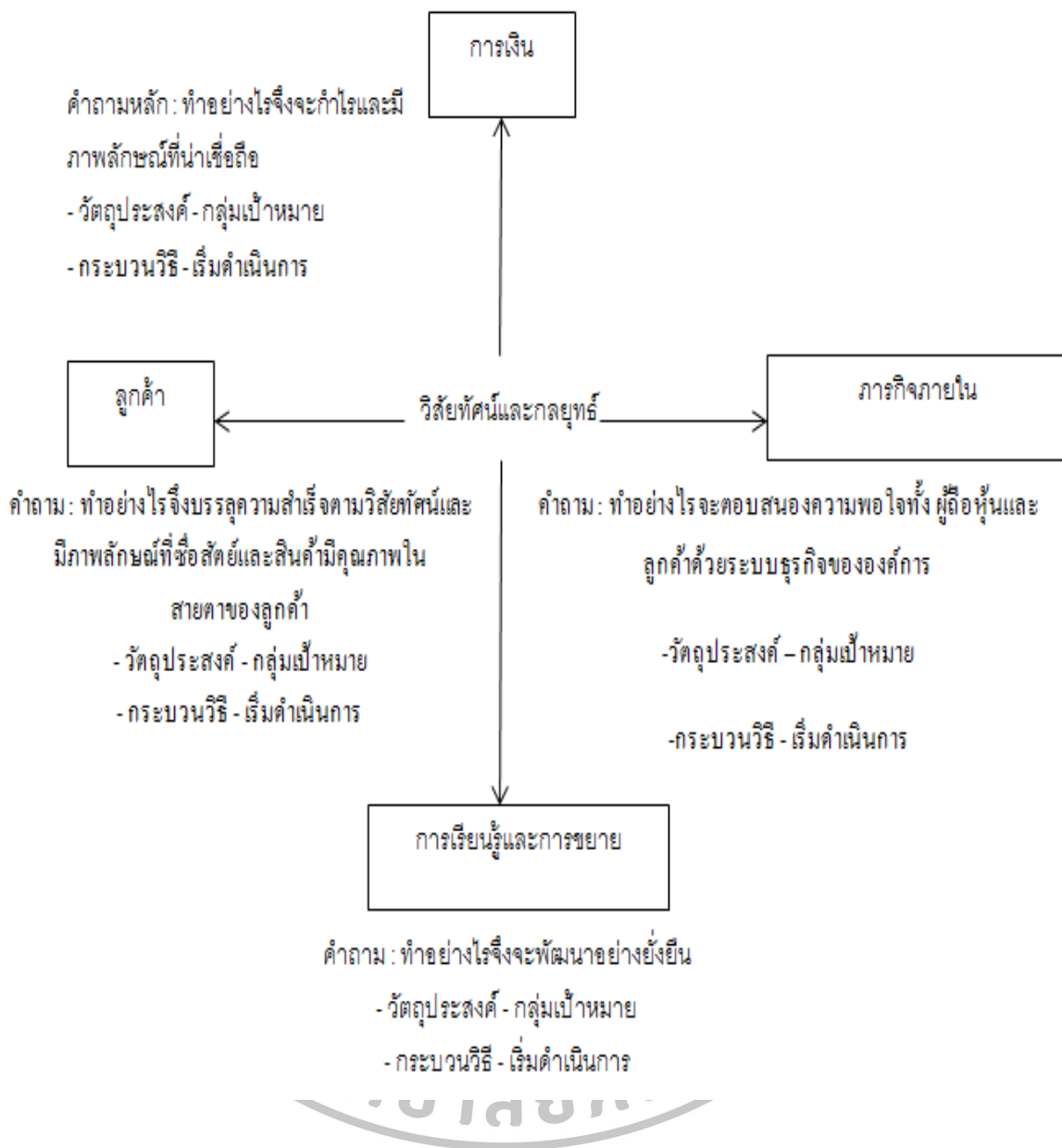
แผนภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์กับจุดยืนอุดมการณ์พันธกิจและเป้าหมาย
 ที่มา : เทื่อน ทองแก้ว ,การพัฒนาวิสัยทัศน์ : หลักการและแนวปฏิบัติ (กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
 ราชภัฏสวนดุสิต),7.

แผนภาพที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์กับการประกอบธุรกิจ
 ที่มา : เทื่อน ทองแก้ว ,การพัฒนาวิสัยทัศน์ : หลักการและแนวปฏิบัติ (กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต),8.

แผนภาพที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์กับการเป็นผู้ประกอบธุรกิจ
 ที่มา : เตือน ทองแก้ว ,การพัฒนาวิสัยทัศน์ : หลักการและแนวปฏิบัติ (กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
 ราชภัฏสวนดุสิต),9.

แผนภาพที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์กับการประยุกต์ใช้
 ที่มา : เทื่อน ทองแก้ว ,การพัฒนาวิสัยทัศน์ : หลักการและแนวปฏิบัติ (กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต),10.

จากแผนภาพที่ 1-5 จะเห็นได้ว่าวิสัยทัศน์มีส่วนเกี่ยวข้องกับ พันธกิจ (Mission) การวางแผน (Planning) และการบริหารแผน (Implementation) ซึ่งจะก่อให้เกิดผลขององค์กร 2 ประการ คือ ประสิทธิภาพ (Effectiveness) และประสิทธิภาพ (Efficiency) ซึ่งจะถือว่าอยู่ในกระบวนการทางการบริหารขององค์กร ซึ่งองค์ประกอบเหล่านั้น มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องลดหลั่นกัน ดังนั้น เมื่อตรวจสอบแผนขององค์กรก็จะพบความสัมพันธ์ของคำเหล่านี้ คือ คำว่าปรัชญา (Philosophy) วิสัยทัศน์ (Vision) ยุทธศาสตร์ (Strategy) ทักษะ (Skills) ทรัพยากร (Resources)

รางวัล(Rewards) การจัดองค์การ (Organization) ซึ่งทั้ง 7 ปัจจัยนี้ถือว่าเป็นสิ่งพื้นฐานในการกำหนดกรอบคุณภาพในการบริหารองค์การจะขาดอย่างใดอย่างหนึ่งก็จะมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์การ²⁹

ดังนั้นการจำแนกประเภทของวิสัยทัศน์ อาจขึ้นอยู่กับหลักเกณฑ์และการนำไปใช้ที่แตกต่างกันซึ่งมองถึงอนาคตเกี่ยวกับอาชีพองค์การ และสังคมกว้างที่เป็นสังคมโลก ซึ่งจะมีส่วนเชื่อมโยง มีความสัมพันธ์กันและมีผลกระทบซึ่งกันและกัน สังคมโลกเป็นระบบใหญ่ กว้างขวาง และซับซ้อน ระบบขององค์การอยู่ภายในสภาพแวดล้อมของสังคมโลก และในทำนองเดียวกัน ระบบบุคคลก็เกี่ยวข้องกับระบบในองค์การและระบบสังคมโลก กรอบความคิดในการมองวิสัยทัศน์จึงต้องมองกว้าง และเชื่อมโยงเกี่ยวพันกัน

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับวิสัยทัศน์

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ มีความสำคัญอย่างยิ่งในการศึกษาและการนำไปใช้ วิสัยทัศน์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นแนวความคิดหรือความเชื่อที่เกิดขึ้นอย่างมีหลักเกณฑ์ มีการทดสอบและสังเกตเป็นที่แน่ใจ ทฤษฎีมีบทบาทในการให้คำอธิบายเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทั่วไปและชี้แนะการวิจัยประโยชน์ของทฤษฎี คือทำให้เกิดความรู้ใหม่,สามารถใช้นำมาเหตุการณ์ได้ ขยายประสิทธิภาพการทำงาน และเป็นหลักในการปฏิบัติ เพราะ สรุปได้ว่า ทฤษฎี เป็นแนวทางในการปฏิบัติ

ไรเคิร์ท (Likert) กล่าวว่า การบริหารมีแบบแผน จะทำให้ผู้นำประสบผลสำเร็จและเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ และยังพบว่าผลผลิตสูงขึ้นด้วย ซึ่งความสำเร็จขึ้นกับการมีส่วนร่วมมากน้อยของผู้ใต้บังคับบัญชา ประกอบด้วยความคิดรวบยอดเรื่องภาวะผู้นำ แรงจูงใจ การติดต่อสื่อสาร การปฏิสัมพันธ์และการใช้อิทธิพล การตัดสินใจ การตั้งเป้าหมาย การควบคุมคุณภาพและสมรรถนะของเป้าหมายโดยแบ่งลักษณะผู้นำเป็น 4 แบบคือ 1)แบบใช้อำนาจ(Explortive- Authoritative) ผู้บริหารใช้อำนาจเผด็จการสูง ใ้วางใจผู้ใต้บังคับบัญชาเล็กน้อย บังคับบัญชาแบบขู่ใช้ยามากกว่าการชมเชย การติดต่อสื่อสารเป็นแบบทางเดียวจากบนลงล่าง การตัดสินใจอยู่ในระดับเบื้องบนมาก 2)แบบใช้อำนาจเชิงเมตตา(Benevolent-Authoritative) ปกครองแบบพ่อปกครองลูก ให้ความใ้วางใจผู้ใต้บังคับบัญชา จูงใจโดยการให้รางวัล แต่บางครั้งขู่ลงโทษ ยอมให้การติดต่อสื่อสารจากเบื้องล่างสู่เบื้องบนได้บ้าง รับฟังความคิดเห็นจากผู้ใต้บังคับบัญชาบ้าง และบางครั้งยอมให้การตัดสินใจแต่อยู่ภายใต้การควบคุมอย่างใกล้ชิดของผู้บังคับบัญชา 3) แบบปรึกษาหารือ (Consultative - Democratic) ผู้บริหารจะให้ความใ้วางใจ และการตัดสินใจแต่ไม่ทั้งหมด จะใช้ความคิดและความเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชาเสมอ ให้รางวัลเพื่อสร้างแรงจูงใจ จะลงโทษนานๆครั้งและใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม มีการติดต่อสื่อสารแบบ 2 ทางจากระดับล่างขึ้นบนและจากระดับบนลงล่าง การวางนโยบายและการตัดสินใจมาจากระดับบน ขณะเดียวกันก็ยอมให้การตัดสินใจบางอย่างอยู่ในระดับล่าง ผู้บริหารเป็นที่ปรึกษาในทุกด้าน 4) แบบมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง (Participative - Democratic) ผู้บริหารให้ความใ้วางใจ และเชื่อถือผู้ใต้บังคับบัญชา ยอมรับความคิดเห็นของ

²⁹ เทื่อน ทองแก้ว ,การพัฒนาวิสัยทัศน์ : หลักการและแนวปฏิบัติ(กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต,2554),6-10.

ผู้ใต้บังคับบัญชาเสมอ มีการให้รางวัลตอบแทนเป็นความมั่นคงทางเศรษฐกิจแก่กลุ่ม มีการบริหารแบบมีส่วนร่วม ตั้งจุดประสงค์ร่วมกัน มีการประเมินความก้าวหน้า มีการติดต่อสื่อสารแบบ 2 ทาง ทั้งจากระดับบนและระดับล่าง ในระดับเดียวกันหรือในกลุ่มผู้ร่วมงานสามารถตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารได้ทั้งในกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มผู้ร่วมงาน³⁰ ส่วนบรอน(Braun) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนไว้ 3 ด้าน คือ 1)การสร้างวิสัยทัศน์ ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการต่างๆแล้วนำข้อมูลที่ได้นำมาสังเคราะห์เป็นภาพรวมของโรงเรียนเพื่อพัฒนาโรงเรียนต่อไป 2) การเผยแพร่วิสัยทัศน์ ได้แก่ การใช้ความสามารถในการทำให้สมาชิกในองค์กรทุกคนรับรู้และเข้าใจตรงกัน 3) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ได้แก่ การทำให้วิสัยทัศน์บรรลุผลสำเร็จ เป็นการรวมพลังเพื่อให้บรรลุในอนาคตที่ปรารถนา ซึ่งเป็นการปรับปรุงองค์กรให้มีความเป็นเลิศ³¹ ตรีเกอร์(Drucker) ได้เขียนตำราเกี่ยวกับการบริหารและภาวะผู้นำของผู้บริหาร โดยเฉพาะที่อ้างถึงใน Practice of Management ซึ่งหลักการของผู้นำในองค์กรนั้น ตรีเกอร์(Drucker) เรียกว่า ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ (Effective Executive) ได้สร้างระบบต่างๆ ที่จะเข้าใจในมุมมองเกี่ยวกับภาวะผู้นำและการจัดการของตรีเกอร์(Drucker) ที่สามารถนำไปเป็นกรอบให้ผู้นำได้นำไปประยุกต์ใช้ในองค์กร ภาวะผู้นำของผู้บริหารและควมมีประสิทธิภาพของผู้นำของผู้บริหารเป็นสิ่งที่ให้ความสนใจต่อการสร้างองค์กรให้สูงด้วยจิตวิญญาณในผลงานและเพื่อให้เกิดสิ่งนี้ได้ผู้นำจะต้อง1)แสดงให้เห็นถึงระดับที่สูงของความซื่อสัตย์ทั้งคนจิตใจและด้วยข้อกำหนดด้านจริยธรรม 2)การมุ่งที่ผลลัพธ์ 3)สร้างจุดแกร่งทั้งตนเองและต่อผู้อื่นและ4)นำสู่ระดับที่เหนือขอบเขตเพื่อบรรลุถึงความต้องการอย่างน้อยที่ขั้นต่ำของหุ้นส่วนธุรกิจ รวมทั้งลูกค้า ผู้ถือหุ้นและสาธารณะโดยเฉพาะการสนับสนุนต่อการเป็นคนดีของชุมชน องค์กรที่มีจิตวิญญาณในผลงานระดับที่สุด เกิดจากการที่ผู้บริหารได้นำให้เกิด การทำในสิ่งที่ถูกต้อง และทำให้สิ่งที่ถูกต้องเกิดขึ้นผู้บริหารต้องมีลักษณะของความซื่อสัตย์ มีวิสัยทัศน์สำหรับจุดหมายขององค์กร มุ่งที่โอกาสเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและดำเนินงานที่สำคัญ รวมถึงความรับผิดชอบและฝึกฝน ในด้านการบริหารทักษะของผู้บริหาร การฝึกปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารและงานของผู้บริหาร เกิดมาจากความรู้และประสบการณ์ แม้ว่าท่านจะเกิดมาเป็นผู้นำก็ตาม หลักการของภาวะผู้นำและการปฏิบัติเป็นสิ่งที่ต้องเรียนรู้และสามารถเรียนรู้ได้ 1)การกำหนดจุดประสงค์หรือสิ่งที่ตรีเกอร์(Drucker)เรียกว่า ทฤษฎีของธุรกิจและเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของงาน (สำหรับผลลัพธ์ขององค์กร)หลักการนี้มุ่งที่ทรัพยากรองค์กรทั้งด้านนวัตกรรมและความเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งจำเป็นต้องเรียนรู้แสวงหา และบูรณาการเข้าไปยังกิจกรรมขององค์กร นวัตกรรมเป็นสิ่งจำเป็นต่อการที่จะเปลี่ยนแปลงองค์กรให้มุ่งไปข้างหน้า โดยที่ไม่ได้ไปเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม นวัตกรรม จะมุ่งไปยังข้างนอกเช่น โอกาส ลูกค้า เทคโนโลยี คู่แข่งขัน และอื่นๆ ขณะเดียวกันผลลัพธ์ที่ได้ เช่น ความพึงพอใจของลูกค้า รายได้และกำไรมักจะเป็นสิ่งที่เกิดจากภายนอก 2)องค์ประกอบในรูปวิสัยทัศน์ผู้นำแบบ

³⁰ Rensis Likert, *The Human Organization : Its Management and Value*.
Journal Articles (New York : McGraw-Hill Book,1967),61.

³¹ Jerry Bruce Braun, “An Analysis of Principal leadership vision and Its Relationship to School Climate,” *Dissertation abstracts International* 52,4(October 1991) ,1139-A.

ดรักเกอร์(Drucker)ในแต่ละส่วนไม่ใช่สิ่งที่อิสระจากกันแต่ยังเป็นสิ่งช่วยดึงและดันพร้อมสนับสนุนกัน
 อย่างยิ่ง จุดเริ่มแรกในภาวะผู้นำของผู้บริหาร จะเป็นการกำหนดและการนำไปปฏิบัติในทฤษฎีของ
 ธุรกิจต่อองค์กร ซึ่งต้องการผู้บริหารที่มีการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพที่ว่านี้เป็น
 สิ่งจำเป็นต่อ “งานของผู้บริหาร” หากผู้บริหารต้องการการปฏิบัติและงานให้บรรลุตามที่ต้องการ
 จำเป็นต้องเรียนรู้และใช้ “ทักษะการบริหาร” 3)การนำไปปฏิบัติในทฤษฎีของธุรกิจสำหรับองค์กร
 ผู้บริหารต้องพิจารณาสิ่งที่จะเกิดขึ้นและผลที่ตามมาใน “ผลกระทบทางสังคม” เช่นการจ้างงานและ
 การจัดซื้อการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีผลต่อสิ่งแวดล้อมและการสร้างอุปสงค์ต่อการบริการ
 สาธารณะดังนั้นองค์กรต้องมีความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ทำและสิ่งที่ทำให้เกิดผลกระทบต่อสังคมจึง
 จำเป็นต้องสนับสนุนต่อการปฏิบัติตนเป็นคนดีของชุมชน³² ปีเตอร์สัน(Peterson) ได้ศึกษาวิสัยทัศน์
 ของผู้บริหารโรงเรียนและพฤติกรรมในการแก้ปัญหาของผู้บริหารโรงเรียน โดยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้
 แบ่งโรงเรียนออกเป็น 2 ประเภท คือ โรงเรียนที่มีปัญหามากและปัญหาน้อย และกำหนดพฤติกรรม
 การแก้ปัญหาเป็น 4 แบบ คือ แบบผู้จัดการ แบบผู้เลือกปัญหา แบบผู้ดูแล และแบบผู้ต่อสู้
 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีวิสัยทัศน์ชัดเจน หากอยู่ในสภาพโรงเรียนที่มีปัญหาน้อย จะมี
 พฤติกรรมการแก้ปัญหาแบบผู้จัดการ ในขณะที่หากอยู่ในสภาพโรงเรียนที่มีปัญหามาก จะมีพฤติกรรม
 การแก้ปัญหาแบบผู้เลือกปัญหา ส่วนผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ที่ไม่ชัดเจน หากอยู่ในสภาพโรงเรียนที่มี
 ปัญหาน้อย จะมีพฤติกรรมการแก้ปัญหาแบบผู้ดูแล ในขณะที่หากอยู่ในสภาพโรงเรียนที่มีปัญหามาก
 จะมีพฤติกรรมการแก้ปัญหาแบบนักสู้³³

กล่าวโดยสรุป คือ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าสภาพโรงเรียนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การ
 แก้ปัญหาของผู้บริหาร และวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน กำหนดแนวทางในการแก้ปัญหาในทำนอง
 กลับกัน วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนก็ถูกกำหนดโดยสภาพของโรงเรียนด้วย

ลักษณะของวิสัยทัศน์

วิสัยทัศน์เป็นข้อความที่บอกถึงอนาคตขององค์กรที่จะก้าวไปหรือมุ่งหวังที่จะไปให้ถึง
 ความสำเร็จ ลักษณะวิสัยทัศน์ที่ดีควรจะใช้คำที่ชัดเจน สร้างความตื่นเต้น ทำทนาย สร้างพลังความคิด
 ในองค์กรและมีความเป็นไปได้ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนายุทธศาสตร์ และพัฒนาองค์กรให้เจริญ
 ยิ่งๆขึ้นไป วันทนา เมืองจันทร์ ได้ประมวลลักษณะของวิสัยทัศน์ไว้ 11 ประการ ดังนี้ 1)ลึก-ผลึกตัน
 ให้ปฏิบัติ 2)กว้าง-ภาพรวม 3)ไกล 4)สูง ใฝ่สูง 5)บรรลุได้-ทำความคิดให้คนที่เกี่ยวข้องนั้นรู้ 6)ทำทนาย
 ต่อความรู้ความสามารถ 7)พึงปรารถนา 8)เน้นปฏิบัติลวงหน้า 9)มาตรการป้องกันมากกว่าปราบปราม
 10)มีความเป็นกลยุทธ์ มุ่งอนาคต และ11)คุ้มค่า อย่างไรก็ตามอย่างไรสาระสำคัญของลักษณะวิสัยทัศน์ที่ดีควรมี 4
 ประการคือ 1)ลึก หมายถึง สิ่งที่ไม่เป็นผิวเผิน มีมาตรการรองรับที่เหมาะสมชัดเจน และเป็นไปได้ 2)

³² Peter Drucker, *Management Challenges for the 21st Century*,(Harvard Business Review,1999),215.

³³ Peterson and Lorraine D ,*A qualitative analysis of a cohort doctoral program in Educational Administration*, Journal Articles(University of Purdue 2004),25.

กว้าง หมายถึง การสร้างภาพที่มีมุมมองอันเกิดจากการประมวล การสังเคราะห์และการวิเคราะห์ จุดเด่น จุดด้อย โอกาส สภาพปัญหาและปัจจัยสนับสนุนหรือบั่นทอนต่างๆแล้วแต่ความครอบคลุม 3) ไกล หมายถึง การมองไปข้างหน้าเพื่อหวังผลในระยะยาวไกล อาจเป็นไปได้ชั่วอายุคนก็ได้ เพื่อผลที่พึงปรารถนา และ4) ใฝ่สูง หมายถึง เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากบุคคลที่มีสภาพสูงกว่าบุคคลปกติ อาจโดยชาติ วุฒิ วิทยุฒิ คุณวุฒิ ประสบการณ์ ความมูมานะสมาธิแน่น³⁴ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ที่ดีควรมีลักษณะ 4 ประการ คือ 1) เป็นบวก เนื่องจากวิสัยทัศน์เป็นการคาดการณ์ล่วงหน้า ดังนั้นสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นย่อมกำหนดไม่ได้ แต่วิสัยทัศน์สามารถคิดและปฏิบัติให้เป็นบวกเสมอ หรือเป็นไปในทางสร้างสรรค์ และต้องเตรียมวิธีแก้ไขปัญหาหรือผลเสียที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม 2) ต้องสร้างศรัทธาให้แก่ผู้เกี่ยวข้อง วิสัยทัศน์เป็นเรื่องของการคาดการณ์ และวิสัยทัศน์ที่สมบูรณ์ต้องได้รับการปฏิบัติ(take action) ซึ่งวิสัยทัศน์นั้นเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น ไม่ว่าจะในระดับกลุ่ม องค์กร สังคม ประเทศชาติ จนถึงระดับนานาชาติก็ตาม การประสานพลังย่อมมีส่วนอย่างยิ่งที่จะทำให้การกระทำนั้นๆประสบผลสำเร็จ 3) ทำทนายและคุ้มค่าต่อความเพียรพยายาม วิสัยทัศน์ที่ดีอีกประการหนึ่งคือ ควรให้มีมุมมองที่ท้าทายและโดดเด่น เพราะการมีมุมมองที่แตกต่าง มีผลลัพธ์ที่คุ้มค่ากว่ามุมมองธรรมดา 4) ต้องอยู่บนศักยภาพและขีดความสามารถ วิสัยทัศน์ที่ดีต้องตั้งอยู่บนศักยภาพและขีดความสามารถ³⁵ จากที่กล่าวมาทั้งหมดของลักษณะวิสัยทัศน์นั้น ยังมีการเชื่อมโยงกับความสัมพันธ์ที่สำคัญกับองค์ประกอบของวิสัยทัศน์ดังรายละเอียดต่อไปนี้

องค์ประกอบของวิสัยทัศน์

วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาเกิดจากองค์ประกอบหลักที่สำคัญ 2 ประการ คือ 1)ความเข้าใจอย่างชัดเจนในเรื่องเป้าหมายของสถานศึกษาและ2)การทำให้บุคลากรหรือผู้ใต้บังคับบัญชามีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการทำงาน ควิกลีย์ (Quigley) ได้จำแนกองค์ประกอบที่สำคัญของวิสัยทัศน์ออกเป็น 3 ประการ คือ 1. คานิยม หรือเป้าหมายร่วม ซึ่งอาจจะกำหนดขึ้นจากผู้นำองค์กรหรือจากความคิดเห็น ร่วมกันของผู้ร่วมงานทุกคนก็ได้ รวมทั้งคุณค่า ความเชื่อหรือปรัชญาขององค์กรเป็นคุณค่าและความเชื่อว่าจะอะไรเป็นสิ่งที่ควรหรือไม่ควรแก่การประพฤติปฏิบัติ ซึ่งจะสอดคล้องกับการทำงานของบุคลากร 2. ภารกิจ ซึ่งจะต้องเป็นภารกิจที่นำไปปฏิบัติได้จริง และกำหนดเป็นแผนระยะยาวที่ชัดเจน และเป็นหน้าที่รับผิดชอบหลักขององค์กร 3. เป้าหมาย ซึ่งมาจากการแปลความหมาย หรือขยายความคานิยม และภารกิจออกมาเป็นกลยุทธ์และวิธีเชิงปฏิบัติ มีความเป็นรูปธรรม สมเหตุสมผล ทั้งนี้จะต้องมีทั้งเป้าหมายระยะสั้นและ ระยะยาวซึ่งจะเป็นจุดเด่นขององค์กรที่จะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จหรือมีความได้เปรียบเหนือกว่าองค์กรอื่นๆ ซึ่งสามารถแยกองค์ประกอบได้ดังนี้ 1)วิสัยทัศน์เป็นการกำหนดอนาคตระยะยาว 2)วิสัยทัศน์มีลักษณะท้าทายไปสู่ความก้าวหน้าใหม่ กว้างขวางที่สุด 3)วิสัยทัศน์ต้องเสนอทางเลือกที่ดีกว่าและสามารถนำไปปฏิบัติได้

³⁴ วันทนา เมืองจันทร์,อ้างถึงใน : ญัญญพันธ์ เจริญนนท์, การจัดการเชิงกลยุทธ์(ฉบับปรับปรุงใหม่) (กรุงเทพฯ : บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด, 2550),37.

³⁵ วีระวัฒน์ ปันนิตามัย, การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อการบริหารการปกครองที่ดี, (กรุงเทพฯ : เอ็กสเปอร์เน็ท, 2551),119.

จริง 4)วิสัยทัศน์จะต้องมีคุณสมบัติที่น่าเชื่อถือและสร้างสรรค์ ไม่ระบุเจาะจงถึงวิธีที่จะบรรลุจุดสุดท้าย และ5)วิสัยทัศน์จะต้องมีความสัมพันธ์กับกระบวนการกำหนดทิศทางในระยะยาว³⁶

องค์ประกอบของวิสัยทัศน์ตามแนวคิดของ ควิกลีย์ (Quigley) สามารถนำเสนอเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

แผนภาพที่ 1 องค์ประกอบของวิสัยทัศน์ตามแนวคิดของ ควิกลีย์ (Quigley)

ที่มา : Quigley ,Joseph V ,VISION : How Leadersd Develop it share it and Sustain it. (New York : McGraw-Hill,1995),8.

นอกจากองค์ประกอบของวิสัยทัศน์เป็นส่วนสำคัญในการสร้างและพัฒนาวิสัยทัศน์แล้ว ยังต้องมีองค์รวมอื่นๆเป็นตัวเชื่อมให้สามารถนำองค์ประกอบที่สำคัญของวิสัยทัศน์นี้ ออกไปเผยแพร่

³⁶ Joseph V.Quigley ,VISION : How Leadersd Develop it share it and Sustain it Journal Articles (New York : McGraw-Hill,1995),8.

และเป็นแนวทางที่จะนำไปสู่การปฏิบัติของบุคลากรในองค์กร วิสัยทัศน์จะต้องเป็นที่ยอมรับของบุคลากรด้วย กล่าวคือ ต้องเป็นวิสัยทัศน์ที่ดี เป็นแบบอย่างและนำไปปฏิบัติด้วย ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับลักษณะของวิสัยทัศน์ที่ดีดังต่อไปนี้

ลักษณะของวิสัยทัศน์ที่ดี

นานาส(Nanus)ได้กล่าวว่า วิสัยทัศน์แม้จะเป็นอุดมคติ แต่ก็ทรงพลังที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง วิสัยทัศน์ที่ดีควรจะมี ความเหมาะสมกับวัฒนธรรม ค่านิยม ประวัติขององค์กร เป็นอุดมคติบ่งชี้ถึงมาตรฐานของความเป็นเลิศที่ต้องการ ช่วยทำให้เป้าหมาย และทิศทางของการปฏิบัติหน้าชัดเจนยิ่งขึ้น น่าเชื่อถือ โน้มนำจิตปฏิบัติลดบันดาล ให้เกิดความผูกพัน เกิดความเพียรพยายาม แสดงออกมาอย่างชัดเจน และที่สำคัญง่ายต่อการทำความเข้าใจ มีลักษณะมุ่งทะเยอทะยานมุ่งสู่ความสำเร็จ และบ่งบอกถึงความสามารถและความต้องการที่มีลักษณะเฉพาะตัวขององค์กรนั้นๆ³⁷ ซึ่งลักษณะของวิสัยทัศน์ที่ดีควรมีขอบเขต(scope)ของการปฏิบัติงาน มีความชัดเจนและสามารถนำไปปฏิบัติได้ (implement ability) เป็นภาพเชิงบวก(positive image)ที่ทุกคนในองค์กรมุ่งมั่นศรัทธา และสะท้อนถึงความเป็นเลิศขององค์กร เป็นข้อความในเชิงบวก ปลุกเร้า(motivating) และดึงดูดใจ(Inspiring) ทั้งผู้นำและสมาชิกในองค์กรมีส่วนร่วม(participation)ในการกำหนดถึงความต้องการ(needs) ของผู้มารับบริการเป็นสำคัญ(customer oriented) มีความสอดคล้องกับค่านิยม(values)ขององค์กร มีความสอดคล้องกับแนวโน้มในอนาคต(future trend) ปัจจัยในการกำหนดวิสัยทัศน์ คือต้องรู้ข้อมูลข่าวสาร(information)ทั้งภายในและภายนอกองค์กร องค์ความรู้(knowledge)ของบุคคลในองค์กรนั้นๆ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์(creativity)ที่ปราศจากการ “ยึดติด” กับรูปแบบหรือวิธีเดิมๆ ความคาดหวัง(expectation)ของผู้มีส่วนได้เสีย(stakeholders)ขององค์กร การผสมผสานจินตนาการ ดุลยพินิจในด้านศักยภาพและความสามารถของบุคลากรตลอดจนทักษะ และประสบการณ์ในลักษณะองค์กรแห่งการเรียนรู้(learning organization) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กร และแนวโน้มต่างๆ ได้อย่างแม่นยำด้วยวิธีการเชิงระบบ(systemic approach) เป็นการกำหนดทางเลือก(alternatives)ขององค์กรในการเดินไปสู่อนาคตว่าจะใช้กลยุทธ์ใดเป็นตัวนำ และเป็นการรวมพลังของความมุ่งมั่นต่อการสร้างนวัตกรรม(innovative) เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นรูปธรรม ประโยชน์ของวิสัยทัศน์ต่อการบริหารองค์กร เป็นการกำหนดอนาคต(future oriented) ที่ทุกคนศรัทธา เป็นการฟันฝ่าความท้าทายใหม่(new challenge) ไม่หลงไปกับความสำเร็จในอดีต และการมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ก่อให้เกิดการทำงานเป็นทีม(team work)โดยมีความมุ่งมั่นไปสู่จุดหมายเดียวกัน³⁸

จากแนวคิดของ นานาส(Nanus) สามารถนำเสนอเป็นลักษณะของวิสัยทัศน์ที่ดีได้ดังนี้

1. ช่วยกำหนดทิศทางที่จะดำเนินกิจกรรมขององค์กร โดยมีจุดหมายปลายทางที่ชัดเจน
2. ช่วยให้สมาชิกทุกคนรู้ว่าแต่ละคนมีความสำคัญต่อการมุ่งไปสู่จุดหมายปลายทาง และรู้ว่า จะทำอะไร (What) ทำไมต้องทำ (Why) ทำอย่างไร (How) และทำเมื่อไร (When)

³⁷ เรื่องเดียวกัน,129.

³⁸ เทื่อน ทองแก้ว ,การพัฒนาวิสัยทัศน์ : หลักการและแนวปฏิบัติ(กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต,2554),20.

3. ช่วยกระตุ้นให้สมาชิกทุกคนมีความรู้สึกสนใจ มีความผูกพัน มุ่งมั่นปฏิบัติตาม ด้วยความเต็มใจ ทำทนาย เกิดความหมายในชีวิตการทำงานให้ชีวิตอย่างมีเป้าหมายด้วยความ ภาคภูมิใจ และทุ่มเทเพื่อคุณภาพของผลงาน

4. ช่วยกำหนดมาตรฐานของชีวิต องค์กร และสังคมที่แสดงถึงการมีชีวิตที่มีคุณภาพ และสังคมที่เจริญก้าวหน้า มีความเป็นเลิศในทุกด้าน³⁹

วิสัยทัศน์ที่ดีตามแนวคิดของดริคเกอร์(Drucker) ควรมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

1) สร้างภาพจินตนาการได้ดี คมชัด ทำให้มีมองเห็นภาพในอนาคต ซึ่งเกิดจากการให้ทุกคนในองค์กรมีส่วนร่วม (Shared Vision)

2) มีลักษณะน่าสนใจ ผู้มีส่วนได้เสียและผู้เกี่ยวข้องให้ความสนใจ

3) วิสัยทัศน์ต้องเขียนให้มีลักษณะความเป็นไปได้ ไม่ไกลเกินฝัน

4) มีความชัดเจน เขียนมีรายละเอียดตามสมควร ชัดเจนมองเห็นภาพในอนาคตได้

5) ยืดหยุ่นได้ มีความคิดริเริ่ม และสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ถ้ามีข้อมูลหรือเหตุผลดี

6) สามารถสื่อสารให้คนอื่นโดยเฉพาะบุคคลในองค์กรสามารถสื่อสารเข้าใจได้

7) ต้องทำทนายความรู้ ความสามารถของสมาชิกทุกคนในองค์กรให้สามารถปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

8) การได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นของสมาชิกในองค์กร

9) จะต้องไม่นำเอาวิสัยทัศน์ของบุคคล หรือ หน่วยงานอื่นมาใช้

10) ใช้ภาษาเขียนที่สั้น กระชับ เข้าใจง่าย และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ชัดเจน⁴⁰

ดังนั้นลักษณะของวิสัยทัศน์จะต้องบ่งบอกถึงเป้าหมาย มีความชัดเจนในการวางแผนและการปฏิบัติ มีความแปลกใหม่เพื่อกระตุ้นความสนใจของบุคลากรในองค์กร สถานศึกษา และอยู่ในเงื่อนไขที่สามารถปฏิบัติได้จริง เป็นความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้น จากการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน อุปสรรค และโอกาสโดยอาศัยความรู้ของบุคคลในการผสมผสานความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และใช้ดุลยพินิจจากประสบการณ์หรือ ความรู้ ปรับภาพความคิดให้ชัดเจน และมีความเป็นไปได้นอกจากนั้น เพื่อพิจารณาว่าวิสัยทัศน์ไปใช้ในการบริหารหรือปฏิบัติงาน จะต้องสัมพันธ์กับพันธกิจและการดำเนินงานขององค์กรจนถึงผลการดำเนินงาน

มิติวิสัยทัศน์

วิสัยทัศน์เป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งในการบริหาร เป็นประการแรกที่ผู้บริหารจะต้องมีและสามารถเผยแพร่ไปสู่ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดยูก์ (Yukl) กล่าวว่า ผู้นำจะต้องสร้างเครือข่ายงานที่จะได้พบปะกับสมาชิกทั้งในองค์กรและนอกองค์กร ทั้งเป็นแบบทางการและไม่

³⁹Nanus, B. Visionary ,Leadership: Creating a compelling sense of direction for your organization Journal Articles (San Francisco: Jossey Bass Publisher, 1992),119.

⁴⁰Peter Drucker, Management Challenges for the 21st Century Journal Articles,(Harvard Business Review,1999),216.

เป็นทางการเพื่อจะได้นำแนวคิดใหม่ๆมาใช้ในการกำหนดภาพอนาคต⁴¹ ส่วนบรอน(Braun) ที่ได้กำหนดมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารออกเป็น 3 มิติ คือ 1)การสร้างวิสัยทัศน์ (formulated vision) 2) การเผยแพร่วิสัยทัศน์ (articulated vision) 3)การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ (operational vision)⁴² ส่วนควิกเลีย(Quigley) ได้สรุปองค์ประกอบของสำคัญของมิติวิสัยทัศน์ ไว้ 3 ประการ คือ 1) ค่านิยมหรือเป้าหมายร่วม ซึ่งอาจจะกำหนดขึ้นจากผู้นำองค์กร หรือจากความคิดเห็นร่วมกันของผู้ร่วมงานทุกคนก็ได้ 2)ภารกิจ ซึ่งจะต้องเป็นภารกิจที่นำไปปฏิบัติได้จริง และกำหนดเป็นแผนระยะยาว 3) เป้าหมาย ซึ่งมาจากการแปลความหรือขยายความค่านิยม และภารกิจออกมาเป็นกลยุทธ์และวิธีเชิงปฏิบัติ มีความเป็นรูปธรรม สมเหตุสมผล ทั้งนี้จะต้องมีเป้าหมายระยะสั้นและระยะยาว⁴³ และ นิพนธ์ สำแดงเดช กล่าวว่าการกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนต้องการความเห็นที่แตกต่าง เพื่อนำมาประสมประสานในการวิเคราะห์กลยุทธ์ วิสัยทัศน์ที่สร้างสร้างขึ้นจะเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นไปได้ที่ทำได้ทำให้องค์กรเติบโตมากกว่าเดิม ไม่ใช่การพูดว่าวิสัยทัศน์ไม่เกี่ยวข้องกับความเป็นจริงเพราะกระบวนการกำหนดกลยุทธ์จะช่วยตรวจสอบในสิ่งนี้ได้และเป็นการเน้นถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นของการแข่งขันในอนาคต มิใช่เน้นถึงข้อจำกัดของสภาพปัจจุบัน⁴⁴ สอดคล้องกับแนวคิดของ ซึ่งนักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับมิติวิสัยทัศน์ในแต่ละมิติ ดังต่อไปนี้

การสร้างวิสัยทัศน์

วิสัยทัศน์มีรากฐานมาจากกระบวนกรรม(paradigm) เป็นมวลความคิด คำพูด การกระทำ หรือโลกทัศน์ที่สมองของบุคคลรับรู้และถ่ายทอดออกไป สร้างภาพ(a mental image) ยุค (Yukl) กล่าวถึงการสร้างวิสัยทัศน์ว่า ผู้นำจะต้องสร้างเครือข่ายงานที่จะได้พบปะกับสมาชิกทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยผู้นำจะต้องสนใจในความคิดเห็นของผู้อื่น โดยเฉพาะความคิดเห็นใหม่ๆ หรือที่ต่างไปจากความคิดเห็นของตนเองและของคนอื่นๆ เพื่อที่จะเลือกเฉพาะความคิดเห็นที่ดีที่สุดใช้ประกอบการตัดสินใจ⁴⁵ และบาร์ธ(Barth) ได้อธิบายไว้อย่างชัดเจนว่า วิสัยทัศน์ของผู้นำเกิดจากการรวบรวมข้อมูลและคำนึงถึงความต้องการของสมาชิก เจื้อนใจ และความเข้าใจในสิ่งต่างๆของ

⁴¹Gray A. Yukl “Leadership in Organizations, 2nd ed”(Englewood Cliffs, New Jersey : Printice Hall, Inc., 1989),211.

⁴²Jerry Bruce Braun “An Analysis of Principal leadership vision and Its Relationship to School Climate,” Dissertation abstracts International 52,4(October 1991) : 1139-A.

⁴³Joseph V. Quigley “Vision : How Leaders Develop It,Share It,and Sustain It”, Leadership devoted to Vision, Journal Articles (McGraw-Hill Companies ,1995),214.

⁴⁴ นิพนธ์ สำแดงเดช “วิสัยทัศน์การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี” สารนิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,2548),51.

⁴⁵ Gray A. Yukl “Leadership in Organizations, 2nd ed”(Englewood Cliffs, New Jersey : Printice Hall, Inc., 1989),221.

องค์กรอย่างถ่องแท้ และที่สำคัญคือ วิสัยทัศน์นั้นจะต้องสอดคล้องและสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมของโรงเรียนด้วย⁴⁶ สอดคล้องกับเอลลิสและโจสลิน(Ellis and Joslin) เห็นว่าทุกโรงเรียนย่อมมีศักยภาพเฉพาะของตนที่จะกระทำบางสิ่งบางอย่างได้ดี ดังนั้นในการกำหนดภาพในอนาคตของโรงเรียน จึงต้องศึกษาศักยภาพของโรงเรียนในปัจจุบันว่ามีจุดเด่นจุดด้อยด้านใด โดยการรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกทุกคนในโรงเรียน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์เป็นภาพรวมของโรงเรียน เพื่อตัดสินใจว่าจะวางทิศทางการพัฒนาโรงเรียนไปในทิศทางใด⁴⁷ ส่วนความคิดเห็นของโกเอนส์และคโลฟเวอร์(Goens and Clover) มีความคิดเห็นว่าการสร้างวิสัยทัศน์ของผู้นำไม่สามารถจะนั่งเฉยคอยให้วิสัยทัศน์เกิดขึ้นเองได้ แต่จำเป็นต้องศึกษาองค์กรอย่างลึกซึ้งโดยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ความต้องการของสมาชิก ฟังความคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกองค์กร ถามปัญหาสังเกตปฏิบัติการย้อนกลับของสมาชิก ศึกษาข้อมูลที่มีอยู่เพื่อนำสิ่งเหล่านั้นมาประมวลกันเข้ากลายเป็นวิสัยทัศน์ของผู้นำ⁴⁸ ล็อกและคณะ (Locke et.al.) ได้กล่าวว่าการสร้างวิสัยทัศน์เป็นการสร้างฝันให้เป็นจริงหรือเป็นการสร้างพิมพ์เขียว ซึ่งในการสร้างวิสัยทัศน์ของผู้นำได้มาจากวิธีการดังนี้ 1) การรวบรวมข้อมูลให้กว้างขวาง วิธีการ คือ การพูดคุย หรือ การรับฟังความคิดเห็นของผู้มีประสบการณ์ ทั้งในองค์กรและนอกองค์กร 2) เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วนำข้อมูลมาจัดกระทำ โดยวิธีการวิเคราะห์ และสังเคราะห์เพื่อหาข้อมูล อาจใช้เทคนิคการหาการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน อุปสรรค และโอกาสขององค์กรทั้งในอดีต ปัจจุบัน เพื่อมองอนาคต ทั้งนี้จะต้องมีความเข้าใจวัฒนธรรมขององค์กร ความสามารถในการแข่งขันขององค์กรความสามารถของบุคคลในองค์กร นำมาประมวลเข้าด้วยกันสาระสำคัญตรงนี้ก็ คือ การเปิดโอกาสให้บุคคลภายในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ด้วย ที่เรียกว่า Shared Vision เพื่อให้เกิดการยอมรับ 3)การนำเอาความคิดที่เป็นวิสัยทัศน์ออกมาเป็นคำพูดหรือภาษาเขียนให้ชัดเจน มีพลังในการกระตุ้นให้สมาชิกเกิดความรู้สึกว่าหน่วยงานเป็นของตน โดยให้มีแนวความคิดเขียนออกมาเป็นคำสำคัญๆ (Key Word) แล้วใช้วิธีการเชื่อมโยงความคิด ที่เรียกว่า แผนที่ความคิด (Mind Mapping) คือ การกำหนดความสัมพันธ์เชื่อมโยงความคิดสำคัญ ๆ ที่มุ่งมันให้เกิดเป็นจินตนาการที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ 4)การเผยแพร่วิสัยทัศน์ ต้องอาศัยผู้นำที่มีความสามารถในการสื่อสาร และเป็นผู้มีวาจาการอุปมา คำขวัญ สัญลักษณ์ และพิธีการต่างๆ เพื่อจูง

⁴⁶ Ronale S. Barth, “Improving School from Within : Teacher, Parents, and Principals Can Make the Difference” Journal Articles (San Francisci : jossey-Bass publishers, 1991),176-177.

⁴⁷ Norman E. Ellis and Anne W. Joslin, “Shared Governannce and Responsibility : The Keys to Leadership, Commitment and Vision in School Refrom” (U.S.A. : Department of Educational Design are Management School of Education, 1990),5.

⁴⁸ Georaga A. Goens and Sharon I. R. Clover, “Mastering School Reform” Journal Articles (Boston : Allyn and Bacon, 1991),151-152.

ใจหรือโน้มน้าวให้ผู้เกี่ยวข้องเห็นคล้อยตาม และให้การสนับสนุน⁴⁹ บรอน(Braun) กล่าวว่า การสร้างวิสัยทัศน์ เป็นการสร้างความฝันที่เป็นจริงหรือเป็นการสร้างพิมพ์เขียว(blue print) ขององค์กรที่มีความเป็นเลิศในอนาคต เป็นการสร้างภาพอนาคตที่ผู้นำปรารถนาจะให้องค์กรของตนเป็นอย่างนั้น การสร้างวิสัยทัศน์นั้นจะต้องศึกษาองค์กรอย่างลึกซึ้ง มีข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับจุดเด่นและจุดด้อยของบุคคล สถานที่ ทรัพยากร และเวลา วิสัยทัศน์ที่สร้างจำเป็นต้องสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม วิธีการที่ตัวอย่างหนึ่งในการสร้างวิสัยทัศน์คือ การให้มีส่วนร่วม(shared vision)และบรอน(Braun)ได้กำหนดมิติของวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็น 3 มิติ คือ การสร้างวิสัยทัศน์ (Formulated Vision) การเผยแพร่วิสัยทัศน์ (Articulated Vision) และการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ (Operational Vision)⁵⁰ และ Locke et al.กล่าวถึงการสร้างวิสัยทัศน์ว่าเป็นการที่ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างภาพในอนาคตของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจนว่าประสิทธิผลที่ดีที่สุดของสถานศึกษาที่ต้องการอย่างแท้จริงคืออะไร ทั้งนี้โดยอาศัยทักษะการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการสังเคราะห์ข้อมูลของผู้บริหารสถานศึกษาและได้เสนอแนวคิดว่าการสร้างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารได้มาจากวิธีการดังต่อไปนี้คือ 1. โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล หมายถึง การสนทนาพูดคุย และ ฟังความคิดเห็นจากบุคคลต่าง ๆ ทั้งในองค์กรและนอกองค์กร 2. โดยกระบวนการจัดกระทำข้อมูล หมายถึง การวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลที่มีอยู่ เพื่อนำไปกำหนดวิสัยทัศน์ของผู้บริหารซึ่งต้องอาศัยความรู้ความสามารถของผู้บริหารในเรื่อง การมีสายตายาวไกล ความเข้าใจ วัฒนธรรมขององค์กร ความเข้าใจถึงผลกระทบต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นและแนวโน้มของโลกในอนาคต ความสามารถในการมองเห็นภาพรวมขององค์กร ความสามารถในการคาดคะเนแรงต่อต้านที่อาจเกิดขึ้น ความพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนความคิดเห็นของตนเองได้ตลอดเวลา 3. โดยการถ่ายทอดวิสัยทัศน์ของตนออกมาเป็นถ้อยคำได้อย่างชัดเจน มีพลังในการกระตุ้นให้สมาชิกทุกคนทำงานเพื่อเป้าหมายขององค์กร ทั้งนี้ถ้อยคำ ที่แสดงวิสัยทัศน์นั้นควรมีลักษณะย่อ ย่อ ชัดเจน ทำทาย มุ่งอนาคต มั่นคง ปรารถนาที่จะบรรลุให้ได้ 4. โดยการประเมินผลเป็นระยะ หมายถึง การทดสอบว่าวิสัยทัศน์นั้นสอดคล้องกับความรู้ความสามารถของสมาชิกในองค์กรหรือไม่ หากได้คำตอบปฏิเสธ ผู้บริหารก็จะต้องนำวิสัยทัศน์นั้นมาพิจารณาเพื่อปรับเปลี่ยนต่อไป⁵¹ สอดคล้องกับแนวคิดของโนนากะและทากาอูชิ(Nonaka & Takeuchi,1995) เสนอกระบวนการกำหนดวิสัยทัศน์เป็นขั้นตอนแรกตามวิธีดำเนินการจัดการความรู้ในองค์กรไว้ 7 ประการ คือ 1)การสร้างวิสัยทัศน์เกี่ยวกับความรู้ 2)สร้างทีม จัดการความรู้ 3)สร้างบรรยากาศของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อย่างเข้มข้นในกลุ่มพนักงานระดับล่าง 4)จัดการความรู้ควบไปกับกิจกรรมพัฒนาสินค้า/วิธีการใหม่ หรือพัฒนารูปแบบการทำงาน 5)เน้นการจัดการองค์กรแบบ ใช้พนักงานระดับกลางเป็นพลัง

⁴⁹ Locke, E. A., et al. “The Essence of Leadership: The Four Keys to Leading Successfully” Journal Articles (New York: Lexington Books1991),53-54.

⁵⁰ Jerry Bruce Braun, “An Analysis of Principal leadership vision and Its Relationship to School Climate,” Dissertation abstracts International 52,4(October 1991) : 1139-A.

⁵¹ Locke, E. A., et al. “The Essence of Leadership: The Four Keys to Leading Successfully” Journal Articles (New York: Lexington Books1991),53-54.

ขับเคลื่อน(Middle- up- down Management) 6)เปลี่ยนองค์กรไปเป็นแบบ พหุบาท(Hypertext) 7)การสร้างเครือข่ายความรู้กับโลกภายนอก⁵² ส่วน สมคิด จาตุศรีพิทักษ์ กล่าวว่าองค์ประกอบ 3 ประการในการสร้างวิสัยทัศน์นั้นประกอบด้วย ความรอบรู้ในสิ่งนั้นอย่างแท้จริง(knowledge) ประสบการณ์ของผู้ที่รู้จักจริงในแต่ละเรื่อง(experience) และฐานข้อมูลใหม่เชิงลึก(information) หากปราศจากองค์ประกอบพื้นฐานสามประการนี้ วิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้นจะเป็นเพียง”การคาดเดา” ไม่ใช่กระตระหนักรู้ที่ถูกต้องนอกจากนี้องค์ประกอบดังกล่าว จะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของการเปิดกว้างทางความคิด(open-minded)อย่างแท้จริง⁵³ ส่วนวีระวัฒน์ ปันนิตามัย กล่าวว่า วิสัยทัศน์เกิดจากการรับเอาแนวความคิดคนอื่นมาสังเคราะห์ขึ้นใหม่กับองค์กรของตน เพราะในทัศนะของผู้รู้หลายท่านต่างเชื่อว่าวิสัยทัศน์เป็นองค์ประกอบร่วมของพรสวรรค์และพรแสวง ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์แล้วประสบความสำเร็จเพราะสามารถสังเคราะห์ข้อมูลในอดีต ปัจจุบันและอนาคตเข้าด้วยกัน⁵⁴ ส่วนวรนุช แสงนันทกุล กล่าวว่า การสร้างวิสัยทัศน์องค์กรสามารถกระทำได้ 2 รูปแบบคือ 1) ผู้นำองค์กรใช้วิสัยทัศน์ส่วนตนกำหนดเป็นวิสัยทัศน์องค์กร และให้องค์กรดำเนินภารกิจเพื่อบรรลุตามวิสัยทัศน์นั้น 2) สมาชิกองค์กรร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์กรขึ้น โดยกระทำตามขั้นตอน คือผ่านการสำรวจสภาพองค์กร มีการวางกลยุทธ์ให้เหมาะสม และปรับวิสัยทัศน์ให้อยู่ในจุดที่ควรจะเป็น โดยพิจารณาถึงวัฒนธรรมหรือค่านิยมขององค์กรด้วย⁵⁵ ในขณะที่สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ กล่าวว่าวิสัยทัศน์ไม่ใช่การสร้างฝัน เพราะมีความแตกต่างกันในประเด็นสำคัญคือ การสร้างเป็นการสร้างในสิ่งที่อยากได้โดยไม่คำนึงถึงข้อเท็จจริงของความเป็นไปได้ และไม่มีกระบวนการประเมินสถานการณ์และจิตวิเคราะห์อยู่ในตัว(critical mind)⁵⁶ และสมบุญ เดชสมบุญสุข กล่าวว่า การสร้างวิสัยทัศน์ควรมีหลายแง่มุม เช่น การบริหารจัดการคนเพื่อเป็นการกระตุ้นจูงใจส่งเสริมและสนับสนุนคนในองค์กร ให้มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติภายในองค์กร เพื่อให้เกิดการพัฒนาขึ้นในองค์กร สร้างความได้เปรียบจากสิ่งแวดล้อมภายนอกองค์กร ให้มีทักษะสูงในการคาดการณ์ในอนาคต(futurist)⁵⁷ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการหรือ ก.พ.ร. เสนอไว้ว่า การกำหนดวิสัยทัศน์ควมรู้เป็นการวางแผนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในอนาคตโดยมีทิศทางที่ชัดเจนสามารถปฏิบัติได้

⁵²Nonaka, Ikujiro and Takeuchi, Hirotaka“ The knowledge creating company: how Japanese companies create the dynamics of innovation.” Journal Articles (New York : Oxford University1995), 284.

⁵³สมคิด จาตุศรีพิทักษ์, อ้างถึงใน : ญัฐพันธ์ เขจรนนทน,การจัดการเชิงกลยุทธ์(ฉบับปรับปรุงใหม่), (กรุงเทพฯ : บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด, 2550),35-36.

⁵⁴วีระวัฒน์ ปันนิตามัย, การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อการบริหารการปกครองที่ดี, (กรุงเทพฯ : เอ็กซ์เปอร์เน็ท, 2551),5.

⁵⁵วรนุช แสงนันทกุล, อ้างถึงใน : แก้วเวียง นานาผล,การจัดการความรู้ในสถานศึกษา : แนวคิดสู่การปฏิบัติ,(ร้อยเอ็ด : มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด,2554),21.

⁵⁶เรื่องเดียวกัน,21-22.

⁵⁷สมบุญ เดชสมบุญสุข, “การเขียนวิสัยทัศน์นักบริหารงานสายเทศบาล”(ม.ม.ท.,ม.ป.ป.),8-9.

ดังนั้นการสร้างวิสัยทัศน์จะต้องรวบรวมข้อมูลความรู้ ความสามารถของผู้บริหารและบุคลากรในองค์กร เพื่อกำหนดและสร้างภาพในอนาคต เป็นมโนทัศน์ คำพูด การกระทำ หรือโลกทัศน์ที่สมองของบุคคลรับรู้และถ่ายทอดออกไป การสร้างวิสัยทัศน์ เป็นการสร้างความฝันที่เป็นจริง หรือเป็นการสร้างพิมพ์เขียว(blue print) ขององค์กรที่มีความเป็นเลิศในอนาคต เป็นการสร้างภาพอนาคตที่ผู้นำปรารถนาจะให้องค์กรของตนเป็นอย่างนั้น การสร้างวิสัยทัศน์นั้นจะต้องศึกษาองค์กรอย่างลึกซึ้ง มีข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับจุดเด่นและจุดด้อยของบุคคล สถานที่ ทรัพยากร และเวลา วิสัยทัศน์ที่สร้างจำเป็นต้องสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และดำเนินงานภายใต้เงื่อนไขของความเป็นไปได้และปฏิบัติได้จริง

การเผยแพร่วิสัยทัศน์

แบร์(Berare) ได้กล่าวในเรื่องการเผยแพร่วิสัยทัศน์ว่าสามารถทำได้ 3 แนวทาง คือ 1) โดยการพูด ทั้งโดยปากเปล่าและโดยการเขียนเพื่ออธิบายถึงความสำคัญและประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับองค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลในองค์กร 2) โดยการกระทำ เช่น การจัดสถานที่ทำงาน การรับรองผู้ที่มาเยี่ยมเยือน การเลือกเน้นสนใจ สิ่งใดสิ่งหนึ่ง พิธีการต่างๆและการจัดตารางปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน 3) โดยการให้รางวัล เช่น โดยคำพูดและการกระทำของผู้บริหารที่เลือกให้รางวัลแก่ครู นักเรียน ผู้ปกครองและสมาชิกอื่นๆของโรงเรียน โดยอาจเป็นคำพูดง่ายๆที่แสดงความขอบคุณ คำยกย่องชมเชย การให้สิทธิพิเศษ การให้การสนับสนุน เป็นต้น⁵⁸ สอดคล้องกับแนวคิดของ เซอร์จิโอวานนี (Sergiovanni) กล่าวว่าผู้นำสามารถเผยแพร่วิสัยทัศน์ของตนได้ด้วยคำพูดและการกระทำเป็นตัวอย่าง⁵⁹ ส่วนยุกล์(Yukl) ได้สนับสนุนและยืนยันว่าการเผยแพร่วิสัยทัศน์ทำได้โดยการ ใช้วาทศิลป์ การอุปมา สัญลักษณ์ และพิธีการต่างๆเพื่อโน้มน้าวจิตใจให้สมาชิกเชื่อและเห็นคล้อยตาม⁶⁰ เอลลิสและโจสลิน (Ellis and Joslin) มีความเชื่อว่าการสร้างวิสัยทัศน์ขึ้นมาได้นั้นมีความสำคัญแต่ยังไม่สำคัญเท่ากับความสามารถในการเผยแพร่วิสัยทัศน์ไปยังสมาชิกทุกคนขององค์กร ให้มีความเห็นคล้อยตามและเต็มใจที่จะปฏิบัติตามกิจกรรมทั้งหลาย เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์นั้น ซึ่งเอลลิสและโจสลิน(Ellis and Joslin) เชื่อว่าเป็นวิธีที่ดีที่สุด คือการให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงโรงเรียน เพื่อมุ่งมันไปยังวิสัยทัศน์ของโรงเรียนที่กำหนดไว้⁶¹ และ บรอน(Braun) กล่าวถึงการเผยแพร่วิสัยทัศน์ เมื่อสร้างวิสัยทัศน์ขึ้นมาแล้วจำเป็นต้องบรรยาย อธิบายและทำให้

⁵⁸ Beare, H. et.al. ,“Creating an Excellent School.”Information Analysis (New York : Routledge, Training &Development Journal1985), 106.

⁵⁹Thomas J. Sergiovanni,“Educational Governance and Administration. 2 nd ed. Englewood Cliffs,”Information Analysis (New Jersey: Prentice Hall1987), Inc.

⁶⁰Yukl, G.A. “Ladership in Orgaizations. 2nd ed. Englewood Cliffs”Information Analysis(New Jusey : Prentice Hall1989),53-54.

⁶¹ Ellis, N. E. and A. W. Joslin, “Shared Governance and Responsibility:The Keys to Leadership, Commitment and Vision in School Reform”Information Analysis (U.S. Department of Educational Design and Management School of Education1990),8.

สมาชิกขององค์กรได้รับรู้ เข้าใจ และมองเห็นความเป็นไปได้ ผู้นำจะต้องเผยแพร่วิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้น นั่นคือ เปลี่ยนแปลงสภาพของวิสัยทัศน์ส่วนบุคคลเป็นวิสัยทัศน์รวม จุดมุ่งหมายของการเผยแพร่วิสัยทัศน์คือการให้สมาชิกขององค์กรเข้าใจและยอมรับวิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้น ผู้นำจะต้องมีอิทธิพลในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและค่านิยมของสมาชิก⁶²

ดังนั้นการเผยแพร่วิสัยทัศน์ สามารถกระทำได้โดยการกล่าว ปราศรัย การพูด การพบปะ สันนิษฐาน การบันทึก จดหมายแจ้งข่าว การอุปมา คำขวัญ ป้ายประกาศ เล่าเรื่องและวิธีการต่างๆ ซึ่งเน้นให้เห็นถึงความสำคัญในวิสัยทัศน์ของตนทั้งนี้เพื่อให้บุคลากรหรือสมาชิกในองค์กรได้รับทราบและนำเอาวิสัยทัศน์ไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร

การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์

บรอน(Braun) กล่าวว่า การทำให้วิสัยทัศน์บรรลุผลสำเร็จเป็นการรวมพลังเพื่อให้บรรลุภาพในอนาคตที่ปรารถนา ซึ่งเป็นการปรับปรุงองค์กรให้มีความเป็นเลิศ⁶³ ชีฟและโชเฮนไฮท์(Sheive and Schoenheit) กล่าวว่า การนำวิสัยทัศน์ไปปฏิบัติจริงหรือการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์จะบรรลุผลเพียงใดนั้น ต้องขึ้นอยู่กับความสามารถทางการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน โดยเฉพาะการمرتักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ การเป็นผู้สื่อสารที่ดี และความสามารถในการทำงานร่วมกับบุคคลที่มีลักษณะต่างๆได้ ทุกสถานการณ์⁶⁴ ในขณะที่แซสคิน(Sashkin) แสดงความคิดเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนสามารถปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ได้ 2 แนวทางคือ 1) โดยการหลอมวิสัยทัศน์นั้นลงในปรัชญาของโรงเรียน และกำหนดนโยบายโครงการเพื่อนำปรัชญาของโรงเรียนไปปฏิบัติจริง 2) การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุคลากรหรือสมาชิกแต่ละคน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนควรมีคุณลักษณะ 5 ประการคือ มีทักษะการสื่อสารที่ดี แสดงออกถึงวิสัยทัศน์ของตนเองอย่างเด่นชัด วางตนให้เป็นที่ไว้วางใจได้ มีความมั่นใจในตนเองและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น⁶⁵ และแซสคิน(Sashkin)ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ได้ 2 แนวทาง คือ 1) โดยการหลอมวิสัยทัศน์นั้นลงในปรัชญาของสถานศึกษา และกำหนดนโยบาย โครงการ เพื่อนำปรัชญาของสถานศึกษาไปปฏิบัติจริง 2) โดยการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับสมาชิกแต่ละคน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาควรมีคุณลักษณะ 5 ประการ คือ มีทักษะการสื่อสารที่ดี แสดงออกถึงวิสัยทัศน์ของตนเองอย่างเด่นชัด วางตนให้เป็นที่ไว้วางใจได้ มีความมั่นใจในตนเอง และเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น⁶⁶ เอลลิสและโจสลิน(Ellis and Joslin)กล่าวว่า การ

⁶² Jerry Bruce Braun, "Analysis of Principle Leadership Vision and Its Relationship to School Climate," Dissertation Abstracts International 52, 01A(August 1991) : 1139.

⁶³ เรื่องเดียวกัน,1133-1139.

⁶⁴ Linda Tinelli Shieive and Marian Beauchamp Schoenheit, "Vision and the Work Life of Education Leadership : Examining the Elusive" Journal Articles (England : The Association for Supervision and Curriculum Development, 1987),102.

⁶⁵ Marshall Sashkin, "The Visionary Principal Leadership for the Next Century,"Information Analysis Educational and Urban Society1988,247.

⁶⁶ เรื่องเดียวกัน,248.

สร้างวิสัยทัศน์ขึ้นมาได้นั้นยังไม่สำคัญเท่ากับความสามารถในการเผยแพร่วิสัยทัศน์ไปยังสมาชิกทุกคนขององค์กรให้มีความคิดเห็นคล้อยตาม และเต็มใจที่จะปฏิบัติตามกิจกรรมทั้งหลายเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์นั้นซึ่งวิธีการที่ดีที่สุดคือ การให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงเพื่อมุ่งไปยังวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาที่กำหนดไว้ นั่นคือ เปลี่ยนสภาพของวิสัยทัศน์ส่วนบุคคลเป็นวิสัยทัศน์ของส่วนรวม จุดมุ่งหมายของการเผยแพร่วิสัยทัศน์คือ การทำให้สมาชิกขององค์กรยอมรับวิสัยทัศน์นั้น เป็นของตน ผู้บริหารจึงต้องมีศิลปะในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและค่านิยมของสมาชิก มีวิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิผลในการอธิบายและโน้มน้าวให้สมาชิกขององค์กรเข้าใจและยอมรับวิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้นอย่างต่อเนื่อง⁶⁷ ส่วนล๊อคและคณะ(Locke and others) ได้เสนอแนวทางในการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ให้บรรลุได้อย่างชัดเจนดังนี้ 1) ถ่ายทอดวิสัยทัศน์ออกมาเป็นบัญชีรายการที่จะต้องปฏิบัติจริงเพื่อให้ช่องว่างระหว่างสภาพขององค์กรในปัจจุบัน กับสภาพในอนาคตขององค์กรที่ต้องการให้เป็น มีความใกล้ชิดกันเข้าไปทุกที จนกระทั่งสามารถบรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ได้ในที่สุด 2) จัดโครงสร้างขององค์กรให้พร้อมที่จะรับการนำวิสัยทัศน์ไปปฏิบัติ 3) คัดเลือกบุคคลให้ทำงานเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของบุคคล ให้มีความเต็มใจที่จะปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ได้ 4) สร้างความกระตือรือร้น ในการทำงานให้เกิดแก่สมาชิกโดยการใช้อำนาจหน้าที่ตามระเบียบกฎเกณฑ์ ทำเป็นแบบอย่าง สร้างความเชื่อมั่นในตนเองและการกระจายอำนาจ 5) การเก็บรวบรวมและศึกษาข้อมูลอย่างดีเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจ 6) สร้างทีมงานที่ดีร่วมมือและช่วยเหลือกัน อันจะทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิผลยิ่งขึ้น 7) ริเริ่มให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและสนับสนุนการใช้นวัตกรรม เพื่อพัฒนาองค์กรสู่วิสัยทัศน์ที่กำหนด⁶⁸ และสอดคล้องกับวีระวัฒน์ ปันนิตามัย กล่าวว่า ผู้บริหารไม่สามารถปฏิบัติเอง การมอบหมายการดำเนินการตัดสินใจ แก้ปัญหา การให้ความสนับสนุนด้านงบประมาณ ด้านคน ด้านทรัพยากรจึงมีความจำเป็นเมื่อมีการมอบหมายงานให้ปฏิบัติ และเสนอแนวทางการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ดังนี้ 1) เมื่อกำหนดวิสัยทัศน์แล้ว ควรเตรียมแนวทาง “ผลักดัน” ให้บังเกิดการปฏิบัติ 2) หลีกเลี่ยงการปฏิบัติแบบเดิม ควรมีการวางแผน ปฏิบัติ ประเมินอย่างกระชับรัดกุม 3) เริ่มการวางแผน(20%)และปฏิบัติ(80%) คู่ขนานไปพร้อมๆกับ การกำหนดขอบเขตที่สำคัญ โดยยังไม่เน้นรายละเอียด 4) ผู้วางแผนการกำหนดวิสัยทัศน์และผู้ปฏิบัติต้องทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดการปฏิบัติในสิ่งที่กำหนดได้ 5) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ อาจมีความซับซ้อนสร้างความยุ่งยาก จึงควรกำหนดแนวทางปฏิบัติให้ชัดเจน 6) อุปสรรคทำให้วิสัยทัศน์ไม่บรรลุผลคือ การกำหนดวิสัยทัศน์ที่เป็นไปไม่ได้ในการปฏิบัติ ขาดการวางแผนและการดำเนินการที่รัดกุม ไม่ปฏิบัติตามแผนการที่กำหนดไว้⁶⁹ และสมบุญ ณิเดช สมบุญสุข กล่าวว่าองค์กรต้องแปลงวิสัยทัศน์เป็นการปฏิบัติจริง โดยการสร้าง

⁶⁷ Ellis, N. E. and A. W. Joslin, “Shared Governance and Responsibility: The Keys to Leadership, Commitment and Vision in School Reform”(U.S. Department of Educational Design and Management School of Education 1990), 8.

⁶⁸ Edwin A. Locke and Associates, “The Essence of Leadership : The Four Keys to Leading Successfully”(New York : Lexington Book, 1991), 63-99.

⁶⁹ วีระวัฒน์ ปันนิตามัย, การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อการบริหารการปกครองที่ดี (กรุงเทพฯ : เอ็กซ์เปอร์เน็ท, 2551), 2-3.

แผนกลยุทธ์(strategy plan)และแผนการปฏิบัติการ(operation plan) รองรับด้วย⁷⁰ การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและปฏิบัติตามนั้นองค์กรต้องมีการวิเคราะห์รูปแบบและแหล่งความรู้ที่มีอยู่ เช่น พิจารณาว่า วิสัยทัศน์/พันธกิจ/เป้าหมายอะไร และเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย การกำหนดขอบเขตและเป้าหมายที่ชัดเจนจะช่วยให้การจัดการความรู้ทิศทางไปสู่จุดหมายได้เร็วขึ้น กล่าวคือควรมีการวางแผนและปฏิบัติตามขั้นตอน กระบวนการ เช่น การระดมสมองเพื่อศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาในการจัดการเรียนการสอน,หาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน,กำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกัน เล่าเรื่องจากประสบการณ์ที่สำเร็จ วิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้ที่ได้จากการฟัง กำหนดเป้าหมายที่ต้องการมีความรู้ และประเมินตนเองว่ามีความรู้อยู่ในระดับใด และบุคลากรแต่ละคนมีความรู้อยู่ในระดับใดเพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้น ในการพัฒนาตนเองอันจะนำไปสู่การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีในองค์กรหรือสถานศึกษา มีความคิดสร้างสรรค์และกล้าตัดสินใจที่จะปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้เกิดผลดีที่สุด รู้จักรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ชื่นชมและยอมรับในผลงาน ของตนเองและคนอื่น และเคารพกติกาที่วางแผนร่วมกัน การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ เป็นการนำวิสัยทัศน์ที่สร้างไปสู่การปฏิบัติจริงโดยความร่วมมือ ทูมเทกกำลังกาย ความคิด และความพยายามของสมาชิก เพื่อให้วิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้นนั้นเป็นผลสำเร็จ นั่นคือเป็นการรวมพลังเพื่อบรรลุสภาพการณ์ในอนาคตที่พึงปรารถนา ซึ่งเป็นการพัฒนาองค์กรสู่ความเป็นเลิศ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องบูรณาการวิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้นให้เข้ากับปรัชญานโยบาย แผนงาน และโครงการของสถานศึกษา และปฏิบัติตามจนกระทั่งบังเกิดผล ในการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาตนเองให้มีความสามารถในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) ทักษะในการบริหารการเปลี่ยนแปลง การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ จำเป็นจะต้องนำการเปลี่ยนแปลงมาสู่องค์กร เนื่องจากเป็นการเปลี่ยนวิธีดำเนินการเพื่อการบรรลุเป้าหมายที่แตกต่างหรือสูงขึ้นกว่าเดิม ซึ่งจะก่อให้เกิดแรงต่อต้าน ความวิตกกังวล ความเครียด และความขัดแย้ง ด้วยเหตุนี้ผู้บริหารจึงควรพัฒนาทักษะในการบริหารการเปลี่ยนแปลง 2) ทักษะในการทำงานกับคน การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์เป็นการรวบรวมพลังทรัพยากรต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทรัพยากรมนุษย์ ผู้บริหารจึงควรพัฒนา การสื่อสารแบบ 2 ทางระหว่างผู้บริหารกับสมาชิกใน 3 ประเด็น คือ ความไว้วางใจ ความเชื่อมั่น และการยอมรับความคิดเห็น 3) ทักษะการสร้างแรงจูงใจ การทำงานของสมาชิกในองค์กรเป็นผลจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างความสามารถและแรงจูงใจ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรมีทักษะในการสร้างแรงจูงใจให้เกิดแก่สมาชิก 4) ทักษะในการมอบหมายงาน ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีทักษะในการมอบหมายงาน ทั้งนี้เพราะการมอบหมายงานจะทำให้เกิดการกระจายอำนาจ และการมีส่วนร่วม ซึ่งจะทำให้สมาชิกมีอิสระในการทำงาน เกิดความผูกพัน เกิดความรู้สึกรับผิดชอบ และมีความรับผิดชอบมากขึ้น 5) ทักษะในการปรับโครงสร้างองค์กร ผู้บริหารสถานศึกษาควรปรับโครงสร้างองค์กรเพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับภารกิจที่จะต้องปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และการนำวิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้น ไปสู่การปฏิบัติจริงโดยความร่วมมือทูนเทกกำลังกาย ความคิด และความพยายามของสมาชิกภายในองค์กรเพื่อให้วิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้นนั้น ดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จ ในขณะที่ล็อคและคนอื่น ๆ(Lock and associates) ได้เสนอแนวทางในการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ไว้ว่า 1) ถ้ายกทอวิสัยทัศน์

⁷⁰ สมบูรณ์ เดชสมบูรณ์สุข, “การเขียนวิสัยทัศน์นักบริหารงานสายเทศบาล”(ม.ม.ท.,ม.ม.ป.),9.

หรือภาพที่ควรจะเป็นในอนาคตออกมาเป็นบัญชีรายการที่จะต้องปฏิบัติจริง เพื่อให้ช่องว่างระหว่างภาพขององค์กรในปัจจุบันกับสภาพขององค์กรในอนาคตที่ต้องการให้เป็นมีความใกล้เคียงกันไปทุกที่ จนกระทั่งสามารถบรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ได้ในที่สุด 2) จัดโครงสร้างขององค์กรให้พร้อมที่จะรับการนำวิสัยทัศน์ไปปฏิบัติ 3) คัดเลือกบุคคลให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ และพัฒนาบุคคลให้มีความเต็มใจที่จะปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนด 4) สร้างความกระตือรือร้นในการทำงานให้เกิดแก่สมาชิก โดยการใช้อำนาจหน้าที่ตามระเบียบกฎเกณฑ์ การทำให้ดูเป็นแบบอย่าง การสร้างให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองและการกระจายอำนาจ 5) เก็บรวบรวมและศึกษาข้อมูลเป็นอย่างดี เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจให้ผิดพลาด 6) สร้างทีมงานที่ดีให้สมาชิกได้ร่วมมือ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อันจะทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น 7) ริเริ่มให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและสนับสนุนให้มีการใช้นวัตกรรม เพื่อพัฒนาองค์กรไปสู่วิสัยทัศน์ที่กำหนด⁷¹ และฟิลลิปส์(Phillips) ได้กล่าวไว้ว่าการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์จะให้ผลคือ การหล่อหลอมวิสัยทัศน์นั้นลงไปผสมผสานในโครงสร้างของนโยบาย เป้าหมาย แผนงาน และงานประจำวันของโรงเรียน 1) ต้องแสดงให้เห็นถึงความกระตือรือร้นของตน 2) พยายามสร้างจิตผูกพันให้เกิดขึ้นกับสมาชิก 3) จัดโครงสร้างของโรงเรียนให้สนองต่อการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ 4) จัดงบประมาณสนับสนุน 5) มีความเชื่อมั่นและไว้วางใจความสามารถของสมาชิก 6) อย่ากล่าวอ้างในสิ่งที่ไม่เป็นจริงเพียงเพื่อหวังให้งานสำเร็จ แต่ต้องมีความจริงใจกับสมาชิก⁷² การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ เป็นกระบวนการที่สำคัญมากในการก้าวสู่ความสำเร็จขององค์กร หรือสถานศึกษา ผู้บริหารจะต้องหล่อหลอมรวมวิสัยทัศน์เป็นนโยบาย กำหนดการวางแผนในการปฏิบัติ และชักจูงบุคลากรในองค์กร สถานศึกษาให้ปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ เพื่อให้เกิดความสามัคคีในองค์กร สถานศึกษา เพื่อให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสำเร็จซึ่งอาจดำเนินการดังนี้ 1) จัดโครงสร้างขององค์กรให้พร้อมที่จะรับการนำวิสัยทัศน์ไปปฏิบัติ 2) คัดเลือกบุคคลให้ทำงานที่เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถให้มีความเต็มใจในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ 3) เก็บรวบรวมและศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวิสัยทัศน์ เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจ มิให้ผิดพลาดในการนำเอาวิสัยทัศน์ไปใช้ 4) สนับสนุนให้มีการนำเอานวัตกรรมมาใช้ในการนำวิสัยทัศน์ไปใช้ในการพัฒนาองค์กร 5) การประเมินผลเป็นระยะ ๆ เพื่อตรวจสอบว่าวิสัยทัศน์นั้นสอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกในองค์กรหรือไม่ มีส่วนใดเห็นว่าจะปรับเปลี่ยนเพื่อให้ชัดเจนขึ้น ถูกต้องมากขึ้น และสมาชิกพอใจก็สามารถกระทำได้เป็นระยะๆ

ดังนั้นการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ควรที่จะเรียนรู้ และเข้าใจในงานและสิ่งที่สามารถกำหนดกรอบการทำงานที่จะนำไปสู่การปฏิบัติและให้นโยบายต้องอาศัยการแสดงความคิดเห็นที่กว้างขวางและชัดเจน แต่ในเวลาเดียวกันนำไปสู่สิ่งที่ไกลออกไปได้ มองหาจุดอ่อนจุดเด่นของตนเอง ค้นหาความสามารถของตนเอง ในจุดเด่นหรือจุดแข็งนำมาคิดทบทวนและหาวิธีการให้เด่นและเป็นประโยชน์ทางด้านการพัฒนาตนเอง ผู้นำจะต้องมีวิสัยทัศน์และนำวิสัยทัศน์มาผลักดันให้เกิดผลสู่การ

⁷¹Edwin A. Locke and associates, "The Essence of Leadership: The Four Keys to Leading Successfully"(New York: Lexington Books1991),55.

⁷²Phillips, Nicola. " Innovative. Management" (A Pragmatic Guide to New Techningues.London, Pitman Publishing1997),107.

ปฏิบัติ นำองค์การไปสู่เป้าหมายที่ต้องการตามวิสัยทัศน์ วิสัยทัศน์จึงเป็นการชี้แนวทางการพัฒนาองค์การและในทำนองเดียวกันก็จะสะท้อนถึงผู้นำด้วยจากวิสัยทัศน์นั่นเอง

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา

เซอร์จิโอวานนี(Sergiovanni) (1984) ไตเสนอแบบจำลองแสดงลำดับชั้นพฤติกรรมผู้นำ ว่ามี 5 ระดับ ได้แก่ ดานเทคนิค ดานมนุษยสัมพันธ์ ดานการศึกษา ดานการเป็นสัญลักษณ์ และด้านการสร้างวัฒนธรรม โดยมีความเชื่อว่าผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีพฤติกรรมในลำดับที่ 1-3 ก่อน จึงจะเป็นผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ สามารถมีพฤติกรรมในการเป็นแบบอย่างหรือสัญลักษณ์ และสร้างวัฒนธรรมได้⁷³ สอดคล้องกับแนวคิดของ แมนนาส(Manasse) พบว่าทักษะหรือความรู้ ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา มี 5 ประการ คือ 1) ทักษะด้านการจัดทำข้อมูล 2) ความรู้เกี่ยวกับการวินิจฉัยสถานศึกษา 3) ความรู้เกี่ยวกับสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ 4) การจัดการสอนเพื่อความเป็นเลิศ ความคิดสร้างสรรค์ และ 5) ความตระหนักในตนเอง⁷⁴ สอดคล้องกับ ไทชีและเดวานนา (Tichy and Devanna) กล่าวว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาเกิดจากองค์ประกอบ 2 ส่วน คือ ความเข้าใจอย่างชัดเจนในเรื่องของเป้าหมายสถานศึกษาและการทำให้บุคลากรรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน⁷⁵ ซึ่งคล้ายกับแนวคิดของ ล็อกและคนอื่น(Lock and associates) ที่แสดงความเห็นทำนองเดียวกันว่า การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์นั้นจะได้ผลเพียงไรขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารในการสร้างความสัมพันธ์อันดีของบุคลากร คณะครู การจัดการเรียนการสอนและสร้างบรรยากาศที่ดีในสถานศึกษา นอกจากนี้ ยังมีการเสนอแบบจำลองแสดงให้เห็นว่า วิสัยทัศน์ของผู้นำเกิดจากปัจจัยภายในตัวผู้นำเอง⁷⁶ คุณลักษณะเฉพาะตน ความรู้ในวิชาชีพ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะการบริหารและความสามารถด้านสติปัญญา ซึ่งปัจจัยที่มีส่วนในการสร้างมิติวิสัยทัศน์มีดังนี้

1. ปัจจัยภายในตัวผู้นำ

วิสัยทัศน์มิได้เกิดขึ้นหรือถูกกำหนดโดยฝูงชนหรือกลุ่มคน แต่เกิดจากตัวผู้นำ ผู้นำที่ดีจะต้องรู้จักสนทนากับผู้อื่นและรับฟังความคิดเห็น แล้วนำมาพิจารณาว่าโลกปัจจุบันเป็นอย่างไร นำข้อมูลมาผนึกเข้าเป็นวิสัยทัศน์ แล้วหาวิธีการที่จะมุ่งสู่จุดหมายปลายทาง เพื่อความสำเร็จและประโยชน์สูงสุดขององค์กร ซึ่งปัจจัยภายในตัวผู้นำควรมีลักษณะดังนี้ 1) มีความสามารถของสมองที่คิดคาดคะเน และเรียนรู้จากประสบการณ์ได้ดี มีความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ มุ่งอนาคตมากกว่าการอนุรักษ์นิยม สังเคราะห์ข้อมูลได้เหมาะสมกับสถานการณ์จำเป็น 2) วางแผนกลยุทธ์ได้ดี มีมุมมองที่ยาวไกล

⁷³Thomas J. Sergiovanni "Educational Governance and Administration. 2 nd ed. Englewood Cliffs," Information Analysis(New Jersey: Prentice Hall(1987), Inc.

⁷⁴Lorri A. Manasse "Principals as Leaders of High-Performing Systems"Information Analysis ,Educasional Leadership,1986,41.

⁷⁵Tichy, N. and Devanna, M.A. "The Transformational Leader" Journal Articles (New York: John Wiley & Sons,1990),130.

⁷⁶Locke, E. A., et al. "The Essence of Leadership: The Four Keys to Leading Successfully" Journal Articles (New York: Lexington Books1991),55.

สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบัน และ มองเห็นภาพที่ควรจะเป็นในอนาคตได้ 3) มองภาพกว้าง แลวมุ่งสู่ภาพเล็ก คิดแบบนิรนัย รูและเข้าใจนโยบาย เป้าหมายขององค์กร สามารถจำแนกเป้าหมาย ออกจากวิธีการ ยึดหยุ่นในแนวทางที่จะมุ่งเข้าสู่เป้าหมาย 4) มีความกระตือรือร้นในการรับรู้และ เปลี่ยนแปลงไปสู่สิ่งใหม่ๆ กระตุน ริเริ่มใหม่และใช้นวัตกรรมอยู่เสมอ ไวต่อสิ่งใหม่อย่างพินิจพิเคราะห์ 5) ไม่ยึดมั่นถือมั่นในอดีต สนับสนุนผู้ปฏิบัติงานที่มีความสามารถในการพัฒนาศักยภาพ ให้บังเกิดผล สูงสุด และเปิดใจกว้างรับประสบการณ์ใหม่ และ 6) มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทะเยอทะยาน เน้นที่ ผลกระทบเชิงสร้างสรรค์ มุ่งหาความสำเร็จใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา⁷⁷ เทรธโธแวน(Trethowan) ได้เสนอ แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยภายในตัวของผู้บริหารสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ 1) ปัจจัยด้านชีว สังคมของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การบริหาร ระยะเวลาที่ ดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารในโรงเรียนปัจจุบัน และขนาดโรงเรียน 2) ปัจจัยด้านพฤติกรรมผู้นำของผู้ บริหารสถานศึกษา ได้แก่ พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการ และพฤติกรรมผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพ (Transformational Leadership Behavior)⁷⁸ สอดคล้องกับ แมนนาส(Manasse)ได้กล่าวถึงปัจจัย ด้านชีวสังคมของผู้บริหารสถานศึกษาว่าเป็นทักษะการบริหารและเป็นความรู้ที่มีผลต่อการพัฒนา วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ 1) ด้านทักษะการบริหารจัดการข้อมูล 2) ด้านความรู้เกี่ยวกับการวิจัยองค์กร 3) ด้านความรู้เกี่ยวกับสถานศึกษาที่มีประสิทธิผล

2. ปัจจัยภายในสถานศึกษา

ปัจจัยภายในสถานศึกษา หมายถึง การจัดบรรยากาศในสถานศึกษาสอดคล้องกับ แมนนาส (Manasse) ได้กล่าวถึงการจัดบรรยากาศในสถานศึกษาว่าเป็นการรับรู้เกี่ยวกับ สภาพแวดล้อมในการ ทำงานที่เป็นผลมาจากพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งจะก่อให้เกิดบรรยากาศ 4 แบบ คือ 1) แบบเปิด(Open Climate) เป็นบรรยากาศที่สมาชิกในกลุ่มมีขวัญกำลังใจ มีความพึงพอใจ ในงาน และพอใจในบทบาทของผู้บริหารที่มีพฤติกรรมที่มุ่งงานและมุ่งสัมพันธ์ ยึดหยุ่นได้ตามสถานการณ์ ช่วยให้งานมีคุณภาพ บรรยากาศแบบนี้เป็นที่พึงประสงค์ของ ผู้ร่วมงานมากที่สุด 2) แบบปิด (Closed Climate) เป็นบรรยากาศที่ผู้บริหารบริหารงานโดยขาดความรู้ และไม่มีสมรรถภาพในการ บริหาร ไม่อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงาน พยายาม ตั้งกฎเกณฑ์ และข้อบังคับให้ ผู้ร่วมงานปฏิบัติตามโดยปราศจากหลักการและเหตุผล ตามใจตนเอง มีความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงานน้อย ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และไม่ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในผลงาน บรรยากาศแบบนี้เป็น บรรยากาศที่ไม่พึงประสงค์และต้องได้รับการแก้ไขโดยด่วน 3) แบบอิสระ(Autonomous Climate) เป็นบรรยากาศที่ผู้บริหารมุ่งสร้างความสัมพันธ์ และให้อิสระแก่ผู้ร่วมงาน ก่อให้เกิดความพึงพอใจใน ความสัมพันธ์อันดีมากกว่าความพึงพอใจ ในงาน ผู้บริหารมีพฤติกรรมกานิเทศแบบควบคุมน้อย

⁷⁷ เรื่องเดียวกัน, 56.

⁷⁸ Trethowan , D.M. , *Managing with Appraisal Achieving Quantity Schools through Performance Management*(London : Paul Chapman Publishing Ltd, 1991), 5.

เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานเลือกงานได้โดยอิสระ ตามความสามารถ และ4)แบบควบคุม(Controlled Climate) เปนบรรยากาศที่ผู้บริหารจะเนนความสำเร็จ ของผลงานเปนสำคัญมากกว่าการสร้างคววมสัมพันธ์ฉันทมิตรกับผู้ร่วมงาน แต่ผลสำเร็จของงานก็ทำให้ผู้ร่วมงานมีความภาคภูมิใจและมีขวัญกำลังใจ ซึ่งแต่ละสถานศึกษาจะมีลักษณะเฉพาะแตกต่างกันไปอันเป็นผลมาจากปัจจัยความสัมพันธ์ของผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษานั้นๆ⁷⁹ สอดคล้องกับเซอร์จิโอวานนี(Sergiovanni) ที่เสนอแนวคิดว่ ผู้บริหารสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศได้นั้น จะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ เพราะผู้บริหารสถานศึกษาจะสามารถเลือกเนนความสนใจในสิ่งที่เป็นความสำคัญและเป็นคานิยมของสถานศึกษาซึ่งจะแสดงให้เห็นสมาชิกรับรู้ได้โดยการกระทำและคำพูด ดังนั้นบุคลากรในสถานศึกษาจะมีความเข้าใจตรงกันว่า อะไรคือเป้าหมายสำคัญของสถานศึกษา และทุกคนจะปฏิบัติงานของตนเพื่อไ้บรรลุเป้าหมายนั้น⁸⁰ และวิสัยทัศน์ทำให้ผู้นำแตกต่างจากผู้บริหาร กล่าวคือ ผู้นำจะปฏิบัติงานนอกเหนือ จากเหตุการณ์หรือกิจกรรมที่เป็นภาระหน้าที่ตามปกติ โดยจะเลือกกระทำการบางสิ่งที่มีความสำคัญ และมีคุณค่าต่อองค์กร ในขณะที่ผู้บริหารจะกระทำทุกสิ่งทุกอย่างตามภาระหน้าที่เพียงเพื่อให้ออกตงเท่านั้น⁸¹

3.ปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา

ฮอยและมิสเกล(Hoy and Miskel) ได้เสนอแนวคิดว่ สิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาเป็นทุกสิ่งที่อยู่ภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียนซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลภายในโรงเรียน และได้แบ่งสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนออกเป็น 2 ประเภท คือ สิ่งแวดล้อมทั่วไป (General Environment) และสิ่งแวดล้อมเฉพาะเจาะจง (Specific Environment)โดยอธิบายว่สิ่งแวดล้อมทั่วไป หมายถึง เทคโนโลยี การพัฒนาดานข้อมูลข่าวสาร โครงสร้างของระบบการศึกษา เงื่อนไขทางสังคม คานิยมทางวัฒนธรรม ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและการตลาด คุณลักษณะด้านนิเวศวิทยาและชีวสังคม ส่วนสิ่งแวดล้อมเฉพาะเจาะจง หมายถึง ผู้ปกครอง ผู้เสียภาษี สหพันธ์ ผู้ตั้งระเบียบกฎเกณฑ์ ผู้รับรองคุณวุฒิ สมาคมทางการศึกษา วิทยาลัย และมหาวิทยาลัย โดยสิ่งแวดล้อมเฉพาะเจาะจงจะมีอิทธิพลในการทำให้แต่ละสถานศึกษาแตกต่างกันมากกว่าสิ่งแวดล้อมทั่วไป⁸² รวมถึงความคาดหวังทางการศึกษาของชุมชน และเป้าหมายซึ่งสังคมต้องการที่จะได้รับจากการศึกษาของแต่ละท้องถิ่น⁸³ และมี

⁷⁹Lorri A. Manasse, "Principals as Leaders of High-Performing Systems",Educational Leadership,1986),44.

⁸⁰Thomas J. Sergiovanni, "Educational Governance and Administration. 2 nd ed. Englewood Cliffs," (New Jersey: Prentice Hall1987), 7.

⁸¹ เรื่องเดียวกัน,8.

⁸²Hoy, Wayne K. and Miskel, Cecil G. "Educational Administration Theory Research Practice"(New York: McGraw Hill,1991),54.

⁸³ เรื่องเดียวกัน,6-7.

ค่านิยมและความคาดหวังของชุมชนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้บริหาร โรงเรียน โดยอธิบายว่า ความต้องการและความคาดหวังของชุมชนแต่ละแห่งที่มีต่อโรงเรียนย่อมแตกต่างกัน เช่น บางโรงเรียนมีความคาดหวังในเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสอบชิงทุน การสอบแข่งขันเพื่อเรียนต่อ แต่บางแห่งอาจมีความคาดหวังในเรื่องการพัฒนาเด็กให้มีความคิด สร้างสรรค์ ความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะในการสื่อสาร ความมีจริยธรรม และความซาบซึ้งในการปกครองระบอบประชาธิปไตย เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นแรงกดดัน สำหรับผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารโรงเรียนเพื่อตอบสนองความต้องการ และความคาดหวัง ของชุมชน

ดังนั้นปัจจัยภายในตัวผู้บริหาร ภายในสถานศึกษาและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาจึงมีความสำคัญในการสร้างกระบวนการวิสัยทัศน์ ค่านิยมและความคาดหวังของชุมชน สถานศึกษา เพื่อนำมาขับเคลื่อนสถานศึกษาให้มุ่งไปสู่เป้าหมาย ผู้บริหารจะต้องมีความคิด สติปัญญาและวางแผนจัดการเรียนการสอนและในเวลาเดียวกันต้องเข้าใจและวางแผนปฏิบัติงานให้บุคลากรอย่างเหมาะสม เพื่อเป็นแนวทางนำพาองค์กรหรือสถานศึกษาสู่ความสำเร็จสูงสุด

การบริหารงานวิชาการ

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นงานที่จะต้องปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จ และความสามารถของผู้บริหาร การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา หรือโรงเรียนเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพที่สุด เพราะเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาทุกแห่ง คือ การให้ความรู้ทางด้านวิชาการแก่ผู้เรียน การบริหารงานวิชาการประกอบด้วยงานหลายอย่าง เป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา เพราะเป็นการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐาน และความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้มีส่วนร่วมของสถานศึกษา ส่วนมิลเลอร์(Van Miller) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ คือ การจัดโปรแกรมการสอนการปฏิบัติตามโปรแกรมการสอน การวัดผลเพื่อติดตามการเรียนการสอนทั้งครูและนักเรียน นอกจากนี้จะต้องจัดบริการการสอนเพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดี⁸⁴ การบริหารงานวิชาการถือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา เพราะเป็นการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐาน และความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้มีส่วนร่วมของสถานศึกษาซึ่งมีผู้ให้ความหมายของ

⁸⁴ Van Miller, *The Public Administration of American School system* (New York : Journal Articles Macmillan Co.,1965),180.

การบริหารงานวิชาการ เช่น วัฒน วงศ์คำพันธ์ ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการว่า เป็น การปฏิบัติงานหรือดำเนินงานด้านวิชาการ กิจกรรมทุกด้านของโรงเรียนที่ครอบคลุมการจัดการเรียน การสอนเพื่อปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายได้ผลดีมีประสิทธิภาพ ซึ่ง นับเป็นงานหลักสำคัญที่สุดของโรงเรียนผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบดูแลเอาใจใส่ให้มากเป็น พิเศษ⁸⁵ สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ ให้ความหมายของงานวิชาการว่า 1)งาน วิชาการ หมายถึง งานบริหารปรับปรุงพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนให้บังเกิดผล 2)การ บริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่บุคคลหลายฝ่ายร่วมมือกัน ดำเนินการเพื่อเยาวชนให้เจริญงอกงามในทุกๆด้าน เพื่อเพื่อเติบโตขึ้นจะเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม 3) การบริหารงานวิชาการ เป็นกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความ เข้าใจ และพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร⁸⁶ เช่นเดียวกับ ปรีชา ทินโนรส ให้ความหมาย ของการบริหารงานวิชาการ คือ การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่เกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ งานด้านการเรียนการสอน งานด้านวัสดุ ประกอบหลักสูตร และสื่อการ เรียนการสอน งานด้านการวัดผลและประเมินผล⁸⁷ สอดคล้องกับแนวคิดของณรงค์ศักดิ์ หงส์คำ ที่ให้ ความหมายของการบริหารงานวิชาการ คือ กิจกรรมทุกชนิดในสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งกิจกรรมทุกอย่างภายในสถานที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ และการศึกษาของเด็กให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ครอบคลุมกิจกรรมทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและ การเรียนการสอน⁸⁸ และชุมพล ผึ้งใหญ่ กล่าวไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ คือ การบริหารงานใน สถานศึกษาด้านกระบวนการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและมาตรฐาน

⁸⁵วัฒน วงศ์คำพันธ์, “สภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาดีเด่นตาม ความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1” (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราช ภัฏอุบลราชธานี,2549),12.

⁸⁶กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551, (กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย,2551),12.

⁸⁷ปรีดา ทินโนรส, “การนำเสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กที่ครู ไม่ครบชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4”(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา บัณฑิตภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี,2551),23.

⁸⁸ณรงค์ศักดิ์ หงส์คำ, “สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5”(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตภาควิชา บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี,2551),24.

การศึกษาที่กำหนด⁸⁹ สอดคล้องกับ ชีระพร อายุวัฒน์ ได้กล่าวถึงความหมายของการบริหารงาน วิชาการว่าเป็นกิจกรรมทุกประเภทในโรงเรียนที่มีผลเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการสอนให้มี ประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด โดยผู้บริหารเป็นผู้นำทางด้านวิชาการและเป็นผู้ให้คำแนะนำ ประสานงานการปฏิบัติงานกับครูในด้านการเรียนการสอนโดยให้สอดคล้องกับปรัชญาและนโยบาย ทางด้านการศึกษาของโรงเรียน งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถาบันไม่ว่าสถาบันจะเป็น ประเภทใดมาตรฐานหรือคุณภาพสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงาน วิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจ ของสถานศึกษาและเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคคลทุกระดับของสถานศึกษาและอาจจะ เกี่ยวข้องโดยตรงหรือทางอ้อมก็จะอยู่ที่ลักษณะของงาน⁹⁰ และ ปรียาภรณ์ วงศ์อนุตรโรจน์ กล่าวว่ การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเป็นการบริหารที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อันเป็น เป้าหมายสูงสุดของภารกิจการศึกษา และเป็นกระบวนการหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่บุคคล หลายฝ่ายร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาเยาวชนให้เจริญงอกงามในทุกด้าน⁹¹ สอดคล้องกับแนวคิด ของ อังคณา มาศเมฆกุลกล่าวถึงความหมายของการบริหารงานวิชาการว่าเป็นการการจัดกิจกรรมทุก อย่างด้านวิชาการในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร การปรับปรุง การพัฒนาการเรียนการสอน ให้ ได้ผลดีมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพอันเป็นเป้าหมาย สูงสุดของสถานศึกษา⁹²

ดังนั้นความหมายของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดใน สถานศึกษา เป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา มีกรดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ สอดคล้องกับมาตรฐานและความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้มีส่วนร่วมของ สถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของ หลักสูตร

⁸⁹ ชุมพล ฝูงใหญ่, “ การศึกษาภาระงานบริหารวิชาการในสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร”(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี,2552),20.

⁹⁰ ชีระพร อายุวัฒน์ , “แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาชั้น พื้นฐานขนาดเล็ก”(คุษฎิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,2552),75.

⁹¹ ปรียาภรณ์ วงศ์อนุตรโรจน์, “การบริหารงานวิชาการ”, (กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริม กรุงเทพฯ,2553),2.

⁹² อังคณา มาศเมฆ , “การบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนเทศบาลกลุ่ม การศึกษาท้องถิ่นที่ 5”(วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,2557),14.

ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นหัวใจของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา ส่วนงานด้านอื่น ๆ เป็นองค์ประกอบที่จะทำให้สถาบันดำเนินไปด้วยความราบรื่นเท่านั้น ผู้บริหารการศึกษาทุกคนควรจะได้รับผิดชอบเป็นผู้นำของครูในด้านวิชาการเป็นอันดับแรก เพราะหน้าที่ของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาทุกแห่ง คือ การให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านวิชาการ โดยการทำงานร่วมกับครู กระตุ้นเตือนครูให้คำแนะนำครู และประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในการสอน งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษาซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องทางตรงหรือทางอ้อม ก็อยู่ที่ลักษณะของงานนั้น งานวิชาการ ถือได้ว่าเป็นงานหลักของสถานศึกษาหรือโรงเรียน ส่วนงานด้านอื่น ๆ เป็นงานที่มาสนับสนุนงานวิชาการให้มีคุณภาพ ซึ่งสามารถตรวจสอบได้จาก 1) โรงเรียนมีขอบข่ายการบริหารงานวิชาการชัดเจน 2) ผู้บริหารโรงเรียนเกิดแนวคิดในการบริหารงาน 3) ผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูตระหนักและร่วมมือพัฒนางานวิชาการในโรงเรียนอย่างจริงจัง 4) ผู้บริหารโรงเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ⁹³ คุณภาพและมาตรฐานของผู้เรียนแสดงถึงประสิทธิภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา เพราะเป็นผลมาจากการบริหารงานวิชาการ ตลอดจนความร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนได้ให้ความสำคัญร่วมกัน สอดคล้องกับ วัตน์ วงศ์คำพันธ์ ที่กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการว่า เป็นการบริหารงานในสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการเป็นอันดับแรก ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องให้ความสำคัญวางแผนควบคุมกำกับติดตาม นิเทศ จัดหาส่งเสริม เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพบรรลุตามวัตถุประสงค์⁹⁴ งานวิชาการเป็นหัวใจของสถานศึกษาซึ่งเป็นการให้ความรู้ทางวิชาการแก่นักเรียนเป็นสำคัญซึ่งสอดคล้องกับ ณรงค์ศักดิ์ หงส์คำ กล่าวว่าการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดของการบริหารงานในโรงเรียน ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องในโรงเรียนจะต้องร่วมกันวางแผน ควบคุมกำกับนิเทศ ติดตามและส่งเสริม เพื่อพัฒนางานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ⁹⁵ และ ชุมพล ผุงใหญ่ กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้นำและ

⁹³ สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ, **การบริหารงานวิชาการชุดฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง**, เล่ม 5 (กรุงเทพมหานคร : บริษัท พีเออีฟวิง จำกัด, 2549), 84.

⁹⁴ วัตน์ วงศ์คำพันธ์, **“สภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาดีเด่นตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1”** (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2549), 14.

⁹⁵ ณรงค์ศักดิ์ หงส์คำ, **“สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5”** (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตภาคศึกษาด้านการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2551), 26.

ประสานงานให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมมือกันในการวางแผน ปฏิบัติงานตามแผน ประเมินผลการทำงานและปรับปรุง พัฒนางานอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาและเกิดความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง⁹⁶ และสอดคล้องกับแนวคิดของ ซีระพร आयวัฒน์ กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่า เป็นภารกิจหลักของผู้บริหารโรงเรียน และถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียน ที่โรงเรียนจะต้องดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายของการศึกษานั้นคือนักเรียนมีความรู้ มีคุณธรรม เป็นคนดีคนเก่ง มีความสุข มีคุณภาพและมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์⁹⁷ ปรียาภรณ์ วงศ์อนุตรโรจน์กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่คาดหวัง ประกอบด้วยงานหลายๆด้าน ได้แก่ งานเกี่ยวกับหลักสูตร หลักสูตรท้องถิ่น งานเกี่ยวกับการเรียนการสอน งานเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลการเรียนตามสภาพจริง ไม่เน้นการใช้ข้อสอบเพียงอย่างเดียว จึงมีความสำคัญมากในการบริหารโรงเรียน⁹⁸ สอดคล้องกับแนวคิด สมิทและแอตคินสัน(Smith and Atkinson) กล่าวว่า การศึกษาต้องใช้เวลาในการบริหาร และความสำคัญในงานสถานศึกษา คืองานวิชาการ และงานในหน้าที่รับผิดชอบ 7 อย่าง พบว่าผู้บริหารได้ให้ความสำคัญต่องานเหล่านั้น ดังต่อไปนี้ 1)งานบริหารทั่วไป 5% 2)งานบริหารงานบุคลากร 20% 3)งานบริหารงานวิชาการ 40% 4)งานกิจกรรมนักเรียน 20% 5)งานการเงิน 5% 6)งานอาคารสถานที่ 5% 7)งานความสัมพันธ์กับชุมชน 5%⁹⁹ สตู๊ปและจอห์นสัน(Stoops and Johnson) กล่าวไว้ว่าการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเป็นงานที่สำคัญที่สุด เพราะงานวิชาการเป็นงานหลักของโรงเรียนหน้าที่โดยตรงของโรงเรียนก็คือ การให้ความรู้ด้านวิชาการเป็นสำคัญ ส่วนงานอื่นๆ ในโรงเรียนเป็นเพียงส่วนประกอบที่เป็นปัจจัยส่งเสริมงานวิชาการที่มีคุณภาพและช่วยให้งานวิชาการ ดำเนินไปด้วยดีเท่านั้น¹⁰⁰

ดังนั้นอาจสรุปได้ว่างานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้น งานวิชาการเป็นกิจกรรมการจัดการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ แบบเรียน งานการเรียนการสอน งานสื่อการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศ

⁹⁶ ชุมพล ฝูงใหญ่, “การศึกษาภาระงานบริหารวิชาการในสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร”(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี,2552),21.

⁹⁷ ซีระพร आयวัฒน์ , “แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก”(ดุชฎินิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,2552),78.

⁹⁸ ปรียาภรณ์ วงศ์อนุตรโรจน์, “การบริหารงานวิชาการ” (กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริม กรุงเทพฯ,2553),3.

⁹⁹ Smith, Edward W. and Stanley W. Atkinson,“The Education’s Encyclopedia” (New York : Journal Articles Prentice-Hall,1961).

¹⁰⁰Stoops Emery and Russell E Johnson, “Elementary School Administration” (New York : Journal Articles Mcgraw-Hall 1967),176.

การศึกษา งานวางแผนการศึกษา และงานประชุมอบรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุ จุดหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้อง ตระหนักและต้องทำความเข้าใจ การบริหารงานวิชาการจึงเป็นงานหลักที่จะขับเคลื่อนสถานศึกษา ไปสู่เป้าหมาย การบริหารงานวิชาการจะเป็นตัวกำหนดปริมาณงานของสถานศึกษา จัดสรรทรัพยากร คุณภาพของสถานศึกษา เป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร วิสัยทัศน์ การ วางแผน เพื่อมุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่ จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชนท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญทำ ให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการ เรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพและมีนักวิชาการหลายท่านได้เสนอรูปแบบแนวคิดการ บริหารงานวิชาการ ดังนี้

หลักการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการถือเป็นงานหลักที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก เพื่อให้ งานของโรงเรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งนักการศึกษาได้เสนอหลักการบริหารงานวิชาการ กล่าวคือ การบริหารงานวิชาการ มีหลักการคือ 1)หลักแห่งประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การ ได้มีผลผลิตเพิ่มขึ้น โดยไม่เพิ่มการลงทุน นั่นคือ นักเรียน นักศึกษา สามารถสำเร็จการศึกษาตาม กำหนดของหลักสูตร โดยไม่ลาออกกลางคัน เรียนเกินเวลาหรือช้าเกินเวลาที่กำหนด 2)หลักแห่ง ประสิทธิภาพ (Effectiveness)หมายถึง ผลผลิตได้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ คุณภาพและการจัดการได้ วัฒนะ วงศ์คำพันธ์ ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการถือเป็น กิจกรรมหลักการบริหารสถานศึกษา ทั้งนี้ เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือ การจัดการศึกษา คุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษา จึงอยู่ที่งานด้านวิชาการ ซึ่งจะประกอบด้วยงานด้านหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน การจัดบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การจัดส่งเสริมด้านวิชาการ รวมถึงงานด้าน การวัดผลประเมินผล ขึ้นส่งเสริมและติดตามผลงานด้านวิชาการ ดังนั้นหลักการบริหารงานด้าน วิชาการ คือ หลักแห่งประสิทธิภาพและประสิทธิผล¹⁰¹ นอกจากนี้การบริหารงานวิชาการนั้นสิ่งสำคัญ ที่สุดนั้นก็คือ ผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการนำนโยบายด้านการจัด การศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ต้อง เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเป็นนักประสานงานที่ดี มีความมุ่งมั่น มองเห็นเป้าหมาย และความสำคัญของ

¹⁰¹ วัฒนะ วงศ์คำพันธ์, “สภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาดีเด่นตาม ความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1” (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราช ภัฏอุบลราชธานี.2549),12.

องค์กร มีภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพ การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนด้านการบริหารงานวิชาการจึงจะบรรลุเป้าหมายและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา ดังที่งานวิจัยของพรสุรีย์ สุทธนะวัฒน์ ที่พบว่า การบริหารงานวิชาการจะมีประสิทธิภาพผู้บริหารจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถบริหารด้านการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสามารถบ่งชี้ถึงประสิทธิภาพการบริหารงานด้านวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน¹⁰² และชูศรี ฌนอมกิจ พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความคล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่ โดยมีลักษณะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด และยังเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญ แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของสถานศึกษา ที่สำคัญคือผู้บริหารโรงเรียนต้องมีภาวะผู้นำ และต้องบริหารจัดการโดยให้ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนมีส่วนร่วมด้วย¹⁰³ เช่นเดียวกับ วสันต์ นาวเหนียว ที่พบว่า การบริหารจัดการศึกษาที่จะประสบความสำเร็จได้นั้นปัจจัยสำคัญคือผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำสูง มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความพยายาม มุ่งมั่น อดทน แสวงหาความรู้อยู่เสมอ¹⁰⁴ เช่นเดียวกับ บุซซี่(Buzzi) พบว่า พฤติกรรมผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน¹⁰⁵ ในการบริหารงานวิชาการจะต้องมีหลักการและวิธีการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหาร ดังนั้นในหลักการเบื้องต้นของการบริหารจึงต้องมีข้อความชัดเจนในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ 1) ยึดหลักให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง โดยมีครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วม ในขณะที่กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้กล่าวไว้ว่า หลักสูตรเป็นตัวกำหนดจุดมุ่งหมายปลายทางของการจัดการศึกษา โดยหลักสูตรจะกำหนดหลักการและจุดมุ่งหมายของการศึกษา โครงสร้างของหลักสูตร การจัดหลักสูตร สารและมาตรฐานการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดผลการเรียนรู้ หลักสูตรจึงมีความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับ

¹⁰² พรสุรีย์ สุทธนะวัฒน์, “ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกิ่งอำเภอพัฒนา นิคมจังหวัดระยอง”(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา,2549),บทคัดย่อ.

¹⁰³ ชูศรี ฌนอมกิจ , “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี”(วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา,2550),55-56.

¹⁰⁴ วสันต์ นาวเหนียว , “แนวทางการจัดการที่เป็นเลิศของโรงเรียนเร่งสุ่ม”(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร,2550),524-525.

¹⁰⁵ Michael J. Buzzi ,“The Relationship of School effectiveness to selected diminution of principals instructional leadership in elementary school in the state of Connecticut,” Dissertation Abstracts International 51,12 (June 1991),341-A.

การจัดการศึกษา ต้องศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรอย่างดี จึงสามารถจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องนำโครงสร้างของหลักสูตรโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไปจัดทำเป็นหลักสูตรของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามหลักการ จุดมุ่งหมาย สาระการเรียนรู้ และมาตรฐานการเรียนรู้ของแต่ละช่วงชั้น โดยสถานศึกษาต้องจัดสาระการเรียนรู้ให้ครบ 8 กลุ่มสาระ ในทุกชั้นให้เหมาะสมกับธรรมชาติของการเรียนรู้และระดับพัฒนาการของผู้เรียน โดยในช่วงการศึกษาภาคบังคับคือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้จัดหลักสูตรเป็นรายปี และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จัดเป็นหน่วยกิต ดังนี้ ช่วงชั้นที่ 1 และ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 และปีที่ 4-6 การศึกษาระดับนี้เป็นการศึกษาช่วงแรกของการศึกษาภาคบังคับ หลักสูตรที่จัดขึ้นมุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิต กระบวนการเรียนรู้และสังคม ทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน การเขียนและการคำนวณ การวิเคราะห์ การติดต่อสื่อสารและพื้นฐานความเป็นมนุษย์ เน้นการบูรณาการอย่างสมดุลทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 3 มัธยมศึกษาปีที่ 1-3 เป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสำรวจความสามารถ ความถนัด ความสนใจตนเอง และพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตัว พัฒนาความสามารถทักษะพื้นฐานด้านการเรียนรู้ และทักษะในการดำรงชีวิตให้มีความสมดุล ทางด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถเสริมสร้างสุขภาพส่วนตัว และชุมชน มีความภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ หรือศึกษาต่อ ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการศึกษา เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้าน มุ่งปลูกฝังความรู้ ความสามารถ และทักษะในวิทยาการ และเทคโนโลยีเพื่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษา และการประกอบอาชีพ มุ่งมั่นพัฒนาตน และประเทศตามบทบาทของตน สามารถเป็นผู้รู้และผู้ให้บริการชุมชนด้านต่างๆ ลักษณะหลักสูตรในช่วงชั้นนี้ มีการจัดการศึกษาเป็นหน่วยกิต เพื่อให้มีความยืดหยุ่นในการจัดแผนการเรียนรู้ ที่ตอบสนองความสามารถ ความถนัด ความสนใจของผู้เรียนแต่ละคน ทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ¹⁰⁶ 2) มุ่งส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด

ดังนั้นหลักของการบริหารงานวิชาการจึงเป็นตัวกำหนดปริมาณงานของสถานศึกษา ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำองค์กร จัดสรรทรัพยากรและคุณภาพของสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนางานวิชาการและสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

แนวคิดในการบริหารงานวิชาการ

การศึกษาเป็นนโยบาย เป็นยุทธศาสตร์ของทุกประเทศในโลก และรูปแบบการบริหารการศึกษาต้องปรับเปลี่ยนเสมอ ซึ่งจิรวัดน์ กิติพิเชษฐสรรค์ กล่าวว่าการศึกษามีหน้าที่หลักอยู่ 3 ประการคือ 1) การศึกษามีหน้าที่สร้างคน หมายความว่าความตั้งแต่วัยแรกเริ่มมีการสร้างนักวิชาชีพ มี

¹⁰⁶ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551(กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด,2552),20.

การสร้างแรงงาน นักวิชาการ) การศึกษายังเป็นตัวสำคัญที่สุดในการสร้างความแข็งแกร่งทางสังคม และปัจจัยสำคัญที่ทำให้สังคมเสื่อมหรือปัจจัยที่ทำให้เกิดวิกฤตสังคม 3) การศึกษาเป็นเสาหลักในการพัฒนาเศรษฐกิจตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน และระดับประเทศ งานวิชาการ ถือเป็นงานหลักของสถานศึกษาทุกระดับ ที่ดำเนินการกฎหมายหลายฉบับ ดังนี้ 1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ส่วนที่ 8 สิทธิและเสรีภาพในการศึกษา มาตรา 49 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่งและการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพหรือเอกชน การศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ย่อมได้รับความคุ้มครองและส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐ 2) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวดที่ 1 บททั่วไป(ความมุ่งหมายและหลักการ) หมวด 2 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา หมวด 3 ระบบการศึกษา หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา หมวด 5 การบริหารและการจัดการศึกษา หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา หมวด 7 ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา หมวด 8 ทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษา ม และหมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 3) พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545 ที่ให้ผู้ปกครองส่งบุตรหลานที่มีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดถึงอายุย่างเข้าปีที่สิบหก ต้องส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในสถานศึกษา 4) พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 หมวด 4 แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีการโอนสถานศึกษาไปสังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลองค์การบริหารส่วนตำบล) 5)กฎหมายอื่นๆและระเบียบกระทรวงศึกษาธิการและประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ที่เกี่ยวข้อง หลายฉบับ 6)นโยบายของรัฐบาลที่"แถลงต่อรัฐสภา มีผลผูกพันและเป็นพันธสัญญาที่กระทรวงศึกษาธิการ ต้องนำไปบริหารราชการแผ่นดินของกระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลนั้นๆ

1.วัตถุประสงค์ในการบริหารงานวิชาการวัตถุประสงค์ในการบริหารงานวิชาการ มีดังนี้1) เพื่อให้การบริหารงานวิชาการเป็นไปตามแนวทางที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง 2) เพื่อให้การบริหารงานวิชาการเป็นไปตามจุดมุ่งหมาย หลักการ ของหลักสูตรต่างๆที่เปิดสอนในสถานศึกษา 3) เพื่อให้การบริหาร จัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐาน มีคุณภาพ สอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพภายใน เพื่อพัฒนาตนเอง และการประเมินจากหน่วยงานภายนอก 4) เพื่อให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาการเรียนรู้ที่สนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ 5) เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานวิชาการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น6)เพื่อให้สถานศึกษาได้ประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นๆ อย่างกว้างขวาง

2.ขอบข่ายภารกิจในการบริหารงานวิชาการ ขอบข่ายภารกิจการบริหารงานวิชาการ เพื่อให้ครอบคลุม ภารกิจการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอย่างทั่ว ถึง มีภารกิจที่สำคัญ 14 ภารกิจ ดังนี้

1)การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2)การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3)การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน 4)การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5)การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 6)การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 7)การนิเทศการศึกษา 8)การแนะแนวการศึกษา 9)การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 10)การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน 11)การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น 12)ส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันการศึกษาอื่น 13)การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 14)การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

3. แต่ละขอบข่ายภารกิจ มีรายละเอียดดังนี้ 1)การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาการบริหารวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีแนวทางดำเนินการ ดังนี้ (1) จัดให้มีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรขึ้นใช้เองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมและเป็นต้นแบบให้กับโรงเรียนอื่น (2)ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระแกนกลาง ของกระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชนและท้องถิ่น (3)ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาและชุมชนเพื่อนำมาเป็นข้อมูลจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น (4)วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อกำหนดจุดเน้นหรือประเด็นที่"สถานศึกษาให้ความสำคัญที่มุ่งเน้นพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรมสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (5)วิเคราะห์สภาพแวดล้อม และประเมินสถานภาพสถานศึกษา เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจเป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย รวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (6)จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยพยายามบูรณาการเนื้อหา สาระ ทั้งในกลุ่มสาระเดียวกันและระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม (7)จัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสถานศึกษา เพื่อนำไปจัดทำรายวิชาพื้นฐานหรือรายวิชาเพิ่มเติม จัดทำคำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อจัดประสบการณ์ และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียน ประเมินผลและปรับปรุง (8)เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาให้สูง และลึกซึ้งมากขึ้นสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ได้แก่การศึกษาด้านศาสนา ดนตรี นาฏศิลป์ กีฬา อาชีวศึกษา การศึกษาที่"ส่งเสริมความเป็นเลิศ ผู้บกพร่อง พิการ และการศึกษาทางเลือก (9)เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชา ที่สอดคล้องสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียนผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และโลก (10)ผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ความเห็นชอบหลักสูตรสถานศึกษา (11)นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และบริหารจัดการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม (12)นิเทศการใช้หลักสูตร (13)ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร (14)ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร หลังจากนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ (15)การอบรมทบทวนการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้สถานศึกษาดำเนินการจัดหลักสูตรได้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่ ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษา (16)พัฒนาบุคลากรระดับปฏิบัติการสอนให้สามารถวิเคราะห์หลักสูตรสู่แผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างสมบูรณ์ในชั้นที่เริ่มใช้หลักสูตรในปี

การศึกษาแรกของทุกชั้นปี (17) ให้สถานศึกษาจัดตั้งงบประมาณเพื่อการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา¹⁰⁷

ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ถือเป็นงานที่สำคัญมากเพราะงานวิชาการเป็นงานหลักของโรงเรียน ผู้บริหารต้องรู้และเข้าใจในขอบข่ายของงานวิชาการเพื่อให้การบริหารได้ครอบคลุมงานต่างๆ งานวิชาการมีขอบข่ายครอบคลุมเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร และการเรียนการสอน ตั้งแต่การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ การจัดดำเนินงาน เกี่ยวกับการเรียนการสอน การจัดบริการ การสอน ตลอดจนการวัด และประเมินผล รวมทั้งติดตามผล และสื่อการสอนรวมถึงการพัฒนาผู้สอน ตลอดจนการดำเนินกิจการของโรงเรียนจะต้องเป็นไปตามหลักสูตร และระเบียบพิธีการของการเรียนการสอน จำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมทุกระยะ ด้วยการจัดเนื้อหาวิชาให้ทันสมัย บางครั้งก็มีการเพิ่มวิชาใหม่ๆ เข้าไปด้วย ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนอย่างแท้จริงนั้นเกิดจากการเรียนการสอน ดังนั้น เมื่อหลักสูตรเปลี่ยนก็จำเป็นต้องอบรมครูตามไปด้วย เพราะการใช้หลักสูตรในโรงเรียนจะมีส่วนเกี่ยวข้องไปถึงการจัดตารางสอน การจัดชั้นเรียน วิธีสอน การใช้อุปกรณ์การสอนและการประเมินผลด้วย ถ้ามองในด้านของงานสถานศึกษา การบริหารงานวิชาการ ได้แก่ งานควบคุมดูแลหลักสูตร การสอน อุปกรณ์การสอน การจัดการเรียน คู่มือครู การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน การฝึกอบรมครู การนิเทศการศึกษา การเผยแพร่งานวิชาการ การวัดผลการศึกษา การศึกษาวิจัย การประเมินมาตรฐานสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงคุณภาพ และประสิทธิภาพสถานศึกษา ในขณะที่ เซอร์จิโอวานนี และคณะ (Sergiovanni and Others) มีความเห็นว่างานวิชาการต้องประกอบด้วย 1) การตั้งปรัชญาการศึกษาขึ้นมาเพื่อปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว 2) การจัดทำโครงการทางการศึกษาต่างๆ 3) การจัดให้มีประเมินผลหลักสูตรและมีการเรียนการสอน 4) การสร้างบรรยากาศในสถานศึกษาให้พร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงและ 5) การจัดหาวัสดุสำหรับการเรียนการสอน¹⁰⁸ ฟาเบอร์และเชอร์ลอน (Faber and Shearron) แบ่งงานวิชาการออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1)การจัดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร 2)การจัดเนื้อหาของหลักสูตร 3)การนำหลักสูตรไปใช้ 4)การจัดอุปกรณ์การสอน 5)การนิเทศการสอน 6)การส่งเสริมครูประจำการ¹⁰⁹ และ มิลเลอร์(Miller) ได้กล่าวถึงขอบข่ายงานวิชาการไว้ 4 ด้าน คือ 1) การจัดโปรแกรมเรียน 2)การปฏิบัติตามโปรแกรม 3)การติดตามการเรียนการสอน 4)การจัดบริการ

¹⁰⁷ จีรวัดน์ กิติพิเชฐสรณ์, “ ผู้นำทางวิชาการและการพัฒนาหลักสูตร Academic Leader and Curriculum Development” (กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนาตำราและสื่อทางวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี2556),1-13.

¹⁰⁸ Thomas J. Sergiovanni and Others, “Educational Governance and Administration” (New York : The McMillian Company,1965),175.

¹⁰⁹ Charles F. Faber and Gilbert F. Shearron, “Elementary school administration: theory and practice” (University of California : Journal Articles Holt, Rinehart and Winston,1970),175.

การสอน¹¹⁰ ส่วนพรสุรีย์ สุทธนะวัฒน์ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้ 6 ด้าน คือ 1) เรื่อง ความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 2) เรื่องการสอนการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) เรื่องกิจกรรมนักเรียนและการบริหารกิจกรรมนักเรียนให้ตอบสนองตามหลักสูตรและเสริมสร้างหลักสูตรให้เป็นผลสมบูรณ์ 4) เรื่องสื่อการเรียนการสอนและกิจกรรมห้องสมุดเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตรโดยตรง เพื่อเสริมพัฒนาการนักเรียนตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและเพื่อเสริมความทันสมัยทางวิชาการแก่ครูโดยตรง 5) เรื่องการวัดผลการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ตามจุดหมายและหลักการของหลักสูตรและการประเมินคุณภาพวิชาการของโรงเรียน 6) เรื่องการนิเทศการศึกษาและการพัฒนาวิชาชีพสำหรับบุคลากรครูและบุคลากรทางการศึกษา¹¹¹ วัฒน์ วงศ์คำพันธ์ ได้กล่าวว่าขอบข่ายของงานวิชาการนั้นมีความคล้ายคลึงและสอดคล้องกัน จะแตกต่างกันบ้างเฉพาะในรายละเอียดหรือแนวปฏิบัติ ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนจะต้องบริหารงานวิชาการในกรอบตามขอบข่ายงานและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการเรียนการสอน ด้านวัสดุ ประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ด้านวัดผลประเมินผล ด้านการวางแผน และกำหนดวิธีการดำเนินงาน ด้านการส่งเสริมอบรม ด้านการประชุมอบรมทางวิชาการ ด้านห้องสมุด ด้านนิเทศการศึกษา เป็นต้น¹¹² จะเห็นได้ว่า งานวิชาการเป็นงานที่มีขอบข่ายครอบคลุมหลายด้าน อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพแก่ผู้เรียนทุกด้าน ซึ่งสามารถสรุปขอบเขตของงานวิชาการได้ดังนี้ งานการจัดหลักสูตร งานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน งานการใช้วิธีการสอน และการใช้สื่อการเรียนการสอน งานการวัดผลการเรียนการสอน และการนิเทศการสอน องค์กรศักดิ์ หงส์คำ ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการว่า ขอบข่ายของงานวิชาการมีความคล้ายคลึงกัน และสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ ผู้บริหารและครูวิชาการในโรงเรียนจึงพยายามอย่างยิ่งที่จะทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรภายใต้การบริหารงานวิชาการ ตามขอบข่ายงาน 9 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการเรียนการสอน ด้านวัสดุอุปกรณ์ประกอบหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน ด้านวัดผลและประเมินผล ด้านห้องสมุด ด้านนิเทศการศึกษา ด้านการ

¹¹⁰ Van Miller, "The Public Administration of American School System" (New York :The Macmillan Journal Articles,1975),175.

¹¹¹ พรสุรีย์ สุทธนะวัฒน์, "ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกิ่งอำเภอพัฒนา นิคมจังหวัดระยอง" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา,2549),บทคัดย่อ.

¹¹² วัฒน์ วงศ์คำพันธ์, "สภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาดีเด่นตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.2549),18.

วางแผนและกำหนดวิธี ด้านดำเนินงาน ด้านส่งเสริมการสอน และด้านการประชุมอบรมวิชาการ¹¹³ สอดคล้องกับงานวิจัยของธีระพร อายุวัฒน์ เรื่องแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กซึ่งมีเนื้อหาสอดคล้องกัน โดยมีการแบ่งขอบข่ายงานวิชาการออกเป็น 17 ภาระหน้าที่ ดังนี้

ขอบข่ายและภารกิจงานด้านการบริหารวิชาการตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

1.การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

ปัจจุบันสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมต่างๆของแต่ละภูมิภาคมีความแตกต่างกัน นักการศึกษาหลายๆท่านจึงมองเห็นถึงปัญหาและอุปสรรคในการนำหลักสูตรแกนกลางไปใช้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อเตรียมผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถเรียนรู้และรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆที่จะเกิดขึ้น และสามารถนำเอาประสบการณ์ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันและสอน พัฒนาบุคลากรในท้องถิ่น มีความรักและผูกพันต่อท้องถิ่น¹¹⁴ ธีระพร อายุวัฒน์ กล่าวถึงหลักสูตรท้องถิ่นว่าเป็นหลักสูตรที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ในเนื้อหาเกี่ยวกับท้องถิ่นที่ตนอาศัย โดยเปิดโอกาสให้บุคคลหน่วยงานในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น¹¹⁵ และมีแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น 5แนวทาง ดังนี้ 1)พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยปรับกิจกรรมการเรียนการสอนหรือจัดกิจกรรมเสริมต่างๆ2)พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยปรับหรือเพิ่มเติมรายละเอียดของเนื้อหา 3)พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยจัดทำวิชา/รายวิชาเพิ่มเติมขึ้นใหม่ 4)พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน และ 5)พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยจัดทำสื่อการเรียนการสอนขึ้นใหม่¹¹⁶

ดังนั้นการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาในท้องถิ่นในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่น สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ และเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อตอบสนองความต้องการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและประเทศชาติ รวมถึงการบริการวิชาการที่มีค่าตอบแทนและบริการแบบไม่เปล่านั้น เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน ชุมชน สังคม และสามารถนำเอาประสบการณ์ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันและสอน พัฒนาบุคลากรในท้องถิ่น มีความรักและผูกพันต่อท้องถิ่น

¹¹³ ณรงค์ศักดิ์ หงส์คำ, “สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5”(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี,2551),28.

¹¹⁴ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551(กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด,2552),20.

¹¹⁵ ธีระพร อายุวัฒน์ , “แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก”(คุษภินิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,2552),88.

¹¹⁶ เรื่องเดียวกัน.91.

2.การวางแผนงานด้านวิชาการ

การวางแผนเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการบริหาร แฮริสัน(Harrison) ได้กล่าวว่า การวางแผนคือ เครื่องมือที่สำคัญยิ่งในการบริหาร เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ถือว่าเป็นงานเริ่มต้นครั้งแรกและเป็นงานต่อเนื่องตลอดในกระบวนการบริหาร และการจัดการของหน่วยงานหรือของระบบของการบริหารองค์กรทั้งระบบ¹¹⁷ การวางแผนและการดำเนินงานด้านวิชาการในโรงเรียน ถือเป็นสิ่งสำคัญมากในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนจะต้องร่วมมือกับครูผู้สอนศึกษาถึงสภาพปัจจุบันและปัญหาของงานด้านวิชาการในโรงเรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนและการดำเนินงานตามแผน ตลอดจนมีการติดตามและประเมินผลงานด้านวิชาการ เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาทางด้านวิชาการของโรงเรียนต่อไป สอดคล้องกับ ธีระพร อายุวัฒน์ กล่าวถึง การวางแผนงานด้านวิชาการว่าเป็นการดำเนินงานของโรงเรียนเกี่ยวกับการเรียนการสอนในโรงเรียนโดยเริ่มตั้งแต่ การสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา การกำหนดวิธีการดำเนินงาน แก้ไขปัญหา การติดตาม และการประเมินผลการดำเนินการ¹¹⁸

ดังนั้นการวางแผนด้านงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินการของผู้บริหารร่วมมือกับครูผู้สอน ในการกำหนดแนวทางการพัฒนางานด้านวิชาการของโรงเรียนทั้งด้านการเรียนการสอน ไปจนถึงการสำรวจ แก้ไข ติดตาม และการประเมินผล การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และ ประเมินสถานภาพสถานศึกษาเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในโรงเรียน และชุมชน จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยพยายามบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันและระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และบริหารจัดการการใช้หลักสูตรให้เหมาะสมสำรวจความต้องการของผู้รับบริการในการจัดการเรียนการสอนนอกระบบโรงเรียน การเรียนแบบอ้อยาศัย รวมทั้งกำหนดแนวทางการใช้หลักสูตร เสนอแนะกลุ่มงาน งานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน

3.การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

การเรียนการสอนจะประสบผลสำเร็จได้จะต้องมีส่วนประกอบที่สำคัญหลายอย่าง เช่น ครู นักเรียน สภาพแวดล้อมและบรรยากาศในโรงเรียน หลักการสอนที่สำคัญ คือ สอนให้เรียนโดยกระทำทดลอง ค้นคว้า แก้ปัญหาด้วยตนเองและสอนในสิ่งที่ เป็นประโยชน์ต่อชีวิตของผู้เรียน โดยสามารถนำเอาประสบการณ์ไปใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตประจำวัน ปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนได้ให้ความสำคัญกับผู้เรียนจึงมีการเน้นการเรียนการสอนแบบให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จอห์น ดิวอี้(John Dewey) เป็นผู้คิดค้นในเรื่องของ การเรียนรู้โดยการกระทำ(Learning by doing) เป็นการจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ เปลี่ยนบทบาทในการเรียนรู้ของผู้เรียนจาก “ผู้รับ” มาเป็น “ผู้เรียน”และเปลี่ยนบทบาทของครูจาก “ผู้สอนหรือผู้ถ่ายทอดความรู้” มาเป็น “ผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้”ให้ผู้เรียน ซึ่งการเปลี่ยนบทบาทนี้เท่ากับเป็นการเปลี่ยนจุดเน้นของการ

¹¹⁷ Frank E. Harrison, “Management and Organizations” (New Jersey : Journal Articles Houghton Mifflin, 1976),57.

¹¹⁸ เรื่องเดียวกัน,93.

เรียนรู้ว่าอยู่ที่ผู้เรียนมากกว่าผู้สอน ดังนั้นผู้เรียนจึงกลายเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน เพราะบทบาทในการเรียนรู้ส่วนใหญ่จะอยู่ที่ตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ¹¹⁹

ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา หมายถึง การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และเกิดประโยชน์กับผู้เรียนมากที่สุด และสามารถนำเอาประสบการณ์การเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ผู้บริหารมีหน้าที่กำกับ ควบคุม ติดตาม จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สัมพันธ์ระหว่างกลุ่มประสบการณ์ต่างๆ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาตามสภาพความเป็นจริงและเพิ่มศักยภาพของนักเรียนให้เป็นคนเก่ง คนดี มีสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยเฉพาะการเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้น สามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

4.การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

หลักสูตรเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการที่ผู้บริหารจะต้องคำนึงถึง เป็นสิ่งสำคัญที่จะเป็นตัวชี้นำสู่ความสำเร็จของการจัดการศึกษา ผู้บริหารจะต้องใช้หลักสูตรเป็นตัวกำหนดนโยบาย ทิศทาง และแนวปฏิบัติของงานวิชาการ และต้องสามารถบริการหลักสูตรให้เข้ากับสภาพแวดล้อม จอห์น และวิลเลียม (John and William) กล่าวไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตรคือการจัดทำเอกสารเดิมที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นหรือจัดทำใหม่ การพัฒนาหลักสูตรอาจหมายถึงการจัดทำเอกสารอื่นๆสำหรับนักเรียนด้วย¹²⁰ ธีระพร आयวัฒน์ กล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาว่าเป็นการนำหลักสูตรเดิมมาพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยการบูรณาการรายวิชาต่างๆเข้าด้วยกัน เพื่อให้ให้นักเรียนได้ศึกษาตามสภาพความเป็นจริงและเพิ่มศักยภาพของนักเรียนให้เป็นคนเก่ง คนดี มีสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดีโดยเฉพาะการเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้น สามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข¹²¹

ดังนั้นการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา หมายถึง การจัดทำหลักสูตรเดิมที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง การพัฒนาหลักสูตรจะสำเร็จได้ตามจุดมุ่งหมายนั้น ผู้บริหารจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจในหลักสูตรอย่างชัดเจน มีการวางแผนที่ดี นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และบริหารจัดการการใช้หลักสูตรให้เหมาะสมสำรวจความต้องการของผู้รับบริการในการจัดการเรียนการสอนนอกระบบโรงเรียน การเรียนแบบตามอัธยาศัย นอกจากนี้จะต้องมีการพัฒนาตนเอง และครูผู้สอนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรอยู่เสมอและพัฒนาหลักสูตรให้เข้ากับสภาพแวดล้อม เพื่อเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้น

¹¹⁹ John Dewey อ้างถึงใน ,กองส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนงานหลักสูตรและพัฒนาอาจารย์, “คู่มือกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ” (กองส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์,2555),1.

¹²⁰ William Lucio, H. and John D.Mcneil, **Supervision : A Synthesis of Through and Action** Journal Articles (New York : McGraw-hill,1979),7.

¹²¹ ธีระพร आयวัฒน์ , “แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก” (คุษภูมินพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,2552),100.

5.การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเนื่องมาจาก ประสบการณ์ และพฤติกรรมนั้นค่อนข้างจะเป็นพฤติกรรมถาวร สถานศึกษาจึงจำเป็นที่จะต้องจัดการเรียนรู้ที่ สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิด การประยุกต์ความรู้มาใช้ ครอนบัค (Cronbach) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้คือการแก้ปัญหาซึ่งจะต้องประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้ สถานการณ์ (Situation) คือ สิ่งแวดล้อมหรือบรรยากาศรอบตัวผู้เรียน ลักษณะประจำตัวของบุคคล ความมุ่งหมาย (Goal) คือ การทราบความหมายของสิ่งที่จะเรียน การแปลความ (Interpretation) คือ การทำตัวเองเข้าไปอยู่ในสถานการณ์เพื่อแปลความหมายของสิ่งที่พบ เพื่อช่วยให้เกิดการ แก้ปัญหา การกระทำ (Action) คือ การตอบสนองต่อสถานการณ์ที่พบจากการแปลความหมายแล้ว และผลการปฏิบัติ (Consequence) คือ ผลที่ได้รับจากการกระทำถ้าเป็นผลดีก็จะนำไปใช้ใน สถานการณ์ที่ใกล้เคียงกันได้โดยตรงกันข้ามถ้าผลที่ได้รับล้มเหลว บางคนอาจแก้ไขวิธีการ ตอบสนองเพื่อให้ได้วิธีที่ดีที่สุด หรือบางคนอาจล้มเลิกความหวังเสีย¹²²

ดังนั้นการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การพัฒนา ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม อันเนื่องมาจากประสบการณ์ เน้นการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจของผู้เรียน ส่งเสริมพิเศษ ติดตามและกำกับให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ติดตามและกำกับให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความ เหมาะสม ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู โดยการจัดอบรมสัมมนา ศึกษาดูงานตามสถาบันต่าง ๆ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน ทักษะกระบวนการคิด การประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อให้เกิด ประสบการณ์จริงและผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน

6.การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน เป็นงานที่สำคัญมากใน กระบวนการซึ่งนำมาสู่คุณภาพการศึกษาของผู้เรียน ถือเป็นเครื่องมือที่จะใช้ช่วยพัฒนาการศึกษาของ ผู้เรียนในระดับต่างๆ นอล (Noll) ได้กล่าวไว้ว่า การวัดผลและประเมินผลเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ การทดสอบและการหาข้อมูลของการทดสอบ เพื่อนำมาตัดสินใจ¹²³ ธีระพร อายุวัฒน์ ได้กล่าวว่า การ วัดผล ประเมินผลเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง มีความสำคัญมากต่อการเรียนการสอนของนักเรียน เพราะจะเป็นการวัดว่านักเรียนที่เรียนมาแล้ว มีความรู้มากน้อยเพียงใดจากที่เรียนมาแล้วเมื่อเทียบกับ เกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้ว นักเรียนผ่านเกณฑ์หรือไม่ ซึ่งภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนจะต้องกำหนด นโยบายเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียนให้ชัดเจน จัดเครื่องมือในการประเมินให้เพียงพอ และให้มีคุณภาพเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ที่จะวัด โดยยึดเกณฑ์การประเมินผลของทางราชการที่ เกี่ยวข้องเป็นหลัก และการเทียบโอนผลการเรียน เป็นการนำผลการศึกษาและการเรียนรู้ที่เป็นความรู้

¹²² Lee J. Cronbach, *Dictionary of Education Information Analysis*(New York : Mcgraw-Hill Book Co.,1973),68-70.

¹²³ Victor H. Noll, *Introduction to Educational Measurement*, 2nd ed. Journal Articles (Boston : Hughton Mifflin Co.,1969),13-14.

ทักษะ และประสบการณ์จากการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัยมาประเมินเข้าสู่หลักสูตรระดับใดระดับหนึ่ง¹²⁴

ดังนั้นการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การนำผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นความรู้ เป็นกระบวนการการกำหนดจำนวนตัวเลข ปริมาณ อันดับ ข้อมูลและลักษณะให้กับวัตถุ สิ่งของและบุคคลตามกฎเกณฑ์ ที่วางไว้ ซึ่งต้องอาศัยเครื่องมือในการวัด กระบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการตรวจสอบและการวัดและนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งด้านทักษะ และประสบการณ์ของผู้เรียนที่เกิดจากการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัยที่ได้สั่งสมไว้มาประเมินเป็นส่วนใดส่วนหนึ่งของหลักสูตรในแต่ละระดับการศึกษา

7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาการศึกษา ในประเทศให้ก้าวหน้าทุกฝ่ายมีความสำคัญต่อการร่วมมือดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ การวิจัยมีประโยชน์ต่อการทดสอบแนวความคิด การตอบคำถาม การแก้ปัญหาหรือการตัดสินใจ ผู้บริหารอาจต้องการรู้กระบวนการที่ดีที่สุดในการจัดกลุ่มนักเรียน หรือสาเหตุที่นักเรียนสอบตกหรือออกกลางคัน การวิจัยสามารถให้คำตอบต่อสิ่งเหล่านี้และปัญหาอื่นๆ สมัลแยน(Smulyan) ได้วิจัยกระบวนการของความร่วมมือในการวิจัยเชิงปฏิบัติการของครูและนักการศึกษาจากมหาวิทยาลัย พบว่า ครูมีความรู้สึกที่ดีต่อวิชาชีพโดยใช้การวิจัยเพื่อพัฒนางาน มีความเข้าใจกระบวนการวิจัย มีทักษะในการทำวิจัยมากขึ้นและพร้อมที่จะทำการวิจัยในโอกาสต่อไป¹²⁵ ธีระพร อายุวัฒน์ กล่าวว่า การวิจัยเพื่อการศึกษา นั้นเป็นไปเพื่อให้ผู้บริหารพัฒนาศักยภาพของครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานวิจัยและสามารถปฏิบัติงานได้ และเพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาให้เกิดประโยชน์แก่สถานศึกษาต่อไป การที่จะพัฒนาบุคลากรทางวิจัย ให้นำการวิจัยไปพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้บรรลุตามมาตรฐานในการจัดการศึกษาของแต่ละสถานศึกษานั้น จะมีจุดเน้นที่แตกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่นและชุมชน การวิจัยจะมีส่วนร่วมการหาจุดที่เป็นปัญหาหรือจุดที่ต้องการพัฒนาให้ระบบการจัดการศึกษาในสถานศึกษาสอดคล้องกับความแตกต่างของเด็กและเยาวชนที่เป็นผลผลิตจากการจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพ และบรรลุตามมาตรฐานของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพราะถือว่าการศึกษาเป็นเครื่องมือที่ดีที่สุดในปัจจุบัน ที่สามารถไปใช้ในการแก้ปัญหา/พัฒนาคุณภาพการศึกษาเช่นเดียวกับนานาชาติในระดับสากล¹²⁶

¹²⁴ ธีระพร อายุวัฒน์ , “แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก” (คุษภูมินิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,2552),122.

¹²⁵ Anne Macia. Smulyan, “The Relationship between Staff Development Practices and School of Excellence in Minnesota” Dissertation Abstracts International 35, 10 (December 1988),101.

¹²⁶ ธีระพร อายุวัฒน์ , “แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก” (คุษภูมินิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,2552),131.

ดังนั้นการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาโดยการเน้นในการวิจัยหาข้อมูล ปัญหา เพื่อพัฒนาและแก้ไขให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ มีทักษะ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานวิจัยและสามารถปฏิบัติงานได้ และเพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาให้เกิดประโยชน์แก่สถานศึกษาต่อไป การที่จะพัฒนาบุคลากรทางวิจัย ให้นำการวิจัยไปพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้บรรลุตามมาตรฐานในการจัดการศึกษาของแต่ละสถานศึกษานั้นและประสบการณ์ต่างๆในแนวความคิด การตัดสินใจและการแก้ปัญหา ครูและผู้บริหารจะต้องรู้และร่วมมือในการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ได้ผลสัมฤทธิ์และรู้กระบวนการ การแก้ไขปัญหาที่ดีที่สุด

8.การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ เป็นการส่งเสริมแหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศและประสบการณ์ที่สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ แสวงหาความรู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัยอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ที่โรงเรียนสามารถจัดและดำเนินการได้มีหลายประเภท ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกำลังและความสามารถของโรงเรียนแต่ละแห่ง¹²⁷ อีระพร อายุวัฒน์ กล่าวถึงการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ว่านอกจากแหล่งเรียนรู้ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติแล้ว ยังมีแหล่งเรียนรู้อื่นที่สามารถนำมาใช้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพราะสามารถให้ความรู้ได้อย่างหลากหลาย ทั้งที่มีอยู่ในสถานศึกษา เข้าถึงสถานศึกษาหรืออยู่ใกล้สถานศึกษาอยู่แล้วแม้ว่าบางแหล่งอาจจะไม่เข้าเกณฑ์ในการพิจารณาครบหมดทุกข้อ แต่หากสถานศึกษาได้นำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน ก็จะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมหาศาล ได้แก่ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม E-learning , Internet , Intranet ห้องสมุดสถานศึกษา ห้องฟ้ายจำลอง ห้องสมุดเคลื่อนที่ ศูนย์คอมพิวเตอร์เคลื่อนที่ ครอบครั้ว บุคคลสำคัญของท้องถิ่น ภูมิปัญญาชาวบ้าน สถานประกอบการ สถานทีราชการและอื่นๆ¹²⁸

ดังนั้นการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การพัฒนาให้นักเรียนและครูเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ โดยการส่งเสริม สนับสนุนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะใฝ่เรียนใฝ่รู้และเรียนรู้จากแหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ นวัตกรรม เทคโนโลยี โดยมีลักษณะของแหล่งเรียนรู้ คือ 1) แหล่งเรียนรู้ที่เป็นบุคคล เช่น ครู เพื่อน สังคม บุคคลในท้องถิ่น เป็นต้น 2) แหล่งเรียนรู้ทางกายภาพ เช่น สถานที่ต่างๆ วัด อุทยานประวัติศาสตร์ สวนสัตว์ ฯลฯ 3) แหล่งเรียนรู้ธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ ภูเขา ป่าไม้ และ 4) แหล่งเรียนรู้ประเภทสื่อการสอน เช่น วีดิทัศน์ ภาพยนตร์ สิ่งพิมพ์และเอกสารต่างๆ เป็นต้น

¹²⁷ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551(กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด,2552),38.

¹²⁸ เรื่องเดียวกัน,140.

9. การนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาคุณภาพครูผู้สอนให้มีประสิทธิภาพ ในด้านการจัดการเรียนการสอน โดยให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร กู๊ด (Good) ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่าเป็นความพยายามของผู้ทำหน้าที่นิเทศที่จะช่วยให้คำแนะนำครูให้สามารถปรับปรุงการสอนของตนให้ดีขึ้น การนิเทศการศึกษาช่วยให้เกิดความเจริญงอกงามในด้านวิชาชีพ ช่วยพัฒนาความสามารถของครู¹²⁹ สอดคล้องกับ แฮร์ริส (Harris) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่าเป็นสิ่งที่บุคลากรในโรงเรียนกระทำต่อบุคคลหรือสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคงไว้หรือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนในโรงเรียน มุ่งให้เกิดประสิทธิภาพด้านการสอนเป็นสำคัญ¹³⁰ และกลิคแมน (Glickman) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่าเป็นของงานกับปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียนการสอน¹³¹

ดังนั้นการนิเทศการศึกษา หมายถึง การช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้คำแนะนำของผู้บริหารและครูให้เกิดการปรับปรุงการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ การประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะคติ ประสพการณ์ และทักษะที่จำเป็นเพื่อพัฒนา ปรับปรุงงานให้ดียิ่งขึ้น โดยผ่านกระบวนการการส่งเสริม สนับสนุน ชี้แนะ ปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของครูโดยทำงานร่วมกับบุคคลที่เกี่ยวข้องปรึกษาหารือร่วมกันกับผู้เกี่ยวข้องทุกคนเพื่อหาแนวทางปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้ปฏิบัติการณ์นั้นปรับปรุงให้ได้ผลตามเกณฑ์ที่วางไว้ จุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถ มีความเชื่อมั่น สามารถพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้สถานศึกษามีคุณภาพมาตรฐานด้านการจัดการศึกษาและมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนต่อไป

10. การแนะแนว

การแนะแนวเป็นสิ่งที่สำคัญมากในการส่งเสริม สนับสนุนทางการศึกษา ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนทุกระดับทั้งในระบบและนอกระบบการศึกษา และประชาชนทั่วไปได้รับการศึกษา รู้จักเส้นทางการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับตน รวมทั้งมีการพัฒนาด้านบุคลิกภาพและคุณธรรมที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต คอตเติ้ลและดาวน์นี่ (Cottle & Downie) ให้ข้อเสนอแนะจากการวิจัยว่าปัจจัยอย่างน้อยที่สุดประการหนึ่งที่ทำให้ผู้ทำงานแนะแนวได้รับความสำเร็จในหน้าที่ของตน นั่นก็คือ ความรู้และประสพการณ์ในการทำงานของผู้แนะแนวได้รับความสำเร็จในหน้าที่ของตนนั่นก็คือ ความรู้และประสพการณ์ในการทำงานของผู้แนะแนวยิ่งผู้แนะแนวมีประสพการณ์มากก็ยิ่งมีประสิทธิภาพในการ

¹²⁹ Carter V. Good, *Dictionary of Education*. 3rd ed. (New York : McGraw-Hill Book, Co.,1973),574.

¹³⁰ Ben M. Harris, *Supervisory Behavior in Education*. 3rd ed. Journal Articles (Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hill , Inc.,1985),13.

¹³¹ Carl D. Gilckman and Others, *Supervision of Insturction : Developmental approach* . 4th ed.(Boston : Allyn & Bacon A Viacom Company , 1990),6.

ทำงานมากขึ้นเท่านั้น¹³² สอดคล้องกับ ทินลีย์และแฮริส (Tinley & Haris) ศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังของนักเรียนที่มีต่อครูแนะแนว สรุปได้ว่า นักเรียนมีความต้องการครูแนะแนวที่มีประสบการณ์ มีความจริงใจ มีความเชี่ยวชาญและเชื่อถือได้ การบริหารงานวิชาการด้านการแนะแนว การศึกษามีแนวทางดำเนินการ ดังนี้1)กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาที่"มีการแนะแนว เป็นองค์ประกอบสำคัญ โดยให้ทุกคนในสถานศึกษา ตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในกระบวนการแนะแนว และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2)จัดระบบงานและโครงสร้างองค์กรแนะแนว และดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาให้ชัดเจน3)สร้างความตระหนักให้ครูทุกคนเห็นคุณค่าของการแนะแนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4)ส่งเสริมและพัฒนาให้ครูได้รับความรู้เพิ่มเติม ในเรื่องจิตวิทยา และการแนะแนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อให้สามารถบูรณาการในการจัดการเรียนรู้และเชื่อมโยงสู่การดำรงชีวิตประจำวัน 5)คัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถและบุคลิกภาพที่เหมาะสม ทำหน้าที่ครูแนะแนวครูที่ปรึกษา ครูประจำชั้น และคณะกรรมการแนะแนว 6)ดูแล กำกับ นิเทศ ติดตามและสนับสนุนการดำเนินงานแนะแนวและดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ 7)ส่งเสริมความร่วมมือและความเข้าใจอันดี ระหว่างครู ผู้ปกครอง และชุมชน 8)ประสานงานด้านการแนะแนว ระหว่างสถานศึกษา องค์กรภาครัฐและเอกชน บ้าน ศาสนสถาน ชุมชน ในลักษณะเครือข่ายการแนะแนว 9)จัดให้มีการเยี่ยมบ้านนักเรียน10)เชื่อมโยงระบบแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนการบริหารงานวิชาการด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ มีแนวทางดำเนินการ ดังนี้ 1)ศึกษาและวิเคราะห์ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน 2)จัดทำร่างระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน 3)ตรวจสอบร่างระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา และแก้ไขปรับปรุง 4)นำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติ 5)ตรวจสอบและประเมินผลการใช้ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา และนำไปแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมต่อไป¹³³

ดังนั้นการแนะแนว หมายถึง กระบวนการที่ช่วยเหลือผู้เรียนหรือบุคคลในด้านการศึกษาทุกระดับชั้นทั้งในระบบและนอกระบบการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนรู้จัก เข้าใจและเลือกศึกษาได้อย่างเหมาะสมตรงตามความต้องการและสามารถของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาทางด้านสติปัญญา ความเฉลียวฉลาดอย่างเต็มที่ตามขีดความสามารถ ช่วยให้เราเข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อม สามารถแก้ปัญหาหรือตัดสินใจได้ถูกต้อง สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มความสามารถทุกด้าน และยังสามารถปรับตัวและดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขอีกด้วยคะ สรุปได้ว่า การแนะแนวการศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ความสามารถ และความถนัดของแต่ละบุคคล

¹³² Cottle ,W.M.,& Downie, **Procedures and preparation for counseling** (New Jersey : Prentice-Hall,1968),7-68.

¹³³ Tinley & Haris, "**Client expectations for counseling**" (New Jersey : Prentice-Hill,1968),7-68.

11. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

ในปัจจุบันการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจำเป็นต้องบริหารจัดการในเชิงคุณภาพ โดยมีการประกันคุณภาพเป็นกลไกสำคัญที่เสริมและผลักดันให้กระบวนการทำงานทุกระดับและบุคลากรที่เกี่ยวข้องดำเนินไปอย่างสอดคล้องกันเป็นระบบ มุ่งหน้าไปในทิศทางที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้เพื่อบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ซอลลิส(Sallis) กล่าวว่า การที่จะกำหนดความหมายในคุณภาพจำเป็นต้องทำความเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างแนวคิดที่สำคัญเกี่ยวกับคุณภาพ 3 แนวคิด คือ การควบคุมคุณภาพ(Quality Control) การประกันคุณภาพ (Quality Assurance) และการบริหารจัดการทั้งระบบ (Total Quality Management)¹³⁴ การประกันคุณภาพการศึกษาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการศึกษาให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมกันกับต่างประเทศ เนื่องจากการประกันคุณภาพการศึกษาจะพัฒนาการศึกษาไปอย่างมีระบบตามหลักเกณฑ์มาตรฐาน และมีการจัดทำรายงานคุณภาพประจำปี(SAR)และสรุปประจำปี โดยมีความเห็นชอบของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและเผยแพร่ต่อสาธารณชน¹³⁵

ดังนั้นการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา หมายถึง การพัฒนามาตรฐานและกระบวนการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันแก่ผู้รับบริการ การศึกษาว่าสถานศึกษาจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานที่ได้มาตรฐาน เชื่อถือได้ สม่าเสมอและพัฒนาต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนมีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น สามารถบรรลุผลตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดให้สูงขึ้นตามศักยภาพของผู้เรียนเช่นกัน ฉะนั้นการประกันคุณภาพการศึกษาก็จะต้องประกันในสิ่งที่สถานศึกษาดำเนินการการพัฒนากระบวนการการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพของการศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้เรียน สังคม ชุมชนท้องถิ่น ว่าการจัดการศึกษาของโรงเรียนมีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาทุกประการ

12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

การศึกษามีความสำคัญและสอดคล้องกับสภาพและลักษณะของสังคมและวัฒนธรรม ยิ่งสังคมพัฒนาขึ้น การศึกษาก็เพิ่มความซับซ้อนมากขึ้นเช่นกัน การศึกษาแม้ไม่ได้มีวัตถุประสงค์โดยตรงที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสังคม แต่ก็มีวัตถุประสงค์ให้ผลผลิตทางการศึกษาคือทรัพยากรมนุษย์ เป็นมนุษย์ที่มีคุณภาพจุดนี้เองจึงทำให้การศึกษามีความสัมพันธ์กับสังคมโดยภาพรวม นอกจากนี้ วิลเบอร์ บี บรูคโอเวอร์ (Wilbur B. Brookover) และเอริกสัน(Edsel L. Erickson) ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษา กับสังคม และสรุปให้เห็นปัจจัยที่เกี่ยวข้อง คือ การกำหนดนโยบาย การดำเนินการต่างๆของรัฐบาลมีผลกระทบต่อการศึกษาและสังคมโดยตรง การศึกษาจึงต้องปรับเปลี่ยนให้ทันกับ

¹³⁴ Sallis , Edward, *Total Quality Management in Education* , (London: Kogan Page Limited,1996),19.

¹³⁵ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, *แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*, (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2552), 44.

กระแสดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม¹³⁶ สังคมไทยเป็นสังคมที่มีน้ำใจ มีเมตตา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน มีความผูกพันกันในสังคมชุมชนที่มีความเข้มแข็ง โรงเรียนเป็นสถาบันของชุมชนเพื่อการอบรมสั่งสอนให้แก่เยาวชนในสังคมและชุมชนนั้นๆเมื่อจบออกมาเด็กก็จะใช้ชีวิตอยู่ในสังคมและชุมชนนั่นเอง ด้วยเหตุนี้สังคมและชุมชนควรมีสติที่มีส่วนที่จะรับรู้ และควรมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จะเห็นได้ว่าการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการให้กับประชาชนนั้น นับว่าเป็นการสร้างองค์ความรู้ให้แก่ประชาชน โดยประชาชนมีส่วนร่วมกิจกรรมด้านงานวิชาการและได้เข้าใจถึงงานวิชาการในการจัดการเรียนการสอน¹³⁷

ดังนั้นการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ หมายถึง กระบวนการส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชน สังคมท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการรับรู้และสร้างองค์ความรู้ในด้านวิชาการของสถานศึกษา โดยจัดการศึกษาที่หลากหลายในชุมชนทั้งสายอาชีพ สายสามัญ และตามอัธยาศัย นอกจากนี้ควรมีสื่ออุปกรณ์การเรียนรู้ การปฏิบัติในกิจกรรมบริการวิชาการหรือวิชาชีพ เพื่อตอบสนองความต้องการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและประเทศชาติ รวมถึงการบริการวิชาการที่มีค่าตอบแทนและบริการแบบไม่เปลือง เพื่อเสริมสร้างความรู้ในชุมชนให้หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนรู้ในชุมชนท้องถิ่นนั้นๆ มีองค์ความรู้และสามารถใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมได้

13.การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

โรงเรียนที่มีประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงนั้นจะต้องมีความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน-บ้าน-ชุมชน เป็นอย่างดี ดังนั้นการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาต้องดำเนินการ ซึ่งปัจจัยที่จะสนับสนุนส่งเสริมการร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น สิ่งสำคัญที่สุดก็คือ การมีส่วนร่วมและผู้บริหารโรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญด้วยเช่นกัน โคเฮนและอัฟฮอฟฟ์(Cohen and Uphoff) กล่าวว่า องค์ประกอบของการมีส่วนร่วม ที่สำคัญด้านหนึ่ง คือ ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการตัดสินใจในการให้ทรัพยากร สนับสนุนโครงการและการร่วมมือกับองค์กรหรือกลุ่มกิจกรรมเป็นการเฉพาะ¹³⁸ ผู้บริหารต้องมีมนุษยสัมพันธ์และสร้างความสัมพันธ์กับสถานศึกษาและองค์กรอื่นๆให้แนบแน่น เพื่อเป็นการประสานความร่วมมือทางด้านวิชาการกับสถาบันอื่น กล่าวโดยภาพรวมก็คือ การแลกเปลี่ยนความรู้ทางด้านวิชาการซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่ดีสำหรับการศึกษาในปัจจุบัน

ดังนั้นการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์ ประสานความร่วมมือในการพัฒนางานด้านวิชาการกับสถาบันอื่น

¹³⁶ Wilbur B. Brookover and Edsel L. Erickson, *Society School and Learning*, (Michigan : Michigan State University Press, 1975), 67-73.

¹³⁷ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, *แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*, (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2552), 45.

¹³⁸ J.M. Cohen and N.T. Uphoff, *Participation's place in Rural development : Seeking Clarity Through Specificity* Journal Articles World Development 8,3 (1980) : 223.

สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่าง ๆ ประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับอุดมศึกษาทั้ง บริเวณใกล้เคียง ภายในเขตพื้นที่การศึกษา ต่างเขตพื้นที่การศึกษาทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อประสิทธิภาพและส่งผลต่อคุณภาพทางการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น

14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

การสร้างความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา มีความสำคัญมากในการส่งเสริมและสนับสนุนงานด้านวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา และได้ทราบถึงปัญหาหรือข้อจำกัดในการพัฒนาองค์ความรู้ด้านวิชาการ แนวทางการดำเนินการที่จะทำที่จะทำให้เกิดผลสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนนั้น โรงเรียนต้องดำเนินการในรูปของเครือข่ายการจัดการความรู้ การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียน การใช้วิธีการประชาสัมพันธ์จัดการให้ความรู้แก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ด้วยการจัดนิทรรศการให้ความรู้ จัดการอบรมให้ความรู้ และมีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันเพื่อความสัมพันธ์และประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายให้การดำเนินการจัดการศึกษาของโรงเรียนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น¹³⁹

ดังนั้นการส่งเสริมและสนับสนุนงานด้านวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา หมายถึง แนวทางการดำเนินการร่วมมือ พัฒนาและส่งเสริมงานด้านวิชาการ แลกเปลี่ยนองค์ความรู้เพื่อสร้างความสัมพันธ์และประสานความร่วมมือของทุกฝ่าย สร้างความรู้ ความเข้าใจและเจตคติที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง หมายถึง การสำรวจและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษารวมทั้งความต้องการในการได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัวองค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาวิชาการและการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัวองค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ในสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

15. การจัดทำทะเบียนและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา

การจัดทำทะเบียนและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะทำให้สถานศึกษามีแนวทางในการปฏิบัติด้านการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จต่อผู้เรียนและสถานศึกษาอย่างยิ่ง งานวิชาการส่วนใหญ่ของแต่ละสถานศึกษาแตกต่างกัน ดังนั้นจึงต้องมีการออกแบบให้สอดคล้องกัน ซึ่งจะ

¹³⁹ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551(กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด,2552),46.

ทำให้การจัดทำเอกสารของสถานศึกษาเป็นไปอย่างถูกต้อง สะดวกรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับธีระพร आयुวัฒน์ ได้กล่าวว่า การจัดทำทะเบียนและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา คือการดำเนินงานให้มีแนวทางในการปฏิบัติสำหรับโรงเรียนด้านวิชาการทั้งทางตรงและทางอ้อม ในลักษณะของการมีแนวปฏิบัติ หรือระเบียบไว้เป็นแนวทางในการดำเนินงานของผู้เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานด้านวิชาการของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ¹⁴⁰

ดังนั้นการจัดทำทะเบียนและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการการดำเนินงานเพื่อสร้างแนวปฏิบัติของงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้การบริหารงานด้านวิชาการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด โดยสถานศึกษาควรจัดให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผน วิเคราะห์ปัญหาและจัดทำระเบียบ แนวปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา และมีการประเมินผลการปฏิบัติเป็นระยะๆ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขแนวทางการปฏิบัติงานด้านวิชาการต่อไปให้ดียิ่งขึ้น

16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

หนังสือเรียนเป็นสื่อการเรียนการสอนในชั้นเรียน ซึ่งมีเนื้อหา สาระครอบคลุมขอบข่ายสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร พัฒนาความคิดและการนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในชีวิตประจำวันและ สมิท(Smith) พบว่าผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อการอ่านจะทำให้เวลาในการอ่านสิ่งพิมพ์ที่หลากหลายเพื่อประโยชน์ในการเพิ่มความรู้และประสบการณ์ให้ชีวิต¹⁴¹ นโยบายการคัดเลือกหนังสือของสถานศึกษามีความสำคัญมาก เพราะเป็นเครื่องบอกทางกว้างๆ สำหรับใช้ในการพิจารณาคัดเลือกหนังสือของสถานศึกษา ใช้เป็นหลักในการพิจารณาคัดเลือกหนังสือให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสถานศึกษานั้นๆ ถ้าปราศจากนโยบายในการคัดเลือกแล้ว ผลออกมาก็คือ หนังสือจะไม่เพียงพอไม่สอดคล้องกับความต้องการและต่อคุณค่ากว่าที่ควรจะเป็น การคัดเลือกหนังสือเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในการจัดหาหนังสือเพื่อใช้ประกอบการค้นคว้าในห้องสมุดและใช้ในการจัดการเรียนการสอน¹⁴²

ดังนั้นการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา หมายถึง การพิจารณา คัดเลือกหนังสือเรียนสื่อการเรียนเพื่อใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งมีการพิจารณาคัดเลือกให้ตรงตามเนื้อหา สาระครอบคลุมขอบข่ายสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนใช้ประโยชน์จากหนังสือ และแบบเรียนสำหรับการพัฒนาและสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง และสามารถช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้มีคุณภาพสูงขึ้นอีกด้วย สอดคล้องกับความต้องการของครูผู้สอนและผู้เรียนโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ถ้าปราศจากนโยบายในการคัดเลือกแล้ว ผล

¹⁴⁰ ธีระพร आयुวัฒน์ , “แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก” (คุษภูมินพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,2552),212.

¹⁴¹ Cecil M. Smith, “ The Relationship of Adult’s Reading Attituded to Actual Reading Behavior ” Reading Improvement 27,2(November 1990),18-25.

¹⁴² John Kennedy, “Colletion Management” (Wagga Wagga : Centre for Information Studies Charles Sturt University ,2006),33.

ออกมาก็คือ หนังสือจะไม่เพียงพอไม่สอดคล้องกับความต้องการและด้อยคุณค่ากว่าที่ควรจะเป็น การคัดเลือกหนังสือเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

17.การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา¹⁴³

การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยี มีส่วนสำคัญในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุเป้าหมาย สื่อการสอนมีหลายประเภทครูผู้สอนสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับบทเรียน เพื่อให้กระบวนการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีจึงมาความสำคัญอย่างยิ่งในการเรียนการสอนให้ทันต่อยุคสมัย ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีการยอมรับและมีวิสัยทัศน์กว้างไกลในการนำสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดประโยชน์สูงสุดในการเรียนรู้ ธีระพร อายุวัฒน์ กล่าวไว้ว่า สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นสื่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพมากระบบหนึ่งสามารถเอาชนะข้อจำกัดเรื่องเวลา ระยะทางและสภาพภูมิศาสตร์ได้เป็นอย่างดี ผู้บริหารใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารผู้สอนและผู้เรียนใช้ในการจัดการเรียนรู้ร่วมกันดังนั้นจึงเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการบริหารและการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น¹⁴⁴ กระบวนการพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้สื่อและเทคโนโลยีเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดเนื้อหาจากผู้สอนไปยังผู้เรียน สามารถเอาชนะข้อจำกัดเรื่องเวลา ระยะทางและสภาพภูมิศาสตร์ได้เป็นอย่างดี ผู้บริหารใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารผู้สอนและผู้เรียนใช้ในการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน การพัฒนาวัสดุอุปกรณ์ทุกชนิดตลอดจนวิธีการหรือกิจกรรมต่างๆในการเรียนการสอน ที่เป็นสื่อกลางและเครื่องช่วยถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้เรียนและทำให้การเรียนการสอนนั้นได้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจในบทเรียนง่ายและเร็วขึ้น ส่งเสริมให้การจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน¹⁴⁵

ดังนั้นการบริหารงานวิชาการเป็นงานที่มีขอบข่ายครอบคลุมหลายด้าน อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพแก่ผู้เรียนทุกด้าน ซึ่งสามารถสรุปขอบเขตของงานวิชาการได้ ดังนี้ งานการจัดหลักสูตร งานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน งานการใช้วิธีการสอน และการใช้สื่อการเรียนการสอน งานการวัดผลการเรียนการสอนและการนิเทศการสอน การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเกี่ยวกับการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น การวางแผนงานด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ

¹⁴³ กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2553),6.

¹⁴⁴ ธีระพร อายุวัฒน์ , “แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก” (คุษภูมินิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,2552),224.

¹⁴⁵ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551(กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด,2552),38.

การศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนว การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การจัดทำทะเบียนและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษาและการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนจะต้องบริหารงานวิชาการในกรอบตามขอบข่ายงานหรือด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการเรียนการสอน ด้านวัสดุ ประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ด้านวัดผล ประเมินผล ด้านการวางแผน และกำหนดวิธีการดำเนินงาน

ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 มีหน้าที่ดูแลการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอบางเลน อำเภอนครชัยศรี อำเภอสสามพราน และอำเภอพุทธมณฑล มีความพร้อมในการจัดการศึกษาทุกระดับ ที่จะให้การศึกษาแก่เด็ก เยาวชน และประชาชนอย่างพอเพียงทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน¹⁴⁶ ดังรายละเอียดตารางที่ 1

ตารางที่ 1 รายชื่อสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

อำเภอ	สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2		
นครชัยศรี	1.ร.ร.วัดประชานาถ 2.ร.ร.วัดสว่างอารมณ์ 3.ร.ร.วัดโคกพระเจดีย์ 4.ร.ร.วัดจันทรา 5.ร.ร.บ้านคลองบางกระเจ็ด 6.ร.ร.วัดโพธิ์ 7.ร.ร.คลองทางหลวง 8.ร.ร.วัดท่าตำหนัก 9.ร.ร.วัดน้อย 10.ร.ร.วัดไทยवास 11.ร.ร.วัดกลางบางแก้ว 12.ร.ร.วัดตุ๊กตา	13.ร.ร.วัดบางพระ 14.ร.ร.วัดกลาง 15.ร.ร.วัดบ่อตะกั่ว 16.ร.ร.วัดห้วยตะโก 17.ร.ร.วัดลานตากฟ้า 18.ร.ร.วัดพุทธธรรมรังษี 19.ร.ร.วัดสัมปทวน 20.ร.ร.วัดละมุด 21.ร.ร.บ้านลานแหลม 22.ร.ร.บ้านห้วยพลู 23.ร.ร.วัดทองไทร	24.ร.ร.วัดใหม่สุคนธาราม(เป็นรัตนราษฎร์) 25.ร.ร.วัดสำโรง 26.ร.ร.โรงเรียนวัดศรีมหาโพธิ์ 27.ร.ร.วัดศรีชะทอง 28.ร.ร.วัดเสถียรรัตนาราม 29.ร.ร.วัดกลางคูเวียง 30.ร.ร.วัดกตตาล 31.ร.ร.บ้านห้วยกรด 32.ร.ร.วัดโคกเขมา 33.ร.ร.วัดทุ่งน้อย
พุทธมณฑล	1.ร.ร.บุญศรีสวัสดิ์ 2.ร.ร.บ้านคลองสว่างอารมณ์ 3.ร.ร.วัดมะเกลือ	4.ร.ร.บ้านคลองโยง 5.ร.ร.บ้านคลองมหาสวัสดิ์ 6.ร.ร.วัดศาลวัน	7.ร.ร.วัดสุวรรณาราม 8.ร.ร.พระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล

¹⁴⁶ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ,แผนกลยุทธ์การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปี 2550-2552. (นครปฐม : กลุ่มนโยบายและแผน2550),7.

อำเภอ	สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2			
บางเลน	1.รร.วัดบางภาษี 2.รร.บ้านคลองนกกระทิง 3.รร.วัดลานคา 4.รร.วัดดอนยอ 5.รร.วัดลาดสะแก 6.รร.วัดไผ่สามตำลึง 7.รร.วัดโพธิ์ 8.รร.วัดไผ่จรเข้ 9.รร.วัดเกษตรราชม 10.รร.วัดพระมอพิสัย 11.รร.บ้านราภิรมย์ 12.รร.วัดสว่างอารมณ์	13.รร.วัดนราภิรมย์ 14.รร.วัดนิลเพชร 15.รร.วัดบัวปากท่า 16.รร.บ้านหนองปรัง 17.รร.วัดบอนใหญ่ 18.รร.ตลาดเจริญสุข 19.รร.วัดบัวห้วย 20.รร.วัดบางไผ่นารถ 21.รร.วัดพลาการาม 22.รร.วัดบางปลา 23.รร.วัดเกาะแรด 24.รร.ตลาดเกาะแรด	25.รร.วัดรางกำหยาด 26.รร.ตลาดรางกระทุ่ม 27.รร.บ้านรางกระทุ่ม 28.รร.บ้านรางปลาหมอ 29.รร.บ้านคลองพระ 30.รร.วัดบึงลาดสวย 31.รร.วัดสุขวัฒนาราม 32.รร.ไทยรัฐวิทยา ๔ 33.รร.บ้านหนองปรัง 34.รร.วัดเกษมสุริย์มานา 35.รร.บ้านประตุน้ำพระ 36.รร.บ้านบางเลน	37.รร.บ้านไผ่คอกวัว 38.รร.วัดบางหลวง 39.รร.วัดบางน้อยใน 40.รร.วัดราษฎร์ 41.รร.วัดลัญจิวาราม 42.รร.บ้านหนอง 43.รร.บ้านไผ่ล้อม 44.รร.วัดไผ่หูช้าง 45.รร.วัดลำพญา 46.รร.วัดเวฬุวนาราม 47.รร.วัดศิลามูล 48.รร.บ้านไผ่หลวง
สามพราน	1.รร.บ้านกระทุ่มล้ม 2.รร.บ้านเพลินวัฒนา 3.รร.วัดปรีดาราชม 4.รร.บ้านคลองจินดา 5.รร.บ้านพาดหมอน 6.รร.วัดวังน้ำขาว 7.รร.บ้านฉาง 8.รร.วัดบางช้างเหนือ 9.รร.บ้านดอนทอง 10.รร.บ้านคลองใหม่ 11.รร.วัดราษฎร์ศรัทธาราชม	12.รร.หลวงพ่อเข้ม 13.รร.บ้านตากแดด 14.รร.วัดจินดาราม 15.รร.วัดทรงคนอง 16.รร.วัดท่าข้าม 17.รร.บ้านท่าตลาด 18.รร.วัดดอนหวาย(นคร 19.รร.คลองบางกระทึก 20.รร.บ้านหัวอ่าว	21.รร.วัดบางช้างใต้ 22.รร.บ้านบางม่วง 23.รร.บ้านบางเตย 24.รร.บ้านบางประแดง 25.รร.วัดเดชานุสรณ์ 26.รร.วัดท่าพูด 27.รร.บ้านดงเกตุ 28.รร.วัดหอมเกร็ด 29.รร.บ้านหอมเกร็ด	30.รร.วัดไร่ชิง 31.รร.วัดสรรเพชญ 32.รร.วัดเชิงเลน(นคร 33.รร.บ้านคลองลัด อ้อมใหญ่

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

รสพร ทองธรรมจินดา ได้ศึกษาเรื่องวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เขตการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 พบว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เขตการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ มีความสัมพันธ์กับการดำเนินการของโรงเรียนและการดำเนินการจัดกิจกรรมของครู ส่วนการสร้างวิสัยทัศน์มีความสัมพันธ์กับการดำเนินการของโรงเรียน¹⁴⁷

บาทหลวงฉลองรัตน์ สังข์รัตน์ ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนคาทอลิกในเครือข่ายเขตเมืองเชียงใหม่ ผลของการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนคาทอลิกในเครือข่ายเขตเมืองเชียงใหม่โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก¹⁴⁸

ฉลวด นิลพงษ์ ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 มีการปฏิบัติด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน ด้านห้องสมุด และด้านการประชุมทางวิชาการในระดับมาก คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ที่อยู่ในลักษณะสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน¹⁴⁹

¹⁴⁷ รสพร ทองธรรมจินดา, “วิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เขตการศึกษาท้องถิ่นที่ 1” (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2549), 89.

¹⁴⁸ บาทหลวงฉลองรัตน์ สังข์รัตน์, “การมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนคาทอลิกในเครือข่ายเขตเมืองเชียงใหม่” (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2549), 85.

ณรงค์ศักดิ์ หงส์คำ ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ผลวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยภาพรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การจัดการเรียนการสอนและการนิเทศการศึกษา รองลงมา คือ ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา และด้านการบริหารหลักสูตร¹⁵⁰

บัวผัน ชันตี ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการตามทัศนะของครูและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ผลวิจัยพบว่า ข้าราชการครูมีทัศนะต่อการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้าน ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมาก¹⁵¹

ชุมพล ผุ่งใหญ่ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาภาระงานบริหารวิชาการในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร ผลวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาภาระงานบริหารวิชาการในสถานศึกษาขนาดเล็ก ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู ทั้ง 12 ด้าน พบว่า ข้าราชการครูมีความคิดเห็นต่อภาระงานบริหารวิชาการในสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อภาระงานบริหารวิชาการในสถานศึกษาขนาดเล็ก พบว่า ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาระงานบริหารวิชาการในสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยรวมไม่แตกต่างกัน ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็กที่มีจำนวนครูต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาระงานบริหารวิชาการในสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาระงานบริหารวิชาการในสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 โดยพบว่า โรงเรียนที่มีนักเรียน 1-60 คน แตกต่างจากโรงเรียนที่มีนักเรียน 81-120 คน 3) ปัญหาการปฏิบัติตามภาระงานบริหาร

¹⁴⁹ ฉลาด นิลพงษ์ , “การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1” (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี 2551), 87.

¹⁵⁰ ณรงค์ศักดิ์ หงส์คำ, “สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5” (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2551), 78.

¹⁵¹ บัวผัน ชันตี, “การมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการตามทัศนะของครูและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4” (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี 2551), 73.

วิชาการในสถานศึกษาขนาดเล็ก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือ ครูผู้สอนไม่ครบชั้น ครูไม่มีความรู้ด้านการวิจัยในชั้นเรียน และหลักสูตรสถานศึกษาไม่มีการปรับปรุงพัฒนา และข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือ กรพัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน การพัฒนาครูด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา¹⁵²

ธีระพร อายุวัฒน์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ผลวิจัยพบว่า 1.โรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 17 ด้าน 2. ได้ข้อสรุปแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กทั้ง 17 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน คือ 1) ส่วนนำกล่าวถึงความเป็นมา ความสำคัญและยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก 2) แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ประกอบด้วยแนวคิดและหลักการ ยุทธศาสตร์ และคุณลักษณะของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก แนวการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก และ 3) เจาะใจของการนำแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กไปใช้ 3. ผลการตรวจสอบแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กมีประโยชน์ และนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง¹⁵³

งานวิจัยในต่างประเทศ

ชีฟและโชเฮนไฮท์ (Sheive and Schoenheit) ได้ศึกษาผู้บริหารการศึกษาที่มีประสิทธิผลจำนวน 12 คน จำแนกเป็นผู้บริหารประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ศึกษาธิการและผู้ช่วย โดยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่าการที่ผู้นำจะเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ได้นั้น จะต้องมีการประพฤติปฏิบัติเป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้ 1) เป็นผู้ที่ส่งเสริมค่านิยมที่ถูกต้องทางการศึกษา 2) เป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่นในการทำงาน เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ของตน 3) สามารถเผยแพร่วิสัยทัศน์ของตนให้แก่สมาชิกในองค์กรเข้าใจและเห็นคล้อยตาม 4) มีการวางแผนเพื่อปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ 5) ลงมือปฏิบัติจริงตามที่ได้วางแผนไว้ โดยอาศัยความรู้ความสามารถทางการบริหาร¹⁵⁴

¹⁵² ชุมพล ผุ่งใหญ่, “การศึกษาภาระงานบริหารวิชาการในสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร”(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี,2552),88.

¹⁵³ ธีระพร อายุวัฒน์ , “แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก”(ดุชฎินิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,2552),120-121.

¹⁵⁴ Linda Tinelli Sheive and Marian Beanchamp Schoenheit, “ Vision and the Work Life of Educational Leaders,” In Leadership : Examining the Exclusive(Yearbook of the Association for Supervision and Curriculum Development,1987),125-128.

ทอมป์สัน (Thompson) ได้ศึกษาวิธีการที่ผู้บริหารโรงเรียนใช้ เพื่อให้ครูมีส่วนร่วมในการสร้างวิสัยทัศน์ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนใช้วิธีการหลายอย่างในการให้ครูมีส่วนร่วมในการสร้างวิสัยทัศน์ แต่วิธีการที่ใช้มากที่สุด 7 อย่าง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การเขียน การพูด การจัดโครงการ การเป็นแม่แบบ การใช้เด็กเป็นศูนย์กลาง การใช้อุปมาอุปไมยและการสร้างความไว้วางใจ¹⁵⁵

บรอน (Braun) ได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับบรรยากาศโรงเรียน พบว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนและบรรยากาศโรงเรียนต่างก็ใช้เป็นตัวทำนายซึ่งกันและกันได้¹⁵⁶

คังจิวา (Kangiwa) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพของครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา ตามการรับรู้ของครูใหญ่ และครูในประเทศไนจีเรีย กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยประกอบด้วยครูใหญ่จำนวน 40 คน และครูจำนวน 100 คน ที่สุ่มแบบไม่เจาะจงจาก 8 เขตการศึกษาในรัฐโซโกโต เครื่องมือเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำของครูใหญ่ที่แบ่งเป็น 8 กลุ่ม ผลการวิจัยข้อมูล โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบสเปียร์แมน แรงค์ พบว่า พฤติกรรมภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพตามการรับรู้ของครูใหญ่ และตามการรับรู้ของครูมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับน้อย คือ ที่ระดับ .275 เท่านั้น¹⁵⁷

แมคคอนเนล (McConnell) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และผู้นำแบบผู้จัดการในโรงเรียนมัธยมศึกษาได้พบว่า ในโรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูง ผู้บริหารโรงเรียนจะเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์¹⁵⁸

สติลเลอร์แมน (Stillerman) ได้ศึกษาผู้บริหารโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จ ในการนำโรงเรียนไปสู่วิสัยทัศน์ของตน พบว่า วิสัยทัศน์เป็นกระบวนการต่อเนื่อง ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนสร้างวิสัยทัศน์ขึ้นจากค่านิยมและวัฒนธรรมของโรงเรียน โดยมีความสอดคล้องกับการปฏิบัติของโรงเรียนและความคาดหวังของชุมชน ผู้บริหารโรงเรียนเผยแพร่วิสัยทัศน์ของตน โดยผ่านสิ่งซึ่งเขาให้ความสนใจและสนับสนุนส่งเสริมอย่างจริงจัง ผู้บริหารโรงเรียนนำวิสัยทัศน์ไปปฏิบัติโดยผ่านความเป็นผู้นำทาง

¹⁵⁵ Judith Ann. Thomson, “ Bridge to the Future : How Elementary school Principals Share Their Vision ” Dissertation Abstracts International 51, 02 (August 1990),375.

¹⁵⁶ Jerry Bruce Braun, “An Analysis of Principal Leadership Vision and Its Relationship of School Climate” Dissertation Abstracts International_52,4(October 1991) : 139-A.

¹⁵⁷ Hasalini Suleiman Kangiwa, “Effective Leadership Behavior or Senior Secondary School Principals and Teachers in Sokoto State or Nigeria” Dissertation Abstracts International 52, 2 (August 1991) : 367-A.

¹⁵⁸ Lonnei Lane McConall, “ Visionary Leadership and Managerial Leadership in Secondary School Principal ” Dissertation Abstracts International 52,7(January 1992) : 235-A.

วิชาการ การให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการให้อำนาจแก่ครูเสมือนหนึ่งในการเป็นผู้นำ ในการเปลี่ยนแปลงนั้น¹⁵⁹

จอห์นสัน (Johnson) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนโครงสร้างของโรงเรียนและความเป็นอิสระทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาสหรัฐโอเรกอน ผลการวิจัยพบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับโครงสร้างของโรงเรียน และโครงสร้างของโรงเรียนกับความเป็นอิสระทางวิชาการของครู แต่ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับความเป็นอิสระทางวิชาการของครูมีความชัดเจนน้อยมาก¹⁶⁰

เซเปียนกา (Siebenga) ศึกษาการวิจัยโดยการสำรวจภายใน 3 เดือน กับครูวิชาชีพ 2 คนในชั้นเรียน พบว่า วิสัยทัศน์ของโรงเรียนมีอิทธิพลต่อครู ซึ่งนำการปฏิบัติ ควบคุมเสรีภาพจากทัศนะทางโลกภายนอก แต่ในขณะเดียวกันข้อบ่งชี้ที่เกิดขึ้นจากวิสัยทัศน์ของโรงเรียน สร้างบรรยากาศ ที่ทำให้ครูมีสิทธิที่จะสอนตามแนวทางของตนซึ่งสอดคล้องที่ทัศนะของโลกภายนอก โดยผ่านทางการสอนของครูตามแนวทางของตนโดยเน้นวิสัยทัศน์ของโรงเรียน โดยพื้นฐานแล้ว วิสัยทัศน์ของครู กับวิสัยทัศน์ของโรงเรียนก็เผยแพร่ทางคริสตชนสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ บ่งชี้ได้ว่าวิสัยทัศน์ของโรงเรียนต้องชัดเจนและถูกต้อง ที่จะนำไปสู่ชุมชน ทำให้เป็นที่ยอมรับและคงอยู่ อุปถัมภ์และคำชูจิตตารมณ์ และแสดงถึงศักดิ์ศรีของการเผยแพร่และการตั้งมั่นของครู ที่มีต่อชุมชนโดยผ่านกิจกรรมในชั้นเรียน ที่มีผลจากวิสัยทัศน์ของโรงเรียน¹⁶¹

อเวอโซ่ (Averso) ศึกษาว่าผู้บริหารโรงเรียนต้องการให้ทุกคนเข้าใจ ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการวางวิสัยทัศน์(share vision) แต่พวกเขาไม่รู้จักพัฒนาและมีส่วนร่วมอย่างไรประการที่สองผู้บริหารต้องการพัฒนาการมีส่วนร่วมในวิสัยทัศน์(share vision) ตามแนวทางของข้อเสนอของแต่ละคนที่มีส่วนในโรงเรียนของตน ประการที่สาม วิสัยทัศน์ของโรงเรียนจะทำให้ทุกคนมีส่วนร่วม ด้วยความรู้สึกเป็นเจ้าของ และผู้นำทำให้เขามีส่วนร่วมถึงที่สุด ประการสุดท้าย ผู้นำโรงเรียนแสวงหาความท้าทายที่จะปรับโครงสร้าง เปลี่ยนวัฒนธรรม โรงเรียน เก็บรวบรวมสิ่งที่มีค่า เพื่อมุ่งไปสู่จุดหมาย เพื่อการปรับปรุงโรงเรียน จากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ครูใหญ่โรงเรียนประถม 7 โรงเรียน เกี่ยวกับเรื่องการมีส่วนร่วมกำหนดวิสัยทัศน์(share vision) พบว่าภาวะผู้นำของครูใหญ่มีส่วนสนับสนุนอย่างแน่นอน ทำให้ชุมชนมีส่วนร่วมในโครงการเหล่านี้ที่สุดภาวะผู้นำของครูใหญ่สนับสนุนการกระจายวิสัยทัศน์(empowering the vision) กำกับกับการดูแลกำหนดวิสัยทัศน์ ร่วมมือ

¹⁵⁹ Katherine Poerschke Stillerman, “ How Five Successful Middle School Principals In North Carolina Define Vision and How they Perceive Themselves as Implements and Keepers of Vision” Dissertation Abstracts International 52,10(April 1992),3499.

¹⁶⁰ Dantel Nordwall, Johnson, “Principal vision , Environmental Robustness, and Teacher Sense of Autonomy in High School,” Dissertation Abstracts International, 1993, 4161-A.

¹⁶¹ Tena May Siebenga-Valstar, “Living the School’s Vision.”(Ed.D. Dissertation University of Alberta, 2002),20.

สร้างวิสัยทัศน์ การศึกษาพบว่าภาวะผู้นำของครูใหญ่ในการมีส่วนร่วมกำหนดวิสัยทัศน์มาจากประสบการณ์ในการทำงานของครูใหญ่ และจากข้อเสนอแนะเข้าใจได้มากขึ้นว่า“อะไรคือแนวทางของภาวะผู้นำในการสร้างและพัฒนากำหนดวิสัยทัศน์”¹⁶²

มิลเลอร์ (Miller) ได้กล่าวถึง ขอบของงานวิชาการไว้ 4 ด้าน คือ 1)การจัดโปรแกรมเรียน 2) การปฏิบัติตามโปรแกรม 3)การติดตามและการเรียนการสอน 4)การจัดบริการการสอน จากขอบข่ายงานวิชาการทั้ง 4 ด้านนั้น ทำให้กระบวนการในการจัดงานวิชาการลำดับขั้นตอน¹⁶³

ปีนาร์ด (Beenard) ได้ศึกษาบทบาทของครูใหญ่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในฐานะผู้นำทางวิชาการ โดยต้องการเปรียบเทียบด้านการรับรู้ข้อมูล และความคาดหวังของผู้บริหารระดับสูง และครูที่มีบทบาททางวิชาการของครูใหญ่ในรัฐแมสซาชูเซตส์ ตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยครูใหญ่ 150 คน ผู้บริหารระดับสูง 300 คน และครู 450 คน โดยส่งข้อมูลแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และได้รับคืนมาร้อยละ 60.30 ผลการวิจัยพบว่า 1)ความคาดหวังของครูใหญ่ ผู้บริหารระดับสูง และครูเกี่ยวกับบทบาทของครูใหญ่ในฐานะผู้นำทางวิชาการไม่แตกต่างกัน 2)การรับรู้ของครูใหญ่ผู้บริหารระดับสูง และครู เกี่ยวกับบทบาทของครูใหญ่ในฐานะผู้นำทางวิชาการแตกต่างกันและ3)การรับรู้และการคาดหวังของครูใหญ่ในฐานะผู้นำทางวิชาการมีความแตกต่างกัน¹⁶⁴

โรเบิร์ต อากี (Robert R. Agthe) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการรับรู้บทบาทและหน้าที่ของครูใหญ่และครูในงานวิชาการผลงานการวิจัย พบว่า 1)ครูใหญ่และครูยอมรับว่า งานปรับปรุงการเรียนการสอนต้องทำเป็นคณะ โดยให้ทุกคนมีความรับผิดชอบร่วมกัน 2)ครูใหญ่ทำหน้าที่บริหารงานอื่น ๆ มากเกินไป ควรให้ความสำคัญในการนิเทศการศึกษาให้มากยิ่งขึ้น 3)ครูใหญ่และครูมีความคิดเห็นว่า โครงการสอนของอำเภอมีอิทธิพลต่อการใช้หลักสูตรในโรงเรียน 4)นวัตกรรมและเทคโนโลยีมีอิทธิพลในการเปลี่ยนแปลงบทบาทของครูใหญ่จากผู้สั่งการมาเป็นผู้ประสานงาน และมีการทำงานเป็นคณะมากยิ่งขึ้น¹⁶⁵

เฮค,ลาร์เซนและมาร์คูลิดส์ (Heck.Larsen and Marcouliders) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน : ความถูกต้องของรูปแบบเชิงเหตุผล โดยมีความมุ่งหมายที่จะทดสอบทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบเชิงเหตุผลที่ว่าครูใหญ่ในโรงเรียนประถมศึกษา และมัธยมศึกษาที่ใช้พฤติกรรมภาวะผู้นำอย่างสม่ำเสมอ จะสามารถมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หลังจากที่ได้มีการ

¹⁶²Randy Scott Averso, “A phenomenological study of leadership : Developing a shared school vision” (Dissertations, the University of Oklahoma, 2004),24.

¹⁶³Van. Miller, “The Public Administration of American School System” (New York : The Macmillan Company,1965),85.

¹⁶⁴Anne Elizabeth Beenard, “ A Study of the Senior High School Principals Instruction Leader” Dissertation abstract International 45, 04(October 1984) : 994-A.

¹⁶⁵Agthe,Robert R ,“The Elementary Principals Perception of Their Own and Teachers Role in Curriculum Decision Making”(Dissertation Abstracts International1980),3076-3077 A.

ควบคุมตัวแปรตัวแปรด้านบริบทแล้ว ตัวอย่างประกอบด้วยครูจำนวน 322 คน และครูใหญ่ 56 คน จาก 56 โรงเรียน ซึ่งผลการวิจัยยืนยันว่าพฤติกรรมด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของครูใหญ่ มีความสัมพันธ์โดยตรงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจริง¹⁶⁶

สมิธ (Smith) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของระบบโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพในมลรัฐจอร์เจีย ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่มีส่วนสำคัญต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน คือ การวัดและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ การจัดบรรยากาศทางวิชาการ และการมีผู้นำที่เข้มแข็งขณะเดียวกันก็พบว่า การตั้งความหวังไว้สูงๆ และความร่วมมือช่วยเหลือกัน มีความสัมพันธ์ทางลบกับประสิทธิภาพของโรงเรียน¹⁶⁷

เจอร์รี่ (Jerry) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องกระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการวางแผนที่มีประสิทธิภาพ พบว่า ควรรวบรวมและสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนที่จำเป็นทางการศึกษาขึ้นมาให้ได้มากที่สุด ก่อนดำเนินการพัฒนาหลักสูตร จากนั้นจึงแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการวางแผนและนักการศึกษา เพื่อดำเนินการพัฒนาหลักสูตร และมีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบทั่วกัน โดยหน่วยงานต้นสังกัดจะต้องให้การสนับสนุน¹⁶⁸

แมคทอก (Mattox) ได้ศึกษาการดำเนินงานการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา Illinois พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาได้ดำเนินการนิเทศโดยส่วนรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยรายด้านเรียงที่มีการปฏิบัติที่สุด คือ การจัดการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลในชั้นเรียน ส่วนแนวทางการปฏิบัติที่ต้องปรับปรุง คือ การพัฒนาหลักสูตรในระดับโรงเรียน¹⁶⁹

¹⁶⁶ Ronald H. Heck, Terry J. Larsen, and George A. Marcoulides, "Instructional Leadership and School Achievement : Validation of a Causal Model" Educational Administration Quarterly 26, 2(May 1990),94-125.

¹⁶⁷ Smith, Robert Timothy. "Characteristics of Effective School systems in Georgia" (Dissertation Abstracts International 1991), 2223 A.

¹⁶⁸ Jerry, E Butter. "A Process for Effective Graphic Design Curriculum Development" (Dissertation Abstracts International 1996), 4254.

¹⁶⁹ Donald D. Mattox "A Study of Internal Supervision of Illinois Public School Elementary Principal" (Dissertation Abstracts International 1997), 8012-A.

สรุป

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวมาแล้ว พอจะสรุปได้ว่า มิติวิสัยทัศน์คือความสามารถของบุคคลในการมองเห็นภาพในอนาคต มีความสามารถสร้างภาพนั้นให้เป็นกระบวนการแล้วนำมาสร้างเป็นแนวทางในการปฏิบัติได้จริง โดยมีวิธีการนำเอาระบบการวางแผนมาใช้สร้างรูปแบบให้เป็นรูปธรรม สามารถบอกถึงคุณสมบัติและคุณลักษณะของสิ่งที่อยากเห็นในอนาคต มีทิศทางที่ชัดเจนซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ โดยภาพนั้นจะต้องสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร ด้วย ซึ่งประกอบด้วย 1)การสร้างวิสัยทัศน์ 2)การเผยแพร่วิสัยทัศน์ และ 3)การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ นอกจากนี้ เพื่อพิจารณานำวิสัยทัศน์ไปใช้ในการบริหารหรือปฏิบัติงาน จะต้องสัมพันธ์กับพันธกิจและการดำเนินงานขององค์การจนถึงผลการดำเนินงาน ที่มาของวิสัยทัศน์จึงต้องสัมพันธ์กับพันธกิจที่จะนำไปสู่การดำเนินงานขององค์การโดยวิสัยทัศน์ที่กำหนดขึ้นต้องแฝงด้วยความท้าทาย แรงผลักดันและความทะเยอทะยานในอนาคต แต่ในขณะเดียวกันวิสัยทัศน์ก็จะกำหนดทิศทางที่ชัดเจนพอที่จะเป็นแนวทางปฏิบัติ เพื่อให้เราสามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งเอาไว้ได้ เมื่อกำหนดวิสัยทัศน์แล้ว ควรเตรียมแนวทาง “ผลักดัน” ให้บังเกิดการปฏิบัติ และเนื่องจากสถานศึกษาเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ การบริหารงานวิชาการ เป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาและเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง การดำเนินกิจกรรมทางวิชาการจึงต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ถ้าพึ่งผู้บริหารสถานศึกษาเพียงฝ่ายเดียวไม่สามารถจะเป็นผู้นำได้ในทุกเรื่อง ในการบริหารงานวิชาการจึงจำเป็นที่คณะครู ทีมงาน หรือแม้แต่คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา ต้องมีส่วนร่วมในการบริหารตั้งแต่การแสดงความคิดเห็น การวางแผน การตัดสินใจ การปฏิบัติ การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล ทั้งนี้ เพื่อประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณที่มีต่อผู้เรียนเป็นสำคัญ

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 2) การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยใช้สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาและครูเป็นผู้ให้ข้อมูล เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงเสนอสาระสำคัญและรายละเอียดของขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางสำหรับดำเนินการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่วางไว้ ให้สามารถแล้วเสร็จตามกำหนดอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบและระเบียบ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินการวิจัยไว้ เป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย ขั้นตอนนี้เป็นการจัดเตรียมโครงการ เพื่อให้เกิดเป็นระบบของการดำเนินการตามโครงการวิจัย โดยการศึกษาจากเอกสาร ตำรา ข้อมูลสถิติ ปัญหา วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ให้สมบูรณ์ นำเสนอภาควิชาเพื่อขออนุมัติโครงการวิจัยต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงานวิจัย เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือตามขอบเขตของการวิจัย โดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ จากนั้นนำเครื่องมือไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างแล้วนำข้อมูลที่เก็บได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ ถูกต้อง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติและแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

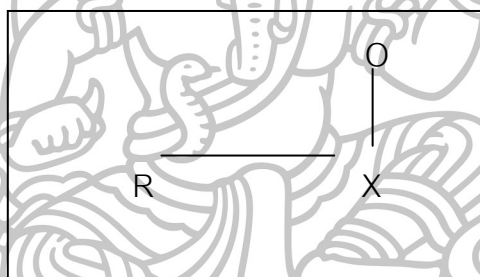
ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย เป็นขั้นตอนการร่างรายงานผลการวิจัย นำเสนอคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ตามที่คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เสนอแนะ จัดพิมพ์และส่งรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขออนุมัติจบการศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้งานวิจัยครั้งนี้มีประสิทธิภาพสูงสุด และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยไว้ ซึ่งประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ประชากร กลุ่มตัวอย่างและการเลือกตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือในการวิจัย การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ที่มีแบบแผนการวิจัย ในลักษณะของการใช้กลุ่มตัวอย่างเดี่ยว ศึกษาสภาวะการณ์ ไม่มีการทดลอง (the one-shot, non-experimental case studies) ซึ่งเขียนเป็นแผนผัง (diagram) ได้ดังนี้

- เมื่อ R หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่ม
 X หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษา
 O หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จำนวนทั้งสิ้น 122 แห่ง จำแนกเป็น สถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในอำเภอ นครชัยศรี 33 แห่ง สถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในอำเภอบางเลน 48 แห่ง สถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในอำเภอสาม พรวณ 33 แห่ง สถานศึกษาที่ตั้งในอำเภอกุสุมาลย์ 8 แห่ง¹

¹ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2, กลุ่มนโยบายและแผน ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ,2556,2.

กลุ่มตัวอย่างและการเลือกตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยเปิดตารางประมาณขนาดตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน(Krejcie and Morgan)² ได้กลุ่มตัวอย่างสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ทั้งสิ้นจำนวน 97 แห่ง แล้วเลือกตัวอย่างตามโอกาสทางสถิติ (Probability sampling) ด้วยเทคนิควิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท(stratified random sampling)

ผู้ให้ข้อมูล

กำหนดผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 3 คน ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษา 2) รองผู้บริหารสถานศึกษา/หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และ 3) ครู รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 291 คน ดังรายละเอียดในตาราง ดังนี้

ตารางที่ 1 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูล

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครปฐม เขต 2	ประชากร (แห่ง)	กลุ่มตัวอย่าง (แห่ง)	ผู้ให้ข้อมูล			
			ผู้บริหาร สถานศึกษา (คน)	รองฯ / หัวหน้า ฝ่ายวิชาการ (คน)	ครู (คน)	รวม
นครชัยศรี	33	26	26	26	26	78
บางเลน	48	38	38	38	38	114
สามพราน	33	26	26	26	26	78
พุทธมณฑล	8	7	7	7	7	21
รวม	122	97	97	97	97	291

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ตัวแปรพื้นฐาน เป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงาน
2. ตัวแปรต้น คือ ตัวแปรที่เกี่ยวกับมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร (X_{tot}) ตามแนวคิดของบรอน (Braun) ประกอบด้วย

2.1 การสร้างวิสัยทัศน์ (x_1) หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารและบุคลากรในองค์กร เพื่อกำหนดและสร้างภาพในอนาคต เป็นมโนทัศน์ คำพูด การกระทำ หรือโลกทัศน์ที่สมองของบุคคลรับรู้และถ่ายทอดออกไป การสร้างวิสัยทัศน์ เป็นการสร้างความฝันที่เป็นจริงหรือเป็นการสร้างพิมพ์เขียว(blue print) ขององค์กรที่มีความเป็นเลิศในอนาคต เป็นการสร้างภาพอนาคตที่ผู้นำ

² พวงรัตน์ ทวีรัตน์, วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์(ฉบับปรับปรุงใหม่ล่าสุด) พิมพ์ครั้งที่ 8 (กรุงเทพมหานคร:สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2543), 303.

ปรารถนาจะให้องค์กรของตนเป็นอย่างนั้น การสร้างวิสัยทัศน์นั้นจะต้องศึกษาองค์กรอย่างลึกซึ้ง มีข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับจุดเด่นและจุดด้อยของบุคคล สถานที่ ทรัพยากร และเวลา วิสัยทัศน์ที่สร้างจำเป็นต้องสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และดำเนินงานภายใต้เงื่อนไขของความเป็นไปได้และปฏิบัติได้จริง

2.2 การเผยแพร่วิสัยทัศน์ (x_2) หมายถึง ความสามารถในการสื่อสาร เผยแพร่นโยบาย และแนวปฏิบัติให้กับบุคลากรในองค์กร เป็นผู้มีความทะเยอทะยาน ค่าขวัญ สัญลักษณ์ และวิธีการต่างๆ เพื่อจูงใจหรือโน้มน้าวให้บุคลากรในองค์กรเรียนรู้ เข้าใจและเห็นคล้อยตาม และให้การสนับสนุน สร้างความศรัทธาให้แก่ผู้เกี่ยวข้อง มีกลยุทธ์และทำให้มองเห็นทิศทางการเปลี่ยนแปลงองค์กรได้ชัดเจนว่าจะมีทิศทางไปอย่างไรเป็นเส้นทางเดียวหรือหลายเส้นทาง ชี้แนวทางการพัฒนาองค์กรและในทำนองเดียวกันก็จะสะท้อนถึงผู้นำด้วยจากวิสัยทัศน์นี้เอง รู้จักสร้างภาพอนาคตที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาของตน และมุ่งมั่นผลักดันทุกวิถีทางที่จะให้ภาพอนาคตตามวิสัยทัศน์นั้นเป็นจริง เพื่อให้เกิดทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารการศึกษา

2.3 การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ (x_3) หมายถึง การนำกระบวนการที่สร้างขึ้น ไปสู่การปฏิบัติจริง ต้องอาศัยการแสดงความคิดเห็นที่กว้างขวางและชัดเจนโดยความร่วมมือทุ่มเทกำลังกาย ความคิด และความพยายามของสมาชิกภายในองค์กร ผู้บริหารจะต้องทำให้สมาชิกมีจิตผูกพันกับวิสัยทัศน์ สามารถหล่อหลอมวิสัยทัศน์นั้นลงสู่นโยบาย แผนงาน และกิจวัตรประจำวันภายในองค์กร ยินดีเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อปฏิบัติงานต่าง ๆ เพื่อให้วิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้นนั้น ดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จ

3. ตัวแปรตาม คือ ตัวแปรที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา (Y_{tot}) ตามคู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย

3.1 การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น (y_1) หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาในท้องถิ่นในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่น สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ และเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อตอบสนองความต้องการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและประเทศชาติ รวมถึงการบริการวิชาการที่มีค่าตอบแทนและบริการแบบให้เปล่า เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน ชุมชน สังคม และสามารถนำเอาประสบการณ์ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ ส่งเสริมให้พัฒนาบุคลากรในท้องถิ่น มีความรักและผูกพันต่อท้องถิ่น

3.2 การวางแผนด้านงานวิชาการ (y_2) หมายถึง การดำเนินการของผู้บริหารร่วมมือกับครูผู้สอนในการกำหนดแนวทางการพัฒนางานด้านวิชาการของโรงเรียนทั้งด้านการเรียนการสอน ไปจนถึงการสำรวจ แก้ไข ติดตาม และการประเมินผล การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และ ประเมินสถานภาพสถานศึกษาเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของทุกฝ่ายในโรงเรียน และชุมชน จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และบริหารจัดการการใช้หลักสูตรให้เหมาะสมสำรวจความต้องการของผู้รับบริการในการจัดการเรียนการสอนทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน การเรียนแบบตาม

อัยยาศัย รวมทั้งกำหนดแนวทางการใช้หลักสูตร เสนอแนะกลุ่มงาน งาน ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน

3.3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา (y_3) หมายถึง การดำเนินการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และเกิดประโยชน์กับผู้เรียนมากที่สุด และสามารถนำเอาประสบการณ์การเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสู่ผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ทันกับเรียนได้ศึกษาตามสภาพความเป็นจริงและเพิ่มศักยภาพของนักเรียนให้เป็นคนเก่ง คนดี มีสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยเฉพาะการเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้น สามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

3.4 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา (y_4) หมายถึง การจัดทำหลักสูตรเดิมที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง รวมถึงศึกษาและทำความเข้าใจในหลักสูตรอย่างชัดเจน มีการวางแผนที่ดี นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และบริหารจัดการการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม สำรวจความต้องการของผู้รับบริการในการจัดการเรียนการสอนนอกระบบโรงเรียน การเรียนแบบตามอัยยาศัย ครูผู้สอนมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรอยู่เสมอและพัฒนาหลักสูตรให้เข้ากับสภาพแวดล้อม เพื่อเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้น

3.5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (y_5) หมายถึง การดำเนินการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเนื่องมาจากการประสบการณ์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ทั้งตัวผู้สอนและผู้เรียน เน้นการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจของผู้เรียน ส่งเสริมการนิเทศ ติดตามและกำกับให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู จัดอบรมสัมมนา ศึกษาดูงานตามสถาบันต่างๆที่เกี่ยวข้อง

3.6 การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน (y_6) หมายถึง การนำผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นความรู้ เป็นกระบวนการการกำหนดจำนวนตัวเลข ปริมาณ อันดับ ข้อมูลและลักษณะให้กับวัตถุ สิ่งของและบุคคลตามกฎเกณฑ์ ที่วางไว้ ซึ่งต้องอาศัยเครื่องมือในการวัดกระบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการตรวจสอบและการวัดและนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งด้านทักษะ และประสบการณ์ของผู้เรียนที่เกิดจากการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัยยาศัยที่ได้สั่งสมไว้มาประเมินเป็นส่วนใดส่วนหนึ่งของหลักสูตรในแต่ละระดับการศึกษา

3.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา (y_7) หมายถึง กระบวนการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาโดยเน้นการค้นคว้าหาข้อมูล ศึกษาปัญหา เพื่อพัฒนาและแก้ไขให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ เกิดทักษะ และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานวิจัย สามารถปฏิบัติงานได้ และเพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาให้เกิดประโยชน์แก่สถานศึกษาต่อไป การนำวิจัยไปพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้บรรลุตามมาตรฐานในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ครูและผู้บริหารจะต้องรู้และร่วมมือในการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีการตัดสินใจ เรียนรู้และแก้ปัญหาาร่วมกัน รวมถึงเรียนรู้กระบวนการเพื่อให้ได้ผลสัมฤทธิ์ และการแก้ไขปัญหาที่ดีที่สุด

3.8 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ (y_8) หมายถึง การเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ โดยการสนับสนุนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะใฝ่เรียนใฝ่รู้และเรียนรู้จากแหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ นวัตกรรม เทคโนโลยี โดยมีลักษณะของแหล่งเรียนรู้ คือ 1)

แหล่งเรียนรู้ที่เป็นบุคคล เช่น ครู เพื่อน สังคม บุคคลในท้องถิ่น เป็นต้น 2) แหล่งเรียนรู้ทางกายภาพ เช่น สถานที่ต่างๆ วัด อุทยานประวัติศาสตร์ สวนสัตว์ ฯลฯ 3) แหล่งเรียนรู้ธรรมชาติ เช่น แม่น้ำ ภูเขา ป่าไม้ และ 4) แหล่งเรียนรู้ประเภทสื่อการสอน เช่น วีดิทัศน์ ภาพยนตร์ สิ่งพิมพ์และเอกสารต่างๆ เป็นต้น

3.9 การนิเทศการศึกษา (y_9) หมายถึง การช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้คำแนะนำของผู้บริหารและครูให้เกิดการปรับปรุงการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ การประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ ประสิทธิภาพ และทักษะที่จำเป็นเพื่อพัฒนา ชีวเนาะ ปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของครูโดยทำงานร่วมกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง ปรึกษาหารือร่วมกันกับผู้เกี่ยวข้องทุกคนเพื่อหาแนวทางปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้ปฏิบัติการนั้นปรับปรุงให้ได้ผลตามเกณฑ์ที่วางไว้ จุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถ มีความเชื่อมั่น สามารถพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้สถานศึกษามีคุณภาพมาตรฐานด้านการจัดการศึกษาและมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดียิ่งขึ้น

3.10 การแนะแนว (y_{10}) หมายถึง กระบวนการที่ช่วยเหลือผู้เรียนหรือบุคคลในด้านการศึกษา ทุกระดับชั้นทั้งในระบบและนอกระบบการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนรู้จัก เข้าใจและเลือกศึกษาได้อย่างเหมาะสมตรงตามความต้องการและสามารถของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาทางด้านสติปัญญา ความเฉลียวฉลาดอย่างเต็มที่ตามขีดความสามารถ สามารถแก้ปัญหาหรือตัดสินใจได้ถูกต้อง และสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มความสามารถทุกด้าน ปรับตัวและดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

3.11 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา (y_{11}) หมายถึง กระบวนการประเมินผลและติดตาม ตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานทางการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้เรียน สังคม ชุมชนท้องถิ่น และเป็นหลักประกันแก่ผู้รับบริการว่าสถานศึกษาจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานที่ได้มาตรฐาน เชื่อถือได้ มีคุณภาพตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาทุกประการ เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนมีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น สามารถบรรลุผลตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดไว้

3.12 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ (y_{12}) หมายถึง กระบวนการดำเนินงานเผยแพร่ สนับสนุนให้ชุมชน สังคมท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการรับรู้และสร้างองค์ความรู้ในด้านวิชาการของสถานศึกษา โดยจัดการศึกษาที่หลากหลายในชุมชนทั้งสายอาชีพ สายสามัญ และตามอัธยาศัย สร้างศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน การปฏิบัติในกิจกรรมบริการวิชาการหรือวิชาชีพ เพื่อตอบสนองความต้องการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและประเทศชาติ เพื่อเสริมสร้างความรู้ในชุมชนให้หลากหลาย และผู้เรียนรู้ในชุมชนท้องถิ่นนั้นๆ มีองค์ความรู้และสามารถใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมได้

3.13 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น (y_{13}) หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ในการพัฒนางานด้านวิชาการกับสถาบันอื่น มีการระดมทรัพยากร งบประมาณในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่างๆ ทั้งสถานศึกษาของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้ง บริเวณใกล้เคียง

ภายในเขตพื้นที่การศึกษา ต่างเขตพื้นที่การศึกษาทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อประสิทธิภาพและส่งผลต่อคุณภาพทางการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น

3.14 การส่งเสริมและสนับสนุนงานด้านวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา (y_{14}) หมายถึง แนวทางการดำเนินการร่วมมือ พัฒนาและส่งเสริมงานด้านวิชาการ แลกเปลี่ยนองค์ความรู้เพื่อสร้างความสัมพันธ์และประสานความร่วมมือของทุกฝ่าย สร้างความรู้ ความเข้าใจและเจตคติที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษา เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ในสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

3.15 การจัดทำทะเบียนและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา (y_{15}) หมายถึง กระบวนการดำเนินงานเพื่อสร้างแนวปฏิบัติของงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้การบริหารงานด้านวิชาการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด โดยสถานศึกษาควรจัดให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผน วิเคราะห์ปัญหาและจัดทำระเบียบ จัดทำร่างระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน และมีการประเมินผลการปฏิบัติเป็นระยะๆ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขแนวทางการปฏิบัติงานด้านวิชาการต่อไปให้ดียิ่งขึ้น

3.16 การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา (y_{16}) หมายถึง การพิจารณา คัดเลือกหนังสือเรียนสื่อการเรียนเพื่อใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งมีการพิจารณาคัดเลือกให้ตรงตามเนื้อหา สาระครอบคลุมขอบข่ายสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนใช้ประโยชน์จากหนังสือและแบบเรียนสำหรับการพัฒนาและสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง และสามารถช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้มีคุณภาพสูงขึ้นอีกด้วย สอดคล้องกับความต้องการของครูผู้สอนและผู้เรียนโดยมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

3.17 การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (y_{17}) หมายถึง กระบวนการพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้สื่อและเทคโนโลยีเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดเนื้อหาจากผู้สอนไปยังผู้เรียน สามารถเอาชนะข้อจำกัดเรื่องเวลา ระยะทางและสภาพภูมิศาสตร์ได้เป็นอย่างดี ผู้บริหารใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารผู้สอนและผู้เรียนใช้ในการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน การพัฒนาวัสดุ อุปกรณ์ทุกชนิดตลอดจนวิธีการหรือกิจกรรมต่างๆในการเรียนการสอน เป็นสื่อกลางและช่วยถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้เรียน ทำให้การเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจในบทเรียนง่ายและเร็วขึ้น ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถามความคิดเห็น(questionnaire) เป็นเครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม สอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงาน ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) มีคำตอบให้เลือก จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครปฐม เขต 2 ตามแนวคิดของ บรอน(Braun) จำนวน 17 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 สร้างขึ้นตามคู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู ซึ่งได้กำหนด ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 103 ข้อ

ผู้วิจัยออกแบบ แบบสอบถามตอนที่ 2 และ 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิคเคิร์ต (Likert's rating scales)³ โดยได้กำหนดค่าคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารหรือการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารหรือการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารหรือการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารหรือการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 5 หมายถึง มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารหรือการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามโดยมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาจากหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยขอ คำแนะนำจากอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ แล้วนำผลการศึกษามาปรับปรุงเครื่องมือเพื่อสร้างข้อ คำถาม

ขั้นที่ 2 ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน พิจารณาปรับแก้ไขตามรายละเอียดของตัวแปร

³ Rensis Likert, *The Human Organization : Its Management and Value.* (New York : McGraw-Hill Book,1967),110.

โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) มากกว่า 0.5 ขึ้นไป ปรับปรุงแก้ไข
สำนวนภาษาและเนื้อหาตามข้อเสนอแนะ โดยมีค่าความตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.60-1.00

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับสถานศึกษาที่
ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนบ้านห้วยกรด โรงเรียนวัดทองไทร โรงเรียนวัด
ดอนหวาย(นครรัฐประสาธ) โรงเรียนวัดท่าพูด โรงเรียนบ้านคลองโยง โรงเรียนวัดเกาะแรต
โรงเรียนบ้านบางเลน โรงเรียนวัดไผ่หูช้าง โรงเรียนวัดลำพญา และโรงเรียนตลาดเกาะแรต รวม 30
ฉบับ

ขั้นที่ 4 หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา โดยใช้วิธี
ของครอนบาค (Cronbach)⁴ โดยพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น
ของเครื่องมือเท่ากับ 0.935

ขั้นที่ 5 จัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นระบบ ผู้วิจัย
ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ผ่านหัวหน้าภาค
วิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบ
แบบสอบถามจากสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแยกเป็น 3 ลักษณะคือ

2.1 ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือ ขอความร่วมมือไปยังกลุ่ม
สถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยมีผู้ประสานงานแต่ละอำเภอดำเนินการ พร้อมทั้งเก็บรวบรวม
แบบสอบถามส่งกลับคืนผู้วิจัย

2.2 ผู้วิจัยเดินทางนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลด้วยตนเองและรับคืนด้วยตนเอง

2.3 ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์สถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง รวบรวมแบบสอบถาม
ส่งทางไปรษณีย์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากผู้ตอบแบบสอบถาม มารวบรวมจัดทำข้อมูลและ
วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ตรวจสอบแบบสอบถามทั้งหมด เพื่อคัดเลือกแบบสอบถามฉบับที่มีความสมบูรณ์
ถูกต้อง เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

⁴Lee J. Cronbach, *Essentials of Psychological Testing*, 3rded. (New York: Information Analysis Harper & Row Publisher, 1974), 161.

2. จัดระเบียบข้อมูลลงรหัสในแบบสอบถามตรวจให้คะแนน และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

สถิติที่ใช้สำหรับการวิจัย

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามข้อมูลวัตถุประสงค์การวิจัย ในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้คือ ความถี่ (frequency : f) และร้อยละ (percentage : %)

2. วิเคราะห์ระดับมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารและระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 สถิติที่ใช้คือ ค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean : \bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : S.D.) แล้วนำค่ามัชฌิมเลขคณิตไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ตามแนวคิดของเบสท์ (Best)⁵

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.00-1.49 แสดงว่า มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารหรือการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.50-2.49 แสดงว่า มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารหรือการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 2.50-3.49 แสดงว่า มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารหรือการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 3.50-4.49 แสดงว่า มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารหรือการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 4.50-5.00 แสดงว่า มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารหรือการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมิติวิสัยทัศน์และการบริหารงานวิชาการ สถิติที่ใช้คือค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) พิจารณาขนาดความสัมพันธ์ตามแนวคิดของ โคเฮน (Cohen)⁶ ดังนี้

ค่าความสัมพันธ์ 0.10-0.29 แสดงว่า มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารหรือการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

ค่าความสัมพันธ์ 0.30-0.49 แสดงว่า มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารหรือการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าความสัมพันธ์ 0.50-1.00 แสดงว่า มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารหรือการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

⁵ John W. Best, **Research in Education**. Information Analysis (Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall Inc., 1970), 190.

⁶ Jacob Cohen, **Statistical power analysis for the behavioral sciences**. (Hillsdale, NJ : Lawrence Erlbaum Associates, 1988), 234.

สรุป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 2) การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยใช้แนวคิดของ บรอน(Braun)ซึ่งได้กำหนดมิติของวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็น 3 ด้าน คือ 1) การสร้างวิสัยทัศน์ 2) การเผยแพร่วิสัยทัศน์ และ 3) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ส่วนแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาจากคู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการซึ่งกำหนดขอบข่ายงานวิชาการดังนี้ 1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 2) การวางแผนงานด้านวิชาการ 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6) การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 9) การนิเทศการศึกษา 10) การแนะแนว 11) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15) การจัดทำทะเบียนและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา 16) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา และ 17) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษาสังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 จำนวน 97 แห่ง เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 3 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน รองผู้บริหารสถานศึกษา/หัวหน้าฝ่ายวิชาการ 1 คน และครูผู้สอน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 291 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา และการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา โดยรวบรวมข้อมูลนำมาทำการวิเคราะห์ ด้วยสถิติร้อยละ (percentage : %) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean : \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : S.D.) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเรื่อง “มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2” ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างได้แก่สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จำนวน 97 แห่ง ซึ่งมีผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน รองผู้บริหารสถานศึกษา/หัวหน้าฝ่ายวิชาการ 1 คน และครูผู้สอน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 291 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 86 แห่ง รวม 258 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.65 ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบการบรรยายจำแนกได้เป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา/หัวหน้าฝ่ายวิชาการและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 258 คน จากสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ทั้งสิ้น 86 แห่ง แยกพิจารณาตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงาน โดยพิจารณาค่าความถี่ (frequency : f) และร้อยละ (percentage : %) ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงานของสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1	เพศ		
	• ชาย	96	37.21
	• หญิง	162	62.79
	รวม	258	100.00
2	อายุ(เศษปีที่เกิน 6 เดือนขึ้นไป ให้นับเท่ากับ 1 ปี)		
	• ต่ำกว่า 25 ปี	0	0.00
	• 26-35 ปี	104	40.31
	• 36-45 ปี	48	18.60
	• มากกว่า 46 ปี	106	41.09
	รวม	258	100.00
3	ระดับการศึกษา		
	• ต่ำกว่าระดับการศึกษาปริญญาตรี	0	0.00
	• ระดับการศึกษาปริญญาตรี	127	49.22
	• ระดับการศึกษาปริญญาโท	115	44.57
	• ระดับการศึกษาปริญญาเอก	16	6.21
	รวม	258	100.00
4	ตำแหน่งหน้าที่		
	• ผู้อำนวยการโรงเรียน	86	33.33
	• รองผู้อำนวยการโรงเรียน/หัวหน้าฝ่ายวิชาการ	86	33.33
	• ครู	86	33.33
	รวม	258	100.00
5	ประสบการณ์ในการทำงาน(เศษปีที่เกิน 6 เดือนขึ้นไป ให้นับเท่ากับ 1 ปี)		
	• ต่ำกว่า 10 ปี	114	44.18
	• 11-20 ปี	59	22.87
	• 21-30 ปี	36	13.95
	• 31 ปีขึ้นไป	49	19.00
	รวม	258	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 258 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 62.79 เป็นเพศชายจำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 37.21 ไม่มีผู้ตอบแบบสอบถามอายุต่ำกว่า 25 ปี ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุระหว่าง 26-46 ปีขึ้นไป โดยอายุอยู่ระหว่าง 26-35 ปี จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 40.31 อายุอยู่ระหว่าง 36-45 ปี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 18.60 และอายุมากกว่า 46 ปี จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 41.09 ไม่มีผู้ตอบแบบสอบถามที่จบการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามทุกคนจบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 49.22 ,จบการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 44.57 และจบการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 6.21 ส่วนตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษามีจำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ,ตำแหน่งรองผู้อำนวยการโรงเรียน/หัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และตำแหน่งครูจำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และส่วนของประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี มีจำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 44.18 มีประสบการณ์ในการทำงาน 11-20 ปี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 22.87 มีประสบการณ์ในการทำงาน 21-30 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 13.95และผู้มีประสบการณ์ในการทำงาน 31 ปีขึ้นไปมีจำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 19.00

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

ผลวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยใช้ค่ามัธยเลขคณิต (arithmetic mean : \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : S.D.) จากกลุ่มตัวอย่างสถานศึกษาจำนวน 86 แห่ง แล้วนำไปเปรียบเทียบเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสต์(Best) ดังนี้

ตารางที่ 3 ค่ามัธยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นภาพรวมมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวม(x_{tot})

(n = 86)

ข้อที่	มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	การสร้างวิสัยทัศน์ (x_1)	3.97	0.68	มาก
2	การเผยแพร่วิสัยทัศน์ (x_2)	3.93	0.72	มาก
3	การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ (x_3)	4.08	0.67	มาก
รวม(x_{tot})		3.99	0.69	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.69) เมื่อ

พิจารณารายด้านพบว่ามิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ด้าน โดยเรียงลำดับตามค่ามัธยเทศจากมากไปน้อย คือ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.67) การสร้างวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 3.9$, S.D. = 0.68) และการเผยแพร่วิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.72) และเมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.67-0.72 หมายความว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

ตารางที่ 4 ค่ามัธยเทศคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นรายข้อมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ด้านการสร้างวิสัยทัศน์(x_1)

(n = 86)

ข้อที่	มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้าน การสร้างวิสัยทัศน์(x_1)	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	ผู้บริหารมีความสามารถสื่อสารจากมวลความคิด คำพูด การกระทำให้บุคลากรรับรู้ภาพลักษณ์ขององค์กรในอนาคตได้	4.05	0.62	มาก
2	ผู้บริหารสามารถสร้างโลกทัศน์ที่ทำให้บุคลากรถ่ายทอดแนวคิดออกไปได้	4.00	0.67	มาก
3	ผู้บริหารสามารถสร้างความฝันหรือการสร้างภาพอนาคตที่เป็นจริงขององค์กรที่มีความเป็นเลิศในอนาคต	4.02	0.66	มาก
4	ผู้บริหารมีการศึกษาข้อมูลขององค์กรอย่างลึกซึ้งในทุกๆ ด้านเพื่อสร้างภาพอนาคตให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้	4.00	0.69	มาก
5	ผู้บริหารมีข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับจุดเด่นและจุดด้อยของบุคลากร	3.94	0.77	มาก
6	ผู้บริหารมีข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับสถานที่ทรัพยากร และเวลาเพื่อการสร้างภาพอนาคตขององค์กร	3.95	0.67	มาก
7	ผู้บริหารดำเนินการสร้างภาพอนาคตขององค์กรที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในปัจจุบันและอนาคต	3.93	0.68	มาก
8	ผู้บริหารดำเนินการสร้างความฝันหรือพิมพ์เขียวองค์กรภายใต้เงื่อนไขของความเป็นไปได้และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	3.91	0.68	มาก
รวม		3.97	0.68	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ด้านการสร้างวิสัยทัศน์โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} =$

3.97, S.D. = 0.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ คือ ผู้บริหารมีความสามารถสื่อสารจากมวลความคิด คำพูด การกระทำให้บุคลากรรับรู้ภาพลักษณ์ขององค์กรในอนาคตได้ ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.62), ผู้บริหารสามารถสร้างความฝันหรือการสร้างภาพอนาคตที่เป็นจริงขององค์กรที่มีความเป็นเลิศในอนาคต ($\bar{X} = 4.02$, S.D.= 0.66), ผู้บริหารสามารถสร้างโลกทัศน์ที่ทำให้บุคลากรถ่ายทอดแนวคิดออกไปได้ ($\bar{X} = 4.00$, S.D.=0.67), ผู้บริหารมีการศึกษาข้อมูลขององค์กรอย่างลึกซึ้งในทุกๆด้านเพื่อสร้างภาพอนาคตให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ($\bar{X} = 4.00$, S.D.=0.69) , ผู้บริหารมีข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับสถานที่ทรัพยากร และเวลาเพื่อการสร้างภาพอนาคตขององค์กร ($\bar{X} = 3.95$, S.D.=0.67) , ผู้บริหารมีข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับจุดเด่นและจุดด้อยของบุคลากร ($\bar{X} = 3.94$, S.D.=0.77), ผู้บริหารดำเนินการสร้างภาพอนาคตขององค์กรที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในปัจจุบันและอนาคต ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.68) และผู้บริหารดำเนินการสร้างความฝันหรือพิมพ์เขียวองค์กรภายใต้เงื่อนไขของความเป็นไปได้ และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง โดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำที่สุด คือ ($\bar{X} = 3.91$, S.D. =0.68) และเมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.62-0.77 หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อยและผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

ตารางที่ 5 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นรายข้อมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์(x_2)

(n = 86)

ข้อที่	มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้าน การเผยแพร่วิสัยทัศน์(x_2)	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	ผู้บริหารสามารถอธิบายวิธีการต่างๆเพื่อจูงใจหรือโน้มน้าวให้บุคลากรในองค์กรเรียนรู้ เข้าใจ และเห็นคล้อยตามได้	3.99	0.64	มาก
2	ผู้บริหารมีวิธีการโน้มน้าวเพื่อให้ได้รับการสนับสนุนและเกิดความศรัทธาจากผู้ที่เกี่ยวข้อง	3.95	0.68	มาก
3	ผู้บริหารสร้างกลยุทธ์ทางการเปลี่ยนแปลงองค์กรออกมาได้อย่างชัดเจน	3.84	0.78	มาก
4	ผู้บริหารกำหนดทิศทางของการเปลี่ยนแปลงขององค์กรว่าจะมีทิศทางไปอย่างไร เป็นเส้นทางเดียวหรือหลายเส้นทาง	3.95	0.73	มาก
5	ผู้บริหารมุ่งมั่นผลักดันทุกวิถีทางที่จะให้ภาพอนาคตตามวิสัยทัศน์นั้นเป็นจริง เพื่อให้เกิดทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารการศึกษา	3.95	0.75	มาก
รวม		3.93	0.72	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D.=0.72) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ คือ ผู้บริหารสามารถอธิบายวิธีการต่างๆ เพื่อจูงใจหรือโน้มน้าวให้บุคลากรในองค์กรเรียนรู้ เข้าใจ และเห็นคล้อยตามได้ ($\bar{X} = 3.99$, S.D. =0.64) โดยมีค่ามัชฌิมเลขคณิตสูงที่สุด, ผู้บริหารมีวิธีการโน้มน้าวเพื่อให้ได้รับการสนับสนุนและเกิดความศรัทธาจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.95$, S.D.=0.68), ผู้บริหารกำหนดทิศทางของการเปลี่ยนแปลงขององค์กรว่าจะมีทิศทางไปอย่างไร เป็นเส้นทางเดียวหรือหลายเส้นทาง ($\bar{X} = 3.95$, S.D. =0.73) และผู้บริหารมุ่งมั่นผลักดันทุกวิถีทางที่จะทำให้ภาพอนาคตตามวิสัยทัศน์นั้นเป็นจริง เพื่อให้เกิดทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารการศึกษา ($\bar{X} = 3.95$, S.D. =0.75) ค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารสร้างกลยุทธ์ทางการเปลี่ยนแปลงองค์กรออกมาได้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 3.84$, S.D.=0.78) และเมื่อพิจารณาเฉพาะส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.64-0.78 หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อยและผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นรายข้อมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์(x_3)

(n = 86)

ข้อที่	มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้าน การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์(x_3)	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรทุกภาคส่วนเพื่อนำกระบวนการที่สร้างขึ้นไปสู่การปฏิบัติจริง	4.07	0.71	มาก
2	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานต่างๆ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้	4.16	0.64	มาก
3	ผู้บริหารสามารถชับนโยบาย วิสัยทัศน์ แผนกลยุทธ์สู่แผนงานและกิจวัตรการปฏิบัติประจำวันให้เกิดขึ้นในองค์กร	3.99	0.70	มาก
4	ผู้บริหารโน้มน้าวให้บุคลากรมุ่งมั่น เสียสละเห็นประโยชน์ส่วนรวม เพื่อปฏิบัติงานต่าง ๆ และ ดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้น	4.09	0.64	มาก
รวม		4.08	0.67	มาก

จากตารางที่ 6 มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ในด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับ ตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ คือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรร่วมแสดงความคิดเห็น เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานต่างๆให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ($\bar{X} = 4.16$,S.D.= 0.64) รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารโน้มน้าวให้บุคลากรมุ่งมั่น เสียสละเห็นประโยชน์ส่วนรวม เพื่อ ปฏิบัติงานต่างๆและดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้น ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.64),ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรทุกภาคส่วนเพื่อนำกระบวนการที่สร้างขึ้นไปสู่การ ปฏิบัติจริง ($\bar{X} = 4.07$, S.D.=0.71)และผู้บริหารสามารถขับเคลื่อนนโยบาย วิสัยทัศน์ แผนกลยุทธ์สู่แผนงาน และกิจกรรมการปฏิบัติประจำวันให้เกิดขึ้นในองค์กร ($\bar{X} = 3.99$, S.D. =0.70) และเมื่อพิจารณาเฉพาะ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.64-0.71 หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อยและ ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

ผลวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean : \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : S.D.) จากกลุ่มตัวอย่างสถานศึกษาจำนวน 86 แห่ง แล้วนำไปเปรียบเทียบเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสต์(Best) ดังนี้

ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นภาพรวมการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวม(y_{tot})

(n = 86)

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น(y_1)	3.95	0.68	มาก
2	การวางแผนด้านงานวิชาการ(y_2)	4.16	0.60	มาก
3	การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา(y_3)	4.03	0.63	มาก
4	การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา(y_4)	4.07	0.56	มาก
5	การพัฒนากระบวนการเรียนรู้(y_5)	4.12	0.57	มาก
6	การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน(y_6)	4.05	0.52	มาก
7	การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา(y_7)	4.09	0.63	มาก
8	การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้(y_8)	4.09	0.56	มาก
9	การนิเทศการศึกษา(y_9)	4.10	0.59	มาก
10	การแนะแนว(y_{10})	4.13	0.53	มาก
11	การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา(y_{11})	4.20	0.51	มาก
12	การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ(y_{12})	4.06	0.56	มาก
13	การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น(y_{13})	4.16	0.52	มาก
14	การส่งเสริมและสนับสนุนงานด้านวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา(y_{14})	4.16	0.56	มาก
15	การจัดทำทะเบียนและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา(y_{15})	4.04	0.64	มาก
16	การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา(y_{16})	4.09	0.53	มาก
17	การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา(y_{17})	4.12	0.56	มาก
รวม(y_{tot})		4.09	0.57	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก($\bar{X} = 4.09$,

S.D.=0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย คือ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X}=4.20$, S.D. = 0.51) ,การวางแผนดำเนินงานวิชาการ ($\bar{X}= 4.16$, S.D.=0.60)การส่งเสริมและสนับสนุนงานด้านวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ($\bar{X}= 4.16$, S.D. = 0.56),การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ($\bar{X}= 4.16$, S.D. = 0.52),การแนะแนว ($\bar{X}= 4.13$, S.D. = 0.53) ,การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X}= 4.12$,S.D. = 0.57)การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X}= 4.12$, S.D. =0.56) ,การนิเทศการศึกษา ($\bar{X}= 4.10$, S.D. =0.59),การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ($\bar{X}= 4.09$, S.D. =0.63),การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X}= 4.09$, S.D. =0.56),การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา ($\bar{X}= 4.09$, S.D. =0.53),การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{X}= 4.07$, S.D. =0.56),การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ($\bar{X}= 4.06$,S.D. =0.56),การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X}= 4.05$,S.D. =0.52),การจัดทำทะเบียนและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา ($\bar{X}=4.04$, S.D. =0.64),การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ($\bar{X}=4.03$, S.D. =0.63) และอันดับสุดท้าย คือ การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ($\bar{X}= 3.95$, S.D. =0.68)และเมื่อพิจารณาเฉพาะส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.51-0.68 หมายความว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

ตารางที่ 8 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นรายข้อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น(y_1) (n = 86)

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้าน การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น(y_1)	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	สถานศึกษามีการดำเนินการในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่น	4.03	0.62	มาก
2	สถานศึกษาสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ และเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น	3.95	0.73	มาก
3	สถานศึกษาจัดการบริการวิชาการที่มีค่าตอบแทนและบริการแบบให้เปล่า เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน ชุมชน สังคม และสามารถนำเอาประสบการณ์ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้	3.89	0.78	มาก

ตารางที่ 8 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นรายข้อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น(y_1) (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้าน การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น(y_1)	\bar{X}	S.D.	ระดับ
4	สถานศึกษาส่งเสริมให้พัฒนาบุคลากรในท้องถิ่นเพื่อให้เกิดความรักและผูกพันต่อท้องถิ่น	3.90	0.63	มาก
5	สถานศึกษาส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่นเพื่อให้เกิดความผูกพันต่อท้องถิ่น	4.04	0.64	มาก
รวม		3.95	0.68	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ในด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ภาพรวมอยู่ในระดับมาก($\bar{X}=3.95$, S.D.=0.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากค่ามัชฌิมเลขคณิตมากไปน้อย พบว่า สถานศึกษาส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่นเพื่อให้เกิดความผูกพันต่อท้องถิ่น ($\bar{X}=4.04$, S.D.=0.64),สถานศึกษามีการดำเนินการในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่น($\bar{X}=4.03$,S.D.=0.62),สถานศึกษาสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ และเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น($\bar{X}=3.95$, S.D.=0.73),สถานศึกษาส่งเสริมให้พัฒนาบุคลากรในท้องถิ่นเพื่อให้เกิดความรักและผูกพันต่อท้องถิ่น($\bar{X}=3.90$, S.D.=0.63) และสถานศึกษาจัดการบริการวิชาการที่มีค่าตอบแทนและบริการแบบให้เปล่า เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนชุมชน สังคม และสามารถนำเอาประสบการณ์ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ ($\bar{X}=3.83$, S.D.=0.78) และเมื่อพิจารณาเฉพาะส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.62-0.78 หมายความว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

ตารางที่ 9 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นรายข้อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ด้านการวางแผนด้านงานวิชาการ(y_2)

(n = 86)

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้าน การวางแผนด้านงานวิชาการ(y_2)	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	ผู้บริหารร่วมมือกับครูผู้สอนในการกำหนดแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษา	4.28	0.62	มาก

ตารางที่ 9 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นรายข้อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ด้านการวางแผนด้านงานวิชาการ(y_2) (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้าน การวางแผนด้านงานวิชาการ(y_2)	\bar{X}	S.D.	ระดับ
2	ผู้บริหารร่วมมือกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาด้านงานวิชาการของสถานศึกษา	4.17	0.56	มาก
3	ผู้บริหารร่วมมือกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการสำรวจแนวทางการพัฒนางานด้านวิชาการของสถานศึกษา	4.19	0.65	มาก
4	ผู้บริหารร่วมมือกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกำหนดแนวทางการติดตามการพัฒนางานด้านวิชาการของสถานศึกษา	4.24	0.65	มาก
5	ผู้บริหารร่วมมือกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อประเมินผลการพัฒนางานด้านวิชาการของสถานศึกษา	4.18	0.61	มาก
6	สถานศึกษามีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และประเมินสถานภาพสถานศึกษาเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ด้านวิชาการ	4.14	0.59	มาก
7	สถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ขึ้นโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของทุกฝ่ายในสถานศึกษารวมทั้งชุมชน	4.07	0.51	มาก
8	สถานศึกษามีการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระการเรียนรู้โดย กำหนดให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์	4.16	0.60	มาก
9	สถานศึกษากำหนดแนวทางการใช้หลักสูตร เสนอแนะแก่กลุ่มงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน	4.09	0.59	มาก
รวม		4.16	0.60	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ในด้านการวางแผนด้านงานวิชาการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ได้แก่ ผู้บริหารร่วมมือกับครูผู้สอนในการกำหนดแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.62), ผู้บริหารร่วมมือกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกำหนดแนวทางการติดตามการพัฒนางานด้านวิชาการของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.65), ผู้บริหารร่วมมือกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการสำรวจแนวทางการพัฒนางานด้านวิชาการของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.65), ผู้บริหารร่วมมือกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อประเมินผลการพัฒนางานด้านวิชาการของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.61), ผู้บริหารร่วมมือกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาด้านงานวิชาการของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.56), สถานศึกษามี

การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระการเรียนรู้โดย กำหนดให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.60),สถานศึกษามีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และประเมินสถานภาพสถานศึกษาเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ด้านวิชาการ ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.59),สถานศึกษา กำหนดแนวทางการใช้หลักสูตร เสนอแนะแก่กลุ่มงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.59) และสถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ขึ้นโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของทุกฝ่ายในสถานศึกษารวมทั้งชุมชน ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.51)ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเฉพาะส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.51-0.65 หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

ตารางที่ 10 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นรายข้อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา (y_3)
(n = 86)

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้าน การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา (y_3)	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	สถานศึกษามีการสำรวจความต้องการของผู้รับบริการในการจัดการเรียนการสอนทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน การเรียนแบบตามอัธยาศัย	3.86	0.74	มาก
2	สถานศึกษามีการใช้หลักสูตรที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้รับบริการในการจัดการเรียนการสอนทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน	3.89	0.61	มาก
3	สถานศึกษามีการดำเนินการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และเกิดประโยชน์กับผู้เรียนมากที่สุด	4.09	0.58	มาก
4	สถานศึกษามุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถนำประสบการณ์จากการเรียนรู้นั้นไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.12	0.61	มาก
5	สถานศึกษามุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.16	0.57	มาก
6	สถานศึกษาดำเนินการเพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาตามสภาพความเป็นจริง	4.01	0.67	มาก
7	สถานศึกษาดำเนินการพัฒนาการศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพของนักเรียนให้เป็นคนเก่ง คนดี มีสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี	4.11	0.66	มาก
รวม		4.03	0.63	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.63)เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ใน

ระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ คือ สถานศึกษามุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.16$, S.D.=0.57),สถานศึกษามุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถนำประสบการณ์จากการเรียนรู้นั้นไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ($\bar{X} = 4.12$,S.D. =0.61), สถานศึกษาดำเนินการพัฒนาการศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพของนักเรียนให้เป็นคนเก่ง คนดี มีสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี($\bar{X} = 4.11$, S.D. =0.66),สถานศึกษามีการดำเนินการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเกิดประโยชน์กับผู้เรียนมากที่สุด($\bar{X} = 4.09$, S.D. =0.58),สถานศึกษาดำเนินการเพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาตามสภาพความเป็นจริง ($\bar{X} = 4.01$, S.D. =0.67),สถานศึกษามีการใช้หลักสูตรที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้รับบริการในการจัดการเรียนการสอนทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน($\bar{X} = 3.89$, S.D. =0.61)และสถานศึกษามีการสำรวจความต้องการของผู้รับบริการในการจัดการเรียนการสอนทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน การเรียนแบบตามอัธยาศัย($\bar{X} = 3.86$, S.D.=0.74)ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเฉพาะส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.57-0.74 หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

ตารางที่ 11 ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นรายข้อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา(y_4)

(n = 86)

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้าน การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา(y_4)	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรเดิมที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น	4.10	0.56	มาก
2	สถานศึกษาให้ความสนใจองค์ประกอบหลักสูตรอย่างชัดเจน	4.00	0.63	มาก
3	สถานศึกษาได้ศึกษา ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงสาระการเรียนรู้ กิจกรรมและการจัดประสบการณ์ในหลักสูตรอยู่เสมอ	4.09	0.55	มาก
4	สถานศึกษามีการวางแผนในการพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น	4.07	0.54	มาก
5	สถานศึกษามีการบริหารจัดการการใช้หลักสูตรให้เหมาะสมกับบริบทและสภาวะการเปลี่ยนแปลง เพื่อเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้น	4.12	0.48	มาก
6	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้และพัฒนาหลักสูตรอยู่เสมอ	4.10	0.57	มาก

ตารางที่ 11 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นรายข้อการ
บริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา(y_4) (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้าน การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา(y_4)	\bar{X}	S.D.	ระดับ
7	สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อมในบริบท	4.06	0.59	มาก
รวม		4.07	0.56	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07, S.D.=0.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่ามัชฌิมเลข
คณิตอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้แก่ สถานศึกษามีการ
บริหารจัดการการใช้หลักสูตรให้เหมาะสมกับบริบทและสภาวะการเปลี่ยนแปลง เพื่อเพิ่มศักยภาพ
ของผู้เรียนให้สูงขึ้น ($\bar{X} = 4.12, S.D.=0.48$),สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรเดิมที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น
($\bar{X} = 4.10, S.D.=0.56$),สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องให้มีความรู้
ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้และพัฒนาหลักสูตรอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.10, S.D. = 0.57$),สถานศึกษาได้ศึกษา
ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงสาระการเรียนรู้ กิจกรรมและการจัดประสบการณ์ในหลักสูตรอยู่เสมอ ($\bar{X} =$
 $4.09, S.D.=0.55$),สถานศึกษามีการวางแผนในการพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น ($\bar{X} =$
 $4.07, S.D.=0.54$),สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในบริบท ($\bar{X} =$
 $4.06, S.D.=0.59$)และสถานศึกษาทำความเข้าใจองค์ประกอบหลักสูตรอย่างชัดเจน ($\bar{X} =$
 $4.00, S.D.=0.63$) ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเฉพาะส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.48-
0.63 หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้อง
กัน

ตารางที่ 12 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นรายข้อการ
บริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้(y_5)

(n = 86)

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้าน การพัฒนากระบวนการเรียนรู้(y_5)	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจของ ผู้เรียน	4.03	0.52	มาก
2	สถานศึกษาส่งเสริมการนิเทศ ติดตามและกำกับให้ครูจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้ ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.12	0.60	มาก

ตารางที่ 12 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นรายข้อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้(y₅) (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้าน การพัฒนากระบวนการเรียนรู้(y ₅)	\bar{X}	S.D.	ระดับ
3	สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู จัดอบรมสัมมนา ศึกษาดูงานตามสถาบันต่างๆที่เกี่ยวข้อง	4.26	0.62	มาก
4	สถานศึกษามีการดำเนินการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง พัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรอยู่เสมอ	4.12	0.57	มาก
5	สถานศึกษามีการสนับสนุน ส่งเสริมพฤติกรรมอันเนื่องมาจากประสบการณ์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ทั้งตัวผู้สอนและผู้เรียน	4.09	0.57	มาก
6	สถานศึกษามีการพัฒนาพฤติกรรมอันเนื่องมาจากประสบการณ์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ทั้งตัวผู้สอนและผู้เรียน	4.13	0.57	มาก
	รวม	4.12	0.57	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ในด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$, S.D. =0.57)เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้แก่ สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู จัดอบรมสัมมนา ศึกษาดูงานตามสถาบันต่างๆที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.26$, S.D. =0.62) สถานศึกษามีการพัฒนาพฤติกรรมอันเนื่องมาจากประสบการณ์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ทั้งตัวผู้สอนและผู้เรียน ($\bar{X} = 4.13$, S.D. =0.57),สถานศึกษาส่งเสริมการนิเทศ ติดตามและกำกับให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.12$, S.D. =0.60),สถานศึกษามีการดำเนินการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง พัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรอยู่เสมอ($\bar{X} = 4.12$, S.D. =0.57),สถานศึกษามีการสนับสนุน ส่งเสริมพฤติกรรมอันเนื่องมาจากประสบการณ์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ทั้งตัวผู้สอนและผู้เรียน($\bar{X} = 4.09$, S.D. =0.57),สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน($\bar{X} = 4.03$, S.D. =0.52) และเมื่อพิจารณาเฉพาะส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.52-0.62 หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

ตารางที่ 13 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นรายข้อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน(y_6)

(n = 86)

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้าน การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอน ผลการเรียน(y_6)	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1	สถานศึกษามีกระบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูลทางวิชาการที่ได้มาตรฐาน	4.05	0.55	มาก
2	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการตรวจสอบและการวัดและนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้	4.09	0.44	มาก
3	สถานศึกษากำหนดผลการเรียนรู้เป็นรูปแบบกระบวนการจำนวนตัวเลขปริมาณ อันดับ ข้อมูลให้กับวัตถุ สิ่งของตามกฎเกณฑ์ที่วางไว้	4.00	0.61	มาก
4	สถานศึกษากำหนดผลการเรียนรู้เป็นแบบกระบวนการจำนวนตัวเลข ปริมาณ อันดับ ข้อมูลให้กับบุคคลตามกฎเกณฑ์ที่วางไว้	4.06	0.52	มาก
5	สถานศึกษามีการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการวัดผลที่ได้มาตรฐาน	4.04	0.48	มาก
6	สถานศึกษามีการวัดผล ประเมินผล ด้านทักษะ และประสพการณ์ของผู้เรียนที่เกิดจากการศึกษาทั้งในระบบนอกระบบ และตามอัธยาศัย	4.11	0.52	มาก
	รวม	4.05	0.52	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ในด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$, S.D. =0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้แก่ สถานศึกษามีการวัดผล ประเมินผล ด้านทักษะ และประสพการณ์ของผู้เรียนที่เกิดจากการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ($\bar{X} = 4.11$, S.D. =0.52), สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการตรวจสอบและการวัดและนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ($\bar{X} = 4.09$, S.D. =0.44), สถานศึกษากำหนดผลการเรียนรู้เป็นแบบกระบวนการ จำนวนตัวเลข ปริมาณ อันดับ ข้อมูลให้กับบุคคลตามกฎเกณฑ์ที่วางไว้ ($\bar{X} = 4.06$, S.D.=0.52),สถานศึกษามีกระบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูลทางวิชาการที่ได้มาตรฐาน ($\bar{X} = 4.05$, S.D. =0.55),สถานศึกษามีการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ใน

การวัดผลที่ได้มาตรฐาน ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.48), สถานศึกษา กำหนดผลการเรียนรู้เป็นรูปแบบ กระบวนการ จำนวนตัวเลขปริมาณ อันดับ ข้อมูลให้กับวัตถุ สิ่งของตามกฎเกณฑ์ที่วางไว้ ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.61) ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเฉพาะส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.44-0.61 หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

ตารางที่ 14 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นรายข้อการ บริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาใน สถานศึกษา (y_7)

(n = 86)

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้าน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาใน สถานศึกษา (y_7)	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	สถานศึกษามีกระบวนการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา โดยเน้นการค้นคว้าหาข้อมูล ศึกษาปัญหา เพื่อพัฒนาและ แก้ไข	4.12	0.75	มาก
2	สถานศึกษามีแนวทางการพัฒนาผู้เรียน สามารถเรียนรู้ เกิดทักษะ มีการพัฒนา วิจัย และนำมาใช้ในการ ปฏิบัติงานได้	4.06	0.58	มาก
3	สถานศึกษาดำเนินการให้ผู้บริหารร่วมมือกับครูในการวิจัย เชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน	4.05	0.57	มาก
4	สถานศึกษามีการเรียนรู้กระบวนการเพื่อให้ผู้เรียนมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เป็นเลิศ	4.05	0.62	มาก
5	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าตัดสินใจ ทหาวิธี แก้ปัญหาที่ดีที่สุด	4.18	0.63	มาก
รวม		4.09	0.63	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในสถานศึกษาภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.63) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มี ค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้แก่ สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าตัดสินใจ ทหาวิธีแก้ปัญหาที่ดีที่สุด ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.63), สถานศึกษามีกระบวนการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาโดยเน้นการค้นคว้าหาข้อมูล ศึกษาปัญหา เพื่อพัฒนาและแก้ไข ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.75), สถานศึกษามีแนวทางการพัฒนาผู้เรียน สามารถเรียนรู้ เกิดทักษะ มีการพัฒนา วิจัย และนำมาใช้ในการปฏิบัติงานได้ ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.58), สถานศึกษามี

การเรียนรู้กระบวนการเพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เป็นเลิศ ($\bar{X} = 4.05$, S.D. =0.62), สถานศึกษาดำเนินการให้ผู้บริหารร่วมมือกับครูในการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.05$, S.D. =0.57)ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเฉพาะส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.57-0.75 หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

ตารางที่ 15 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นรายข้อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้(y_8)

(n = 86)

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้าน การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้(y_8)	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	สถานศึกษามีการส่งเสริมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะใฝ่เรียนใฝ่รู้	4.09	0.54	มาก
2	สถานศึกษามุ่งเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีกระบวนการเรียนรู้จากแหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ นวัตกรรม เทคโนโลยี	4.04	0.59	มาก
3	สถานศึกษามีการจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่เป็นบุคคล เช่น ครู เพื่อน สังคม บุคคลในท้องถิ่น	4.12	0.56	มาก
4	สถานศึกษามีการจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ทางกายภาพ เช่น สถานที่ต่างๆ วัด อุทยานประวัติศาสตร์ สวนสัตว์ ฯลฯ	4.13	0.58	มาก
5	สถานศึกษามีการจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ประเภทสื่อการสอนประเภทต่างๆ เช่น วีดิทัศน์ ภาพยนตร์ สิ่งพิมพ์และเอกสารต่างๆ	4.10	0.52	มาก
	รวม	4.09	0.56	มาก

จากตารางที่ 15 พบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ในด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. =0.56)เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ทางกายภาพ เช่น สถานที่ต่างๆ วัด อุทยานประวัติศาสตร์ สวนสัตว์ ฯลฯ ($\bar{X} = 4.13$, S.D. =0.58), สถานศึกษามีการจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่เป็นบุคคล เช่น ครู เพื่อน สังคม บุคคลในท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.12$, S.D. =0.56),สถานศึกษามีการจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ประเภทสื่อการสอนประเภทต่างๆ เช่น วีดิทัศน์ ภาพยนตร์ สิ่งพิมพ์และเอกสารต่างๆ ($\bar{X} = 4.10$, S.D.=0.52), สถานศึกษามีการส่งเสริมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะใฝ่เรียนใฝ่รู้ ($\bar{X} = 4.09$, S.D.

=0.54),สถานศึกษามุ่งเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีกระบวนการเรียนรู้จากแหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ นวัตกรรม เทคโนโลยี ($\bar{X}=4.04$,S.D.=0.59)ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเฉพาะส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.52-0.59 หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

ตารางที่ 16 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นรายข้อการ
บริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ในด้านการนิเทศการศึกษา(y_9) (n = 86)

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้าน การนิเทศการศึกษา(y_9)	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	ผู้บริหารสถานศึกษาให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ส่งเสริม เพื่อพัฒนาครูและผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดียิ่งขึ้น	4.15	0.65	มาก
2	สถานศึกษามีการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของครู เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ	4.05	0.53	มาก
3	สถานศึกษามีการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ ทักษะ ประสพการณ์ และทักษะที่จำเป็นเพื่อพัฒนาผู้เรียน	4.16	0.65	มาก
4	สถานศึกษามีการประชุม ปรึกษาและร่วมกันกับผู้เกี่ยวข้องทุกคนเพื่อหาแนวทางปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ	4.06	0.59	มาก
5	สถานศึกษามีการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้ปฏิบัติการเพื่อปรับปรุงกระบวนการที่ส่งผลให้ได้ประสิทธิผลตามเกณฑ์ที่วางไว้	4.09	0.63	มาก
6	สถานศึกษามีจุดมุ่งเน้นเพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถ และ มีความเชื่อมั่น สามารถพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนสนองต่อความต้องการผู้เรียน	4.10	0.51	มาก
รวม		4.10	0.59	มาก

จากตารางที่ 16 พบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ด้านการนิเทศศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. =0.59)เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้แก่ สถานศึกษามีการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ ทักษะ ประสพการณ์ และทักษะที่จำเป็นเพื่อพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 4.16$, S.D. =0.65),ผู้บริหารสถานศึกษาให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ส่งเสริม เพื่อพัฒนาครูและผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดียิ่งขึ้น ($\bar{X} = 4.15$, S.D. =0.65),สถานศึกษามีจุดมุ่งเน้นเพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถและ มีความเชื่อมั่น สามารถพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนสนองต่อความต้องการผู้เรียน ($\bar{X} = 4.10$, S.D. =0.51),สถานศึกษามีการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้ปฏิบัติการเพื่อปรับปรุงกระบวนการที่ส่งผลให้ได้ประสิทธิผลตามเกณฑ์ที่วางไว้ ($\bar{X} = 4.09$, S.D. =0.63),สถานศึกษามีการประชุม ปรึกษาและ

ร่วมกันกับผู้เกี่ยวข้องทุกคนเพื่อหาแนวทางปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.59), สถานศึกษามีการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของครู เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.53) ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเฉพาะส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.51-0.65 หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

ตารางที่ 17 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นรายข้อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ด้านการแนะแนว (y_{10}) (n = 86)

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้าน การแนะแนว(y_{10})	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	สถานศึกษามีกระบวนการช่วยเหลือผู้เรียนหรือบุคคลในด้านการศึกษาทุกระดับชั้นเพื่อให้ รู้จัก เข้าใจและเลือกศึกษาได้อย่างเหมาะสมตรงตามความต้องการและความสามารถของผู้เรียน	4.13	0.53	มาก
2	สถานศึกษามีกระบวนการช่วยเหลือผู้เรียนในด้านการศึกษาทุกระดับชั้นเพื่อให้มีการพัฒนาทางด้านสติปัญญา ความเฉลียวฉลาดอย่างเต็มที่ตามขีดความสามารถ สามารถแก้ปัญหาหรือตัดสินใจได้ถูกต้อง	4.13	0.53	มาก
3	สถานศึกษามีกระบวนการช่วยเหลือผู้เรียนในด้านการศึกษาทุกระดับชั้นเพื่อให้สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มความสามารถทุกด้าน ปรับตัวและดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข	4.14	0.54	มาก
รวม		4.13	0.53	มาก

จากตารางที่ 17 พบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ด้านการแนะแนวโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้แก่ สถานศึกษามีกระบวนการช่วยเหลือผู้เรียนในด้านการศึกษาทุกระดับชั้นเพื่อให้สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มความสามารถทุกด้าน ปรับตัวและดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.54), สถานศึกษามีกระบวนการช่วยเหลือผู้เรียนหรือบุคคลในด้านการศึกษาทุกระดับชั้นเพื่อให้ รู้จัก เข้าใจและเลือกศึกษาได้อย่างเหมาะสมตรงตามความต้องการและความสามารถของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.53) และสถานศึกษามีกระบวนการช่วยเหลือผู้เรียนในด้านการศึกษาทุกระดับชั้นเพื่อให้มีการพัฒนาทางด้านสติปัญญา ความเฉลียวฉลาดอย่างเต็มที่ตามขีดความสามารถ สามารถแก้ปัญหาหรือตัดสินใจได้ถูกต้อง ($\bar{X} =$

4.13, S.D. =0.53) และเมื่อพิจารณาเฉพาะส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.53-0.54 หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

ตารางที่ 18 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นรายข้อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ในด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา(y_{11})

(n = 86)

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้าน การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและ มาตรฐานการศึกษา(y_{11})	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1	สถานศึกษาจัดกระบวนการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานทางการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้เรียน สังคม ชุมชน/ท้องถิ่น	4.23	0.54	มาก
2	สถานศึกษาสร้างหลักประกันแก่ผู้รับบริการว่าการจัดการศึกษานั้นมีประสิทธิภาพ มีการปฏิบัติงานที่ได้มาตรฐาน เชื่อถือได้	4.16	0.47	มาก
3	สถานศึกษามีคุณภาพตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาทุกประการ เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนมีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น สามารถบรรลุผลตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดไว้	4.21	0.52	มาก
	รวม	4.20	0.51	มาก

จากตารางที่ 18 พบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก($\bar{X} = 4.20$, S.D. =0.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้แก่ สถานศึกษาจัดกระบวนการประเมินผลและติดตาม ตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานทางการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้เรียน สังคม ชุมชน/ท้องถิ่น($\bar{X} = 4.23$, S.D. =0.54),สถานศึกษามีคุณภาพตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาทุกประการ เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนมีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น สามารถบรรลุผลตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดไว้($\bar{X} = 4.21$, S.D. =0.52),สถานศึกษาสร้างหลักประกันแก่ผู้รับบริการว่าการจัดการศึกษานั้นมีประสิทธิภาพ มีการปฏิบัติงานที่ได้มาตรฐาน เชื่อถือได้($\bar{X} = 4.16$, S.D. =0.47)และเมื่อพิจารณาเฉพาะส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.47-0.54 หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

ตารางที่ 19 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นรายข้อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ(y_{12})
(n = 86)

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้าน การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ (y_{12})	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1	สถานศึกษาเผยแพร่สนับสนุนให้ชุมชน สังคมท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการรับรู้กระบวนการดำเนินงาน	4.00	0.60	มาก
2	สถานศึกษาสร้างองค์ความรู้ในด้านวิชาการ โดยจัดการศึกษาที่หลากหลายในชุมชนทั้งสายอาชีพ สายสามัญ และตามอัธยาศัย	4.07	0.57	มาก
3	การปฏิบัติในกิจกรรมบริการวิชาการหรือวิชาชีพเพื่อตอบสนองความต้องการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและประเทศชาติ	4.13	0.58	มาก
4	สถานศึกษาเสริมสร้างความรู้แก่ชุมชน และผู้เรียนในชุมชนท้องถิ่นนั้นๆ ให้มีองค์ความรู้และสามารถใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมได้	4.08	0.50	มาก
5	สถานศึกษาร่วมกันส่งเสริมและสร้างศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน	4.06	0.56	มาก
	รวม	4.06	0.56	มาก

จากตารางที่ 19 พบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. =0.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้แก่ การปฏิบัติในกิจกรรมบริการวิชาการหรือวิชาชีพเพื่อตอบสนองความต้องการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและประเทศชาติ ($\bar{X} = 4.13$, S.D. =0.58),สถานศึกษาเสริมสร้างความรู้แก่ชุมชนและผู้เรียนในชุมชนท้องถิ่นนั้นๆ ให้มีองค์ความรู้และสามารถใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมได้ ($\bar{X} = 4.08$, S.D. =0.50),สถานศึกษาสร้างองค์ความรู้ในด้านวิชาการ โดยจัดการศึกษาที่หลากหลายในชุมชนทั้งสายอาชีพ สายสามัญ และตามอัธยาศัย ($\bar{X} = 4.07$, S.D. =0.57),สถานศึกษาร่วมกันส่งเสริมและสร้างศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน ($\bar{X} = 4.06$, S.D. =0.56),สถานศึกษาเผยแพร่สนับสนุนให้ชุมชน สังคม

ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการรับรู้กระบวนการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.60) และเมื่อพิจารณาเฉพาะส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.50-0.60 หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

ตารางที่ 20 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นรายข้อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น (y_{13})

(n = 86)

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้าน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับ สถานศึกษาและองค์กรอื่น (y_{13})	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1	สถานศึกษามีการสร้างความสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับสถาบันอื่นในการพัฒนางานด้านวิชาการ	4.10	0.50	มาก
2	สถานศึกษามีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรการศึกษาต่างๆทั้งสถานศึกษาของรัฐ เอกชน	4.14	0.48	มาก
3	สถานศึกษามีการส่งเสริม พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรทางการศึกษาต่างๆทั้งสถานศึกษาของรัฐ เอกชน	4.05	0.52	มาก
4	สถานศึกษามีการจัดตั้งงบประมาณ เพื่อใช้ในการพัฒนางานวิชาการ	4.28	0.56	มาก
5	สถานศึกษามีการติดต่อ สื่อสารกับสถานศึกษาที่ใกล้เคียงภายในเขตพื้นที่การศึกษา ต่างเขตพื้นที่การศึกษาภายในประเทศ	4.16	0.51	มาก
6	สถานศึกษาร่วมมือกับองค์กรภายนอกเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา การพัฒนาวิชาการเพื่อประสิทธิภาพทางการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น	4.26	0.52	มาก
7	สถานศึกษาได้ร่วมมือกับองค์กรภายนอกให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาการพัฒนาวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพทางการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น	4.17	0.58	มาก
รวม		4.16	0.52	มาก

จากตารางที่ 20 พบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิต

จากมากไปน้อย ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดตั้งงบประมาณ เพื่อใช้ในการพัฒนางานวิชาการ ($\bar{X} = 4.28$, S.D. =0.56),สถานศึกษาร่วมมือกับองค์กรภายนอกเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา การพัฒนาวิชาการเพื่อประสิทธิภาพทางการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 4.26$, S.D. =0.52) สถานศึกษาได้ร่วมมือกับองค์กรภายนอกให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาการพัฒนาวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพทางการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 4.17$, S.D.=0.58),สถานศึกษามีการติดต่อ สื่อสารกับสถานศึกษาที่ใกล้เคียงภายในเขตพื้นที่การศึกษา ต่างเขตพื้นที่การศึกษา ภายในประเทศ ($\bar{X} = 4.16$, S.D. =0.51),สถานศึกษามีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรการศึกษาต่างๆทั้งสถานศึกษาของรัฐ เอกชน ($\bar{X} = 4.14$, S.D. =0.48),สถานศึกษามีการสร้างความสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับสถาบันอื่นในการพัฒนางานด้านวิชาการ ($\bar{X} = 4.10$, S.D. =0.50) และสถานศึกษามีการส่งเสริม พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรทางการศึกษาต่างๆทั้งสถานศึกษาของรัฐ เอกชน ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.52) และเมื่อพิจารณาเฉพาะส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.48-0.58 หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

ตารางที่ 21 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นรายข้อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานด้านวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา (y_{14}) (n = 86)

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้าน การส่งเสริมและสนับสนุนงานด้านวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและ สถาบันอื่นที่จัดการศึกษา(y_{14})	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	สถานศึกษาร่วมมือกับชุมชน/สังคม เพื่อพัฒนา ส่งเสริมงานด้านวิชาการทั้งภายในและภายนอก	4.14	0.59	มาก
2	สถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับชุมชน/สังคม เพื่อสร้างความสัมพันธ์ ประสานความร่วมมือของทุกฝ่าย	4.14	0.57	มาก
3	สถานศึกษามีการส่งเสริม สร้างความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง	4.13	0.52	มาก
4	สถานศึกษามีการพัฒนาและปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น	4.08	0.50	มาก
5	สถานศึกษามีการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนมีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น	4.28	0.58	มาก

ตารางที่ 21 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นรายข้อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานด้านวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา (y_{14}) (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้าน การส่งเสริมและสนับสนุนงานด้านวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและ สถาบันอื่นที่จัดการศึกษา(y_{14})	\bar{x}	S.D.	ระดับ
6	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างด้านการศึกษาและ ด้านอื่นๆเพื่อความรู้ ความเข้าใจอันดีต่อชุมชน	4.19	0.63	มาก
รวม		4.16	0.56	มาก

จากตารางที่ 21 พบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานด้านวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. =0.56) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้แก่ สถานศึกษามีการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนมีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น ($\bar{X} = 4.28$, S.D. =0.58),สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างด้านการศึกษาและด้านอื่นๆเพื่อความรู้ ความเข้าใจอันดีต่อชุมชน ($\bar{X} = 4.19$, S.D. =0.63),สถานศึกษาร่วมมือกับชุมชน/สังคม เพื่อพัฒนาส่งเสริมงานด้านวิชาการทั้งภายในและภายนอก ($\bar{X} = 4.14$, S.D. =0.59),สถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับชุมชน/สังคม เพื่อสร้างความสัมพันธ์ ประสานความร่วมมือของทุกฝ่าย ($\bar{X} = 4.14$, S.D. =0.57),สถานศึกษามีการส่งเสริม สร้างความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง ($\bar{X} = 4.13$, S.D. =0.52),สถานศึกษามีการพัฒนาและปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น ($\bar{X} = 4.08$, S.D. =0.50)และเมื่อพิจารณาเฉพาะส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.50-0.63 หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

ตารางที่ 22 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นรายข้อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ด้านการจัดทำทะเบียนและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา(y₁₅)

(n = 86)

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้าน การจัดทำทะเบียนและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงาน วิชาการของสถานศึกษา(y ₁₅)	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1	สถานศึกษามีการกำหนดกระบวนการดำเนินงานเพื่อสร้างแนวปฏิบัติของงานด้านวิชาการของสถานศึกษา	4.02	0.71	มาก
2	สถานศึกษามีการบริหารงานด้านวิชาการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด	4.03	0.65	มาก
3	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนวิเคราะห์ปัญหาทางวิชาการของสถานศึกษา	4.07	0.59	มาก
4	สถานศึกษามีการเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา	4.04	0.64	มาก
5	สถานศึกษามีการประเมินผลการปฏิบัติเป็นระยะๆเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขแนวทางการปฏิบัติงานด้านวิชาการต่อไปให้ดียิ่งขึ้น	4.13	0.60	มาก
6	สถานศึกษามีการจัดทำร่างระเบียบเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษาเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้ร่วมกัน	3.97	0.64	มาก
7	สถานศึกษามีการกำหนด/บันทึกแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษาเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน	4.02	0.62	มาก
รวม		4.04	0.64	มาก

จากตารางที่ 22 พบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ด้านการจัดทำทะเบียนและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D. =0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้แก่ สถานศึกษามีการประเมินผลการปฏิบัติเป็นระยะๆเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขแนวทางการปฏิบัติงานด้านวิชาการต่อไปให้ดียิ่งขึ้น ($\bar{X} = 4.13$, S.D. =0.60),สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผน วิเคราะห์ปัญหาทางวิชาการของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.07$, S.D. =0.59), สถานศึกษามีการเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.04$, S.D. =0.64),สถานศึกษามีการบริหารงานด้านวิชาการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด ($\bar{X} =4.03$, S.D.=0.65),สถานศึกษามีการกำหนดกระบวนการ

การดำเนินงานเพื่อสร้างแนวปฏิบัติของงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.02$, S.D. =0.71), สถานศึกษามีการกำหนด/บันทึกแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษาเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน ($\bar{X} = 4.02$, S.D. =0.62) และเมื่อพิจารณาเฉพาะส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.59-0.71 หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

ตารางที่ 23 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นรายข้อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา (y_{16})

(n = 86)

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้าน การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา (y_{16})	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	สถานศึกษามีการพิจารณาคัดเลือกหนังสือเรียนตรงตามเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร	4.16	0.56	มาก
2	สถานศึกษามีการพิจารณาคัดเลือกหนังสือเรียนที่ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร	4.12	0.62	มาก
3	สถานศึกษาคัดเลือกหนังสือและสื่อการเรียนที่เป็นประโยชน์เพื่อให้ผู้เรียนนำไปใช้ในการสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง	4.07	0.62	มาก
4	สถานศึกษาคัดเลือกหนังสือและสื่อการเรียนที่ให้ผู้เรียนใช้ประโยชน์จากหนังสือและแบบเรียนสำหรับการพัฒนาองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง	4.15	0.51	มาก
5	แบบเรียนและสื่อการเรียนที่สถานศึกษาพิจารณาคัดเลือกสามารถช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้มีคุณภาพสูงขึ้น	4.09	0.47	มาก
6	สถานศึกษาคัดเลือกแบบเรียนและสื่อการเรียนที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนเป็นอย่างมาก	4.01	0.53	มาก
7	สถานศึกษาคัดเลือกแบบเรียนและสื่อการเรียนมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้สอนเพื่อใช้ในการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.09	0.43	มาก
8	การคัดเลือกแบบเรียนและสื่อการเรียนของสถานศึกษาเกิดจากความร่วมมือและมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษา	4.10	0.52	มาก
รวม		4.09	0.53	มาก

จากตารางที่ 23 พบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. =0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้แก่ สถานศึกษามีการพิจารณาคัดเลือกหนังสือเรียนตรงตามเนื้อหา สารการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.56), สถานศึกษาคัดเลือกหนังสือและสื่อการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนใช้ประโยชน์จากหนังสือและแบบเรียนสำหรับการพัฒนาองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.51), สถานศึกษามีการพิจารณาคัดเลือกหนังสือเรียนที่ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.62), การคัดเลือกแบบเรียนและสื่อการเรียนของสถานศึกษาเกิดจากความร่วมมือและมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.52), แบบเรียนและสื่อการเรียนที่สถานศึกษาพิจารณาคัดเลือกสามารถช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้มีคุณภาพสูงขึ้น ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.47) สถานศึกษาคัดเลือกแบบเรียนและสื่อการเรียนมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้สอนเพื่อใช้ในการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.43) สถานศึกษาคัดเลือกหนังสือและสื่อการเรียนที่เป็นประโยชน์เพื่อให้ผู้เรียนนำไปใช้ในการสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.62), สถานศึกษาคัดเลือกแบบเรียนและสื่อการเรียนที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนเป็นอย่างมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.53) และเมื่อพิจารณาเฉพาะส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.43-0.62 หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

ตารางที่ 24 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นรายข้อการ

บริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ด้านการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

(y_{17})

($n = 86$)

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้าน การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา(y_{17})	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1	สถานศึกษาดำเนินการพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้สื่อและเทคโนโลยีเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดเนื้อหาจากผู้สอนไปยังผู้เรียน	4.19	0.55	มาก
2	สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนในการจำกัดเรื่องเวลา ระยะทางและสภาพภูมิศาสตร์โดยการใช้สื่อและเทคโนโลยีถ่ายทอดเนื้อหาจากผู้สอนไปยังผู้เรียนได้เป็นอย่างดี	4.14	0.56	มาก
3	ผู้บริหารใช้สื่อ เทคโนโลยี เป็นเครื่องมือในพัฒนาผู้สอนและผู้เรียนเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน	4.12	0.53	มาก
4	สถานศึกษาพัฒนาวัสดุ อุปกรณ์ทุกชนิดตลอดจนวิธีการหรือกิจกรรมต่างๆในการเรียนการสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ	4.13	0.51	มาก
5	สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้สอนพัฒนาวัสดุ อุปกรณ์เพื่อถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้เรียน ทำให้การเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้	4.09	0.54	มาก

ตารางที่ 24 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นรายข้อการ
บริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ด้านการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
(y_{17}) (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้าน การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา(y_{17})	\bar{x}	S.D.	ระดับ
6	สถานศึกษาเลือกใช้วิธีทางเทคโนโลยีที่ทันสมัยส่งผลให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้และเข้าใจในบทเรียนง่ายและเร็วขึ้น	4.00	0.54	มาก
7	สถานศึกษาใช้สื่อและเทคโนโลยีต่างๆในการจัดการเรียนการ สอนของสถานศึกษาเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเกิด ประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน	4.10	0.66	มาก
8	สถานศึกษาใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนซึ่ง ส่งผลต่อผู้เรียนเป็นสำคัญและเกิดประโยชน์ด้านคุณภาพของ ผู้เรียนเพิ่มมากขึ้น	4.20	0.57	มาก
รวม		4.12	0.56	มาก

จากตารางที่ 24 พบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก($\bar{X} = 4.12$,
S.D.=0.56)เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่า
มัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้แก่ สถานศึกษาใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนซึ่ง
ส่งผลต่อผู้เรียนเป็นสำคัญและเกิดประโยชน์ด้านคุณภาพของผู้เรียนเพิ่มมากขึ้น($\bar{X} = 4.20$, S.D.
=0.57),สถานศึกษาดำเนินการพัฒนารเรียนการสอนโดยใช้สื่อและเทคโนโลยีเป็นสื่อกลางในการ
ถ่ายทอดเนื้อหาจากผู้สอนไปยังผู้เรียน($\bar{X} = 4.19$,S.D.=0.55),สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนการ
สอนในการจำกัดเรื่องเวลา ระยะทางและสภาพภูมิศาสตร์โดยการใช้สื่อและเทคโนโลยีถ่ายทอด
เนื้อหาจากผู้สอนไปยังผู้เรียนได้เป็นอย่างดี($\bar{X} = 4.14$, S.D.=0.56),สถานศึกษาพัฒนาวัสดุ อุปกรณ์
ทุกชนิดตลอดจนวิธีการหรือกิจกรรมต่างๆในการเรียนการสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ($\bar{X} = 4.13$, S.D. =
0.51),ผู้บริหารใช้สื่อ เทคโนโลยี เป็นเครื่องมือในพัฒนาผู้สอนและผู้เรียนเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้
ร่วมกัน($\bar{X} = 4.12$,S.D. =0.53),สถานศึกษาใช้สื่อและเทคโนโลยีต่างๆในการจัดการเรียนการสอนของ
สถานศึกษาเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน($\bar{X} = 4.10$, S.D.
=0.66),สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้สอนพัฒนาวัสดุ อุปกรณ์เพื่อถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้เรียน ทำให้การ
เรียนการสอนบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้($\bar{X} = 4.09$, S.D.=0.54)และสถานศึกษาเลือกใช้วิธีทาง
เทคโนโลยีที่ทันสมัยส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจในบทเรียนง่ายและเร็วขึ้น($\bar{X} = 4.00$,
S.D.= 0.54)ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเฉพาะส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า อยู่ระหว่าง 0.51-0.66
หมายความว่า การกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน

ตอนที่ 4 ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (r) ระหว่างมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา (x_{tot}) กับการบริหารงานวิชาการ (y_{tot}) ในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Person's product moment correlation coefficient) ดังรายละเอียดตารางที่ 25

ตารางที่ 25 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

ตัวแปร	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y ₆	Y ₇	Y ₈	Y ₉	Y ₁₀	Y ₁₁	Y ₁₂	Y ₁₃	Y ₁₄	Y ₁₅	Y ₁₆	Y ₁₇	Y _{tot}
X ₁	.323**	.310**	.302**	.398**	.463**	.332**	.268**	.410**	.271**	.418**	.319**	.279**	.224**	.318**	.240**	.330**	.365**	.330**
X ₂	.394**	.406**	.344**	.382**	.451**	.165**	.341**	.408**	.356**	.317**	.375**	.296**	.334**	.353**	.150*	.396**	.453**	.419**
X ₃	.568**	.575**	.470**	.396**	.512**	.310**	.360**	.406**	.412**	.385**	.397**	.238**	.307**	.307**	.249**	.352**	.455**	.437**
X _{tot}	.447**	.480**	.320**	.394**	.505**	.212**	.349**	.422**	.312**	.332**	.374**	.291**	.351**	.376**	.159*	.403**	.435**	.407**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 25 พบว่ามีติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวม(x_{tot})กับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวม(y_{tot})มีความสัมพันธ์กันโดยขนาดของความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r_{xy}=.407^{**}$)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา(x_{1-3})กับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา(y_{tot}) พบว่ามีติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการสร้างวิสัยทัศน์(x_1) กับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาโดยภาพรวม(y_{tot}) มีความสัมพันธ์คล้ายตามกันอยู่ในระดับปานกลาง($r_{xy}=.330^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ,มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการเผยแผ่วิสัยทัศน์(x_2) กับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาโดยภาพรวม(y_{tot}) มีความสัมพันธ์คล้ายตามกันอยู่ในระดับปานกลาง($r_{xy}=.419^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01,และมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์(x_3) กับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาโดยภาพรวม(y_{tot}) มีความสัมพันธ์คล้ายตามกันอยู่ในระดับปานกลาง ($r_{xy}=.437^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นรายด้านกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในแต่ละด้าน(y_{1-17}) พบว่ามีติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการสร้างวิสัยทัศน์(x_1) กับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในแต่ละด้าน(y_{1-17})มีความสัมพันธ์คล้ายตามกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกด้านโดยมีความสัมพันธ์คล้ายตามกันกับด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้(y_5) มากที่สุด ($r_{xy}=.463^{**}$) และมีความสัมพันธ์คล้ายตามกันกับด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น(y_{13}) น้อยที่สุด ($r_{xy}=.224^{**}$),มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการเผยแผ่วิสัยทัศน์(x_2) กับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในแต่ละด้าน(y_{1-17})มีความสัมพันธ์คล้ายตามกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จำนวน 16 ด้าน,และมีความสัมพันธ์คล้ายตามกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 ด้าน โดยมีความสัมพันธ์คล้ายตามกันกับด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา(y_{17}) มากที่สุด ($r_{xy}=.453^{**}$)และมีความสัมพันธ์คล้ายตามกันกับด้านการจัดทำทะเบียนและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา(y_{15})น้อยที่สุด($r_{xy}=.150^*$),มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์(x_3) กับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในแต่ละด้าน(y_{1-17})มีความสัมพันธ์คล้ายตามกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกด้านโดยมีความสัมพันธ์คล้ายตามกันกับด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ(y_2)มากที่สุด($r_{xy}=.575^{**}$)และมีความสัมพันธ์คล้ายตามกันกับด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ(y_{12})น้อยที่สุด ($r_{xy}=.238^{**}$)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเป็นรายด้านกับมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา(x_{1-3})พบว่าการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น(y_1)กับมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละด้าน(x_{1-3})มีความสัมพันธ์คล้ายตามกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01ทุกด้านโดยมีความสัมพันธ์คล้ายตามกันกับด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์(x_3)มากที่สุด ($r_{xy}=.568^{**}$) และมีความสัมพันธ์คล้ายตามกันกับด้านการสร้างวิสัยทัศน์(x_1) น้อยที่สุด ($r_{xy}=.323^{**}$),

ที่สุด ($r_{xy}=.317^{**}$), การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพ ภายในและมาตรฐานการศึกษา (y_{11}) กับมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละด้าน (x_{1-3}) มีความสัมพันธ์คล้อยตามกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกด้านโดยมีความสัมพันธ์คล้อยตามกันกับด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ (x_3) มากที่สุด ($r_{xy}=.397^{**}$) และมีความสัมพันธ์คล้อยตามกันกับด้านการสร้างวิสัยทัศน์ (x_1) น้อยที่สุด ($r_{xy}=.319^{**}$), การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ (y_{12}) กับมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละด้าน (x_{1-3}) มีความสัมพันธ์คล้อยตามกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกด้านโดยมีความสัมพันธ์คล้อยตามกันกับด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ (x_2) มากที่สุด ($r_{xy}=.296^{**}$) และมีความสัมพันธ์คล้อยตามกันกับด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ (x_3) น้อยที่สุด ($r_{xy}=.238^{**}$), การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น (y_{13}) กับมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละด้าน (x_{1-3}) มีความสัมพันธ์คล้อยตามกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกด้านโดยมีความสัมพันธ์คล้อยตามกันกับด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ (x_2) มากที่สุด ($r_{xy}=.334^{**}$) และมีความสัมพันธ์คล้อยตามกันกับด้านการสร้างวิสัยทัศน์ (x_1) น้อยที่สุด ($r_{xy}=.224^{**}$), การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา (y_{14}) กับมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละด้าน (x_{1-3}) มีความสัมพันธ์คล้อยตามกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกด้านโดยมีความสัมพันธ์คล้อยตามกันกับด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ (x_2) มากที่สุด ($r_{xy}=.353^{**}$) และมีความสัมพันธ์คล้อยตามกันกับด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ (x_3) น้อยที่สุด ($r_{xy}=.307^{**}$), การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้านการจัดทำทะเบียนและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา (y_{15}) กับมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละด้าน (x_{1-3}) มีความสัมพันธ์คล้อยตามกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จำนวน 2 ด้านและมีความสัมพันธ์คล้อยตามกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 ด้าน โดยมีความสัมพันธ์คล้อยตามกันกับด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ (x_3) มากที่สุด ($r_{xy}=.249^{**}$) และมีความสัมพันธ์คล้อยตามกันกับด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ (x_2) น้อยที่สุด ($r_{xy}=.150^*$), การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา (y_{16}) กับมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละด้าน (x_{1-3}) มีความสัมพันธ์คล้อยตามกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกด้านโดยมีความสัมพันธ์คล้อยตามกันกับด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ (x_2) มากที่สุด ($r_{xy}=.396^{**}$) และมีความสัมพันธ์คล้อยตามกันกับด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ (x_3) น้อยที่สุด ($r_{xy}=.352^{**}$), และการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (y_{17}) กับมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละด้าน (x_{1-3}) มีความสัมพันธ์คล้อยตามกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกด้านโดยมีความสัมพันธ์คล้อยตามกันกับด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ (x_3) มากที่สุด ($r_{xy}=.455^{**}$) และมีความสัมพันธ์คล้อยตามกันกับด้านการสร้างวิสัยทัศน์ (x_1) น้อยที่สุด ($r_{xy}=.365^{**}$)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2” มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา และ 3) มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 การวิจัยครั้งนี้ใช้กรอบแนวคิดของบรอน(Braun)ที่ได้กำหนดมิติของวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็น 3 มิติ คือ 1) การสร้างวิสัยทัศน์ 2) การเผยแพร่วิสัยทัศน์ และ 3) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ด้านการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ผู้วิจัยใช้วิธีการตามคู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งกำหนดขอบข่ายงานวิชาการดังนี้ 1) การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 2) การวางแผนงานด้านวิชาการ 3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6) การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 9) การนิเทศการศึกษา 10) การแนะแนว 11) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 14) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุวชน องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15) การจัดทำทะเบียนและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา 16) การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา และ 17) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จำนวนสถานศึกษา 97 แห่ง โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 3 คน ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน 2) รองผู้บริหารสถานศึกษา/หัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คน และ 3) ครูผู้สอน จำนวน 1 คน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 รวมผู้ให้ข้อมูลจำนวน 291 คน ได้รับแบบสอบถามตอบรับจากสถานศึกษา จำนวน 86 แห่ง รวม 258 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.65 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ (frequency : f) และร้อยละ (percentage : %) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean : \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : S.D.) การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผลของการวิจัยสรุปประเด็นได้ดังนี้

1. มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิต จากมากไปน้อย คือ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ การสร้างวิสัยทัศน์ และการเผยแพร่วิสัยทัศน์

2. การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับ ตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย คือ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐาน การศึกษา การวางแผนด้านงานวิชาการ การส่งเสริมและสนับสนุนงานด้านวิชาการแก่บุคคล ครอบครั ว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การประสานความ ร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การแนะแนว การพัฒนากระบวนการ เรียนรู้ การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การนิเทศการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การส่งเสริมชุมชนให้มีความ เข้มแข็งทางวิชาการ การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การจัดทำทะเบียน และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และการ พัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

3. ความสัมพันธ์ระหว่างมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดย ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าความสัมพันธ์กันทางบวกโดยขนาดความสัมพันธ์อยู่ใน ระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.407^{**}$) หรือมีค่าความสัมพันธ์คล้อยตามกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งมีมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ใน ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวางแผนด้านงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหรือการ ดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ด้านการพัฒนาและการใช้สื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมและ สนับสนุนงานด้านวิชาการแก่บุคคล ครอบครั ว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่ จัดการศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการ ประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้านการแนะแนว ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้าน การนิเทศการศึกษา ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน และด้านการจัดทำทะเบียนและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ ของสถานศึกษา ตามลำดับ

อภิปรายผล

ผลการวิจัยมีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าอยู่ในระดับ ปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาที่สูงขึ้น จึงสามารถมองเห็น วิธีการปฏิบัติที่มีทิศทางและขอบเขตที่จะนำองค์การไปสู่เป้าหมายสูงสุดที่องค์กรหรือสถานศึกษาพึงปรารถนาให้เป็น ผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ที่ดีจะต้องได้รับการฝึกให้เป็นนักจินตนาการ แต่สามารถนำมาสู่การปฏิบัติที่เป็นจริงได้ จึงต้องเป็นผู้สะสมประสบการณ์ด้วยตนเองจากการศึกษา ค้นคว้า การดูงาน นำมาประมวลเป็นความรู้ เปรียบเทียบเหตุการณ์ขององค์การจากอดีต ปัจจุบันที่จะเชื่อมโยงไปสู่อนาคตและสามารถนำวิสัยทัศน์นั้นมาสร้างเป็นรูปแบบ กระบวนการที่เป็นแนวทางที่ชัดเจนในการนำไปปฏิบัติของบุคลากรในองค์กรได้เพื่อประโยชน์สูงสุดและก้าวไปสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสติลเลอร์แมน(Stillerman) ซึ่งได้ศึกษาผู้บริหารโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จ ในการนำโรงเรียนไปสู่วิสัยทัศน์ของตน พบว่า วิสัยทัศน์เป็นกระบวนการต่อเนื่อง ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนสร้างวิสัยทัศน์ขึ้นจากค่านิยมและวัฒนธรรมของโรงเรียน โดยมีความสอดคล้องกับการปฏิบัติของโรงเรียน และความคาดหวังของชุมชน ผู้บริหารโรงเรียนเผยแพร่วิสัยทัศน์ของตน โดยผ่านสิ่งซึ่งเขาให้ความสนใจและสนับสนุนส่งเสริมอย่างจริงจัง ผู้บริหารโรงเรียนนำวิสัยทัศน์ไปปฏิบัติโดยผ่านความเป็นผู้นำทางวิชาการ การให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการให้อำนาจแก่ครูเสมือนหนึ่งในการเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงนั้น

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ และด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานต่างๆให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ มีการโน้มน้าวให้บุคลากรมุ่งมั่นเสียสละเห็นประโยชน์ส่วนรวม เพื่อปฏิบัติงานต่างๆและดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้น รับฟังความคิดเห็นของบุคลากรทุกภาคส่วนเพื่อนำกระบวนการที่สร้างขึ้นไปสู่การปฏิบัติจริง นอกจากนี้ ด้วยคุณวุฒิและวัยวุฒิของผู้บริหารสถานศึกษา ทำให้เกิดความน่าเชื่อถือและไว้วางใจจากผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้บริหารมีความสามารถสื่อสารจากมวลความคิด คำพูด การกระทำ ให้บุคลากรรับรู้ภาพลักษณ์ขององค์กรในอนาคตได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบาทหลวงฉลองรัตน์ สังขรัตน์ ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนคาทอลิกในเครือสังฆมณฑล เชียงใหม่ ผลของการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนคาทอลิกในเครือสังฆมณฑลเชียงใหม่โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยมีแนวทางในการกำหนดวิสัยทัศน์คือให้ ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มได้เสนอแนะให้ตัวแทนจากองค์กรภายนอกที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ ซึ่งจะเป็แนวทางในการกำหนดนโยบายของโรงเรียน อันส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาและสอดคล้องกับงานวิจัยของอเวอโซ(Averso) ซึ่งได้ศึกษาว่าผู้บริหารโรงเรียนต้องการให้ทุกคนเข้าใจ ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการวางวิสัยทัศน์(share vision) แต่พวกเขาไม่รู้จักพัฒนาและมีส่วนร่วมอย่างไรประการที่สอง ผู้บริหารต้องการพัฒนาการมีส่วนร่วมใน

วิสัยทัศน์(share vision) ตามแนวทางของข้อเสนอของแต่ละคนที่มีส่วนในโรงเรียนของตน ประการที่สาม วิสัยทัศน์ของโรงเรียนจะทำให้ทุกคนมีส่วนร่วม ด้วยความรู้สึกเป็นเจ้าของ และผู้นำทำให้เขามีส่วนร่วมถึงที่สุด ประการสุดท้าย ผู้นำโรงเรียนแสวงหาความท้าทายที่จะปรับโครงสร้าง เปลี่ยนวัฒนธรรม โรงเรียน เก็บรวบรวมสิ่งที่มีค่า เพื่อมุ่งไปสู่จุดหมาย เพื่อการปรับปรุงโรงเรียน จากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ครูใหญ่โรงเรียนประถม 7 โรงเรียน เกี่ยวกับเรื่องการมีส่วนร่วม กำหนดวิสัยทัศน์(share vision) พบว่าภาวะผู้นำของครูใหญ่มีส่วนสนับสนุนอย่างแน่นอน ทำให้ชุมชนมีส่วนร่วมในโครงการเหล่านี้ที่สุดภาวะผู้นำของครูใหญ่สนับสนุนการกระจายวิสัยทัศน์(empowering the vision) กำกับการดูแลกำหนดวิสัยทัศน์ ร่วมมือสร้างวิสัยทัศน์ การศึกษาพบว่าภาวะผู้นำของครูใหญ่ในการมีส่วนร่วมกำหนดวิสัยทัศน์มาจากประสบการณ์ในการทำงานของครูใหญ่ และจากข้อเสนอแนะเข้าใจได้มากขึ้นว่า “อะไรคือแนวทางของภาวะผู้นำในการสร้างและพัฒนาการกำหนดวิสัยทัศน์

2. การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูในสถานศึกษา มีคุณวุฒิและวัยวุฒิที่หลากหลาย จึงมีทักษะในการปฏิบัติงานที่แตกต่าง และเกิดความหลากหลายในการปฏิบัติงานวิชาการในสถานศึกษา เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้ ปัจจุบันงานด้านวิชาการได้มีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การส่งเสริมและสนับสนุนงานด้านวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา พัฒนาระบบการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์และสร้างรูปแบบใหม่ ๆ ในการพัฒนางานวิชาการอย่างจริงจัง มีการกำหนดขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจน เพื่อให้การบริหารงานวิชาการเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของอังคณา มาศเมฆ กล่าวไว้ว่า งานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียน เป็นตัวกำหนดปริมาณงานของสถานศึกษา จัดสรรทรัพยากร คุณภาพของสถานศึกษา เป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จ และความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ได้กล่าวไว้ว่างานวิชาการเป็นเครื่องตัดสินคุณภาพของสถานศึกษา การพิจารณาคุณภาพของสถานศึกษาต้องอาศัยงานด้านวิชาการของสถานศึกษา โดยพิจารณาวิธีการและผลผลิตของระบบงานวิชาการ อันได้แก่ วิธีการสอนของครู การบริหารงานวิชาการ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ งานวิชาการเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จ และความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของบีนาร์ด (Beenard) ได้ศึกษาบทบาทของครูใหญ่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในฐานะผู้นำทางวิชาการ โดยต้องการเปรียบเทียบด้านการรับรู้ข้อมูล และความคาดหวังของผู้บริหารระดับสูง และครูที่มีบทบาททางวิชาการของครูใหญ่ในรัฐแมสซาชูเซตส์ ตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยครูใหญ่ 150 คน ผู้บริหารระดับสูง 300 คน และครู 450 คน โดยส่งข้อมูลแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และได้รับคืนมาร้อยละ 60.30 ผลการวิจัยพบว่า 1)ความคาดหวังของครูใหญ่ ผู้บริหารระดับสูง และครู เกี่ยวกับบทบาทของครูใหญ่ ในฐานะผู้นำทางวิชาการไม่แตกต่างกัน 2)การรับรู้ของครูใหญ่ผู้บริหารระดับสูง และครู เกี่ยวกับบทบาทของครูใหญ่ในฐานะผู้นำทางวิชาการแตกต่างกันและ3)การรับรู้และการคาดหวังของครูใหญ่ใน

ฐานะผู้นำทางวิชาการมีความแตกต่างกันและสอดคล้องกับงานวิจัยของเฮค,ลาร์เซนและมาร์คูลิก (Heck.Larsen and Marcouliders) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน : ความถูกต้องของรูปแบบเชิงเหตุผล โดยมีความมุ่งหมายที่จะทดสอบทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบเชิงเหตุผลที่ว่าครูใหญ่ในโรงเรียนประถมศึกษา และมีธยมศึกษาที่ใช้พฤติกรรมภาวะผู้นำอย่างสม่ำเสมอ จะสามารถมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หลังจากที่ได้มีการควบคุมตัวแปรตัวแปรด้านบริบทแล้ว ตัวอย่างประกอบด้วยครูจำนวน 322 คน และครูใหญ่ 56 คน จาก 56 โรงเรียน ซึ่งผลการวิจัยยืนยันว่าพฤติกรรมด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของครูใหญ่ มีความสัมพันธ์โดยตรงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจริง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการวางแผนด้านงานวิชาการ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานด้านวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ด้านการแนะแนว ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการจัดทำทะเบียนและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ทั้งนี้เป็นเพราะบุคลากรครูในสถานศึกษา และสถานศึกษาส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่นเพื่อให้เกิดความผูกพันต่อท้องถิ่น มีการดำเนินการในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่น สถานศึกษาสามารถสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ และเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ผู้บริหารร่วมมือกับครูผู้สอนในการกำหนดแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษาดำเนินการพัฒนาศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพของนักเรียนให้เป็นคนเก่ง คนดี มีสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี ประกอบด้วย การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ผู้เรียน การพัฒนาทักษะชีวิต สุขภาพกาย และสุขภาพจิตของผู้เรียน การพัฒนาผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ การปลูกฝังวินัย และความเป็นประชาธิปไตยให้แก่ผู้เรียน การสร้างค่านิยมที่ดีงามและความภาคภูมิใจในความเป็นไทยให้ผู้เรียน และการจัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน รวมทั้งการจัดกิจกรรมให้นักเรียนพัฒนาความรู้ มีการบริหารจัดการการใช้หลักสูตรให้เหมาะสมกับบริบทและสภาวะการเปลี่ยนแปลง เพื่อเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนและส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู จัดอบรมสัมมนา ศึกษาดูงานตามสถาบันต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง มีการวัดผล ประเมินผล ด้านทักษะ และประสบการณ์ของผู้เรียนที่เกิดจากการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัยสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าตัดสินใจ หาวิธีแก้ปัญหาที่ดีที่สุด สถานศึกษามีกระบวนการช่วยเหลือผู้เรียนในด้านการศึกษาทุกระดับชั้นเพื่อให้สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มความสามารถทุกด้าน ปรับตัวและดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธีระพร อายุวัฒน์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการ

ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ผลวิจัยพบว่า 1.โรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 17 ด้าน ประกอบด้วย 1)การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 2)การวางแผนงานด้านวิชาการ 3)การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 4)การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 5)การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 6)การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 7)การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 8)การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 9)การนิเทศการศึกษา 10)การแนะแนว 11)การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 12)การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13)การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 14)การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15)การจัดทำทะเบียนและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา 16)การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา และ17)การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 2. ได้ข้อสรุปแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กทั้ง 17 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน คือ 1) ส่วนนำ กล่าวถึงความเป็นมา ความสำคัญและยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก 2) แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก ประกอบด้วยแนวคิดและหลักการ ยุทธศาสตร์ และคุณลักษณะของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก แนวการปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก และ3) เงื่อนไขของการนำแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กไปใช้ 3.ผลการตรวจสอบแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กมีประโยชน์ และนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กันในทางบวกหรือมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างวิสัยทัศน์ตลอดจนเผยแพร่แนวทางสู่การปฏิบัติงานต่างๆเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยผู้บริหารสามารถใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในความเป็นผู้นำและเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติอย่างมีระบบและแบบแผนตามกระบวนการและขั้นตอนที่เกิดจากการตกผลึกทางความคิด การมีส่วนร่วมในการออกแบบของบุคลากรจะสร้างความสามัคคีและความสัมพันธ์ในองค์กรดียิ่งขึ้น ผู้บริหารสามารถนำเอาจุดเด่นข้อนี้นำมาสร้างเป็นยุทธศาสตร์เพื่อแนวทางการพัฒนาในสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบาทหลวงวิโรจน์ เสียงไพเราะ ได้ศึกษาเรื่องวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสังฆมณฑลราชบุรี พบว่า 1)วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโดยภาพรวมและทุกรายด้านอยู่ในระดับสูง 2)พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโดยรวมและทุกรายด้านอยู่ในระดับมาก 3)วิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสังฆมณฑลราชบุรีโดยภาพรวมและทุกรายด้าน ได้แก่ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์กับการเผยแพร่วิสัยทัศน์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของอเวอโซ(Averso) ศึกษาว่าผู้บริหารโรงเรียนต้องการให้ทุกคนเข้าใจ ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผน

วิสัยทัศน์(share vision) แต่พวกเขาไม่รู้การพัฒนาและมีส่วนร่วมอย่างไรประการที่สอง ผู้บริหารต้องการพัฒนาการมีส่วนร่วมในวิสัยทัศน์(share vision) ตามแนวทางของข้อเสนอของแต่ละคนที่มีส่วนในโรงเรียนของตน ประการที่สาม วิสัยทัศน์ของโรงเรียนจะทำให้ทุกคนมีส่วนร่วม ด้วยความรู้สึกเป็นเจ้าของ และผู้นำทำให้เขามีส่วนร่วมถึงที่สุด ประการสุดท้าย ผู้นำโรงเรียนแสวงหาความท้าทายที่จะปรับโครงสร้าง เปลี่ยนวัฒนธรรม โรงเรียน ละทิ้งสิ่งไร้ประโยชน์ เก็บรวบรวมสิ่งที่มีค่า เพื่อมุ่งไปสู่จุดหมาย เพื่อการปรับปรุงโรงเรียน จากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ครูใหญ่โรงเรียนประถม 7 โรงเรียน เกี่ยวกับเรื่อง การมีส่วนร่วมกำหนดวิสัยทัศน์(share vision) พบว่า ภาวะผู้นำของครูใหญ่มีส่วนสนับสนุนอย่างแน่นอน ทำให้ชุมชนมีส่วนร่วมในโครงการเหล่านี้ ที่สุด ภาวะผู้นำของครูใหญ่สนับสนุนการกระจายวิสัยทัศน์(empowering the vision) กำกับการดูแลกำหนดวิสัยทัศน์ ร่วมมือสร้างวิสัยทัศน์ การศึกษาพบว่าภาวะผู้นำของครูใหญ่ในการมีส่วนร่วมกำหนดวิสัยทัศน์มาจากประสบการณ์ในการทำงานของครูใหญ่ และจากข้อเสนอแนะเข้าใจได้มากขึ้นว่า “อะไรคือแนวทางของภาวะผู้นำในการสร้างและพัฒนาการกำหนดวิสัยทัศน์ และบรอน(Braun) ได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับบรรยากาศโรงเรียน พบว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนและบรรยากาศโรงเรียนต่างก็ใช้เป็นตัวทำนายซึ่งกันและกันได้

3.1 มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา ด้านการจัดทำทะเบียนและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 เนื่องจาก ผู้บริหารอาจจะยังไม่สามารถอธิบายวิธีการต่างๆ เพื่อจูงใจหรือโน้มน้าวให้บุคลากรในองค์กรเรียนรู้ เข้าใจ และเห็นคล้อยตามได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์เนื่องจากมีหลายสาเหตุ เช่น ผู้บริหารแจ้งข่าวสาร ออกคำสั่งหรือกระตุ้นการปฏิบัติงานที่ไม่ต่อเนื่อง ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษาน้อย และวิธีการโน้มน้าวเพื่อให้ได้รับการสนับสนุนและเกิดความศรัทธาจากผู้ที่เกี่ยวข้อง การกำหนด/บันทึกแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษาเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกันยังไม่ดีเท่าที่ควร ทำให้การเผยแพร่วิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการจัดทำทะเบียนและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษามีการพัฒนาที่ลดน้อยลง ซึ่งคุณภาพการศึกษาเป็นภาพความสำเร็จของการจัดการศึกษาและเงื่อนไขปัจจัยสำคัญที่สุดอยู่ที่การปรับทัศนคติของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีแนวคิดในการพัฒนาตนเองและผู้เรียนให้มีศักยภาพสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ จอห์นสัน(Johnson) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนโครงสร้างของโรงเรียนและความเป็นอิสระทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา มลรัฐโอเรกอน ผลการวิจัยพบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับโครงสร้างของโรงเรียน และโครงสร้างของโรงเรียนกับความเป็นอิสระทางวิชาการของครู แต่ความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับความเป็นอิสระทางวิชาการของครูมีความชัดเจนน้อยมาก

3.2 มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมของมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา ด้านการจัดทำทะเบียนและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 เนื่องจาก ผู้บริหารอาจจะยังไม่สามารถขับเคลือนนโยบาย วิสัยทัศน์ แผนกลยุทธ์สู่แผนงาน

และกิจวัตรการปฏิบัติประจำวันให้เกิดขึ้นในองค์กรได้อย่างเต็มที่ อาจมีหลายสาเหตุ เช่น วิธีการโน้มน้าวเพื่อให้ได้รับการสนับสนุนและเกิดความศรัทธาจากผู้ที่เกี่ยวข้อง การสร้างกลยุทธ์ การกำหนดทิศทาง เป้าหมาย ยังไม่ชัดเจนส่งผลให้การวางแผนในการกำหนดแนวทางปฏิบัติงานอาจมีปัญหาได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทอมป์สัน(Thompson) ได้ศึกษาวิธีการที่ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ เพื่อให้ครูมีส่วนร่วมในการสร้างวิสัยทัศน์ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนใช้วิธีการหลายอย่างในการให้ครูมีส่วนร่วมในการสร้างวิสัยทัศน์ แต่วิธีการที่ใช้มาก 7 อย่าง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การเขียน การพูด การจัดโครงการ การเป็นแม่แบบ การใช้เด็กเป็นศูนย์กลาง การใช้อุปมาอุปไมย และการสร้างความไว้วางใจ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการวิจัยพบว่า มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก จึงแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารมีการศึกษาข้อมูลขององค์กรอย่างลึกซึ้งในทุกๆด้านเพื่อนำมาสร้างภาพอนาคตให้เป็นรูปแบบกระบวนการและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง มีการวิเคราะห์ถึงองค์ประกอบ จุดเด่น จุดด้อยเพื่อเป็นแนวทางในการนำองค์กรสู่ความเป็นเลิศ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่ามัธยฐานเลขคณิตน้อยที่สุดคือ ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ ดังนั้นผู้บริหารควรให้ความสำคัญในเรื่องการเผยแพร่ และมีการพัฒนาในเรื่องของความชัดเจนในการขับเคลื่อนนโยบาย วิสัยทัศน์ แผนกลยุทธ์สู่แผนงานและกิจวัตรการปฏิบัติงานสำหรับครูและบุคลากรในศึกษา ถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารตลอดจนนโยบาย ผู้บริหารสามารถอธิบายวิธีการต่างๆเพื่อจูงใจหรือโน้มน้าวให้บุคลากรในสถานศึกษาเรียนรู้ เข้าใจ และเห็นคล้อยตามแนวคิด วิสัยทัศน์ เป้าหมายในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา

2. จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก จึงแสดงให้เห็นว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรสู่ความสำเร็จ มีการจัดกระบวนการและการประเมินผล ติดตามผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษา สร้างความมั่นใจให้แก่ผู้เรียน มีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น สามารถบรรลุผลตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดไว้ และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่ามัธยฐานเลขคณิตน้อยที่สุดคือด้านการพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระ

หลักสูตรท้องถิ่น อาจเนื่องมาจากสถานศึกษายังขาดการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ และการเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ดังนั้นสถานศึกษาควรจัดให้มีการสัมมนา ประชุมทางวิชาการ ศึกษาดูงาน และส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจและพัฒนาบุคลากรในองค์กรและท้องถิ่นให้เกิดความผูกพันและสามัคคีในท้องถิ่น เพื่อให้บุคลากรได้นำความรู้ที่ได้มาพัฒนาการปฏิบัติงานด้านวิชาการให้สอดคล้องกับท้องถิ่น

3. มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและมีความสัมพันธ์ในลักษณะคล้ายตามกัน ดังนั้นผู้บริหารควรเพิ่มเทคนิค สร้างกลยุทธ์ทางการเปลี่ยนแปลงองค์กร กำหนดทิศทาง รูปแบบการบริหารที่ชัดเจน รวมทั้งวิธีการจูงใจหรือโน้มน้าวให้ครู หรือบุคลากรในสถานศึกษาเข้าใจในรูปแบบ แผนและนโยบายต่างๆของสถานศึกษา แล้วสามารถนำไปปฏิบัติ เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนางานวิชาการอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะด้านการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และจัดทำทะเบียน แนวทางการปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานวิชาการในสถานศึกษา ซึ่งมีความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนดียิ่งขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาได้ร่วมแสดงความคิดเห็น เสนอแนะแนวทางเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานในองค์กร เพื่อให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์พันธกิจ และเป้าหมายสูงสุดที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป คือ

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ เพื่อจะได้ผลการวิจัยที่หลากหลาย และชัดเจนมากขึ้น
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2
3. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาขยายงานวิชาการเพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา
4. ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยควรศึกษาสภาพปัญหาปัจจุบัน สังกัดสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากขึ้นกว่าเดิม เกิดความหลากหลายในการศึกษาวิจัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กระทรวงศึกษาธิการ. **คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2553.
- กมล ภู่อประเสริฐ. **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ : บริษัทเมธีทีปส์จำกัด, 2545.
- กองส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนงานหลักสูตรและพัฒนาอาจารย์. **คู่มือกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**. กองส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2555.
- กลุ่มนโยบายและแผน. **รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ 2556**. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2, 2556.
- แก้วเวียง นานาผล. **การจัดการความรู้ในสถานศึกษา** : แนวคิดสู่การปฏิบัติ, มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด, 2554
- จิรววัฒน์ กิติพิเชษฐสรรค์. **ผู้นำทางวิชาการและการพัฒนาหลักสูตร Academic Leader and Curriculum Development**(กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนาตำราและสื่อทางวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี 2556).
- ฉลาด นิลพงษ์ . “การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2551.
- ชุมพล ผ่องใหญ่. “การศึกษาภาระงานบริหารวิชาการในสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2552.
- ชูศรี ถนอมกิจ . “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา, 2550.
- ณรงค์ศักดิ์ หงส์คำ. “สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2551.
- ณัฐพันธ์ เขจรนนทน. **ยอดกลยุทธ์การบริหารสำหรับองค์กรยุคใหม่**. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ : บริษัท ด้านสุทธาการพิมพ์ จำกัด, 2544.
- ดิลกะ ลัทธพิพัฒน์. **ผลกระทบของการสร้างความรับผิดชอบทางการศึกษาต่อสัมฤทธิ์ผลของนักเรียนไทย**. สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2554.
- ถวิล มาตรเอี่ยม. **การปฏิรูปการศึกษา** : โรงเรียนเป็นการบริหารจัดการ(School Basad Management). กรุงเทพฯ : เสมาธรรม, 2551.

บุญเลิศ โสภณ . “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี”.วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี,2547.

บาทหลวงวิโรจน์ เสียงไพบเราะ. “วิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสังฆมณฑลราชบุรี”. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ,2546.

บาทหลวงฉลองรัตน์ สังขรัตน์ . “การมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของโรงเรียนคาทอลิกในเครือสังฆมณฑลเชียงใหม่”.วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,2549.

บัวพัน ชันดี. “การมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการตามทัศนะของครูและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต4” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2551.

ปรีชา ศุขคุณ. “การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดนครปฐม ”.วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร , 2543.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ . **การบริหารงานวิชาการ**.กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดี จำกัด, 2541.

ปรีดา ทินโนรส. “การนำเสนอรูปแบบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กที่ครูไม่ครบชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานี เขต 4” .วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี,2551.

พรสุรีย์ สุธนะวัฒน์. “ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกิ่งอำเภอพัฒนา นิคมจังหวัดระยอง” .วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา,2549.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 .ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124/ตอนที่ 47 ก/หน้า 1/24 สิงหาคม2550.

รศพร ทองธรรมจินดา. “วิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของสถานศึกษาสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เขตการศึกษาท้องถิ่นที่ 1”. หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2549.

เทียน ทองแก้ว .**การพัฒนาวิสัยทัศน์:หลักการและแนวปฏิบัติ**.กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต,2554.

ธีระพร อายุวัฒน์ . “แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก” .ดุชนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,2552.

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์.**หลักการบริหารการศึกษา** .กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์, 2545.

- นิพนธ์ กินาวงศ์ . **หลักบริหารการศึกษา** .พิษณุโลก : โรงพิมพ์ตระกูลไทย.
- วันทนา เมืองจันทร์. **วิสัยทัศน์ของผู้บริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ:สยามมิตรการพิมพ์,2542.
- วีรวัดณ์ ปันนิตามัย. **การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อการบริหารการปกครองที่ดี**.กรุงเทพฯ:เอ็กชเพอร์เน็ท, 2551.
- วรรณุช แสงนิ่มนวล. **วิสัยทัศน์ตามกระแสโลก** .กรุงเทพฯ : วันเนสพริ้นติ้ง, 2545.
- วิทยากร เชียงกุล. **อธิบายศัพท์การศึกษาและความรู้สาขาต่างๆ(Dictionary of Education and Branches of Sciences)**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สายธาร,2546.
- วัฒน์ วงศ์คำพันธ์. “สภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาดีเด่นตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1”.วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี,2549.
- วสันต์ นาวเหนียว . “แนวทางการจัดการที่เป็นเลิศของโรงเรียนเร่งสุ่ม”. วิทยานิพนธ์ปริญญาตรี บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร,2550.
- สมลักษณ์ ภาพันธ์. **หนังสือสำหรับเด็กเพื่อบูรณาการเรียนรู้ที่क्रमองข้าม**.วารสารวิชาการ 7,1 มกราคม- มีนาคม 2552.
- สมพงษ์ จิตระดับ สุอังคะวาทิน. **โจทย์..การปฏิรูปการศึกษารอบ 2**.มติชนรายวัน.12 มกราคม 2552.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.**แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559**.
- _____.คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.**โครงการโรงเรียนดีใกล้บ้าน**.กรุงเทพฯ: ฝ่ายโครงการพิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต,2551.
- _____.คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.**แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**.
- _____.คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.**แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11(2555-2559)**.
- _____.คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิเทศบุคคล**.กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์,2546.
- _____.การประถมศึกษาแห่งชาติ.**การบริหารงานวิชาการชุดฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง,เล่ม5**.กรุงเทพมหานคร : บริษัท พีเอสอีฟวิ้ง จำกัด,2549.
- _____.เขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 .**แผนกลยุทธ์การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานประจำปี 2550-2552**.นครปฐม : กลุ่มนโยบายและแผน,2550.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. **O-NETชี้วิกฤตการศึกษาไทย ภาค 2**,2553.
- _____.ทดสอบการศึกษาแห่งชาติ.2557.**วิเคราะห์คะแนนโอเน็ต**.[Online],accesses 3 February 2015.Avaialbe from <http://www.thairath.co.th/content/413042>.
- สมบูรณ์ เดชสมบูรณ์สุข. **การเขียนวิสัยทัศน์นักบริหารงานสายเทศบาล** ม.ม.ท.,ม.ม.ป.
- สุนันทา เลานันท์. **การพัฒนาองค์กร** .กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ซีวีแอลการพิมพ์ จำกัด,2551.
- สงบ ประเสริฐพันธุ์.**ร่วมการสรรค์สร้างคุณภาพโรงเรียน** .พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ : สุวีริสาส์น,2543.

สมคิด จาตุศรีพิทักษ์. **วิสัยทัศน์ขุณคลัง**. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : นำอักษรการพิมพ์,2544.

สมบูรณ์ เอี่ยมศิลป์ชัย. “การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสหครูวิทย์ สำนักงานประถมศึกษาอำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี” .สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาการศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2546.

อุทัย บุญประเสริฐ. **หลักและแนวทางในการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน** .กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์ ,2538.

ภาษาอังกฤษ

Agthe, R Robert. **The Elementry Principals Percption of Their Own and Teachers Role in Curriculum Decision Making** .Dissertation Abstracts International1980.

Beenard Anne Elizabeth. **A Study of the Senior High School Principals Instruction Leader**. Dissertation abstract International 45, 1984.

Beare, H. et.al. **Creating an Excellent School**. New York : Routledge, Training &Development Journal1985.

Blumberg Arthur and Greenfield William. **The Effective Principle : Perspectives on School Leadership**.2nd ed .Boston : Ally and Bacon, 1986.

Buzzi J. Michael. **The Relationship of School effectiveness to selected diminution of principals instructional leadership in elementary school in the state of Connecticut**. Dissertation Abstracts International 51,1991.

Braun Jerry Bruce. **An Analysis of Principal leadership vision and Its Relationship to School Climate**. Dissertation abstracts International 52,1991.

Butter,E Jerry. **A Process for Effective Graphic Design Curriculum Development** Dissertation Abstracts International,1996.

Cronbach, Lee J. **Dictionary of Education**. New York : Mcgraw-Hill Book Co.,1973.

Caldwell, B.J. and Jim M.S .**The Self Managing School**. London : The Falmer Press1998.

Cottle ,W.M.,& Downie. **Procedures and preparation for counseling** .New Jersey : Prentice-Hall,1968.

Cohen, J.M. and Uphoff N.T.**Participation’s place in Rural development : Seeking Clarity Through Specificity**, World Development ,1980.

Duke, D. L. **School Leadership and Instructional Improvement**. New York: Random House,1987.

- Davis, I.L and Thomas. **The Relationship between Satisfaction with Leadership and School Climate in Randomly Rurality Gregia Public Elementary School.** Dissertation Abstracts International, 1989.
- Davis, G. A. and M. A. Thomas. **Effective Schools and Effective Teachers** .Boston: Allyn and Bacon, 1989.
- Dantel Nordwall, Johnson. **Principal Vision Environmental Robustness and Teacher Sense of Autonomy in High School.** Dissertation Abstracts International, 1990.
- Ellis, N. E. and A. W. Joslin. **Shared Governance and Responsibility: The Keys to Leadership Commitment and Vision in School Reform.** U.S. Department of Educational Design and Management School of Education, 1990.
- Edwin A. Locke and Associates. **The Essence of Leadership : The Four Keys to Leading Successfully** .New York : Lexington Book, 1991.
- Faber F. Charles and Gilbert F. Shearron . **Elementary school administration: theory and practice** .University of California : Holt, Rinehart and Winston, 1970.
- Good V. Carter. **Dictionary of Education.** 3rd ed. New York : McGraw-Hill Book, Co., 1973.
- Gary A. Davis and Margaret A. Thomas. **Effective Schools and Effective Teachers** .Boston : Allyn and Bacon, 1989.
- Gray A. Yukl. **Leadership in Organizations.** 2nd ed .Englewood Cliffs, New Jersey : Printice Hall, Inc., 1989.
- Gilckman D. Carl and Others. **Supervision of Insturction : Developmental approach,** 4th ed. Boston : Allyn & Bacon A Viacom Company , 1990.
- Georaga A. Goens and Sharon I. R. Clover. **Mastering School Reform.** Boston : Allyn and Bacon, 1991.
- Harris M. Ben . **Supervisory Behavior in Education.** 3rd ed. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hill , Inc., 1985.
- Hedly Beare, Brain J. Caldwell, and Ross H. Millikan. **Creating an Excellent school** New York : Rout ledge, 1989.
- Harrison F.E. **Management and Organizations.** New Jersey : Houghton Miffin, 1976.
- Hasalini Suleiman Kangiwa. **Effective Leadership Behavior or Senior Secondary School Principals and Teachers in Sokoto State or Nigeria.** Dissertation Abstracts International 52 ,1991.
- Judith Ann. Thomson. **Bridge to the Future : How Elemetary school Principals Share Their Vision.** Dissertation Abstracts International 51, 1990.

- James W. Brown and Lewis B. Richard. **A V Instructional Technology Manual for Independent Study. 5th ed.** New York : McGraw-Hill Book Company,1977.
- Kotter, P John. **Leading Change.** Boston : Massassusette, Harvard Business School Press,1996.
- Kennedy, John . **Colletion Management .** Wagga Wagga : Centre for Information Studies Charles Sturt University ,2006.
- Katherne Poerschke Stillerman . **How Five Successful Middle School Principals In North Carolina Define Vision and How they Perceive Themselves as Impelements and Keepers of Vision .**Dissertation Abstracts International 52,1992.
- Katz Daniel and Robert L. Kahn. **The Social Psychology of Organizations, 2nd ed.** New York, John Wiley & Son,1978.
- Licata, J.w.et.al. **Principal Vision, Teachers Sense of Autonomen.** Journal of Educational Research ,1990.
- Locke, E. A., et al. **The Essence of Leadership:The Four Keys to Leading Successfully.** New York: Lexington Books,1991.
- Linda Tinelli Shieive and Marian Beauchamp Schoenheit. **Vision and the Work Life of Education Leadership : Examining the Elusive.**England : The Association for Supervision and Curriculum Development, 1987.
- Lonnei Lane McConall. **Visionary Leadership and Managerial Leadership in Secondary School Principal.**Dissertation Abstracts International 52,1992.
- Miller ,Van. **The Public Administration of American School System.** New York :The Macmillan,1975.
- Marshall Sashkin.**The Visionary Principal Leadership for the Next Century.**Educational and Urban Society ,1988.
- Mattox, Donald D. **A Study of Internal Supervision of Illinois Public School Elemertary Principal.** Dissertation Abstracts International ,1997.
- Nanus, B. **Visionary leadership: Creating a compelling sense of direction for your organization** San Francisco: Jossey Bass Publisher, 1992 .
- Norman E. Ellis and Anne W. Joslin. **Shared Governmance and Responsibility : The Keys to Leadership, Commitment and Vision in School Refrom .**U.S.A. : Department of Educational Design are Management School of Education, 1990.
- Nonaka, Ikujiro and Takeuchi, Hirotaka . **The knowledge creating company: how Japanese companies create the dynamics of innovation.** New York : Oxford University,1995.

- Phillips, Nicola. **Innovative, Management : A Pragmatic Guide to New Techningues**. London : Pitman Publishing ,1997.
- Roland S. Barth. **Improving School from Within : Trachers,Parents, and Principals Can Make the Difference** .San Franciso : Jossey Bass Publishers, 1991.
- Randy Scott Averso. **A phenomenological study of leadership : Developing a shared school vision** .Dissertations, the University of Oklahoma, 2004.
- Ronald H. Heck, Terry J. Larsen, and Geoge A. Marcoulides. **Instructional Leadership and School Achievement : Validation of a Causal Model**. Educational Administration Quarterly, 1990.
- Sheive, L. T. and M. B. Schoenheit. **Vision and the work life of educational leaders. Leadership: Examining the Elusive**. Yearbook of the Association for Supervision and Curriculum Development,1987.
- Sergiovanni, T. J. **Educational Governance and Administration**. 2nd ed. Englewood Cliffs. New Jersey: Prentice Hall,1987.
- Smulyan Anne Macia. **The Relationship between Staff Development Practices and School of Excellence in Minnesota**. Dissertation Abstracts International 35,1988.
- Sashkin, M. **The Visionary principal: School leadership for the nextcentury**. Education and Urban Society, 1988.
- Smith, Edward W. and Stanley W. Atkinson. **The Education's Encyclopedia**. New York : Prentice-Hall,1961.
- Stoops,Emery and Russell E Johnson. **Elementary School Administration**.New York : Mcgraw-Hall, 1967.
- Sowell,Evelyn J. **Curriculum an Integrative Introduction**. Englewood Cliffs : Prentice-Hall,1996.
- Sallis , Edward. **Total Quality Management in Education**.Kogan Page Limited : London ,1996.
- Smith, Robert Timothy. **Characteristics of Effective School systems in Georgia** .Dissertation Abstracts International,1991.
- Smith M Cecil. **The Relationship of Adult's Reading Attitued to Actual Reading Behavior**. Reading Improvement 27,2November 1990.
- Taba H. **Curriculum Development Theory and Practice**.New York : Harcourt Brace and World ,1962.
- Tinley & Haris. **Client expectations for counseling** .New Jersey : Prentice-Hill,1968.

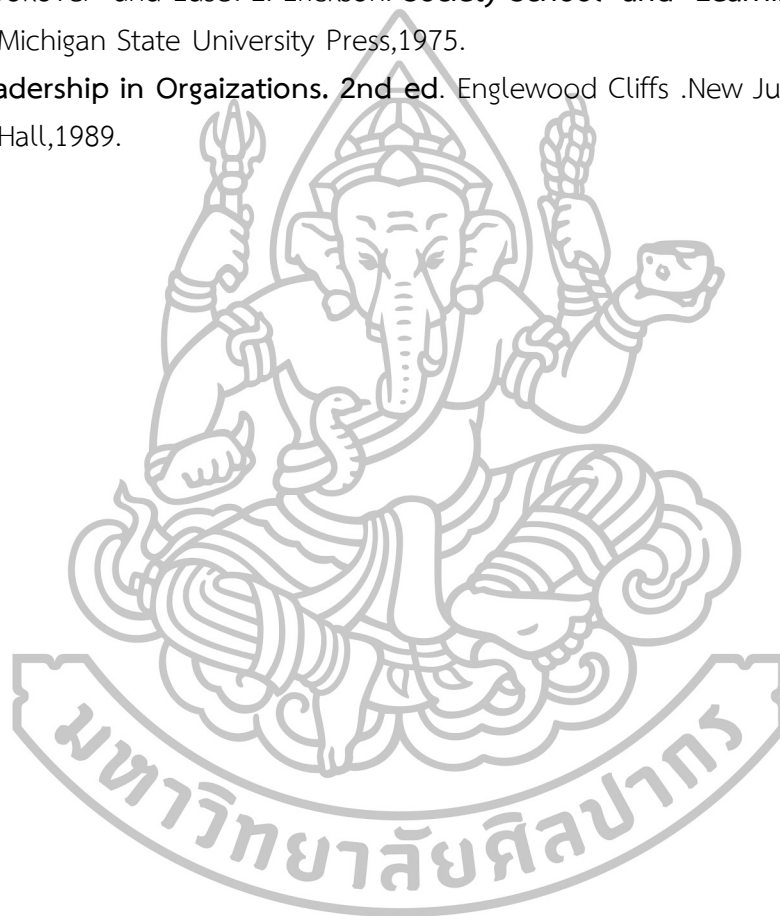
Tena May Siebenga-Valstar. **Living the School's Vision**. Ed.D. Dissertation University of Alberta, 2002.

Victor H. Noll. **Introduction to Educational Measurement**. 2nd ed. Boston : Houghton Mifflin Co.,1969.

William Lucio, H. and John D.Mcneil. **Supervision : A Synthesis of Through and Action**.New York : McGraw-hill,1979.

Wilbur B.Brookover and Edsel L. Erickson. **Society School and Learning** .Michigan : Michigan State University Press,1975.

Yukl, G.A. **Ladership in Orgaizations**. 2nd ed. Englewood Cliffs .New Jusey : Prentice Hall,1989.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัยและรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

(สำเนา)

ที่ ศธ 0520.203.2 /1๓๕

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

12 กุมภาพันธ์ 2558

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน นายชูศักดิ์ ชาญช่าง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตรวจสอบความตรงของแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นายภาณุวัฒน์ กาศแก้ว รหัสนักศึกษา 55252391 นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2" ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านใน การตรวจสอบความตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ฝ่ายธุรการ

โทรศัพท์ / โทรสาร 0-3421-9136

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ
จำนวน 5 คน

รายชื่อ	คุณสมบัติ
รศ.ดร.ธีรศักดิ์ อุ่นอารมณเลิศ	อาจารย์ประจำภาควิชา วิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
อ.ดร.เพชรรัตน์ ฮีมินกุล	อาจารย์ประจำภาควิชา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
อ.ดร.สมบัติ เดชบำรุง	อาจารย์ประจำภาควิชา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
อ.ดร.สมใจ เดชบำรุง	อาจารย์ประจำภาควิชา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
ผอ.ชูศักดิ์ ชาญช่าง	ผู้อำนวยการ วิทยาลัยนานาชาติการพิเศษ โรงเรียนวัดลำเหย จังหวัดนครปฐม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่อง

มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

.....

แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย เรื่อง “มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 (THE DIMENSIONAL VISION OF SCHOOL ADMINISTRATORS AND SCHOOL ACADEMIC AFFAIRS MANAGEMENT UNDER THE NAKORNPRATHOM PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2)” ข้อมูลที่ได้จากความคิดเห็นของท่านมีค่าอย่างยิ่งต่อการวิจัยนี้ จึงขอความกรุณาโปรดตอบให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง

แบบสอบถามนี้ ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

เมื่อท่านให้ข้อมูลครบถ้วนทุกข้อแล้ว โปรดจัดส่งแบบสอบถามนี้คืนทางไปรษณีย์ ซึ่งผู้วิจัยได้แนบซองมาพร้อมกันในครั้งแรก

ขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ สำหรับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นายภาณุวัฒน์ กาศแก้ว

นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

โทรศัพท์ 094-5194699

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา

คำชี้แจง : โปรดพิจารณากระทง / ข้อความตัวแปรมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาสอดคล้องกับนิยามตัวแปรหรือไม่ โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในสดมภ์ทางขวามือที่ตรงกับการพิจารณาของท่าน พร้อมข้อความแก้ไข / ข้อเสนอแนะ

ข้อ	มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					ค่าฐานนิยม	สรุปข้อคำถาม	
		1	2	3	4	5		ใช้ได้	ใช้ไม่ได้
การสร้างวิสัยทัศน์ (X₁)									
1	ผู้บริหารมีความสามารถสื่อสารจากมวลความคิด คำพูด การกระทำให้บุคลากรรับรู้ภาพลักษณ์ขององค์กรในอนาคตได้	1	1	1	1	1	1	✓	
2	ผู้บริหารสามารถสร้างโลกทัศน์ที่ทำให้บุคลากรถ่ายทอดแนวคิดออกไปได้	1	1	1	0	1	0.8	✓	
3	ผู้บริหารสามารถสร้างความฝันหรือการสร้างภาพอนาคตที่เป็นจริงขององค์กรที่มีความเป็นเลิศในอนาคต	1	1	1	0	1	0.8	✓	
4	ผู้บริหารมีการศึกษาข้อมูลขององค์กรอย่างลึกซึ้งในทุกๆด้านเพื่อสร้างภาพอนาคตให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้	1	1	1	1	1	1	✓	
5	ผู้บริหารมีข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับจุดเด่นและจุดด้อยของบุคลากร	1	1	1	0	1	0.8	✓	
6	ผู้บริหารมีข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับสถานที่ทรัพยากร และเวลาเพื่อการสร้างภาพอนาคตขององค์กร	1	1	1	0	1	0.8	✓	
7	ผู้บริหารดำเนินการสร้างภาพอนาคตขององค์กรที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในปัจจุบันและอนาคต	1	1	1	1	1	1	✓	
8	ผู้บริหารดำเนินการสร้างความฝันหรือพิมพ์เขียวองค์กรภายใต้เงื่อนไขของความเป็นไปได้และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	1	1	1	1	1	1	✓	
การเผยแพร่วิสัยทัศน์ (X₂)									
9	ผู้บริหารสามารถอธิบายวิธีการต่างๆเพื่อจูงใจหรือโน้มน้าวให้บุคลากรในองค์กรเรียนรู้ เข้าใจ และเห็นคล้อยตามได้	1	1	1	1	1	1	✓	
10	ผู้บริหารมีวิธีการโน้มน้าวเพื่อให้ได้รับการสนับสนุน และเกิดความศรัทธาจากผู้ที่เกี่ยวข้อง	1	1	1	1	1	1	✓	
11	ผู้บริหารสร้างกลยุทธ์ทางการเปลี่ยนแปลงองค์กรออกมาได้อย่างชัดเจน	1	1	1	1	1	1	✓	
12	ผู้บริหารกำหนดทิศทางการเปลี่ยนแปลงขององค์กรว่าจะมีทิศทางไปอย่างไร เป็นเส้นทางเดียวหรือหลายเส้นทาง	1	1	1	0	1	0.8	✓	

ข้อ	มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า ฐาน นิยม	สรุปข้อความ	
		1	2	3	4	5		ใช้ได้	ใช้ ไม่ได้
13	ผู้บริหารมุ่งมั่นผลักดันทุกวิถีทางที่จะให้ภาพอนาคตตามวิสัยทัศน์นั้นเป็นจริง เพื่อให้เกิดทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารการศึกษา	1	1	1	1	1	1	√	
การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์(X ₃)									
14	ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรทุกภาคส่วนเพื่อนำกระบวนการที่สร้างขึ้นไปสู่การปฏิบัติจริง	1	1	1	1	1	1	√	
15	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานต่างๆให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้	1	1	1	1	1	1	√	
16	ผู้บริหารสามารถช้ขบนโยบาย วิสัยทัศน์ แผนกลยุทธ์สู่แผนงานและกิจวัตรการปฏิบัติประจำวันให้เกิดขึ้นในองค์กร	1	1	1	1	1	1	√	
17	ผู้บริหารโน้มน้าวให้บุคลากรมุ่งมั่น เสียสละเห็นประโยชน์ส่วนรวม เพื่อปฏิบัติงานต่าง ๆ และดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้น	0	1	1	1	1	0.8	√	

ภาคผนวก ค

หนังสือของความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือวิจัย
และรายชื่อสถานศึกษาที่ทดลองเครื่องมือ

(สำเนา)

ที่ ศธ 0520.203.2 / ๒๕

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

25 กุมภาพันธ์ 2558

เรื่อง ขอตกลงเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดทองไทร

สิ่งที่ส่งมาด้วย - แบบสอบถาม

จำนวน 3 ฉบับ

ด้วย นายภาณุวัฒน์ กาศแก้ว รหัสนักศึกษา 55252391 นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในหน่วยงานของท่าน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปใช้ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของท่าน
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

งานธุรการ

โทรศัพท์ / โทรสาร 0 3421 9136

รายชื่อสถานศึกษาที่ขอทดลองเครื่องมือ

ลำดับ ที่	ชื่อสถานศึกษา	ที่อยู่/สังกัด
1	โรงเรียนบ้านห้วยกรด	7 53/2 ต.แหลมบัว อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาานครปฐม เขต 2
2	โรงเรียนวัดทองไทร	40 ม.3 ต.แหลมบัว อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาานครปฐม เขต 2
3	โรงเรียนวัดดอนหวาย(นครรัฐประสาธ)	ม.5 ต.ไร่ชิง อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาานครปฐม เขต 2
4	โรงเรียนวัดท่าพูด	78/1 ม.9 ต.ไร่ชิง อ.สามพราน จ.นครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาานครปฐม เขต 2
5	โรงเรียนบ้านคลองโยง	ม.4 ต.มหาสวัสดิ์ อ.พุทธมณฑล จ. นครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาานครปฐม เขต 2
6	โรงเรียนวัดเกาะแรต	ม.8 ต.บางปลา อ.บางเลน จ.นครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาานครปฐม เขต 2
7	โรงเรียนบ้านบางเลน	65 ม.8 ต.บางเลน อ.บางเลน จ.นครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาานครปฐม เขต 2
8	โรงเรียนวัดไผ่หูช้าง	166 ม.4 ต.ไผ่หูช้าง อ.บางเลน จ.นครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาานครปฐม เขต 2
9	โรงเรียนวัดลำพญา	77 ม.5 ต.ลำพญา อ.บางเลน จ.นครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาานครปฐม เขต 2
10	โรงเรียนตลาดเกาะแรต	22 ม.10 ต.ดอนตูม อ.บางเลน จ.นครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาานครปฐม เขต 2

ภาคผนวก ง

ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยศิลปากร

การวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น
แบบสอบถามมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's

Alpha	N of Items
.935	120

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ตอนที่ 2 ข้อที่ 1	493.33	340.230	.498	.934
ตอนที่ 2 ข้อที่ 2	493.33	339.333	.471	.934
ตอนที่ 2 ข้อที่ 3	493.30	344.148	.292	.935
ตอนที่ 2 ข้อที่ 4	493.30	345.666	.183	.935
ตอนที่ 2 ข้อที่ 5	493.23	341.495	.357	.935
ตอนที่ 2 ข้อที่ 6	493.30	348.286	-.009	.936
ตอนที่ 2 ข้อที่ 7	493.30	347.597	.046	.936
ตอนที่ 2 ข้อที่ 8	493.37	341.413	.330	.935
ตอนที่ 2 ข้อที่ 9	493.27	341.857	.424	.934
ตอนที่ 2 ข้อที่ 10	493.30	344.010	.302	.935
ตอนที่ 2 ข้อที่ 11	493.27	341.375	.379	.934
ตอนที่ 2 ข้อที่ 12	493.37	345.826	.161	.935

ตอนที่ 2 ข้อที่ 13	493.40	347.559	.038	.936
ตอนที่ 2 ข้อที่ 14	493.27	345.926	.124	.935
ตอนที่ 2 ข้อที่ 15	493.27	340.892	.354	.935
ตอนที่ 2 ข้อที่ 16	493.13	338.395	.482	.934
ตอนที่ 2 ข้อที่ 17	493.20	351.131	-.174	.936
ตอนที่ 3 ข้อที่ 18	493.37	347.620	.060	.935
ตอนที่ 3 ข้อที่ 19	493.27	348.547	-.021	.936
ตอนที่ 3 ข้อที่ 20	493.27	346.892	.070	.936
ตอนที่ 3 ข้อที่ 21	493.37	345.826	.131	.935
ตอนที่ 3 ข้อที่ 22	493.20	344.028	.250	.935
ตอนที่ 3 ข้อที่ 23	493.30	342.976	.305	.935
ตอนที่ 3 ข้อที่ 24	493.30	335.597	.644	.933
ตอนที่ 3 ข้อที่ 25	493.40	340.248	.410	.934
ตอนที่ 3 ข้อที่ 26	493.23	336.737	.490	.934
ตอนที่ 3 ข้อที่ 27	493.40	338.938	.479	.934
ตอนที่ 3 ข้อที่ 28	493.30	345.597	.128	.936
ตอนที่ 3 ข้อที่ 29	493.40	344.593	.216	.935
ตอนที่ 3 ข้อที่ 30	493.33	342.851	.185	.936
ตอนที่ 3 ข้อที่ 31	493.47	340.326	.323	.935
ตอนที่ 3 ข้อที่ 32	493.40	342.869	.216	.935
ตอนที่ 3 ข้อที่ 33	493.47	342.533	.336	.935
ตอนที่ 3 ข้อที่ 34	493.37	341.413	.330	.935
ตอนที่ 3 ข้อที่ 35	493.37	343.137	.282	.935
ตอนที่ 3 ข้อที่ 36	493.30	342.079	.358	.935
ตอนที่ 3 ข้อที่ 37	493.30	343.597	.268	.935
ตอนที่ 3 ข้อที่ 38	493.37	344.033	.200	.935
ตอนที่ 3 ข้อที่ 39	493.23	345.289	.152	.935
ตอนที่ 3 ข้อที่ 40	493.43	339.633	.412	.934
ตอนที่ 3 ข้อที่ 41	493.37	340.171	.451	.934
ตอนที่ 3 ข้อที่ 42	493.40	339.628	.517	.934
ตอนที่ 3 ข้อที่ 43	493.30	337.321	.641	.934
ตอนที่ 3 ข้อที่ 44	493.37	343.068	.286	.935
ตอนที่ 3 ข้อที่ 45	493.37	340.723	.505	.934
ตอนที่ 3 ข้อที่ 46	493.37	341.620	.444	.934

ตอนที่ 3 ข้อที่ 47	493.33	339.057	.572	.934
ตอนที่ 3 ข้อที่ 48	493.30	342.976	.376	.935
ตอนที่ 3 ข้อที่ 49	493.37	345.826	.218	.935
ตอนที่ 3 ข้อที่ 50	493.37	341.206	.392	.934
ตอนที่ 3 ข้อที่ 51	493.33	342.713	.435	.934
ตอนที่ 3 ข้อที่ 52	493.27	342.616	.309	.935
ตอนที่ 3 ข้อที่ 53	493.37	343.137	.342	.935
ตอนที่ 3 ข้อที่ 54	493.43	343.702	.245	.935
ตอนที่ 3 ข้อที่ 55	493.37	342.861	.298	.935
ตอนที่ 3 ข้อที่ 56	493.40	345.903	.137	.935
ตอนที่ 3 ข้อที่ 57	493.27	346.892	.070	.936
ตอนที่ 3 ข้อที่ 58	493.37	339.206	.308	.935
ตอนที่ 3 ข้อที่ 59	493.40	339.421	.454	.934
ตอนที่ 3 ข้อที่ 60	493.37	340.171	.451	.934
ตอนที่ 3 ข้อที่ 61	493.27	341.306	.383	.934
ตอนที่ 3 ข้อที่ 62	493.30	347.252	.054	.936
ตอนที่ 3 ข้อที่ 63	493.33	348.575	-.023	.936
ตอนที่ 3 ข้อที่ 64	493.37	342.861	.258	.935
ตอนที่ 3 ข้อที่ 65	493.30	342.355	.420	.934
ตอนที่ 3 ข้อที่ 66	493.23	344.875	.209	.935
ตอนที่ 3 ข้อที่ 67	493.37	343.689	.408	.935
ตอนที่ 3 ข้อที่ 68	493.23	348.875	-.039	.936
ตอนที่ 3 ข้อที่ 69	493.37	348.516	-.019	.936
ตอนที่ 3 ข้อที่ 70	493.40	344.938	.245	.935
ตอนที่ 3 ข้อที่ 71	493.33	342.989	.324	.935
ตอนที่ 3 ข้อที่ 72	493.43	339.702	.559	.934
ตอนที่ 3 ข้อที่ 73	493.30	343.528	.272	.935
ตอนที่ 3 ข้อที่ 74	493.33	342.782	.429	.934
ตอนที่ 3 ข้อที่ 75	493.27	343.651	.304	.935
ตอนที่ 3 ข้อที่ 76	493.27	343.444	.317	.935
ตอนที่ 3 ข้อที่ 77	493.23	341.013	.383	.934
ตอนที่ 3 ข้อที่ 78	493.10	339.128	.500	.934
ตอนที่ 3 ข้อที่ 79	493.20	340.579	.459	.934
ตอนที่ 3 ข้อที่ 80	493.40	343.834	.478	.935

ตอนที่ 3 ข้อที่ 81	493.37	340.378	.439	.934
ตอนที่ 3 ข้อที่ 82	493.43	342.530	.372	.935
ตอนที่ 3 ข้อที่ 83	493.53	345.154	.337	.935
ตอนที่ 3 ข้อที่ 84	493.37	339.895	.562	.934
ตอนที่ 3 ข้อที่ 85	493.33	343.954	.264	.935
ตอนที่ 3 ข้อที่ 86	493.20	341.683	.335	.935
ตอนที่ 3 ข้อที่ 87	493.40	346.593	.096	.936
ตอนที่ 3 ข้อที่ 88	493.37	341.964	.421	.934
ตอนที่ 3 ข้อที่ 89	493.37	344.378	.212	.935
ตอนที่ 3 ข้อที่ 90	493.33	346.782	.116	.935
ตอนที่ 3 ข้อที่ 91	493.40	346.524	.128	.935
ตอนที่ 3 ข้อที่ 92	493.13	342.671	.310	.935
ตอนที่ 3 ข้อที่ 93	493.30	338.838	.550	.934
ตอนที่ 3 ข้อที่ 94	493.47	340.257	.584	.934
ตอนที่ 3 ข้อที่ 95	493.47	347.016	.090	.935
ตอนที่ 3 ข้อที่ 96	493.07	338.823	.508	.934
ตอนที่ 3 ข้อที่ 97	493.27	344.064	.276	.935
ตอนที่ 3 ข้อที่ 98	493.33	337.333	.682	.933
ตอนที่ 3 ข้อที่ 99	493.27	336.340	.666	.933
ตอนที่ 3 ข้อที่ 100	493.27	337.926	.575	.934
ตอนที่ 3 ข้อที่ 101	493.30	342.700	.396	.935
ตอนที่ 3 ข้อที่ 102	493.33	342.437	.456	.934
ตอนที่ 3 ข้อที่ 103	493.40	344.455	.224	.935
ตอนที่ 3 ข้อที่ 104	493.27	342.202	.400	.934
ตอนที่ 3 ข้อที่ 105	493.20	343.476	.283	.935
ตอนที่ 3 ข้อที่ 106	493.20	348.097	.001	.936
ตอนที่ 3 ข้อที่ 107	493.20	341.614	.396	.934
ตอนที่ 3 ข้อที่ 108	493.23	342.047	.387	.934
ตอนที่ 3 ข้อที่ 109	493.37	345.551	.243	.935
ตอนที่ 3 ข้อที่ 110	493.37	345.551	.243	.935
ตอนที่ 3 ข้อที่ 111	493.43	347.357	.148	.935
ตอนที่ 3 ข้อที่ 112	493.43	342.047	.404	.934
ตอนที่ 3 ข้อที่ 113	493.40	343.145	.303	.935
ตอนที่ 3 ข้อที่ 114	493.23	343.289	.309	.935

ตอนที่ 3 ข้อที่ 115	493.23	340.116	.432	.934
ตอนที่ 3 ข้อที่ 116	493.30	339.734	.497	.934
ตอนที่ 3 ข้อที่ 117	493.33	340.161	.502	.934
ตอนที่ 3 ข้อที่ 118	493.33	339.954	.515	.934
ตอนที่ 3 ข้อที่ 119	493.33	337.747	.557	.934
ตอนที่ 3 ข้อที่ 120	493.07	338.547	.460	.934

Summary Item Statistics

	Mean	Minimum	Maximum	Range	Maximum / Minimum	Variance	N of Items
Item Means	4.146	3.933	4.400	.467	1.119	.007	120
Item Variances	.211	.033	.576	.543	17.276	.006	120
Inter-Item Covariances	.023	-.145	.241	.386	-1.667	.002	120
Inter-Item Correlations	.110	-.588	.908	1.496	-1.544	.042	120

(สำเนา)

ที่ ศธ 0520.107(นฐ)/พิเศษ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

1 เมษายน 2558

เรื่อง ขออนุมัติโครงการในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

ด้วยนายภาณุวัฒน์ กาศแก้ว นักศึกษาระดับปริญญาโท บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2” มีความประสงค์จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ/หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอน ในโรงเรียนของท่าน เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ในครั้งนี้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขออนุมัติโครงการจากท่านโปรดแจ้งผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ/หัวหน้าฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนทราบ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้แก่ศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไพบทสิริธรรม)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย

รักษาราชการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

นครปฐม โทร. 0-3421-8788

รายชื่อสถานศึกษาที่เก็บข้อมูลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

ชื่อสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างใน นครชัยศรี จำนวน 26 แห่ง	ชื่อสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างใน อ.บางเลน จำนวน 38 แห่ง		ชื่อสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างใน อ.สามพราน จำนวน 26 แห่ง	ชื่อสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างใน อ.พุทธมณฑล จำนวน 7 แห่ง
1.รร.วัดประชานาถ	1.รร.วัดบางภาษี	27.รร.บ้านไผ่คอกวัว	1.รร.บ้านกระทุ่มล้ม	1.รร.บุญศรีสวัสดิ์
2.รร.วัดสว่างอารมณ์	2.รร.บ้านคลองนกกระทุง	28.รร.วัดบางหลวง	2.รร.บ้านเพลิวพัฒนา	2.รร.บ้านคลองสว่างอารมณ์
3.รร.วัดโคกพระเจดีย์	3.รร.วัดลานคา	29.รร.วัดบางน้อยใน	3.รร.บ้านคลองลัดอ้อมใหญ่	3.รร.วัดมะเกลือ
4.รร.วัดจิวราย	4.รร.วัดดอนยอ	30.รร.วัดศิลามูล	4.รร.บ้านหอมเกร็ด	4.รร.บ้านคลองมหาสวัสดิ์
5.รร.บ้านคลองบางกระจัน	5.รร.วัดไผ่สามตำลึง	31.รร.วัดเวฬุวนาราม	5.รร.บ้านดงเกตุ	5.รร.วัดศาลวัน
6.รร.วัดไพร	6.รร.วัดโพธิ์	32.รร.บ้านไผ่หลวง	6.รร.วัดไร่ขิง(สุนทรอุทิศ)	6.รร.วัดสุวรรณาราม
7.รร.คลองทางหลวง	7.รร.วัดไผ่จรเข้	33.รร.บ้านไผ่ล้อม	7.รร.วัดเดชาอนุสรณ์	7.รร.พระตำหนักสวนกุหลาบ มทามงคล
8.รร.วัดท่าตำหนัก	8.รร.วัดเกษตราราม	34.รร.บ้านประตู่ไผ่พระพิมล	8.รร.วัดสรรเพชญ์(ทวีวิทยาคม)	
9.รร.วัดน้อย	9.รร.บ้านนราภิรมย์	35.รร.วัดราษฎร์สามัคคี	9.รร.บ้านบางประแดง	
10.รร.วัดไทยवास	10.รร.วัดสว่างอารมณ์	36.รร.บ้านลาดหลวง	10.รร.บ้านบางเตย	
11.รร.วัดกลางบางแก้ว	11.รร.วัดนิลเพชร	37.รร.บ้านหนองมะม่วง	11.รร.บ้านบางม่วง	
12.รร.วัดบางพระ	12.รร.วัดบัวปากท่า	38.รร.วัดลัญจิวาราม	12.รร.วัดบางช้างใต้	
13.รร.วัดกลาง	13.รร.วัดบอนใหญ่		13.รร.วัดเชิงเลน(นครใจราษฎร์)	
14.รร.วัดบ่อตะกั่ว	14.รร.ตลาดเจริญสุข		14.รร.บ้านหัวอ่าว	
15.รร.วัดห้วยตะโก	15.รร.วัดบัวหั้น		15.รร.คลองบางกระทึก	
16.รร.วัดลานตากฟ้า	16.รร.วัดบางไผ่นารถ		16.รร.บ้านท่าตลาด	
17.รร.วัดพุทธธรรมรังสี	17.รร.วัดมาสุการาม		17.รร.วัดท่าข้าม	
18.รร.วัดสัมปทวน	18.รร.วัดบางปลา		18.รร.วัดทรงคนอง	
19.รร.วัดละมุด	19.รร.วัดรางกำหยาด		19.รร.วัดจินดาราม	
20.รร.วัดใหม่สุคนธาาราม (เป็นรัตนราษฎร์)	20.รร.ตลาดรางกระทุ่ม		20.รร.บ้านคลองจินดา	
21.รร.วัดสำโรง	21.รร.บ้านรางกระทุ่ม		21.รร.วัดวังน้ำขาว	
22.รร.วัดศิระทอง	22.รร.บ้านรางปลาหมอ		22.รร.วัดปรีดาราม	
23.รร.วัดเสถียรรัตนาราม	23.รร.วัดสุขพัฒนาราม		23.รร.บ้านพาดหมอน	
24.รร.วัดกลางคูเวียง	24.รร.ไทยรัฐวิทยา ๔		24.รร.วัดบางช้างเหนือ	
25.รร.วัดกกตาล	25.รร.บ้านหนองปรัง		25.รร.บ้านดอนทอง	
26.รร.บ้านห้วยพลู	26.รร.วัดเกษมสุริย์มาจา		26.รร.บ้านคลองใหม่	

ภาคผนวก ฉ

เครื่องมือในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่อง
มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

.....

คำอธิบายในการตอบแบบสอบถาม

1. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ได้แก่
 - 1.1 ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน
 - 1.2 รองผู้อำนวยการสถานศึกษา/ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คน
 - 1.3 ครูผู้สอน จำนวน 1 คน
2. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย เรื่อง “มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 (THE DIMENSIONAL VISION OF SCHOOL ADMINISTRATORS AND SCHOOL ACADEMIC AFFAIRS MANAGEMENT UNDER NAKORNPRATHOM PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2)” ข้อมูลที่ได้จากความคิดเห็นของท่านมีค่าอย่างยิ่งต่อการวิจัยนี้ จึงขอความกรุณาโปรดตอบให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง
3. แบบสอบถามนี้ ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา
 - ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

เมื่อท่านให้ข้อมูลครบถ้วนทุกข้อแล้ว โปรดส่งแบบสอบถามนี้คืนให้กับผู้ประสานงานในโรงเรียนของท่านเพื่อรวบรวมใส่ซองที่ผู้วิจัยได้จัดเตรียมไว้ จัดส่งคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์ต่อไป ขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ สำหรับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นายภาณุวัฒน์ กาศแก้ว
 นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันของท่าน

ข้อ	ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม	สำหรับผู้วิจัย
1	เพศ () ชาย () หญิง	() 1
2	อายุ(เศษปีที่เกิน 6 เดือนขึ้นไป ให้นับเท่ากับ 1 ปี) () ต่ำกว่า 25 ปี () อายุ 26 - 35 ปี () อายุ 36 - 45 ปี () อายุ 46 ปีขึ้นไป	() 2
3	ระดับการศึกษา () ต่ำกว่าระดับการศึกษาปริญญาตรี () ระดับการศึกษาปริญญาตรี () ระดับการศึกษาปริญญาโท () ระดับการศึกษาปริญญาเอก	() 3
4	ตำแหน่งหน้าที่ () ผู้อำนวยการโรงเรียน () รองผู้อำนวยการโรงเรียน/หัวหน้าฝ่ายวิชาการ () ครูผู้สอน	() 4
5	ประสบการณ์ในการทำงาน(เศษปีที่เกิน 6 เดือนขึ้นไป ให้นับเท่ากับ 1 ปี) () ต่ำกว่า 10 ปี () 11 - 20 ปี () 21 - 30 ปี () 31 ปีขึ้นไป	() 5

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับมิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา

คำชี้แจง : โปรดพิจารณาข้อความที่กำหนดให้ว่าตรงกับความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับ มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ให้ท่านเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นตามความเป็นจริงที่ท่านเห็นสมควรในทุกข้อคำถาม

- ระดับ 1 หมายถึง มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร อยู่ในระดับน้อยที่สุด
 ระดับ 2 หมายถึง มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร อยู่ในระดับน้อย
 ระดับ 3 หมายถึง มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร อยู่ในระดับปานกลาง
 ระดับ 4 หมายถึง มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก
 ระดับ 5 หมายถึง มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อ	มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		1	2	3	4	5	
การสร้างวิสัยทัศน์ (X₁)							
1	ผู้บริหารมีความสามารถสื่อสารจากมโนทัศน์ คำพูด การกระทำให้บุคลากรรับรู้ภาพลักษณ์ขององค์กรในอนาคตได้						() 6
2	ผู้บริหารสามารถสร้างโลกทัศน์ที่ทำให้บุคลากรถ่ายทอดแนวคิดออกไปได้						() 7
3	ผู้บริหารสามารถสร้างความฝันหรือการสร้างภาพอนาคตที่เป็นจริงขององค์กรที่มีความเป็นเลิศในอนาคต						() 8
4	ผู้บริหารมีการศึกษาข้อมูลขององค์กรอย่างลึกซึ้งในทุกๆ ด้านเพื่อสร้างภาพอนาคตให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้						() 9
5	ผู้บริหารมีข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับจุดเด่นและจุดด้อยของบุคลากร						() 10
6	ผู้บริหารมีข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับสถานที่ทรัพยากร และเวลาเพื่อการสร้างภาพอนาคตขององค์กร						() 11
7	ผู้บริหารดำเนินการสร้างภาพอนาคตขององค์กรที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในปัจจุบันและอนาคต						() 12
8	ผู้บริหารดำเนินการสร้างความฝันหรือพิมพ์เขียวองค์กรภายใต้เงื่อนไขของความเป็นไปได้และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง						() 13
การเผยแพร่วิสัยทัศน์ (X₂)							
9	ผู้บริหารสามารถอธิบายวิธีการต่างๆ เพื่อจูงใจหรือโน้มน้าวให้บุคลากรในองค์กรเรียนรู้ เข้าใจ และเห็นคล้อยตามได้						() 14
10	ผู้บริหารมีวิธีการโน้มน้าวเพื่อให้ได้รับการสนับสนุนและเกิดความศรัทธาจากผู้ที่เกี่ยวข้อง						() 15

ข้อ	มิติวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		1	2	3	4	5	
การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์(X₃)							
14	ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรทุกภาคส่วนเพื่อนำกระบวนการที่สร้างขึ้นไปสู่การปฏิบัติจริง						() 19
15	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานต่างๆให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้						() 20
16	ผู้บริหารสามารถขับเคลื่อนนโยบาย วิสัยทัศน์ แผนกลยุทธ์สู่แผนงานและกิจวัตรการปฏิบัติประจำวันให้เกิดขึ้นในองค์กร						() 21
17	ผู้บริหารโน้มน้าวให้บุคลากรมุ่งมั่น เสียสละเห็นประโยชน์ส่วนรวม เพื่อปฏิบัติงานต่าง ๆ และดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้น						() 22

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

คำชี้แจง : โปรดพิจารณาข้อความที่กำหนดให้ว่าตรงกับความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาให้ท่านเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นตามความเป็นจริงที่ท่านเห็นสมควรในทุกข้อคำถาม

- ระดับ 1 หมายถึง การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด
 ระดับ 2 หมายถึง การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย
 ระดับ 3 หมายถึง การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง
 ระดับ 4 หมายถึง การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก
 ระดับ 5 หมายถึง การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อ	การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		1	2	3	4	5	
การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น(Y₁)							
1	สถานศึกษามีการดำเนินการในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่น						() 23
2	สถานศึกษาสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ และเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น						() 24
3	สถานศึกษาจัดการบริการวิชาการที่มีค่าตอบแทนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน ชุมชน สังคม และสามารถนำเอาประสบการณ์ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้						() 25
4	สถานศึกษาจัดการบริการวิชาการที่มีบริการแบบให้เปล่า เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน ชุมชน สังคม และสามารถนำเอาประสบการณ์ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้						() 26
5	สถานศึกษาส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่นเพื่อให้เกิดความผูกพันต่อท้องถิ่น						() 27
การวางแผนดำเนินงานวิชาการ(Y₂)							
6	ผู้บริหารร่วมมือกับครูผู้สอนในการกำหนดแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษา						() 28
7	ผู้บริหารร่วมมือกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาด้านงานวิชาการของสถานศึกษา						() 29
8	ผู้บริหารร่วมมือกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการสำรวจแนวทางการพัฒนางานด้านวิชาการของสถานศึกษา						() 30

ข้อ	การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		1	2	3	4	5	
9	ผู้บริหารร่วมมือกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกำหนดแนวทางการติดตามการพัฒนางานด้านวิชาการของสถานศึกษา						() 31
10	ผู้บริหารร่วมมือกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อประเมินผลการพัฒนางานด้านวิชาการของสถานศึกษา						() 32
11	สถานศึกษามีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และประเมินสภาพสถานศึกษาเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ด้านวิชาการ						() 33
12	สถานศึกษากำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ขึ้นโดยผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของทุกฝ่ายในสถานศึกษารวมทั้งชุมชน						() 34
13	สถานศึกษามีการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระการเรียนรู้โดย กำหนดให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์						() 35
14	สถานศึกษากำหนดแนวทางการใช้หลักสูตร เสนอแนะ แก่กลุ่มงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน						() 36
การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา(Y₃)							
15	สถานศึกษามีการสำรวจความต้องการของผู้รับบริการในการจัดการเรียนการสอนทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน การเรียนแบบตามอัธยาศัย						() 37
16	สถานศึกษามีการใช้หลักสูตรที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้รับบริการในการจัดการเรียนการสอนทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน						() 38
17	สถานศึกษามีการดำเนินการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และเกิดประโยชน์กับผู้เรียนมากที่สุด						() 39
18	สถานศึกษามุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถนำประสบการณ์จากการเรียนรู้นั้นไปใช้ในชีวิตประจำวันได้						() 40
19	สถานศึกษามุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ						() 41
20	สถานศึกษาดำเนินการเพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาตามสภาพความเป็นจริง						() 42
21	สถานศึกษาดำเนินการพัฒนาการศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพของนักเรียนให้เป็นคนเก่ง คนดี มีสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี						() 43
การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา(Y₄)							
22	สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรเดิมที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น						() 44

ข้อ	การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		1	2	3	4	5	
23	สถานศึกษาให้ความสนใจองค์ประกอบหลักสูตรอย่างชัดเจน						() 45
24	สถานศึกษาได้ศึกษา ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงสาระการเรียนรู้ กิจกรรมและการจัดประสบการณ์ในหลักสูตรอยู่เสมอ						() 46
25	สถานศึกษามีการวางแผนในการพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น						() 47
26	สถานศึกษามีการบริหารจัดการการใช้หลักสูตรให้เหมาะสมกับบริบทและสภาวะการเปลี่ยนแปลง เพื่อเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้น						() 48
27	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้และพัฒนาหลักสูตรอยู่เสมอ						() 49
28	สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในบริบท						() 50
การพัฒนาระบบการเรียนรู้(Y₅)							
29	สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน						() 51
30	สถานศึกษาส่งเสริมการนิเทศ ติดตามและกำกับให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ						() 52
31	สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู จัดอบรมสัมมนาศึกษาดูงานตามสถาบันต่างๆที่เกี่ยวข้อง						() 53
32	สถานศึกษามีการดำเนินการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงพัฒนาระบบการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรอยู่เสมอ						() 54
33	สถานศึกษามีการสนับสนุน ส่งเสริมพฤติกรรมอันเนื่องมาจากประสบการณ์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ทั้งตัวผู้สอนและผู้เรียน						() 55
34	สถานศึกษามีการพัฒนาพฤติกรรมอันเนื่องมาจากประสบการณ์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ทั้งตัวผู้สอนและผู้เรียน						() 56
การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน(Y₆)							
35	สถานศึกษามีกระบวนการในการเก็บรวบรวมข้อมูลทางวิชาการที่ได้มาตรฐาน						() 57
36	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการตรวจสอบและการวัดและนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้						() 58

ข้อ	การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		1	2	3	4	5	
37	สถานศึกษากำหนดผลการเรียนรู้เป็นรูปแบบ กระบวนการ จำนวนตัวเลขปริมาณ อันดับ ข้อมูลให้กับ วัตถุ สิ่งของตามกฎเกณฑ์ที่วางไว้						() 59
38	สถานศึกษากำหนดผลการเรียนรู้เป็นแบบกระบวนการ จำนวนตัวเลข ปริมาณ อันดับ ข้อมูลให้กับบุคคลตาม กฎเกณฑ์ที่วางไว้						() 60
39	สถานศึกษามีการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการวัดผลที่ได้ มาตรฐาน						() 61
40	สถานศึกษามีการวัดผล ประเมินผล ด้านทักษะ และ ประสบการณ์ของผู้เรียนที่เกิดจากการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย						() 62
การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา(Y₇)							
41	สถานศึกษามีกระบวนการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา โดยเน้นการค้นคว้าหาข้อมูล ศึกษาปัญหา เพื่อพัฒนา และแก้ไข						() 63
42	สถานศึกษามีแนวทางการพัฒนาผู้เรียน สามารถเรียนรู้ เกิดทักษะ มีการพัฒนา วิจัย และนำมาใช้ในการ ปฏิบัติงานได้						() 64
43	สถานศึกษาดำเนินการให้ผู้บริหารร่วมมือกับครูในการ วิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน						() 65
44	สถานศึกษามีการเรียนรู้กระบวนการเพื่อให้ผู้เรียนมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เป็นเลิศ						() 66
45	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าตัดสินใจ หาวิธี แก้ปัญหาที่ดีที่สุด						() 67
การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้(Y₈)							
46	สถานศึกษามีการส่งเสริมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมี คุณลักษณะใฝ่เรียนใฝ่รู้						() 68
47	สถานศึกษามุ่งเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีกระบวนการเรียนรู้ จากแหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ นวัตกรรม เทคโนโลยี						() 69
48	สถานศึกษามีการจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่เป็นบุคคล เช่น ครู เพื่อน สังคม บุคคลในท้องถิ่น						() 70
49	สถานศึกษามีการจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ทางกายภาพ เช่น สถานที่ต่างๆ วัด อุทยานประวัติศาสตร์ สวนสัตว์ ฯลฯ						() 71
50	สถานศึกษามีการจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ประเภทสื่อการ สอนประเภทต่างๆ เช่น วีดิทัศน์ ภาพยนตร์ สิ่งพิมพ์และ เอกสารต่างๆ						() 72

ข้อ	การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		1	2	3	4	5	
การนิเทศการศึกษา(Y₉)							
51	ผู้บริหารสถานศึกษาให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ส่งเสริม เพื่อพัฒนาครูและนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี ยิ่งขึ้น						() 73
52	สถานศึกษามีการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน ของครู เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ						() 74
53	สถานศึกษามีการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะคติ ประสพการณ์ และทักษะที่จำเป็นเพื่อพัฒนาผู้เรียน						() 75
54	สถานศึกษามีการประชุม ปรึกษาและร่วมกันกับ ผู้เกี่ยวข้องทุกคนเพื่อหาแนวทางปรับปรุงการเรียน การสอนให้มีประสิทธิภาพ						() 76
55	สถานศึกษามีการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้ปฏิบัติการเพื่อ ปรับปรุงกระบวนการที่ส่งผลให้ได้ประสิทธิผลตามเกณฑ์ ที่วางไว้						() 77
56	สถานศึกษามีจุดมุ่งเน้นเพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถและ มีความเชื่อมั่น สามารถพัฒนา รูปแบบการจัดเรียนการสอนสนองต่อความต้องการ ผู้เรียน						() 78
การแนะแนว(Y₁₀)							
57	สถานศึกษามีกระบวนการช่วยเหลือผู้เรียนหรือบุคคลใน ด้านการศึกษาทุกระดับชั้นเพื่อให้ รู้จัก เข้าใจและเลือก ศึกษาได้อย่างเหมาะสมตรงตามความต้องการและ ความสามารถของผู้เรียน						() 79
58	สถานศึกษามีกระบวนการช่วยเหลือผู้เรียนในด้าน การศึกษาทุกระดับชั้นเพื่อให้มีการพัฒนาทางด้าน สติปัญญา ความเฉลียวฉลาดอย่างเต็มที่ตามขีด ความสามารถ สามารถแก้ปัญหาหรือตัดสินใจได้ถูกต้อง						() 80
59	สถานศึกษามีกระบวนการช่วยเหลือผู้เรียนในด้าน การศึกษาทุกระดับชั้นเพื่อให้สามารถพัฒนาตนเองได้ เต็มความสามารถทุกด้าน ปรับตัวและดำเนินชีวิตได้ อย่างมีความสุข						() 81
60	สถานศึกษาจัดกระบวนการประเมินผลและติดตาม ตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานทางการศึกษาของ สถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้เรียน สังคม ชุมชน/ท้องถิ่น						() 82
61	สถานศึกษาสร้างหลักประกันแก่ผู้รับบริการว่าการจัด การศึกษานั้นมีประสิทธิภาพ มีการปฏิบัติงานที่ได้ มาตรฐาน เชื่อถือได้						() 83

ข้อ	การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		1	2	3	4	5	
62	สถานศึกษามีคุณภาพตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาทุกประการ เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนมีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น สามารถบรรลุผลตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดไว้						() 84
การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ(Y₁₂)							
63	สถานศึกษาเผยแพร่สนับสนุนให้ชุมชน สังคมท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการรับรู้กระบวนการดำเนินงาน						() 85
64	สถานศึกษาสร้างองค์ความรู้ในด้านวิชาการ โดยจัดการศึกษาที่หลากหลายในชุมชนทั้งสายอาชีพ สายสามัญ และตามอัธยาศัย						() 86
65	การปฏิบัติในกิจกรรมบริการวิชาการหรือวิชาชีพเพื่อตอบสนองความต้องการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและประเทศชาติ						() 87
66	สถานศึกษาเสริมสร้างความรู้แก่ชุมชน และผู้เรียนในชุมชนท้องถิ่นนั้นๆให้มียึดความรู้และสามารถใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมได้						() 88
67	สถานศึกษาร่วมกันส่งเสริมและสร้างศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน						() 89
การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น (Y₁₃)							
68	สถานศึกษามีการสร้างความสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับสถาบันอื่นในการพัฒนางานด้านวิชาการ						() 90
69	สถานศึกษามีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรการศึกษาต่างๆทั้งสถานศึกษาของรัฐ เอกชน						() 91
70	สถานศึกษามีการส่งเสริม พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรทางการศึกษาต่างๆทั้งสถานศึกษาของรัฐ เอกชน						() 92
71	สถานศึกษามีการจัดตั้งงบประมาณ เพื่อใช้ในการพัฒนางานวิชาการ						() 93
72	สถานศึกษามีการติดต่อ สื่อสารกับสถานศึกษาที่ใกล้เคียงภายในเขตพื้นที่การศึกษา ต่างเขตพื้นที่การศึกษาภายในประเทศ						() 94
73	สถานศึกษาร่วมมือกับองค์กรภายนอกเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา การพัฒนาวิชาการเพื่อประสิทธิภาพทางการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น						() 95

ข้อ	การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		1	2	3	4	5	
74	สถานศึกษาได้ร่วมมือกับองค์กรภายนอกให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาการพัฒนาวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพทางการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น						() 96
การส่งเสริมและสนับสนุนงานด้านวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา (Y₁₄)							
75	สถานศึกษาร่วมมือกับชุมชน/สังคม เพื่อพัฒนา ส่งเสริมงานด้านวิชาการทั้งภายในและภายนอก						() 97
76	สถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับชุมชน/สังคม เพื่อสร้างความสัมพันธ์ ประสานความร่วมมือของทุกฝ่าย						() 98
77	สถานศึกษามีการส่งเสริม สร้างความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง						() 99
78	สถานศึกษามีการพัฒนาและปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น						() 100
79	สถานศึกษามีการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนมีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น						() 101
80	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างด้านการศึกษาและด้านอื่นๆเพื่อความรู้ ความเข้าใจอันดีต่อชุมชน						() 102
การจัดทำทะเบียนและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา(Y₁₅)							
81	สถานศึกษามีการกำหนดกระบวนการดำเนินงาน เพื่อสร้างแนวปฏิบัติของงานด้านวิชาการของสถานศึกษา						() 103
82	สถานศึกษามีการบริหารงานด้านวิชาการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด						() 104
83	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนวิเคราะห์ปัญหางานวิชาการของสถานศึกษา						() 105
84	สถานศึกษามีการเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา						() 106
85	สถานศึกษามีการประเมินผลการปฏิบัติเป็นระยะๆเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขแนวทางการปฏิบัติงานด้านวิชาการต่อไปให้ดียิ่งขึ้น						() 107
86	สถานศึกษามีการจัดทำร่างระเบียบเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษาเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้ร่วมกัน						() 108
87	สถานศึกษามีการกำหนด/บันทึกแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษาเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน						() 109

ข้อ	การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		1	2	3	4	5	
การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา (Y₁₆)							
88	สถานศึกษามีการพิจารณาคัดเลือกหนังสือเรียนตรงตามเนื้อหา สารสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร						() 110
89	สถานศึกษามีการพิจารณาคัดเลือกหนังสือเรียนที่ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร						() 111
90	สถานศึกษาคัดเลือกหนังสือและสื่อการเรียนที่เป็นประโยชน์เพื่อให้ผู้เรียนนำไปใช้ในการสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง						() 112
91	สถานศึกษาคัดเลือกหนังสือและสื่อการเรียนที่ให้ผู้เรียนใช้ประโยชน์จากหนังสือและแบบเรียนสำหรับการพัฒนาองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง						() 113
92	แบบเรียนและสื่อการเรียนที่สถานศึกษาพิจารณาคัดเลือกสามารถช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้มีคุณภาพสูงขึ้น						() 114
93	สถานศึกษาคัดเลือกแบบเรียนและสื่อการเรียนที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนเป็นอย่างมาก						() 115
94	สถานศึกษาคัดเลือกแบบเรียนและสื่อการเรียนมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้สอนเพื่อใช้ในการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ						() 116
95	การคัดเลือกแบบเรียนและสื่อการเรียนของสถานศึกษาเกิดจากความร่วมมือและมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษา						() 117
การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (Y₁₇)							
96	สถานศึกษาดำเนินการพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้สื่อและเทคโนโลยีเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดเนื้อหาจากผู้สอนไปยังผู้เรียน						() 118
97	สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนในการจำกัดเรื่องเวลา ระยะทางและสภาพภูมิศาสตร์โดยการใช้สื่อและเทคโนโลยีถ่ายทอดเนื้อหาจากผู้สอนไปยังผู้เรียนได้เป็นอย่างดี						() 119
98	ผู้บริหารใช้สื่อ เทคโนโลยี เป็นเครื่องมือในพัฒนาผู้สอนและผู้เรียนเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน						() 120
99	สถานศึกษาพัฒนาวัสดุ อุปกรณ์ทุกชนิดตลอดจนวิธีการหรือกิจกรรมต่างๆในการเรียนการสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ						() 121
100	สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้สอนพัฒนาวัสดุ อุปกรณ์เพื่อถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้เรียน ทำให้การเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้						() 122

ข้อ	การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		1	2	3	4	5	
101	สถานศึกษาเลือกใช้วิธีทางเทคโนโลยีที่ทันสมัยส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจในบทเรียนง่ายและเร็วขึ้น						() 123
102	สถานศึกษาใช้สื่อและเทคโนโลยีต่างๆในการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน						() 124
103	สถานศึกษาใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนซึ่งส่งผลต่อผู้เรียนเป็นสำคัญและเกิดประโยชน์ด้านคุณภาพของผู้เรียนเพิ่มมากขึ้น						() 125

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล นายภาณุวัฒน์ กาศแก้ว
ที่อยู่ 106 หมู่ 10 ต.คำไฮใหญ่ อ.ดอนมดแดง จ.อุบลราชธานี 34000

สถานที่ทำงาน โรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลนาดี ตำบลนาดี อำเภอเมืองฯ
จังหวัดสมุทรสาคร 74000

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2549 สำเร็จการศึกษาศิลปกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเอกดนตรีสากล
คณะมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

พ.ศ. 2555 ศึกษาต่อระดับปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
จังหวัดนครปฐม

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2550-2555 ครูประจำวิชา โรงเรียนสารสาสน์วิเทศร่มเกล้า

พ.ศ. 2555-2558 ธุรกิจส่วนตัว

พ.ศ. 2559-ปัจจุบัน พนักงานครู โรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลนาดี